

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Περιγράμματα Μαθημάτων Ακαδημαϊκό Έτος 2025-2026

Περιεχόμενα

Τομέας Ιστορίας – Χειμερινό Εξάμηνο	7
Μαθήματα Κορμού (ΧΕ).....	7
Π 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές.....	7
Π 10 Αρχαία Ιστορία Α'. Από τη δημιουργία της πόλεως έως και τα τέλη της βασιλείας του Φιλίππου Β'	10
Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'. Ιστορία του βυζαντινού κράτους από τον 4ο στον 11ο αιώνα.....	14
Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'	19
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΧΕ)	23
Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της ιστορίας.....	23
Π 25 Αρχαία Ιστορία Γ'. Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και την περίοδο του Διοκλητιανού.....	26
Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'	29
Π 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'	32
Π 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία	35
Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ).....	39
ΣΙ 38 Αρχαία Ιστορία. Όψεις της κοινωνίας και των θεσμών στον αρχαίο ελληνικό κόσμο	39
ΣΙ 95 Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Ιστορία.....	42

ΣΙ 78 Βυζαντινή Ιστορία. Πολιτισμικές σχέσεις ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία.....	45
ΣΙ 106 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως. Η διατροφή και η ιδεολογικοποίηση της τροφής στις μεσαιωνικές κοινωνίες της Ευρώπης	49
ΣΙ 176 Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Φραγκικές ηγεμονίες στον ελλαδικό χώρο (12ος-15ος αι.): πολιτική, κοινωνία και πολιτισμός	53
ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Το ευρωπαϊκό κυνήγι μαγισσών, 1550-1750.....	58
ΣΙ 02 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ευρωπαϊκές πόλεις, 19ος–20ός αι.....	62
ΣΙ 142 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Μετά τον πόλεμο: κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός στην Ελλάδα, 1945-1967	66
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ).....	70
Π 218 Βυζαντινή Ιστορία. Πόλεις και κόμβοι της Μεσογείου από τον 4ο έως τον 7ο αιώνα	70
Π 134 Βυζαντινή Ιστορία. Οι διεθνείς σχέσεις του Βυζαντίου τον Ύστερο Μεσαίωνα (13ος-15ος αι.)	76
Π 115 Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Σταυροφορίες και σταυροφορικά κράτη	80
Π 123 Οθωμανική Ιστορία. Ο κόσμος του Ισλάμ: από τις απαρχές μέχρι τον 14ο αιώνα	85
Π 99 Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Περιβάλλοντα φτώχειας στην ελληνοβενετική Ανατολή	89
Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας στη νεότερη Ευρώπη.....	93
Π 142 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Η ευρωπαϊκή οικονομία, ύστερος 19ος – 20ός αι.	97
Π 137 Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Όψεις της Ιστορίας της Μεγάλης Ιδέας και του Ανατολικού Ζητήματος, 1827 – 1923	102
Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967.....	107
Π 135 Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση	112
Τομέας Ιστορίας – Εαρινό Εξάμηνο	115
Μαθήματα Κορμού (ΕΕ).....	115
Π 11 Αρχαία Ιστορία Β΄. Ελληνιστικοί χρόνοι.....	115
Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β΄. Ιστορία του βυζαντινού κράτους 1081-1453	119
Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α΄. Από το Φέουδο στην Πόλη: Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Ευρώπης.	123
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄. Εισαγωγή στην Ιστορία της Ευρώπης κατά την περίοδο 1789–1989.....	128
Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α΄. Η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους (1830-1909) 132	
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΕΕ).....	135
Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β΄. Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.)	135
Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (14ος αι. - 1923)	139

Π 84 Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου Ι.....	143
Επιλεγόμενα Σεμιναρικά (ΕΕ)	147
ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί Χρόνοι). Πηγές για την ελληνική πόλη των Ρωμαϊκών Χρόνων	147
ΣΙ 161 Βυζαντινή Ιστορία. Κέντρο και παράκεντρα εξουσίας στο Βυζάντιο (5ος-11ος αιώνες)	151
ΣΙ 153 Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Οικογένεια και φύλο στον ελληνικό χώρο (15ος – 19ος αι.)	155
ΣΙ 154 Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Διαβάζοντας την ιστορία της Βενετοκρατίας	158
ΣΙ 166 Οθωμανική Ιστορία. Θέματα Οθωμανικής Ιστορίας.....	163
ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της βρετανικής αυτοκρατορίας: 1763-1947.....	167
ΣΙ 144 Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Ξεφυλλίζοντας έντυπα... Ο Τύπος ως ιστορική πηγή.....	171
ΣΙ 85 Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στο διεθνές σύστημα 1830-1923	175
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναρικά (ΕΕ)	179
Π 89 Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική επιγραφική.....	179
Π 91 Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική.....	182
Π 133 Βυζαντινή Ιστορία. Έρωτας και πολιτική στο Βυζάντιο	186
Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β΄. Ανάμεσα στην πίστη και την Επιστήμη: Χειρουργοί, Άγιοι και Φιλόσοφοι στη Μεσαιωνική Ιατρική και τη σύγχρονη Ηθική της.....	190
Π 115 Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Μετασχηματισμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης: εξουσία και κοινωνία	193
Π 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙ. Προπαγανδιστικές στρατηγικές, πολιτικός λόγος και συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ευρώπη της Μεταρρύθμισης	198
Π 103 Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Η ιστορία του νέου ελληνισμού ως ιστορία των πρώιμων νεότερων χρόνων (15ος – 19ος αι.).....	201
Π 112 Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος – 20ός αιώνας)	204
Π 126 Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Ιστορία της Εκπαίδευσης	207
Π 146 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1923-1949: από τη συνθήκη της Λωζάννης στην έναρξη του Ψυχρού Πολέμου.....	210
Π 138 Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Δουλεύοντας με τις αρχαιακές πηγές.....	214
Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης – Χειμερινό Εξάμηνο	219
Μαθήματα Κορμού (ΧΕ).....	219
ΙΑ 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας	219
ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α΄: Αρχαιολογία και Τέχνη της Πρωτοβυζαντινής Περιόδου (4ος – 7ος αι. μ. Χ.).....	225
ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α΄: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.)	229

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΧΕ)	232
ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ΄: Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης: Κύρια ρεύματα και σχολές.....	232
ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών	235
ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων: Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων	237
ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου: Ο Ελληνικός κόσμος μετά την Άλωση: αρχαιολογία και τέχνη, 15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.....	240
Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ).....	243
ΣΑ 111 Προϊστορική Αρχαιολογία: Κριτική (επαν-) ερμηνεία των αρχαιολογικών ταφικών δεδομένων	243
ΣΑ 154 Προϊστορική Αρχαιολογία: Μυκηναϊκή Τέχνη και Αρχαιολογία.....	247
ΣΑ 156 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών: Τα Μεγάλα Βασίλεια και οι Αυτοκρατορίες της Αρχαίας Εγγύς Ανατολής	250
ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία: Μινωική Θρησκεία.....	252
ΣΑ 26 Κλασική Αρχαιολογία: Εικόνες από το αρχαίο θέατρο.....	255
ΣΑ 165 Κλασική Αρχαιολογία: Αρχαιολογία του Θανάτου στον Ελληνιστικό Κόσμο	258
ΣΑ 166 Κλασική Αρχαιολογία: Εμβάθυνση σε στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής α) θεάτρων, β) οχυρώσεων	261
ΣΑ 20 Κλασική Αρχαιολογία: Η αρχαία ελληνική πόλις. Αρχαιολογική τεκμηρίωση.....	264
ΣΑ 196 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Βυζαντινά χειρόγραφα: νέες προσεγγίσεις, νέα ερωτήματα .	267
ΣΑ 197 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Η αρχιτεκτονική στην Αττική κατά την οθωμανική περίοδο (1456-1830): κοσμικά και θρησκευτικά κτήρια.....	271
ΣΑ 142 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Προσκυνήματα και προσκυνηματική τέχνη στο Βυζάντιο...	274
ΣΑ 107 Ιστορία της Τέχνης: Μεθοδολογία Εκπόνησης Εργασίας στην Ιστορία της Τέχνης.....	279
ΣΑ 108 Ιστορία της Τέχνης: Τέχνη και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.....	281
ΣΑ 136 Μουσειολογία: Τα μουσεία σε περιόδους κρίσης: Πολιτικές και στρατηγικές διαχείρισης, καλές πρακτικές.....	284
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ).....	288
ΙΑ 150 Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία	288
ΙΑ 154 Βιοαρχαιολογία: Εισαγωγή στη Βιοαρχαιολογία	291
ΙΑ 151 Προϊστορική Αρχαιολογία: Η Οργάνωση των Μυκηναϊκών Ανακτορικών Κρατών	295
ΙΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία: Εικόνα και λόγος στην αρχαιολογία	297
ΙΑ 43α Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης: Αρχαία Ναοδομία 8ος - 1ος αι. π.Χ.....	300
ΙΑ 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κεραμολογία.....	303
ΙΑ 107 Ανασκαφική Συντήρηση για Αρχαιολόγους	306

IA 43β Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης: Νεοελληνική Γλυπτική (19ος αι.)	309
IA 159 Ιστορίας της Τέχνης: Εικαστικές Τέχνες στην Ευρώπη, 1900-1945	311
IA 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας	314
Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης – Εαρινό Εξάμηνο	319
Μαθήματα Κορμού (ΕΕ)	319
IA 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄: Εισαγωγή στην Αιγαιακή Προϊστορία	319
IA 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β΄: Μινωική Αρχαιολογία	322
IA 12 Κλασική Αρχαιολογία Β΄: Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνοιστικών χρόνων (480 π.Χ. – 1ος αι. π.Χ.)	325
IA 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β΄: Αρχαιολογία και τέχνη του βυζαντινού χώρου από την περίοδο των Μετασχηματισμών στην Ύστερη Βυζαντινή εποχή (7ος-15 ^{ος} αι.)	328
IA 16 Ιστορία της Τέχνης Β΄: Η τέχνη του Baroque και του Rococo	331
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΕΕ).....	334
IA 21 Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολοδομία: Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών	334
IA 31Α Κλασική Αρχαιολογία Γ΄: Ελληνική μνημειακή ζωγραφική	337
IA 31Β Κλασική Αρχαιολογία Γ΄: Εικονογραφία και εικαστική αφήγηση, με έμφαση στην αττική αγγειογραφία (8 ^{ος} -4 ^{ος})	340
IA 29 Ιστορία της Τέχνης Γ΄: Η Ευρωπαϊκή και η Νεοελληνική Τέχνη (19ος αι.)	343
IA 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία	345
Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)	348
ΣΑ 155 Προϊστορική Αρχαιολογία: Η αρχαιολογία της Κύπρου	348
ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία: Μινωική Κεραμική: Τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί	351
ΣΑ 16 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών: Συστήματα και δίκτυα σε κρίση: Διαδικασίες κατάρρευσης και ανασυγκρότησης στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου	354
ΣΑ 61 Κλασική Αρχαιολογία: Στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής	356
ΣΑ 173 Κλασική Αρχαιολογία: Ταφικά έθιμα στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.	359
ΣΑ 162 Κλασική Αρχαιολογία: Τιμητικά μνημεία και αγάλματα στους Ελληνοιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους	361
ΣΑ 19 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Από την παγανιστική πόλη στη χριστιανική	364
ΣΑ 106 Ιστορία της Τέχνης: Από τη ρομανική τέχνη στη γοτθική μεγαλοπρέπεια, 1050-1500	367
ΣΑ 135 Μουσειολογία: Συλλογές και συλλέκτες: σχέσεις ανθρώπων και αντικειμένων	370
Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)	374
IA 112 Κλασική Αρχαιολογία: Αττική ερυθρόμορφη αγγειογραφία της αρχαϊκής εποχής	374

IA 143 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Η βυζαντινή Μαύρη Θάλασσα (Θράκη–Κριμαΐα–Γεωργία–Πόντος): τοπογραφία και μνημεία	377
IA 184 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Τοπογραφία Βυζαντινής Θεσσαλονίκης (4 ^{ος} -15 ^{ος} αι.)	380
IA 17 Ιστορία της Τέχνης: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης.....	384
IA 131 Ιστορία της Τέχνης: Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής (19ος-20ός αι.)	386
IA 160 Ιστορία της Τέχνης: Η Τέχνη της Μεταπολεμικής Εποχής: από τη Μοντέρνα στη Σύγχρονη Τέχνη.....	388

Τομέας Ιστορίας – Χειμερινό Εξάμηνο

Μαθήματα Κορμού (ΧΕ)

Π 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH289		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριων με τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, ιστορικό γεγονός, πηγές, μνήμη κ.ά.) και τη μεθοδολογία τους (χρήση πηγών, αρχαιακή εργασία, διασταύρωση, αξιολόγηση κ.ά.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους σύγχρονους προβληματισμούς για την ιστορία, καθώς και στα νέα ερευνητικά πεδία μελέτης της. Εξετάζεται, ακόμη η ιστορική συγκρότηση της έννοιας των ιστορικών σπουδών, καθώς και η σημερινή τους θέση στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Τέλος, συστατικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με τις ιστορικές πηγές και στην κριτική ανάγνωση τους, καθώς και με τη συγγραφή ιστορικών εργασιών.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none">• γνωρίζουν την έννοια της επιστημονικής ιστορίας και τη διαφορά από μια άλλη σειρά συναφείς έννοιες• γνωρίζουν τις βασικές έννοιες της Ιστορίας• γνωρίζουν τους σημαντικότερους ιστορικούς κλάδους• είναι εξοικειωμένοι με την έννοια των ιστορικών πηγών και την προσέγγισή τους• γνωρίζουν τους σημαντικότερους σταθμούς της διεθνούς και ελληνικής ιστοριογραφίας• θα είναι εξοικειωμένοι με τη συγγραφή μιας ιστορικής εργασίας
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none">• Κατανόηση βασικών εννοιών για την προσέγγιση του παρελθόντος• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ιστορία-μνήμη-ιστοριογραφία
- Ιστορική κουλτούρα-ιστορική συνείδηση-ιστορική γνώση
- Το ιστορικό γεγονός-Ιστορική πληροφορία και ιστορικό πεδίο
- Ιστορία και χρόνος
- Ιστορία και χώρος
- Οι πηγές. Το αρχείο
- Μνήμη και λήθη
- Έθνος-φυλή-τάξη-φύλο
- Η δημόσια ιστορία
- Η ιστοριογραφία έως τον 19ο αιώνα
- Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και οι ιστορικές σπουδές
- Η συγκρότηση της νεοελληνικής ιστοριογραφίας
- Πως γράφουμε μια ιστορική εργασία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο, στην τάξη / σε αρχειακούς φορείς	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	46
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bloch Marc, *Απολογία για την ιστορία. Το επάγγελμα του ιστορικού*, μτφρ. Κ. Γαγανάκης, Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1994

Burke, Peter, *Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*, Μεταίχμιο, Αθήνα 2003

Encyclopédie de la Pléiade, *Ιστορία και μέθοδοί της*, διεύθυνση Charles Samaran, τ. Α΄-Στ΄, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1979-1988

Hobsbawm Eric, *Για την ιστορία*, μτφρ. από τα αγγλικά Π. Ματάλας, Θεμέλιο, Αθήνα, 1998

Noiriel Gérard, *Τι είναι η Σύγχρονη Ιστορία;*, μτφρ. Μ. Κορασίδου, Gutenberg, Αθήνα 2005

Samaran Charles (επιμ.), *Ιστορία και μέθοδοί της*, τομ. Α΄, μτφρ. από τα γαλλικά Ελένη Στεφανάκη, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1979

Αρώνη-Τσίγλη Καίτη, *Ιστορικές σχολές και μέθοδοι. Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία: πανεπιστημιακές παραδόσεις*, Παπαζήσης, Αθήνα 2008

Ασδραχάς, Σπύρος, *Ιστορικά απεικασματα*, Θεμέλιο, Αθήνα 1995

Βεΐκος Θεόφιλος, *Θεωρία και Μεθοδολογία της Ιστορίας*, Θεμέλιο, Αθήνα 1987

Καρρ, Ε. Χ., *Τι είναι η ιστορία;*, μετ. Αντρέας Παππάς, Γνώση, Αθήνα 1999

Κόκκινος Γιώργος, *Από την ιστορία στις ιστορίες. Προσεγγίσεις στην ιστορία της ιστοριογραφίας, την επιστημολογία και τη διδακτική της ιστορίας*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998

Λε Γκοφ, Ζακ, – Νορά, Πιέρ, *Το έργο της ιστορίας*, 3 τόμοι, μετ. Κλαίρη Μιτσοτάκη, Εκδόσεις Ράππα, Αθήνα 1981-1988

Λε Γκοφ, Ζακ, *Ιστορία και μνήμη*, Νεφέλη, Αθήνα 1998

Λιάκος, Αντώνης, *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία;*, Πόλις, Αθήνα 2007

Φερρό, Μαρκ, *Κινηματογράφος και ιστορία*, μετ. Πελαγία Μαρκέτου, Μεταίχμιο, Αθήνα 2002.

Π 10 Αρχαία Ιστορία Α'. Από τη δημιουργία της πόλεως έως και τα τέλη της βασιλείας του Φιλίππου Β'

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία Α'. Από τη δημιουργία της πόλεως έως και τα τέλη της βασιλείας του Φιλίππου Β'		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις</i>	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Εξέταση σε ελληνική και αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:
<ul style="list-style-type: none"> • Να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους στην Αρχαία Ιστορία των Αρχαϊκών και Κλασικών χρόνων • Να αποκτήσουν μία σαφή εικόνα της εξελικτικής πορείας φαινομένων όπως ο αποικισμός, η εγκαθίδρυση του κράτους δικαίου, οι πολιτειακές μεταβολές, οι διαφοροποιήσεις του συσχετισμού δυνάμεων, η δημιουργία ταυτότητας.

- Να αντιλαμβάνονται το ρόλο των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων στη διαμόρφωση των ιστορικών συνθηκών.
- Να θέτουν ερωτήματα σχετικά με ζητήματα που αφορούν στις περιόδους αυτές.
- Να αντιληφθούν τη σημασία των πηγών, άμεσων ή έμμεσων, και να τις αξιοποιούν καταλλήλως.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Καλλιέργεια κριτικής και συγκριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και διαφορετικότητας
- Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών
- Παραγωγή νέων ερευνητικών πεδίων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας
2. Αποικισμός
3. Νομοθεσία – νομοθέτες – το κράτος δικαίου και η συγκρότηση της πόλης
4. Η τυραννίδα στον αντίποδα του κράτους δικαίου
5. Σπάρτη και Αθήνα πριν από τα Μηδικά
6. Τα Μηδικά
7. Πεντηκονταετία
8. Ο Πελοποννησιακός πόλεμος
9. Από τους Αιγός Ποταμούς στην Ειρήνη του Ανταλκίδα
10. Από το διοικισμό της Μαντίνειας στη μάχη στα Λεύκτρα
11. Από τη μάχη στα Λεύκτρα στη μάχη της Μαντίνειας
12. Το βασίλειο των Μακεδόνων
13. Ο Φίλιππος Β΄ έως τη μάχη της Χαιρώνειας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην τάξη
---	-----------

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>																									
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th align="center"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td align="center">39</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας</td> <td align="center">46</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</td> <td align="center">40</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td align="center">125</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	46	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40									Σύνολο Μαθήματος	125							
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																									
Διαλέξεις	39																									
Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	46																									
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40																									
Σύνολο Μαθήματος	125																									
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (Τρεις ερωτήσεις εκ των οποίων οι δύο σύντομης απάντησης και η τρίτη εκτεταμένης ανάπτυξης).</p>																									

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Ήροδωτου <i>Ίστορία</i> βιβλία 1-9 Θουκυδίδου <i>Ίστορία</i> βιβλία 1-8 Ξενοφώντος <i>Έλληνικά</i> βιβλία 1-7 Διοδώρου Σικελιώτου <i>Ίστορική Βιβλιοθήκη</i> Βιβλία 12-16 Άριστοφάνους <i>Κωμωδία</i></p> <p>Επιγραφικά σώματα (corpora), νομισματική παραγωγή και εικονογραφία</p> <p>Bury, J. B., Meiggs, R. <i>Ίστορία της Αρχαίας Ελλάδας μέχρι το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου</i>, μτφρ. Αθήνα⁴ 2011</p> <p>Carlier, P. <i>Ο ελληνικός κόσμος τον 4^ο π.Χ. αι. μέχρι το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου</i>, μτφρ. Αθήνα 2005</p>
--

Davies, J. K. *Η δημοκρατία και η κλασική Ελλάδα*, μτφρ. Αθήνα 2014
Hornblower, S. *Ο ελληνικός κόσμος, 479-232 π.Χ.*, μτφρ. Αθήνα 2005
Léfévre, Fr. *Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού κόσμου*, μτφρ. Αθήνα 2016
Léfévre, Fr., *Αρχαία Ιστορία, παλιά ιστορία*, μτφρ. Αθήνα 2023

Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α΄. Ιστορία του βυζαντινού κράτους από τον 4ο στον 11ο αιώνα

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία Α΄. Ιστορία του βυζαντινού κράτους από τον 4ο στον 11ο αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH154/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η διδασκαλία της μεθοδολογίας, των πηγών και των βασικών φάσεων της ιστορίας του βυζαντινού κράτους και της κοινωνίας κατά την πρώιμη και μέση περίοδο (324-1081).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • διακρίνουν τα χαρακτηριστικά, καθώς και τα βασικά γεγονότα που ορίζουν τη φυσιογνωμία της περιόδου. • οριοθετήσουν/συγκρίνουν τη συγκεκριμένη περίοδο στα βασικά της σημεία με τις άλλες περιόδους της ιστορίας. • γνωρίζουν σφαιρικά την περίοδο της βυζαντινής αυτοκρατορίας κατά την πρώιμη (324-610) και μέση (610-1081) περίοδο • έχουν κατανοήσει τους θεσμούς (διοικητικούς, εκκλησιαστικούς, κοινωνικούς) και τα σημαντικά πνευματικά-πολιτισμικά επιτεύγματα κατά την υπό εξέταση περίοδο • αναγνωρίζουν πρωτογενείς πηγές της περιόδου. • γνωρίζουν τα ιστοριογραφικά έργα αναφοράς για την περίοδο.
--

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Περιεχόμενο του μαθήματος και επεξηγήσεις για τον τρόπο διδασκαλίας.
- Διαίρεση της βυζαντινής ιστορίας σε πρώιμη (324-610 ή 641), μέση (610 ή 641-1081 ή 1204) και ύστερη εποχή (1081 ή 1204-1453).– Οι όροι Βυζάντιο-βυζαντινός, Ρωμαϊκή αυτοκρατορία-ρωμαίος, Ρωμανία-ρωμιοί. – Το ενδιαφέρον για το Βυζάντιο από τους ευρωπαίους διανοητές.
- Η κρίση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας κατά τον 3ο αι. Οι μεταρρυθμίσεις Διοκλητιανού και Κωνσταντίνου Α΄.
- Τα κύρια θέματα της πρώιμης βυζαντινής εποχής Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία στην εποχή του Κωνσταντίνου Α΄: ο χώρος, ο λαός.
- Τα κύρια γεγονότα 305-324.
- Ο Κωνσταντίνος και ο Χριστιανισμός. Οι ιστορικοί της εποχής του Ευσέβιος και Λακτάντιος.
- Τα εγκαίνια της Κωνσταντινούπολης και οι συμβολισμοί.
- Η Κωνσταντινούπολη.
- Τα κύρια χαρακτηριστικά της βυζαντινής αυτοκρατορίας.
- Τα γεγονότα από τον Κωνσταντίνο Α΄ μέχρι το 395.
- Από τα τέλη του 4ου αι. μέχρι την οριστική απώλεια του δυτικού τμήματος της αυτοκρατορίας (476).
- Πολιτική ιδεολογία της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Η θεωρία περί Οικουμένης και η θέση του βυζαντινού αυτοκράτορα σε αυτήν.
- Οι θεσμοί: Αυτοκράτορας και ιδεολογία περί αυτοκράτορα.
- Σύγκλητος, Δήμοι, Στρατός: διαχρονική ανάλυση της λειτουργίας και του πολιτειακού ρόλου τους.
- Η Εκκλησία και ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Σχέσεις πολιτικής και εκκλησιαστικής εξουσίας.
- Η εποχή του Ιουστινιανού.
- Η στάση του Νίκα (532). Περιγραφή των γεγονότων και αιτιολόγηση. Μικρό απόσπασμα κεμένου από τη χρονογραφία του Θεοφάνη.
- Από τον Ιουστινιανό στον Ηράκλειο: τα τέλη του 6ου και οι αρχές του 7ου αι.
- Ο 7ος αιώνας, εποχή αλλαγών στη βυζαντινή αυτοκρατορία και στο διεθνές περιβάλλον. Γιατί θεωρείται σημαντική τομή στη βυζαντινή ιστορία.
- Η τυραννία του Φωκά.
- Ο ρόλος των δήμων στη μετά τον Ιουστινιανό εποχή. Η άνοδος του Ηρακλείου στο θρόνο. Ο ρόλος της συγκλήτου.
- Το έργο του Ηρακλείου.

- Η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από Αβάρους και Σλάβους.
- Το Ισλάμ – οι Άραβες.
- Το έργο του Ηρακλείου στο εσωτερικό,
- Η άμεση διαδοχή του Ηρακλείου, η διαθήκη του αυτοκράτορα και τα προβλήματα.
- Οι Βούλγαροι και η ίδρυση του πρώτου βουλγαρικού κράτους σε βυζαντινά εδάφη.
- Η Στ' Οικουμενική Σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη και το τέλος των χριστολογικών αιρέσεων.
- Τα χρόνια της πολιτικής αστάθειας (685-717): η πολιτική του Ιουστινιανού Β' και ο χαρακτηρισμός του ως τυράννου.
- Η σημασία του 7ου αι.
- Η βυζαντινή κοινωνία.
- Η Συρική δυναστεία ή δυναστεία των Ισαύρων (717-802). Η νομοθεσία των «Ισαύρων».
- Η Εικονομαχία, η πρώτη φάση (726/730-787).
- Βυζάντιο και Δύση μέχρι το 800.
- Η εποχή των τελευταίων αυτοκρατόρων της Συρικής δυναστείας.
- Βυζάντιο και Δύση στις αρχές του 9ου αι..
- Γενικές παρατηρήσεις για την εποχή από το 802-867 και τα κυριότερα γεγονότα.
- Τα τελευταία χρόνια της φρυγκικής δυναστείας.
- Η «Μακεδονική δυναστεία»: τα πρώτα χρόνια.
- Η βυζαντινή κοινωνία κατά τον 10ο αι.-Οι Δυνατοί και η πολιτική των αυτοκρατόρων.
- Ο Κωνσταντίνος Ζ', ο Πορφυρογέννητος και η εποχή του.
- Οι «στρατιωτικοί αυτοκράτορες» Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τζιμισκής και Βασίλειος Β'.
- Ανασκόπηση των σχέσεων Βυζαντίου και Δύσης από τον 8ο-τον 10ο αι. Βυζάντιο και Δύση κατά το β' μισό του 10ου αι..
- Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία επί εποχής του Βασιλείου Β'.
- Γενική αποτίμηση της εποχής της Μακεδονικής δυναστείας.
- Ο 11ος αιώνας μετά το θάνατο του Βασιλείου και μέχρι την άνοδο των Κομνηνών στο θρόνο.
- Το δεύτερο μισό του 11ου αι. (μέχρι το 1081): Νορμανδοί στη Δύση- Σελτζούκοι Τούρκοι στην Ανατολή.
- Η δεκαετία 1071-1081.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο (Διαλέξεις στο αμφιθέατρο)</i>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1534 971 1581"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="979 1534 1307 1581"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1585 971 1615">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="979 1585 1307 1615">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1619 971 1648">Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="979 1619 1307 1648">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1653 971 1738">Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης</td> <td data-bbox="979 1653 1307 1738">28</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1742 971 1771">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="979 1742 1307 1771">38</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1776 971 1805">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="979 1776 1307 1805">125</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28	Αυτοτελής Μελέτη	38	Σύνολο Μαθήματος	125	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	39													
Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20													
Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28													
Αυτοτελής Μελέτη	38													
Σύνολο Μαθήματος	125													

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Γραπτή τελική εξέταση

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Ahrweiler H., <i>Η πολιτική ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας</i> (α΄ έκδ. γαλλικά, Παρίσι 1975), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 1988, εκδ. Ψυχογιός.</p> <p>Beck H.G., <i>Η βυζαντινή χιλιετία</i> (α΄ έκδ. γερμανικά, Μόναχο 1978), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 1992, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.</p> <p>Brown P., <i>Ο κόσμος της ύστερης αρχαιότητας</i>, ελλ. μετάφρ. Αθήνα 1998.</p> <p>Γιαννακόπουλος Κ., <i>Μεσαιωνικός Δυτικός Πολιτισμός και οι κόσμοι του Βυζαντίου και του Ισλάμ</i> (α΄ έκδ. Lexington-Τορόντο 1979), ελλ. μετάφρ. Θεσσαλονίκη 1993, εκδ. Κυρομάνος.</p> <p>Cameron A., <i>Οι Βυζαντινοί</i> (α΄ έκδ. Οξφόρδη 2006), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 2009, εκδ. Ψυχογιός.</p> <p>Cheyne J.-Cl. (επιμ.), <i>Ο Βυζαντινός Κόσμος: Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία (641-1204)</i> (α΄ έκδ. γαλλικά 2006), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 2011, εκδ. Πόλις.</p> <p>Dagron G., <i>Η γέννηση μιας πρωτεύουσας. Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της από το 330 ως το 451</i> (α΄ έκδ. Παρίσι 1974), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 2000, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.</p> <p>Herrin J., <i>Τι είναι το Βυζάντιο</i> (α΄ έκδ. αγγλικά, Λονδίνο 2007), ελλ. μετάφρ. (επιστ. επιμέλεια Κ. Νικολάου) Αθήνα 2020, εκδ. Gutenberg.</p> <p>James L. (επιμ.), <i>Εγχειρίδιο βυζαντινών σπουδών</i> (α΄ έκδ. αγγλικά 2010), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 2014, εκδ. Παπαδήμας.</p> <p>Guillou A., <i>Ο βυζαντινός πολιτισμός</i> (α΄ έκδ. γαλλικά, Παρίσι 1974), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 1998, εκδ. Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Mango C., <i>Βυζάντιο. Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης</i> (α΄ έκδ. αγγλικά, Λονδίνο 1980), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 1988, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.</p> <p>Ostrogorsky G., <i>Ιστορία του βυζαντινού κράτους</i>, 3 τόμοι, (α΄ έκδ. γερμανικά, Μόναχο 1963), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 1978, εκδ. Βασιλόπουλος.</p>
--

Kazhdan A.P - Epstein A.W., *Αλλαγές στο βυζαντινό πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα* (α΄ έκδ. αγγλικά, Λονδίνο 1985), ελλ. μετάφρ., Αθήνα 1997, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.

Morrisson C., *Ο Βυζαντινός Κόσμος I – Η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (330-641)* (α΄ έκδ. γαλλικά 2004), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 2007, εκδ. Πόλις.

Χριστοφιλοπούλου Αικ., *Βυζαντινή Ιστορία*, 3 τόμοι, Θεσσαλονίκη 1992, 1993, 1997, εκδ. Βάνιας.

Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α΄

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α΄		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, ασκήσεις	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδικού υποβάθρου (Κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με προφορική εξέταση και γραπτή εργασία στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH303/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Το μάθημα είναι το βασικό εισαγωγικό στην ιστορία του νέου ελληνισμού κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας. Στόχος του είναι να εξοικειώσει τις/τους φοιτήτριες/ές με έννοιες και εργαλεία προσέγγισης μιας ιστορικής περιόδου, η πρόσληψη της οποίας έχει κατά κανόνα διαμορφωθεί με βάση τους όρους μιας συναισθηματικά φορτισμένης δημόσιας και όχι επιστημονικής ιστορίας.</p> <p>Κατά τη διάρκεια του μαθήματος δίδεται έμφαση στην ανάδειξη του μη ενιαίου και ομοιόμορφου χαρακτήρα της οθωμανικής κατάκτησης στον ελληνικό χώρο, τις διαφορετικές κατακτητικές δομές ανά περιοχή, τη διαφορετική ένταση της κατάκτησης μέσα στον χρόνο, αλλά και τη διαφορετική</p>

εμπειρία της κατάκτησης ανά κοινωνική ομάδα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/ές θα είναι σε θέση:

-να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά, καθώς και τα βασικά γεγονότα που ορίζουν τη φυσιογνωμία της περιόδου.

-να οριοθετήσουν/συγκρίνουν τη συγκεκριμένη περίοδο στα βασικά της σημεία με τις άλλες περιόδους της ελληνικής ιστορίας, καθώς και με σύγχρονες αυτής της ευρωπαϊκής και οθωμανικής ιστορίας.

-να γνωρίζουν τα ιστοριογραφικά έργα αναφοράς για την περίοδο.

-να αναγνωρίζουν πρωτογενείς πηγές της περιόδου.

-να αντιλαμβάνονται την ιστορικότητα σύγχρονων εννοιών και ταυτοτικών προσδιορισμών.

-να προσεγγίζουν αποφορτισμένα την εν λόγω ιστορική περίοδο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα καλύπτει την περίοδο από τον 15ο έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Στόχος του είναι η ανάδειξη πτυχών που αφορούν την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική, διανοητική και εθνική συγκρότηση του πληθυσμού της ελληνικής χερσονήσου και της ελληνικής διασποράς στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας, καθώς και η ανίχνευση των διαφορετικών αποτυπωμάτων της λεγόμενης Τουρκοκρατίας στον ελληνικό χώρο.

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- Τι είναι η «Ιστορία του Νέου Ελληνισμού»;
- Τα συμβατικά όρια του χώρου και του χρόνου
- Οι πολλές "τουρκοκρατίες"

Η οθωμανική αυτοκρατορία

- Γένεση, επέκταση, οργάνωση και ιδεολογία
- Ο χαρακτήρας του οθωμανικού κράτους
- Η κοινωνική διάρθρωση της οθωμανικής αυτοκρατορίας
- Η διοικητική διάρθρωση της οθωμανικής αυτοκρατορίας

Το γεγονός της Άλωσης

- Το ιδεολογικό κλίμα τις παραμονές της Άλωσης
- Οι ιστοριογράφοι και τα χρονικά της Άλωσης
- Η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης
- Η μετατροπή της βυζαντινής Κωνσταντινούπολης σε οθωμανική Ιστανμπούλ
- Το "τραύμα" της Άλωσης

Ο ελληνικός χώρος και οι πληθυσμοί του

- Οθωμανική κατάκτηση και πληθυσμιακές ανακατατάξεις.
- Μεταναστεύσεις, εθνοκτισμοί, εξισλαμισμοί
- Το νέο μωσαϊκό των γλωσσών και των θρησκειών στον ελληνικό χώρο.

Γαιοκτητικές σχέσεις

- Μορφές γαιοκτησίας στην οθωμανική αυτοκρατορία
- Το τιμαριωτικό σύστημα
- Από το τιμάριο στο τσιφλίκι
- Άλλες μορφές αγροτικής οικονομίας

Τα εξουσιαστικά μορφώματα του ελληνικού πληθυσμού

- Το Οικουμενικό Πατριαρχείο
- Φαναριώτες
- Τοπικές εξουσίες
- Ένοπλα σώματα

Η οικονομία

- Εμπόριο: τύποι εμπορίου, περιοδολόγηση
- Η εμπορική ναυτιλία
- Συντεχνίες
- 18ος αιώνας και ελληνική αστική ανάπτυξη
- Η εμπορική διασπορά

Η ελληνική κοινωνία πριν την Επανάσταση

- Παροικιακός ελληνισμός
- Κοινωνικές διεργασίες
- Πνευματικές διεργασίες και ιδεολογικά ρεύματα. Το σχήμα του Διαφωτισμού

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

<p align="center">ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p align="center"><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td align="center">45</td> </tr> <tr> <td>Άσκηση με πρωτογενείς πηγές που στοχεύει στην εμφάθυνση της διδαχθείσας θεματικής</td> <td align="center">30</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td align="center">50</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td align="center">125</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	45	Άσκηση με πρωτογενείς πηγές που στοχεύει στην εμφάθυνση της διδαχθείσας θεματικής	30	Αυτοτελής μελέτη	50									Σύνολο Μαθήματος	125
	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
	Διαλέξεις	45																	
	Άσκηση με πρωτογενείς πηγές που στοχεύει στην εμφάθυνση της διδαχθείσας θεματικής	30																	
	Αυτοτελής μελέτη	50																	
Σύνολο Μαθήματος	125																		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων (70%) και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Σωστό-Λάθος με σύντομη αιτιολόγηση (30%).</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>																		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική και ειδική κατά κεφάλαιο βιβλιογραφία βρίσκεται αναρτημένη στην η-ταξη του μαθήματος: <https://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=ARCH303>

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΧΕ)

Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της ιστορίας

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογικά προβλήματα της ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH510/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι μια σειρά από ερωτήματα γύρω από την ιστορική επιστήμη, τη μεθοδολογία της και τη συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης. Πώς από τα άπειρα συμβάντα και φαινόμενα του παρελθόντος χρόνου δημιουργούμε συνεκτικές ιστορίες, ιστορίες με νόημα; Είναι η ιστορία ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονες κοινωνίες σχετίζονται με το παρελθόν; Ποιος είναι ο ρόλος του μύθου, της μνήμης, της τέχνης; Τι ονομάζουμε δημόσια ιστορία; Τι είναι η ιστορική εμπειρία; Τα μεγάλα ρεύματα στην ιστορική σκέψη: Ιστορισμός και κοινωνική ιστορία, οι μεγάλες διάρκειες και ο δομισμός, από την κουλτούρα στην πολιτισμική ιστορία, μικροϊστορία και κοινωνική ανθρωπολογία, μνημονικές σπουδές, προφορική ιστορία και ψυχανάλυση, φεμινισμός και έμφυλη ιστορία, μετα-ιστορία και γλωσσική στροφή. Μεταμοντερνισμός και το πρόβλημα της αλήθειας. Δια-εθνική ιστορία και ιστοριογραφία. Τι σημαίνει το τέλος της Ιστορίας, και ποιο το μέλλον των ιστορικών σπουδών και των ιστορικών;</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τις βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ιστορικής επιστήμης • είναι εξοικειωμένοι με τον σύγχρονο προβληματισμό γύρω από την ιστορική έρευνα, τη σημασία και τις μεθόδους της • είναι εξοικειωμένοι με τον σύγχρονο προβληματισμό γύρω από τις ιστορικές πρακτικές και τη σημασία τους • θα έχουν εργαστεί με αρχαιακό υλικό • θα έχουν εξοικειωθεί με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας • θα έχουν εκπαιδευθεί στην εκπόνηση ατομικών και συλλογικών εργασιών

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Δημιουργική συνεργασία στο πλαίσιο ερευνητικών ομάδων
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Βασικές έννοιες της ιστορίας (γεγονός, χώρος, χρόνος κ.ά.)
- Βασικές ιστορικές αναλυτικές κατηγορίες (έθνος, τάξη, φυλή, κ.ά.)
- Η ελληνορωμαϊκή κληρονομιά και η χριστιανική αντίληψη της ιστορίας. Από τον μυθικό στον εσχατολογικό χρόνο
- Η ιστοριογραφία της Αναγέννησης. Η γέννηση του ουμανισμού/ Η ιστοριογραφία του Διαφωτισμού. Η έννοια της προόδου
- Η ρομαντική ιστοριογραφία/Έθνος και εθνική ιστορία
- Ο ιστορισμός και η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης/ Η μεθοδική σχολή στο τέλος του 19^{ου} αιώνα
- Μαρξισμός και ιστοριογραφία. Η έννοια της τάξης
- Η σχολή των Annales
- Η ιστορική επιστήμη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
- Το μεταμοντέρνο. Η γλωσσική στροφή στην ιστορία
- Ιστορία και τέχνη
- Διαδίκτυο και ιστορία. Η ιστορία στην ψηφιακή εποχή
- Παγκοσμιοποίηση και ιστορία. Η ιστορική επιστήμη σήμερα

Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτική, για τους φοιτητές-τριες της Κατεύθυνσης Ιστορίας πρακτική άσκηση 16 ωρών που διεξάγεται στο Σπουδαστήριο Ιστορίας της Φιλοσοφικής Σχολής και στα Ιστορικά Αρχεία του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς και του ΕΚΠΑ.

Το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης περιλαμβάνει

Οι πηγές. Πρακτική Άσκηση επί εγγράφων. Εξοικείωση ενός εκάστου φοιτητή με αρχειακό φάκελο καθώς και με έγγραφα διαφόρων ιστορικών περιόδων (4 ώρες).

Οι πηγές. Πρακτική άσκηση επί εγγράφων. Μια πρώτη προσπάθεια σύνθεσης εργασίας (4 ώρες).

Η μέτρηση του χρόνου στην Αρχαία Ελλάδα, στη Ρώμη, στο Βυζάντιο, στον Ισλαμικό κόσμο. Το μετρικό σύστημα των εν λόγω πολιτισμών. Ασκήσεις επί των παραπάνω. / Συγγραφή εργασίας: υποσημειώσεις, βιβλιογραφία, ηλεκτρονικά εργαλεία έρευνας (4 ώρες).

Ελληνική - Λατινική Παλαιογραφία. Πρώτες προσπάθειες ανάγνωσης παλαιογραφικών κειμένων από τους κκ. φοιτητές (4 ώρες).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο, στην τάξη / σε αρχειακούς φορείς	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx. 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39

	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	51
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	85
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση 2. Απαραίτητη είναι η βεβαίωση παρακολούθησης των πρακτικών ασκήσεων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Burke, Peter, <i>Ιστορία και κοινωνική θεωρία</i>, μετ. Φώτης Τερζάκης, νήσος, Αθήνα 2002.</p> <p>Burke, Peter, <i>Τι είναι πολιτισμική ιστορία;</i>, μετ. Σπύρος Σηφακάκης, Μεταίχμιο, Αθήνα 2009.</p> <p>Châtelet François, <i>Η γέννηση της ιστορίας. Η διαμόρφωση της ιστορικής σκέψης στην αρχαία Ελλάδα</i>, Σμίλη, Αθήνα 1992</p> <p>Dosse, François, <i>Η ιστορία σε ψίχουλα. Από τα «Annales» στη «Νέα Ιστορία»</i>, μετ. Αγγελική Βλαχοπούλου, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1993.</p> <p>Evans Richard J., <i>Για την υπεράσπιση της ιστορίας</i>, μτφ: Λυδία Παπαδάκη, Σαββάλας, Αθήνα, 2009</p> <p>Hartog Francois, <i>Καθεστώς ιστορίας. Παροντισμός και εμπειρίες του χρόνου</i>, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2003</p> <p>Sewell William Jr., <i>Λογικές της Ιστορίας. Κοινωνική θεωρία και κοινωνικός μετασχηματισμός</i>, μτφ: Ιουλία Πεντάζου, Ξιφαράς, Αθήνα, 2013</p> <p>Thompson Paul, <i>Φωνές από το Παρελθόν. Προφορική Ιστορία</i>, επιμ. Κ.Μπάδα, Ρ.Β. Μπούσχοτεν, μτφρ. Ρ.Β. Μπούσχοτεν, Ν. Ποταμιάνος, Πλέθρον, Αθήνα 2002</p> <p>Αβδελά Έφη –Ψαρά Αγγέλικα (επιμ.), <i>Σιωπηρές ιστορίες. Γυναίκες και φύλο στην ιστορική αφήγηση</i>, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997</p> <p>Τγκερς Γκέοργκ, <i>Νέες κατευθύνσεις στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία</i> (μτφρ. από τη β' αγγλική έκδοση 1985 Βασ. Οικονομίδης), εκδ. Γνώση, Αθήνα 21995 (1991)</p> <p>Τγκερς, Γκέοργκ, <i>Η ιστοριογραφία στον 20ό αιώνα</i>, μετ. Παρασκευάς Ματάλας, Νεφέλη, Αθήνα 1999</p> <p>Καραμανωλάκης Βαγγέλης, <i>Η συγκρότηση της ιστορικής επιστήμης και η διδασκαλία της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1837-1932)</i>, Αθήνα, ΙΑΕΝ-ΙΝΕ/ΕΙΕ, 2006.</p> <p>Κιτρομηλίδης, Πασχάλης Μ.- Σκλαβενίτης, Τριαντάφυλλος Ε. (επιμ.), <i>Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1933-2002</i>, Πρακτικά Δ' Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας, τόμοι 1-2, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα 2004.</p> <p>Λέβιτ Καρλ, <i>Το νόημα της ιστορίας. Η φιλοσοφία της ιστορίας από τις βιβλικές της απαρχές ως τους Μαρξ και Μπούρκχαρντ</i>, μτφρ. Μ. Μαρκίδης – Γ. Λυκιαρδόπουλος, Γνώση, Αθήνα 1985</p> <p>Λιάκος, Αντώνης, <i>Πώς στοχάστηκαν το έθνος αυτοί που ήθελαν να αλλάξουν τον κόσμο;</i>, Πόλις, Αθήνα 2007</p>
--

Π 25 Αρχαία Ιστορία Γ'. Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και την περίοδο του Διοκλητιανού

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 25	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία Γ'. Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και την περίοδο του Διοκλητιανού		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό ειδίκευσης, κατεύθυνση Ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH701/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Το μάθημα αυτό αποτελεί μάθημα εισαγωγής στη Ρωμαϊκή Ιστορία</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <p>γνωρίζουν τις περιόδους της Ρωμαϊκής Ιστορίας και τα βασικά χαρακτηριστικά της καθεμίας.</p> <p>γνωρίζουν τις βασικές πηγές στις οποίες στηρίζεται η μελέτη της Ρωμαϊκής Ιστορίας</p>

κατανοούν τις βασικές πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις κατά τις διάφορες περιόδους της ιστορίας του ρωμαϊκού κράτους
 διακρίνουν τις διαφορετικές μορφές κρατικής οργάνωσης και πολιτεύματος που εμφανίζονται στη Ρωμαϊκή Ιστορία
 αποτιμούν κριτικά σημαντικά γεγονότα της Ρωμαϊκής Ιστορίας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...
*

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
 Αυτόνομη εργασία
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσφέρει μια επισκόπηση της εξέλιξης της Ρωμαϊκής Ιστορίας από την ίδρυση της Ρώμης (753 π.Χ.) έως και την Τετραρχία του Διοκλητιανού (305 μ.Χ.). Ειδικότερα, έμφαση θα δοθεί στα εξής θέματα:

- στους πολιτικούς θεσμούς, το πολίτευμα και την κοινωνική οργάνωση της ρεπουμπλικανικής Ρώμης,
- στην επέκταση της Ρώμης στην Ιταλία και τη Μεσόγειο και τις συνέπειές της,
- στην κρίση της ρωμαϊκής res publica κατά τον ύστερο 2^ο και τον 1^ο αιώνα π.Χ.,
- στη συγκρότηση του καθεστώτος της Ηγεμονίας (principatus) επί Αυγούστου,
- στη διοικητική οργάνωση και την κοινωνική διαστρωμάτωση του Ρωμαϊκού Κράτους κατά τους Αυτοκρατορικούς Χρόνους,
- στην κρίση του 3^{ου} αιώνα μ.Χ.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις στο αμφιθέατρο
--	--------------------------

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p align="center"><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																									
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th align="center"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Διαλέξεις</i></td> <td align="center">39</td> </tr> <tr> <td><i>Μελέτη βιβλιογραφίας</i></td> <td align="center">46</td> </tr> <tr> <td><i>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</i></td> <td align="center">65</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td align="center">150</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>	39	<i>Μελέτη βιβλιογραφίας</i>	46	<i>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</i>	65															Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																									
<i>Διαλέξεις</i>	39																									
<i>Μελέτη βιβλιογραφίας</i>	46																									
<i>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</i>	65																									
Σύνολο Μαθήματος	150																									
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Προφορική ή γραπτή τελική εξέταση.</p> <p>Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικές με την ύλη του μαθήματος. Αξιολογείται ο βαθμός κατανόησης και κριτικής αποτίμησης σημαντικών φαινομένων της Ρωμαϊκής Ιστορίας. Τα κριτήρια αξιολόγησης εξηγούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και είναι προσβάσιμα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος</p>																									

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

K. Μπουραζέλης, *Οι Τρόφιμοι της Λύκαινας*, Αθήνα 2017.
 P. Garnsey – R. Saller, *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία, πολιτισμός*, Ηράκλειο 1995
 G. Alföldy, *Ιστορία της Ρωμαϊκής κοινωνίας* (μτφρ: Αγγ. Χανιώτης), Αθήνα 1992.
 M. Sartre, *Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οι Ανατολικές επαρχίες από τον Αύγουστο μέχρι τους Σεβήρους*, Αθήνα 2012

Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β΄

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο, 7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β΄		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό κατεύθυνσης ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με αξιολόγηση στην Αγγλική, Γαλλική, ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH100/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της Πρώιμης Νεότερης Δύσης (1500-1800). Μέσα από επιλεγμένες θεματικές ενότητες, έμφαση θα δοθεί στον κοινωνικό-οικονομικό μετασχηματισμό, τις πολιτικές ανακατατάξεις και το ρευστό διανοητικό σύμπαν των δυτικών κοινωνιών της Πρώιμης Νεότερης Δύσης.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Έχουν εξοικειωθεί με κεντρικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις της κοινωνικής, πολιτισμικής και κοινωνικής ιστορίας της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου. Έχουν μια αρκετά εκτενή εικόνα της κοινωνικής, πολιτισμικής και οικονομικής πραγματικότητας στις δυτικές κοινωνίες της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου.

- Είναι σε θέση να προβούν σε συγκριτική μελέτη με ανάλογα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά φαινόμενα της εποχής μας, όπως λχ το προσφυγικό, η θρησκευτική μισαλλοδοξία, ο οικονομικός και κοινωνικός αποκλεισμός και οι στερεοτυπικές απεικονίσεις του «άλλου».
- Έχουν εξοικειωθεί με την κριτική χρήση πρωτογενών πηγών και δευτερογενούς διεθνούς βιβλιογραφίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες ...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ο αστικός χώρος στην πρώιμη νεότερη Δύση, I, II.
- Ο αγροτικός κόσμος στην πρώιμη Νεότερη Δύση.
- Γυναικεῖος χώρος και γυναικείος λόγος στην Πρώιμη Νεότερη Δύση.
- Τα ευρωπαϊκά κυνήγια μαγισσών (1550-1750).
- Άνθρωπος και θάνατος. Τελετουργίες στην Πρώιμη Νεότερη Δύση.
- Χριστιανοί, Εβραίοι και αντισημιτισμός στην Πρώιμη Νεότερη Δύση.
- Ο δρόμος προς το άσυλο: τρέλα και δυτική κοινωνία, 16ος-18ος αιώνας.
- Εξουσία και σύμβολο στην Πρώιμη Νεότερη Δύση.
- Νέες θεωρήσεις και πολιτικές αντιμετώπισης της φτώχειας στην Πρώιμη Νεότερη Δύση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </table>	Διαλέξεις	90	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20	Αυτοτελής Μελέτη	40	Σύνολο Μαθήματος	150
	Διαλέξεις	90							
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20							
	Αυτοτελής Μελέτη	40							
	Σύνολο Μαθήματος	150							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>									
<p>I. Γραπτή τελική εξέταση</p> <p>II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης</p>									

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Benveniste R. & C. Gaganakis (επιμ.), *Heterodoxies: Construction of Identities and Otherness in Medieval and Early Modern Europe, Historein*, vol. 2, 2000.

Burke, P., *Popular Culture in Early Modern Europe*, Λονδίνο, 1978.

Harris, Ruth & Lyndal Roper (επιμ.), *The Art of Survival. Gender and History in Europe, 1450-2000*, Οξφόρδη, 2006.

Terpstra, Nicholas, *Religious Refugees in the Early Modern World. An alternative history of the Reformation*, Κέμπριτζ, 2015.

Diefendorf B. & C. Hesse (επιμ.), *Culture and Identity in Early Modern Europe*, Ann Arbor, 1993.

Wiesner-Hanks, M., *Πρώιμη Νεότερη Ευρώπη, 1450-1789*, Αθήνα, 2008.

Π 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β΄

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β΄		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (μέσω γραπτών εργασιών στην Αγγλική)		
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH304/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο εν λόγω μάθημα εξετάζονται οι κυριότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας από το κίνημα του Γουδί (1909) έως την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1940). Συγκεκριμένα, αναλύονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες: το κίνημα του 1909, ο βενιζελισμός και ο αστικός εκσυγχρονισμός, οι Εθνικοί Πόλεμοι (1912-1922) και η συγκρότηση της μνήμης τους, το Μικρασιατικό Ζήτημα (1891-1922), η αποκατάσταση των προσφύγων (1923-1930), η αγροτική μεταρρύθμιση (1917), η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου, το καθεστώς Ι. Μεταξά κ.ά.

Το μάθημα αποτελεί το εισαγωγικό μάθημα σε βασικές θεματικές της Νεώτερης και της Σύγχρονης Ιστορίας της Ελλάδας για τους φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας. Και γι' αυτό είναι υποχρεωτικό για όσους επιλέγουν αυτήν την Κατεύθυνση στο πρώτο πτυχίο τους. Η επιλεγμένη ύλη του μαθήματος στοχεύει στο να κατανοήσουν οι φοιτητές τη μετάβαση της Ελλάδας από τον «μακρό» 19ο στον 20ό αιώνα και τη σταδιακή διαμόρφωση της Σύγχρονης Ελλάδας. Το μάθημα σκοπεύει να εισάγει τους σπουδαστές στον μηχανισμό των βασικών ιστορικών εξελίξεων που οδήγησαν την Ελλάδα από την ήττα και την ταπείνωση του 1897 στον θρίαμβο των Βαλκανικών Πολέμων (1912-13) και στη συνέχεια σε ένα ομοιογενές εθνικό κράτος μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών (1919-1930). Βασικές έννοιες του ελληνικού και διεθνούς ιστορικού λεξιλογίου (όπως βενιζελισμός, φιλελεύθερος ριζοσπαστισμός, συντηρητισμός, εκσυγχρονισμός, προσφυγική αποκατάσταση, Μεγάλη Ύφεση, φασισμός κλπ.) αναλύονται και επεξηγούνται περιεκτικά, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση της ιστορικής γνώσης από τους προπτυχιακούς φοιτητές, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση της συνολικής εικόνας του ιστορούμενου αντικειμένου και των απαιτήσεων του έργου του επιστήμονα ιστορικού.

Ως εκ τούτου, το μάθημα αναφέρεται συνεχώς σε εισαγωγικές έννοιες και σε μεθοδολογίες της ιστορικής επιστήμης και στα εργαλεία του ιστορικού, ούτως ώστε ο φοιτητής να αποκτήσει μια συνολική αντίληψη της επιστήμης, που καλείται να θεραπεύσει στο μέλλον, και να μνηθεί στις ιστοριογραφικές προσεγγίσεις. Μέσα σε αυτά τα γενικά πλαίσια, ο φοιτητής ενημερώνεται για τη βασική βιβλιογραφία, τη σχετική με εκάστη θεματική ενότητα, και τους τύπους μνήμης και της αρχειακής έρευνας, όπου μπορεί να ανατρέξει στο μέλλον για να διευρύνει το πεδίο των ενδιαφερόντων του.

Τέλος, στόχος του μαθήματος αποτελεί η ένταξη της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας στο ευρύτερο (βαλκανικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο) πλαίσιο της για την καλύτερη κατανόησή της και την πληρέστερη ερμηνεία της. Οι σπουδαστές καλούνται να αντιληφθούν αφενός τον σύνθετο και αφετέρου τον διεθνικό (transnational) χαρακτήρα των ιστορικών φαινομένων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει γνώση των βασικών θεματικών εννοιών της Νεώτερης και πρώιμης Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, από το 1909 έως το 1940.
- Έχει κατανοήσει τους βασικούς μηχανισμούς των ιστορικών εξελίξεων στην Ελλάδα από το κίνημα στο

<p>Γουδί έως την είσοδο της χώρας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναλύει συνοπτικά και να ερμηνεύει τα κύρια γεγονότα και τις σημαντικότερες (πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές) ιστορικές εξελίξεις αυτής της περιόδου στην Ελλάδα και στον περίγυρό της. • Γνωρίζει τη βασική βιβλιογραφία και τους κύριους ιστορικούς ερευνητές μιας σειράς θεμελιωδών ενοτήτων της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας. • Είναι εξοικειωμένος με τα βασικά εργαλεία και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας, και να γνωρίζει τους βασικούς τόπους της ιστορικής έρευνας στην Ελλάδα.
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Γενική Εισαγωγή – Το κίνημα του 1909 • Ο βενιζελισμός της ανόρθωσης (1910-1920) • Οι «εθνικοί πόλεμοι» (1912-1922) και η μνήμη τους • Η Έξοδος και η αποκατάσταση των προσφύγων • Το αγροτικό ζήτημα και η αγροτική μεταρρύθμιση του 1917 • Η κρίση στην αγροτική οικονομία (δεκ. 1920) και το ζήτημα της σιτάρκειας • Βιομηχανία και τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου • Η Ελλάδα και η διεθνής οικονομική κρίση του 1929 • Η Β΄ Ελληνική Δημοκρατία • Ο στρατός στην ελληνική πολιτική (1909-1974) • Η γενιά του '30 • Το καθεστώς Ι. Μεταξά (1936-1941) • Η «νέα Μεγάλη Ιδέα» (1943-46) – Συμπεράσματα
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (σε Αμφιθέατρο)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	35
	Βιβλιοπαρουσιάσεις	20
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	10
	Αυτοτελής μελέτη	46
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις Ανάπτυξης (90%) • Χρονολόγηση, ανάλυση & σχολιασμό πρωτογενών πηγών (κειμένων), χαρτών ή εικόνων (10%). <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην Ελληνική. Η Ύλη των Εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word) στο E-Class (στην κατηγορία «Εγγραφα»).</p>	

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αλιβιζάτος, Νίκος Κ., *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία, 1800-2010* (Αθήνα: Πόλις, 2011)
- Βερέμης, Θάνος, *Ο στρατός στην ελληνική πολιτική. Από την Ανεξαρτησία έως τη Δημοκρατία* (Αθήνα: Κούριερ, 2000)
- Βερέμης, Θάνος και Ιωάννης Κολιόπουλος, *Ελλάς: Η σύγχρονη συνέχεια* (Αθήνα: Καστανιώτης, 2006)
- Κωστής, Κώστας Π., *Ο Πλούτος της Ελλάδας: Η ελληνική οικονομία από τους Βαλκανικούς Πολέμους μέχρι σήμερα* (Αθήνα: Πατάκης, 2018)
- Λεονταρίτης, Γεώργιος Β., *Η Ελλάδα στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, 1917-1918* (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 2005)
- Λιάκος, Αντώνης (επιμ.), *Το 1922 και οι πρόσφυγες: Μια νέα ματιά* (Αθήνα: Νεφέλη, 2011)

- Μαυρογορδάτος, Γιώργος Θ., *1915: Ο Εθνικός Διχασμός* (Αθήνα: Πατάκης, 2015)
- Μαυρογορδάτος, Γιώργος Θ., *Μετά το 1922: Η παράταση του Διχασμού* (Αθήνα: Πατάκης, 2017)
- Mazower, Mark, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μετάφραση: Σπύρος Μαρκέτος (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 2002)
- Πλουμίδης, Σπυρίδων Γ., *Τα μυστήρια της Αιγηίδος: Το Μικρασιατικό Ζήτημα στην ελληνική πολιτική (1891-1922)* (Αθήνα: Εστία, 2016)
- του ιδίου, *Το καθεστώς Ιωάννη Μεταξά (1936-1941)* (Αθήνα: Εστία, 2016)
- του ιδίου, *Μεταξύ επανάστασης και μεταρρύθμισης: Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος και βενιζελισμός (1910-1922)* (Αθήνα: Πατάκης, 2020)
- Smith, Michael Llewellyn, *Το όραμα της Ιωνίας: Η Ελλάδα στη Μικρά Ασία 1919-1922*, μετάφραση: Λίνα Κάσδαγλη (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 2002)

Π 03 Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Παγκόσμια Ιστορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα Ειδίκευσης ή Κατεύθυνσης – Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH974/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες βασικές γνώσεις και εργαλεία ερμηνείας για τις θεμελιώδεις ροπές και τάσεις της παγκόσμιας ιστορίας από το 1500 έως τα τέλη του 19ου αιώνα.</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζει τα βασικά γεγονότα της παγκόσμιας ιστορίας, από το 1500 έως το 1900. • Παρακολουθεί και ερμηνεύει την άνοδο και την πτώση των ισχυρών δυνάμεων του πλανήτη βάσει δεδομένων οικονομικών, πολιτικών, στρατιωτικών, τεχνολογικών και πολιτισμικών.

- Αντιλαμβάνεται τη ρευστότητα των παγκόσμιων υποθέσεων και αποτιμά τη σημασία της οικονομίας και της τεχνολογίας στην εξέλιξή τους.
- Αποτιμά τη σημασία της αποικιοκρατίας στις παγκόσμιες υποθέσεις του 1500-1900 αλλά και για τη διαμόρφωση των προσλήψεων της εποχής μας.
- Αναγνωρίζει και ερμηνεύει τη σημασία της γεωγραφίας, των θαλάσσιων και χερσαίων οδών, του εμπορίου και των πολιτισμικών αντιλήψεων στη διαμόρφωση της παγκόσμιας ιστορίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εντοπισμός των κομβικών φαινομένων και τομών στην εξέλιξη των ανθρώπινων κοινωνιών στη διαδρομή της ανθρώπινης ιστορίας, με έμφαση στη νεότερη εποχή (15ος-20ός αι.). Θα εξεταστούν ζητήματα όπως η επιρροή της γεωγραφίας στην οικονομική και πολιτική εξέλιξη των ανθρώπινων κοινωνιών και των πολιτικών ενοτήτων, ο ρόλος της τεχνολογίας, των θαλάσσιων διόδων και του εμπορίου, οι πολιτιστικές διαδράσεις, οι παράγοντες που οδήγησαν στην άνοδο της Δύσης και την επιβολή της αποικιοκρατίας, και η προϊούσα αμφισβήτηση της δυτικοκεντρικής πρόσληψης της ιστορίας. Το μάθημα θα αποδώσει μεγάλη έμφαση στη γεωγραφία και τη γνώση του παγκόσμιου χάρτη.

Θεματικές Ενότητες

Εισαγωγικά: η έννοια της παγκόσμιας ιστορίας, η σημασία της προσέγγισης διαφορετικών πολιτισμών, η έννοια της «παγκοσμιοποίησης» σε προηγούμενες εποχές και στη δική μας.

Η σημασία της γεωγραφίας και της τεχνολογίας στην Παγκόσμια Ιστορία. Η σχέση γεωγραφίας και ιστορίας.

Προς τον 15ο αιώνα: οι μεγάλες χρονικές τομές. Το πρόβλημα της ευρωκεντρικότητας στις προσλήψεις.

Οι μεγάλες αυτοκρατορίες του 15ου αιώνα. Οθωμανοί, Ινδία των Μουγκάλ και Κίνα.

Ο 16ος αιώνας και η αρχή της ευρωπαϊκής επέκτασης. Πορτογάλοι Ισπανοί, το κράτος της Μοσχοβίας.

Η άνοδος του διατλαντικού κόσμου: Ευρωπαίοι στην Αμερική.

Η άνοδος της Ρωσίας και η παρακμή των Οθωμανών.

Κίνα και Ιαπωνία στον 18ο και 19ο αιώνα.

Ο 19ος αιώνας Α': Βιομηχανική Επανάσταση και οι συνέπειές της στους παγκόσμιους συσχετισμούς ισχύος.

Ο 19ος αιώνας Β': η ευρωπαϊκή αποικιοκρατία.

Ινδία και Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Ο 19ος αιώνας Γ': Η επέκταση των ΗΠΑ και της Ρωσίας.

Επίλογος: ο 20ός αιώνας και η νέα μορφή της παγκόσμιας ιστορίας. Προς την αποαποικιοποίηση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση βιβλιογραφίας και πρόσθετου υλικού, ενημερώσεις φοιτητών/τριών</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1178 971 1227">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="979 1178 1302 1227">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1227 971 1261">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="979 1227 1302 1261">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1261 971 1384">Μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (για την παρακολούθηση των παραδόσεων)</td> <td data-bbox="979 1261 1302 1384">41</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1384 971 1451">Προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="979 1384 1302 1451">70</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1451 971 1485">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="979 1451 1302 1485">150</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (για την παρακολούθηση των παραδόσεων)	41	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	70	Σύνολο Μαθήματος	150									
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																			
Διαλέξεις	39																			
Μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (για την παρακολούθηση των παραδόσεων)	41																			
Προετοιμασία για τις εξετάσεις	70																			
Σύνολο Μαθήματος	150																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις</p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>																			

<p>Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα:</p> <p>John Darwin, <i>Μετά τον Ταμερλάνο: η άνοδος και πτώση των παγκόσμιων αυτοκρατοριών, 1400-2000</i> (Αθήνα: Πατάκης, 2021)</p> <p>Fernand Braudel, <i>Γραμματική των πολιτισμών</i> (Αθήνα: ΜΙΕΤ 2010)</p> <p>Επιπλέον βιβλιογραφία:</p> <p>Overy, Richard, <i>Άτλας της Παγκόσμιας Ιστορίας</i> (Αθήνα: Καθημερινή, 2007)</p> <p>Blainey, Geoffrey, <i>Συνοπτική Ιστορία του Κόσμου</i> (Αθήνα: Εκδόσεις Φυτράκη, 2004)</p> <p>Cox, M., «Power Shifts, Economic Change and the Decline of the West?», <i>International Relations</i> 24 (2012), σσ.369-388</p> <p>Ferguson, N., <i>Civilization. The West and the Rest</i> (London: Allen Lane, 2011).</p> <p>Roberts, J.M., <i>Παγκόσμια Ιστορία</i>, (Αθήνα: Οδυσσέας, 2002)</p> <p>Kennedy, P., <i>The Rise and Fall of the Great Powers: Economic Change and Military Conflict from 1500 to 2000</i> (New York: Vintage Books, 1989)</p> <p>Marriott, Emma, <i>Παγκόσμια Ιστορία</i> (Αθήνα: Εκδόσεις Οκτώ, 2015)</p> <p>McNeill, William, <i>The Rise of the West: a History of the Human Community</i> Chicago: The University of Chicago Press, 1963)</p> <p>Stavrianos, L.S., <i>Global Rift: the Third World Comes of Age</i> (New York: Morrow, 1981)</p>

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ)

ΣΙ 38 Αρχαία Ιστορία. Όψεις της κοινωνίας και των θεσμών στον αρχαίο ελληνικό κόσμο

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 38	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία. Όψεις της κοινωνίας και των θεσμών στον αρχαίο ελληνικό κόσμο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα ειδίκευσης γενικών γνώσεων (σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά θεωρείται καλό οι φοιτητές να έχουν περάσει την Αρχαία Ιστορία Α', Β' και Γ' (Π10, Π11, Π25)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1069/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Πρόκειται για σεμιναριακό μάθημα.</p> <p>Το μάθημα στοχεύει στην εξέταση ζητημάτων που αφορούν τις αρχαίες ελληνικές κοινωνίες και το θεσμικό τους πλαίσιο. Στοχεύει ειδικότερα στη μελέτη των μηχανισμών εκπαίδευσης (γυμνάσιο, εφηβεία), των διαφορετικών πληθυσμιακών ομάδων (μέτοικοι, δούλοι, απελεύθεροι, γυναίκες), των σωματείων, καθώς και των γιορτών της εκάστοτε κοινότητας.</p> <p>Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι φοιτητές πρόκειται να εξοικειωθούν με τις μεθόδους της ιστορίας και με την έρευνα των διαφορετικών πηγών που σχετίζονται με τα παραπάνω θέματα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητή/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - δουλεύει με τις πηγές της Αρχαίας Ιστορίας (γραμματειακές πηγές, επιγραφές, αρχαιολογικά δεδομένα). - τοποθετεί τις πηγές στο ιστορικό και θεσμικό τους πλαίσιο και να τις ερμηνεύει. - αναζητά νεότερη βιβλιογραφία πάνω σε επιμέρους θέματα. - θέτει και απαντά ερωτήματα σχετικά με την ελληνική αρχαιότητα.
Γενικές Ικανότητες
<p>Αυτόνομη εργασία.</p> <p>Άσκηση κριτικής ικανότητας.</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.</p> <p>Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων</p>

τεχνολογιών.

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξοικείωση με τις αρχαιοελληνικές πηγές και τις μεθόδους προσέγγισής τους.

Μελέτη ζητημάτων που αφορούν

- το γυμνάσιο, την εφηβεία, την εκπαίδευση
- τις γιορτές και τη συμμετοχή της κοινότητας σε αυτές
- τους μέτοικους και την εμπλοκή τους στη ζωή των πόλεων
- τους δούλους και τους απελεύθερους
- τις γυναίκες και την παρουσία τους στα κοινά
- τα σωματεία και τη λειτουργία τους

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο (στην τάξη)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none">• Συμμετοχή στο σεμινάριο• Προφορική παρουσίαση εργασίας.• Παράδοση γραπτής εργασίας	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Andrews, A., Αρχαία Ελληνική Κοινωνία, ΜΙΕΤ Αθήνα 1987
- Austin, M.M. – Vidal-Naquet, P., Οικονομία και Κοινωνία στην Αρχαία Ελλάδα, εκδ. Δαίδαλος, Αθήνα 1998
- *Ανθολόγιο*. Επιλογή επιγραφών και παύρων της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου (κείμενα, μετάφραση, σχολιασμός), επιμ. Σ. Ανεζίρη, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2018
- Biscardi, A., Αρχαίο Ελληνικό δίκαιο, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 1998
- Fantham, E. κ.ά, Οι γυναίκες στον αρχαίο κόσμο, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2001
- Sales, C., Η άλλη όψη της αρχαιότητας. Ο υπόκοσμος, εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2005

ΣΙ 95 Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Ιστορία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 95	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Ιστορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά ενδείκνυται η επιτυχής παρακολούθηση των: Αρχαία Ελληνική Ιστορία Α' (Π 10), Β' (Π 11) και Ρωμαϊκή Ιστορία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Εξέταση σε ελληνική και αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1143/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: <ul style="list-style-type: none"> • Να αντιληφθούν τη σημασία των έμμεσων πηγών. • Να κινούνται με ευχέρεια στις φιλολογικές πηγές που αφορούν σε ζητήματα Αρχαίας Ιστορίας. • Να θέτουν ερωτήματα σχετικά με ζητήματα που αφορούν στις περιόδους αυτές. • Να αποκτήσουν μία σαφή εικόνα του τρόπου αξιοποίησης των φιλολογικών μαρτυριών. • Να δύνανται να προβούν στην αξιολόγησή τους και τη μετέπειτα αξιοποίησή τους.

<ul style="list-style-type: none"> • Να συνδυάσουν φιλολογικές μαρτυρίες με επιγραφικά κείμενα, νομίσματα και αρχαιολογικά ευρήματα. 	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες...</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια κριτικής και συγκριτικής σκέψης • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον (Επιγραφική, Νομισματική και Αρχαιολογία) • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Άσκηση κριτικής σκέψης • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και διαφορετικότητας • Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών • Παραγωγή νέων ερευνητικών πεδίων 	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας Α': Παρουσίαση για τους Κλασσικούς χρόνους 2. Πηγές της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας Β': Παρουσίαση για τους Ελληνιστικούς χρόνους 3. Παρουσίαση συγκεκριμένων θεμάτων από τη διδάσκουσα/ τον διδάσκοντα Α' 4. Παρουσίαση συγκεκριμένων θεμάτων από τη διδάσκουσα/ τον διδάσκοντα Α' 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13: Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη και σε αρχαιολογικούς χώρους (Αρχαία Αγορά, Πνύκα, νεκροταφείο Κεραμεικού)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38

<p>Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1.Προφορική παρουσίαση της ανατεθείσας εργασίας κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου</p> <p>2.Παράδοση της εργασίας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή μετά το πέρας του σεμιναρίου</p>	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ήροdotου Ίστορία βιβλία 1-9
Θουκυδίδου Ίστορία βιβλία 1-8
Ξενοφώντος Έλληνικά βιβλία 1-7
Διοδώρου Σικελιώτου Ίστορική Βιβλιοθήκη
Άριστοφάνους Κωμωδία
Έλληνικά τής Όξυρρύγχου
Πολυαίνου Στρατηγήματα
Πολύβιος και Ιστορικοί που το έργο τους περιλαμβάνεται στα *FGrHist*

Léfévre, Fr., *Αρχαία Ιστορία, παλιά ιστορία*, μτφρ. Αθήνα 2023

ΣΙ 78 Βυζαντινή Ιστορία. Πολιτισμικές σχέσεις ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 78	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Πολιτισμικές σχέσεις ανάμεσα στο φθίνον Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά ενδείκνυται η επιτυχής παρακολούθηση του Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH450/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η μετάδοση ειδικών γνώσεων, τρόπου μελέτης και έρευνας, καθοδήγηση στη βιβλιογραφική έρευνα, εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της ιστορικής έρευνας, τη συγγραφή μίας επιστημονικής εργασίας και την παρουσίασή της.</p>
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές</i></p>

αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη εργασία

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σύνολο των 13 τρίωρων διαλέξεων:

Οι τρεις πρώτες τρίωρες διαλέξεις: Εισαγωγή στο θέμα των διαπολιτισμικών σχέσεων Βυζαντίου – Δύσης (330-1600) με έμφαση στο διάστημα 13^{ος}-16^{ος} αι., όταν σημειώνεται άρση της πολιτισμικής αποξένωσης των δύο τμημάτων της Χριστιανοσύνης και εγκαινιάζονται αμφίδρομες πολιτιστικές διαδρομές ανάμεσα στο φθινόβιο Βυζάντιο και την Αναγεννησιακή Ιταλία. Παρουσίαση, ανάλυση και εξοικείωση των φοιτητών με την ειδική για το θέμα βιβλιογραφία.

Τέταρτη διάλεξη: Παρουσίαση σειράς θεμάτων σχετικών με το σεμινάριο και μίας βιβλιογραφίας εκκίνησης από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν ένα για έρευνα που εκπονούν στη διάρκεια του εξαμήνου με τελικό στόχο τη συγγραφή μίας εργασίας.

Πέμπτη και έκτη διάλεξη: Μεθοδολογία έρευνας. Φάσεις επιστημονικής εργασίας. Ασκήσεις εξοικείωσης.

Οι επόμενες επτά τρίωρες διαλέξεις αφιερώνονται στην παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών στην τάξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις και παρουσιάσεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία της γραπτής εργασίας</td> <td>86</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>175</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις και παρουσιάσεις	39	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία της γραπτής εργασίας	86							Σύνολο Μαθήματος	175
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
	Διαλέξεις και παρουσιάσεις	39													
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία της γραπτής εργασίας	86													
Σύνολο Μαθήματος	175														
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται μέσω της γραπτής σεμιναριακής εργασίας και του τρόπου παρουσίασής της στην τάξη.</p>														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>-Angold, M., "Byzantium and the West 1204-1453" στο: M. Angold (έκδ.), <i>The Cambridge History of Christianity</i>, vol. 5, Cambridge 2006, 53-78.</p> <p>-Black, R., <i>Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy: Tradition and Innovation in Latin Schools from the Twelfth to the Fifteenth Century</i>, Cambridge 2004.</p> <p>-Geanakoplos, D. J., <i>Byzantine East and Latin West. Two Worlds of Christendom in Middle Ages and Renaissance. Studies in Ecclesiastical and Cultural History</i>, New York 1966.</p> <p>-Geanakoplos, D. J., <i>Interaction of the "Sibling" Byzantine and Western Cultures in the Middle Ages and the Italian Renaissance (330-1600)</i>, New Haven-London 1976.</p> <p>-Μεργιαλή-Σαχά, Σοφία, «Αμφίδρομες πολιτισμικές διαδρομές ανάμεσα στο Βυζάντιο και την αναγεννησιακή Ιταλία», <i>Βυζαντινά</i> 32 (2012) 227-244.</p> <p>-Wilson, N. G., <i>Από το Βυζάντιο στην Αναγέννηση. Ελληνικές Σπουδές κατά την Ιταλική Αναγέννηση</i>, Αθήνα 1994.</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p>

Renaissance Humanism, Journal of Modern History, International Journal of Classical Tradition, Byzantine and Modern Greek Studies, Θεσσαυρίσματα, Byzantion, Βυζαντινά.

ΣΙ 106 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως. Η διατροφή και η ιδεολογικοποίηση της τροφής στις μεσαιωνικές κοινωνίες της Ευρώπης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό (5 ^ο και 7 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως: Η διατροφή και η ιδεολογικοποίηση της τροφής στις μεσαιωνικές κοινωνίες της Ευρώπης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου) (Επιλεγόμενο σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά είναι επιθυμητή η επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος Π12 – Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1189/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<ul style="list-style-type: none"> • Εξοικείωση των φοιτητών με ιστορικά μεθοδολογικά εργαλεία και δευτερογενή βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα, καθώς και με μεθοδολογικά εργαλεία της ιστορικής και θρησκευτικής ανθρωπολογίας, της κοινωνικής ιστορίας και της μικροϊστορίας. • Αξιοποίηση πρωτογενών πηγών στη λατινική γλώσσα. • Κατανόηση τη σύνδεση της ιστορίας των συγκεκριμένων περιοχών και ιδίως της Γαλλίας με τα ιστορικά πεδία της οικονομικής ιστορίας, της ιστορίας των θεσμών, της ιστορίας του φύλου,

<p>της ιστορίας των ιδεών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενθάρρυνση για περαιτέρω ερευνητική δραστηριότητα στον ευρύτερο τομέα των μεσαιωνικών σπουδών. • Εμβάθυνση σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις. 																		
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td> <td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td> <td><i>Άλλες...</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td>.....</td> </tr> </table>	<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																	
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																	
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																	
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																	
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																	
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																	
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>																	
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																	
																	
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Αυτόνομη εργασία , αλλά και εκπαίδευση σε ομαδική εργασία. • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών 																		

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Περίληψη:</p> <p>Η διατροφική επιλογή και η επακόλουθη κατανάλωση μιας σειράς τροφίμων αποτελούν πολύπλοκες διαδικασίες, οι οποίες επηρεάζονται από ένα σύνολο ποικίλων και αλληλεξαρτώμενων παραγόντων. Οι έμφυτες προτιμήσεις, η εξατομικευμένη επιλογή και το φυσικό περιβάλλον ορίζουν τη διαθεσιμότητα των αγαθών προς βρώση, ενώ το εθιμικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, η κοινωνική πραγματικότητα, αλλά και οι συγκεκριμένες θρησκευτικές αντιλήψεις και πεποιθήσεις νοηματοδοτούν τις διατροφικές επιλογές και προσδίδουν πνευματική και ηθική υπόσταση στα υλικά αγαθά. Για παράδειγμα, ο χριστιανισμός, ως κυρίαρχη θρησκεία στη μεσαιωνική Δυτική Ευρώπη, ορίζει τις τροφοληπτικές επιλογές των ιστορικών υποκειμένων μέσω της επιβολής περιοριστικών διαιτητικών κανόνων, διατροφικών απαγορεύσεων και τελετουργικών εμπειριών συντελώντας καθοριστικά στη δόμηση της σχέσης του ατόμου με την τροφή. Στο σεμινάριο αυτό ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο διατροφικό δίπολο της λαιμαργίας και της νηστείας, στις αποκλίνουσες διατροφικές επιλογές των οπαδών των αιρετικών κινήσεων που προέβαλλαν μια εναλλακτική διατροφική οδό, αλλά και στην επονομαζόμενη <i>holy anorexia</i> ή <i>anorexia nervosa</i>, ως μια ακραία έκφραση νηστείας και προσπάθειας τιθάσευσης του σώματος, η οποία με σύγχρονους επιστημονικούς όρους ορίζεται ως διατροφική διαταραχή.</p>

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i></p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i></p>	<p>Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση Power Point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.</p>

<p>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Επίσκεψη στην αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις και παρουσιάσεις</p>	<p>39</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και συγγραφή της σεμιναριακής εργασίας</p>	<p>136</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>175</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική (η αγγλική για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Erasmus)</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Σύνθεση γραπτής εργασίας, παρουσίαση εργασίας στην τάξη, παρουσίαση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων, βαθμός συμμετοχής στο μάθημα με γόνιμες παρατηρήσεις, ερωτήσεις κ.ά.</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Braudel F., <i>Γραμματική των πολιτισμών</i>, Αθήνα 2002. - McCaffrey Emily, «Memory and Collective Identity in Occitanie: The Cathars in History and Popular Culture», <i>History and Memory</i>, τ. 13, No. 1 (Spring/Summer 2001), σελ. 114-138. - Brown R., Johnston K S., <i>Paciolo on Accounting</i>, New York, San Francisco, Toronto, London 1963. - Forestier, L., <i>Les livres de comptes des frères Bonis : marchands montalbanais du XIVe siècle</i>, https://archive.org/details/leslivresdecompt00boni/page/n2/mode/2up - Houssaye I., « Écrits comptables et commerce interreligieux : les cas des registres d'Ugo Terall de Forcalquier et de la compagnie Datini (xive-xve siècles) », <i>Les Cahiers de Framespa</i> [En ligne], 16 2014, mis en ligne le 01 juillet 2014, consulté le 03 mars 2020. URL : http://journals.openedition.org/framespa/2917 ; DOI : https://doi.org/10.4000/framespa.2917 - Strayer J., Tilly Ch., <i>On the Medieval Origins of the Modern State.</i>, Princeton, Oxford, 2005.
--

ΣΙ 176 Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Φραγκικές ηγεμονίες στον ελλαδικό χώρο (12ος-15ος αι.): πολιτική, κοινωνία και πολιτισμός

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 176	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό (5 ^ο και 7 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Φραγκικές ηγεμονίες στον ελλαδικό χώρο (12ος-15ος αι.): πολιτική, κοινωνία και πολιτισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου) (Επιλεγόμενο σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1038/		

(6) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το ιστορικό περίγραμμα αλλά και τις κοινωνικές συνθήκες, τους θεσμούς και τον πολιτισμό του φραγκοκρατούμενου ελληνικού χώρου κατά τη μεσαιωνική περίοδο (12^{ος}-15^{ος} αι.), καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτόνομης έρευνας στις πηγές και τη βιβλιογραφία που σχετίζονται με το αντικείμενο.</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγράφουν τις κύριες ιστορικές εξελίξεις της περιόδου, και ιδίως την οικονομική
--

διείσδυση των ιταλικών πόλεων στον βυζαντινό χώρο, τις σταυροφορίες, τη δημιουργία λατινικών κρατών στην Ανατολική Μεσόγειο, κ.α.

- Καταλαβαίνουν και εξηγούν πώς εντάσσεται η λατινική παρουσία στον ελλαδικό χώρο στην ευρύτερη επέκταση της Δυτικής Ευρώπης κατά τον κεντρικό και ύστερο Μεσαίωνα.
- Παρουσιάζουν τους κύριους παράγοντες και τα βασικά γεγονότα που οδήγησαν στην δημιουργία των φραγκικών κρατών στη βυζαντινή επικράτεια.
- Περιγράφουν και εξηγούν τους κύριους πολιτικούς θεσμούς της Λατινοκρατίας, με ιδιαίτερη αναφορά στην εισαγωγή φεουδαρχικών δομών από τη Δύση.
- Κατανοούν και εξηγούν τις βασικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης τόσο των κατακτητών όσο και των κατακτημένων κατά την περίοδο αυτή.
- Αναγνωρίζουν τις σημαντικότερες πτυχές οικονομικής, θρησκευτικής, και πολιτισμικής δραστηριότητας κατά τη Λατινοκρατία.
- Περιγράφουν και αξιολογούν τις αλλαγές που επήλθαν στους παραπάνω τομείς μετά τη φραγκική κατάκτηση σε σύγκριση με την προγενέστερη βυζαντινή περίοδο.
- Κατανοούν και εξηγούν τις σχέσεις ανάμεσα στους Λατίνους εποίκους και τον τοπικό πληθυσμό, ανάλογα με την κοινωνική τους θέση (άρχοντες, πάροικοι, κάτοικοι πόλεων, κτλ.)
- Σκιαγραφούν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες της λατινικής κατάκτησης και εγκατάστασης στην ευρύτερη περιοχή.
- Συνοψίζουν τα κυριότερα ιστοριογραφικά ζητήματα που αφορούν τη Φραγκοκρατία στον ελλαδικό χώρο.
- Αναγνωρίζουν βασικές πρωτογενείς πηγές που αναφέρονται στα παραπάνω ζητήματα και διακρίνουν τις προθέσεις και τις προκαταλήψεις των συγγραφέων τους.
- Εντοπίζουν και αξιοποιούν κατάλληλη βιβλιογραφία για τα υπό εξέταση θέματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(7) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμιναριακό αυτό μάθημα επικεντρώνεται στα κρατικά μορφώματα που δημιουργήθηκαν στον ελλαδικό χώρο από τους διάφορους Δυτικούς (με τη μερική εξαίρεση των βενετικών κτήσεων, για τις οποίες γίνονται κυρίως συγκριτικές αναφορές). Οι «Φράγκοι» αυτοί προέρχονταν κυρίως από περιοχές της δυτικής Ευρώπης όπου επικρατούσε η φεουδαρχική οργάνωση (Καμπανία, Φλάνδρα, Βουργουνδία, Λομβαρδία, κ.α.), αλλά και από πόλεις-κράτη (όπως η Γένοβα και η Φλωρεντία). Οι περισσότερες φραγκικές ηγεμονίες δημιουργήθηκαν μετά την Τέταρτη Σταυροφορία (1204), π.χ. η Λατινική αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης, το βασίλειο της Θεσσαλονίκης, το πριγκιπάτο της Αχαΐας, το δουκάτο των Αθηνών, το δουκάτο του Αιγαίου, κ.ο.κ. Κάποιες άλλες, ωστόσο, προηγήθηκαν (π.χ. η κομητεία της Κεφαλονιάς) ή δημιουργήθηκαν αργότερα (π.χ. το κράτος των

Ιωαννιτών Ιπποτών στα Δωδεκάνησα ή οι Γενοβέζικες κτήσεις στον Γαλατά, τη Χίο, και τη Λέσβο κατά τον ύστερο 13ο και 14ο αιώνα).

Εξετάζεται τόσο η πολιτική ιστορία των παραπάνω κρατών, όσο και μια σειρά από θέματα, όπως: εξουσία και διακυβέρνηση, κοινωνία, θρησκεία και εκκλησιαστική οργάνωση, οικονομία και εμπόριο, τέχνη και πολιτισμός. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις σχέσεις ανάμεσα σε κατακτητές και κατακτημένους, στις συνέχειες και τις τομές ως προς την προγενέστερη βυζαντινή πραγματικότητα, καθώς και στις συνέπειες και τη σημασία των λατινικών κρατών στην ιστορία του ελλαδικού χώρου γενικότερα. Βασικός στόχος είναι επίσης η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές πηγές και το διαθέσιμο αρχειακό υλικό για τη Φραγκοκρατία, αλλά και με τη σχετική ιστοριογραφία.

Το μάθημα οργανώνεται σε δυο μέρη: στις πρώτες συναντήσεις παρουσιάζεται επιγραμματικά το ιστορικό πλαίσιο, οι κύριες δυτικές δυνάμεις που εμπλέκονται και τα βασικά σημεία τομής της φραγκικής παρουσίας στον ελλαδικό χώρο, ενώ στις υπόλοιπες ακολουθείται μια θεματική εξέταση (θεσμοί, κοινωνία, πολιτισμός, κτλ.) της Φραγκοκρατίας, με ενεργή συμμετοχή των φοιτητών μέσω ανάλυσης βιβλιογραφίας, παρουσιάσεων και εργασιών.

Θεματικές Ενότητες

1. Εισαγωγή: Ορισμοί και όρια της Φραγκοκρατίας. Περιεχόμενο, στόχοι και μορφή του μαθήματος.
2. Το Βυζάντιο και η Δύση πριν την Τέταρτη Σταυροφορία (11^{ος}-12^{ος} αι.).
3. Δ΄ Σταυροφορία και λατινική κατάκτηση. Οι δομές της πρώιμης Λατινοκρατίας.
4. Η Φραγκοκρατία από τον 13^ο ως τον 15^ο αι.: ιστορική επισκόπηση και κύριοι παράγοντες.
5. Βασικές πηγές για τη Φραγκοκρατία.
6. Εξουσία και Διακυβέρνηση.
7. Εκκλησία και Θρησκεία.
8. Οικονομία και Εμπόριο.
9. Κοινωνία και κοινωνικές σχέσεις κατά τη Λατινοκρατία – μέρος Α΄: εισαγόμενες και εντόπιες μορφές κοινωνικής οργάνωσης
10. Κοινωνία και κοινωνικές σχέσεις κατά τη Λατινοκρατία – μέρος Β΄: σχέσεις κατακτητών και κατακτημένων.
11. Υλικός πολιτισμός, οχυρώσεις και άλλα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα.
12. Τέχνη και πνευματική ζωή.
13. Επιβιώσεις και συνέπειες της Φραγκοκρατίας.

(8) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)</p>															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1648 971 1697">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="979 1648 1308 1697">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1697 971 1731">Διαλέξεις και παρουσιάσεις</td> <td data-bbox="979 1697 1308 1731">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1731 971 1827">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία της γραπτής εργασίας</td> <td data-bbox="979 1731 1308 1827">136</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1827 971 1888">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="979 1827 1308 1888">175</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1888 971 1921"></td> <td data-bbox="979 1888 1308 1921"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1921 971 1955"></td> <td data-bbox="979 1921 1308 1955"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1955 971 1989"></td> <td data-bbox="979 1955 1308 1989"></td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις και παρουσιάσεις	39	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία της γραπτής εργασίας	136	Σύνολο Μαθήματος	175							
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις και παρουσιάσεις	39															
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία της γραπτής εργασίας	136															
Σύνολο Μαθήματος	175															

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Σύνταξη γραπτής εργασίας (70%) και προφορική παρουσίασή της, σε συνδυασμό με τη γενική συμμετοχή στις σεμιναριακές συναντήσεις (30%).</p>

(9) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - B. Hendrickx, <i>Οι Θεσμοί της Φραγκοκρατίας</i> (Σταμούλης, 2007) - P. Lock, <i>Οι Φράγκοι στο Αιγαίο, 1204-1500</i> (Ενάλιος, 1998) - W. Miller, <i>Ιστορία της Φραγκοκρατίας εν Ελλάδι (1204-1566)</i> (Ηρόδοτος, 2016) - Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, <i>Από τη δυτική Ευρώπη στην ανατολική Μεσόγειο. Οι σταυροφορικές ηγεμονίες στη Ρωμανία (13ος-15ος αι.): πολιτικές και θεσμικές πραγματικότητες</i> (Gutenberg, 2012) <p>Επιπλέον βιβλιογραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> - M. Balard, <i>La Romanie génoise: XIIe-début du XVe siècle</i> (Ecole Française de Rome, 1978) - A. Bon, <i>La Morée franque: recherches historiques, topographiques et archéologiques sur la principauté d'Achaïe (1205-1430)</i>, 2 vols. (Boccard, 1969) - N. G. Chrissis, <i>Crusading in Frankish Greece: A Study of Byzantine-Western Relations and Attitudes</i> (Brepols, 2012) - S. E. J. Gerstel (ed.), <i>Viewing the Morea: Land and People in the Late Medieval Peloponnese</i> (Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 2013) - A. Πιεβα, <i>Frankish Morea (1205-1262): Socio-cultural Interaction between the Franks and the Local Population</i> (Βασιλόπουλος, 1991) - D. Jacoby, <i>La féodalité en Grèce Médiévale. Les «Assises de Romanie». Sources, application et diffusion</i> (Mouton, 1971) - Δ. Κ. Γιαννακόπουλος, <i>Δουκάτο των Αθηνών: η κυριαρχία των Acciaiuoli</i> (Βάνιας, 2006) - Δ. Κ. Γιαννακόπουλος, <i>Εικόνες του Δυτικοευρωπαϊού μέσα από την Ιστορία: επιστημονική επεξεργασία και αναπαράσταση της Λατινοκρατίας στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα</i> (Επίκεντρο, 2013) - Χρ. Μαλτέζου (επιμ.), <i>Βενετοκρατούμενη Ελλάδα: προσεγγίζοντας την ιστορία της</i>, 2 τόμοι (Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, 2010) - Ν. Γ. Μοσχονάς & Μ-Γ Λίλυ Στυλιανούδη (επιμ.), <i>Το δουκάτο του Αιγαίου. Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης (Νάξος – Αθήνα, 2007)</i> (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2009)
--

- Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, *Το φραγκικό πριγκιπάτο της Αχαΐας (1204-1432): ιστορία, οργάνωση, κοινωνία* (Βάνιας, 2005)
- Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, *Θεσμικά μορφώματα και κοινωνικές συσσωματώσεις στις φραγκοκρατούμενες περιοχές της Ρωμανίας. Το παράδειγμα της Κέρκυρας και του πριγκιπάτου της Αχαΐας* (Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, 2004)
- T. Shawcross, *The Chronicle of the Morea: Historiography of Crusader Greece* (Oxford University Press, 2009)
- K. M. Setton, *Catalan Domination of Athens, 1311-1388* (Variorum Reprints, 1975)
- P. Topping, *Studies in Latin Greece, AD 1205-1715* (Variorum Reprints, 1977)
- N. I. Tsougarakis & P. Lock (eds.), *A Companion to Latin Greece* (Brill, 2014)
- F. van Tricht, *The Latin 'Renovatio' of Byzantium: The Empire of Constantinople (1204-1228)* (Brepols, 2012)
- R. L. Wolff, *Studies in the Latin Empire of Constantinople* (Variorum Reprints, 1976)

ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Το ευρωπαϊκό κυνήγι μαγισσών, 1550-1750

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 55	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Το ευρωπαϊκό κυνήγι μαγισσών, 1550-1750		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις και Ασκήσεις Πράξης	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Σεμιναριακό, επιλεγόμενο κατεύθυνσης ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με αξιολόγηση στην Αγγλική, Γαλλική, ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH111/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εμβάθυνση στα κυνήγια μαγισσών που εξαπολύθηκαν στη Δύση την περίοδο 1550-1750. Έμφαση θα δοθεί στη ρητορική περί φύλου, στον «καταστατικό μισογυνισμό» της περιόδου, στον μικρόκοσμο των δυτικών αγροτικών κοινοτήτων, στη συνύπαρξη του επίσημου Χριστιανισμού με ανιμιστικές παραδόσεις του δυτικού παγανιστικού παρελθόντος, στις στρατηγικές θρησκευτικής ομογενοποίησης της Καθολικής Εκκλησίας και των Προτεσταντικών Εκκλησιών, στις στρατηγικές εδραίωσης της εθνικής, μοναρχικής εξουσίας στις δυτικές επικράτειες, στα προβλήματα που πυροδότησαν οι θρησκευτικοί πόλεμοι και η οξεία οικονομική κρίση του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν εξοικειωθεί με κεντρικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις των ευρωπαϊκών κυνηγιών μαγισσών της περιόδου 1550-1750, από το χώρο της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας, της ιστορίας του φύλου και της ιστορικής ανθρωπολογίας.
--

- Έχουν εξοικειωθεί με την κριτική επεξεργασία πρωτογενών πηγών του ευρωπαϊκού 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα
- Έχουν μυηθεί στη διαλογική αντιπαράθεση στο πλαίσιο μιας ερευνητικής κοινότητας, με την προετοιμασία εισηγήσεων από διαφορετικές μεθοδολογικές αφετηρίες και ερευνητικές οπτικές.
- Έχουν μελετήσει σε βάθος πτυχές της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας των δυτικό-ευρωπαϊκών κοινωνιών της Πρώιμης Νεότερης Περιόδου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

◇ Ιστοριογραφική διερεύνηση

- Η ιστορική-ανθρωπολογική προσέγγιση: το «αφήγημα της άρνησης» και οι σύγχρονες εκδοχές του
- Η παρέμβαση της ψυχοϊστορίας: εφαρμοστικότητα των ψυχαναλυτικών εργαλείων στη διερεύνηση του κληγίου των μαγισσών. Η μαγεία ως παράθυρο στη ψυχική συγκρότηση των ανθρώπων της πρώιμης νεωτερικότητας. Ζητήματα ιστορικής ετερότητας
- Η ιστοριογραφία της συγκρότησης του δικωτικού λόγου στους κόλπους των ελίτ: από τη διανοητική ιστορία στη δημιουργία φουκωϊκών «γενεαλογιών» της δαιμονοποιητικής θεώρησης της μαγείας και της περιθωριακότητας
- Η κοινωνικό-πολιτισμική προσέγγιση ως συμπλήρωμα της ανθρωπολογικής: «Μάγισσες και γείτονες» ή το μέγα δράμα της επιβίωσης
- Φεμινιστική ιστοριογραφία και ιστορία συγκρότησης φύλων και έμφυλων ρόλων: συνέχειες και αποκλίσεις
- Η μαγεία ως γλώσσική κατηγορία: ο λόγος της κοινότητας, ο λόγος του δικαστή και ο λόγος του ιστορικού. Από το μεγάλο αφήγημα του 1960 στη μικροϊστορία του 1990 και στις νέες προσεγγίσεις στις «γλώσσες της μαγείας» το 2000.

◇ Πεδία ιστορικής διερεύνησης

- Το μαγικό σύμπαν των Ευρωπαίων της πρόιμης νεότερης περιόδου: Λόγιες και λαϊκές θεωρήσεις, προσβάσεις και χρήσεις της μαγείας στην καθημερινότητα των ανθρώπων.
- Ο ομογενοποιητικός διωκτικός λόγος της εκκλησιαστικής και κοσμικής ελίτ και οι λαϊκές προσλήψεις της μαγείας: Sabbath και maleficium
- Κοινότητες και δικαστές στις αγγλικές δίκες μαγείας: συγκλίσεις και αποκλίσεις του αγγλικού κυνηγιού των μαγισσών σε σχέση με την ηπειρωτική πραγματικότητα. Η αυτενέργεια της κοινότητας και η εργαλειοποίηση της μαγείας
- Η έμφυλη διάσταση του κυνηγιού των μαγισσών: Καταστατικός μισογυνισμός, αντιπαραθέσεις μεταξύ γυναικών
- Μαγεία, φτώχεια και περιθωριακότητα: Κοινωνικό-οικονομικός μετασχηματισμός και η ανάδυση νέων αξιακών συστημάτων στις αστικές κοινότητες της Δύσης
- Η πολιτική χρησιμότητα του κυνηγιού των μαγισσών
- Αμφισβητήσεις της ύπαρξης μάγων και μαγισσών και εναντιώσεις στο κυνήγι των μαγισσών, από τον Weyer στους Scot και Spee.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας Αυτοτελής Μελέτη Σύνολο Μαθήματος	100 37 38 175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική</i>	I Εβδομαδιαίες παρουσιάσεις σε ομάδες συζήτησης II Αξιολόγηση ατομικών ή ομαδικών σεμιναριακών εργασιών	

<p>Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	
---	--

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδρονίκη Διαλέτη, *Η μαγεία στην Ευρώπη, 15ος-18ος αιώνας. Μια κοινωνική και πολιτισμική ιστορία*, Αθήνα, 2023.

Behringer, W., *Witches and Witch-hunts: A Global History*, Οξφόρδη, 2004.

Briggs, R., *Witches and Neighbours*, Λονδίνο, 1996.

Clark, S., *Thinking With Demons*, Οξφόρδη, 1997.

Lyndal Roper, *Witch Craze: Terror and Fantasy in Baroque Germany*, New Haven, 2004.

Gibson, M., *Witchcraft and Society in England and America, 1550-1750*, Νέα Υόρκη, 2003.

ΣΙ 02 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ευρωπαϊκές πόλεις, 19ος–20ός αι.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ευρωπαϊκές πόλεις, 19 ^{ος} –20ός αι.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH756/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<ol style="list-style-type: none"> 1. Κατανόηση της αστικοποίησης ως κομβικού μετασχηματισμού της νεωτερικότητας, συνδεδεμένου με θεμελιώδεις διεργασίες στην οικονομία, την πολιτική και την κοινωνία της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης. 2. Εμβάθυνση στην ιστορική εξέλιξη των ευρωπαϊκών πόλεων ως προς το μέγεθος, το χαρακτήρα, την τυπολογία, την εσωτερική διάρθρωση και την κοινωνική χωροταξία, τη διοίκηση, τις υποδομές και τις αναπλάσεις τους, την καθημερινότητα των κατοίκων τους, καθώς και την πρόσληψη των αστικών κέντρων. 3. Κατανόηση της ιστορικής και μεταβλητής σχέσης πόλης-υπαίθρου

4. Εξοικείωση με χαρακτηριστικά παραδείγματα σημαντικών ευρωπαϊκών αστικών κέντρων (πρωτευουσών, λιμανιών, κλπ.)
5. Αναγνώριση της πόλης ως προνομιακού πεδίου εμφάνισης, μελέτης και ερμηνείας κομβικών γεγονότων-φαινομένων της πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης Ευρώπης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική Εργασία

Ανάπτυξη γόνιμων επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από την επιστημονική συζήτηση

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο εξετάζεται η ιστορία του ευρωπαϊκού αστικού χώρου κατά τον 19^ο και 20^ο αιώνα. Μας απασχολεί η αστικοποίηση ως κομβικός μετασχηματισμός της νεωτερικότητας, συνδεδεμένος με θεμελιώδεις διεργασίες και μεταβολές στην οικονομία, την πολιτική και την κοινωνία που λαμβάνουν χώρα κατεξοχήν στις πόλεις της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης. Ειδικότερα θα εξετασθούν το μέγεθος, ο χαρακτήρας, η τυπολογία, η εσωτερική διάρθρωση και η κοινωνική χωροταξία, η διοίκηση, οι υποδομές, οι αναπλάσεις, η καθημερινότητα και η πρόσληψη των αστικών κέντρων. Πέρα από την ανάλυση των γενικών τάσεων, το σεμινάριο θα εμβαθύνει σε συγκεκριμένα παραδείγματα ευρωπαϊκών πόλεων.

Προγραμματισμός μαθήματος

1^ο – 2^ο μάθημα: εισαγωγή

- Αλληλογνωριμία και ενημέρωση για τη θεματική, τη διάρθρωση, τους όρους συμμετοχής και της σεμιναρίου
- εισαγωγικές παρατηρήσεις για την ιστορία των ευρωπαϊκών πόλεων
- Καθορισμός θεματικών πεδίων για τις σεμιναριακές εργασίες
- Παρουσίαση και σχολιασμός βιβλιογραφίας
- οδηγίες εκπόνησης εργασιών - προγραμματισμός παρουσιάσεων

3^ο – 7^ο μάθημα: Εισηγήσεις διδάσκοντος για βασικά θέματα του αντικειμένου του σεμιναρίου – επεξεργασία και σχολιασμός αντιπροσωπευτικών κειμένων μελέτης που διαβάζουν και παρουσιάζουν οι φοιτητές/ήτριες του σεμιναρίου

8^ο–13^ο μάθημα: Παρουσιάσεις, συζήτηση και σχολιασμός των εργασιών των φοιτητών, -ριών

(το ανωτέρω πρόγραμμα / περιεχόμενο του μαθήματος είναι, λόγω του σεμιναριακού του χαρακτήρα, ευέλικτο και συνδιαμορφώνεται από τον αριθμό των φοιτητών -τριών καθώς και από τα επιμέρους θέματα των γραπτών εργασιών που αναλαμβάνουν)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ηλεκτρονική τάξη) για ανάρτηση βιβλιογραφίας και υλικού για τη διδασκαλία, την ανάλυση και επεξεργασία κειμένων και πηγών, καθώς και για τις παρουσιάσεις-εργασίες των φοιτητών/ριών</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 887 979 947">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="983 887 1316 947">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 952 979 1102">Διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία, παρουσίαση και συζήτηση επί κειμένων και πηγών, παρουσιάσεις εργασιών</td> <td data-bbox="983 952 1316 1102">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1106 979 1167">Μελέτη προετοιμασίας για το μάθημα</td> <td data-bbox="983 1106 1316 1167">38</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1171 979 1232">Προετοιμασία προφορικής παρουσίας:</td> <td data-bbox="983 1171 1316 1232">38</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1236 979 1296">Εκπόνηση γραπτής εργασίας</td> <td data-bbox="983 1236 1316 1296">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1301 979 1352">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="983 1301 1316 1352">175</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία, παρουσίαση και συζήτηση επί κειμένων και πηγών, παρουσιάσεις εργασιών	39	Μελέτη προετοιμασίας για το μάθημα	38	Προετοιμασία προφορικής παρουσίας:	38	Εκπόνηση γραπτής εργασίας	60	Σύνολο Μαθήματος	175	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία, παρουσίαση και συζήτηση επί κειμένων και πηγών, παρουσιάσεις εργασιών	39													
Μελέτη προετοιμασίας για το μάθημα	38													
Προετοιμασία προφορικής παρουσίας:	38													
Εκπόνηση γραπτής εργασίας	60													
Σύνολο Μαθήματος	175													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Γλώσσα: Ελληνικά (αγγλικά για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες Erasmus+)</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης: Διαμορφωτική: Συμμετοχή στο μάθημα (συνεπής παρακολούθηση, μελέτη και παρουσίαση κειμένων του σεμιναρίου, συμμετοχή στη συζήτηση) Συμπερασματική: Προφορική παρουσίαση της υπό εκπόνηση εργασίας, Γραπτή εργασία</p> <p>Ο βαθμός διαμορφώνεται ως εξής: I. Συμμετοχή στο μάθημα (25%) II. Προφορική παρουσίαση (25%) III. Γραπτή εργασία (50%)</p>													

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Τα κριτήρια αξιολόγησης επεξηγούνται αναλυτικά στους φοιτητές/τις φοιτήτριες κατά το πρώτο μάθημα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιάννης Γιαννιτσιώτης (επιμ.), *Αμφισβητούμενοι χώροι στην πόλη. Χωρικές προσεγγίσεις του πολιτισμού*, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010, σ. 11-57
- Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Τασούλα Βερβενιώτη, Δήμητρα Λαμπροπούλου, Μάρλεν Μούλιου, Ποθητή Χαντζαρούλα (επιμ.), *Η μνήμη αφηγείται την πόλη. Προφορική ιστορία και μνήμη του αστικού χώρου*, Ένωση Προφορικής Ιστορίας και Εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα 2016
- Patrick Joyce, *Σύγχρονη Πόλη. Η διακυβέρνηση της Ελευθερίας*, μετάφραση Μιχάλης Λαλιώτης, προλογικό σημείωμα-επιστημονική επιμέλεια Γιάννης Γιαννιτσιώτης, Πλέθρον, Αθήνα 2010
- Jean-Luc Pinol, *Ο Κόσμος των Πόλεων τον 19^ο αιώνα*, μετάφραση Ιωάννα Δουράμπεη – Έφη Κάννερ, επιστημονική επιμέλεια Ευγενία Μπουρνόβα, Πλέθρον, Αθήνα 2000
- Jean-Luc Pinol, François Walter, *Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη. 1. Έως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο*, μετάφραση Μαρία Κουμπούρα, εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα, 2007
- Guy Burgel, *Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη. 2. Από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα*, μετάφραση Μαρία Παπαηλιάδη, Πλέθρον, Αθήνα 2007
- Shane Ewen, *What is Urban History?*, Polity Press, Cambridge, Malden, 2016
- Derek Fraser and Anthony Sutcliffe (eds.), *The Pursuit of Urban History*, Edward Arnold, London 1983
- Richard Lawton (ed.), *The Rise and Fall of Great Cities: Aspects of Urbanization in the Western World*, John Wiley and Sons Ltd, London 1989.
- Geneviève Massard-Guilbaud, Peter Thorsheim, "Cities, Environments and European History", *Journal of Urban History*, 33/5 (2007), pp. 691-701.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Urban History
Urban History

ΣΙ 142 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Μετά τον πόλεμο: κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός στην Ελλάδα, 1945-1967

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 142	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο, 7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Μετά τον πόλεμο: κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός στην Ελλάδα, 1945-1967		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, διαλέξεις προσκεκλημένων ομιλητών, εβδομαδιαίες παρουσιάσεις μικρών βιβλιογραφικών εργασιών από τους φοιτητές, εξάσκηση των φοιτητών στη μεθοδολογία, παρουσιάσεις σεμιναριακών εργασιών των φοιτητών	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο σεμιναριακό κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική, τη γαλλική ή την ελληνική γλώσσα)		
ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ	https://eclass.uoa.gr/modules/course_info/index.php?course=ARCH964		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της περιόδου 1945–1967 στον ελληνικό και διεθνή ιστορικό ορίζοντα.
- Αναλύουν τις κοινωνικές, πολιτισμικές και ιδεολογικές διεργασίες της μεταπολεμικής Ελλάδας πέρα από τα στενά πολιτικά συμφραζόμενα.
- Χειρίζονται κριτικά ιστοριογραφικά ζητήματα και διαφορετικές προσεγγίσεις που έχουν διατυπωθεί για την περίοδο.
- Αξιοποιούν πολλαπλά και ετερογενή είδη πηγών (κρατικά και ιδιωτικά αρχεία, Τύπος, λογοτεχνία, κινηματογράφος, διαφήμιση, μαρτυρίες) στην ιστορική έρευνα.
- Εφαρμόζουν σύνθετα θεωρητικά εργαλεία για την κατανόηση κοινωνικών και πολιτισμικών μετασχηματισμών.
- Συγκρίνουν τις εξελίξεις στην Ελλάδα με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές και παγκόσμιες τάσεις (π.χ. Ψυχρός Πόλεμος, αποαποικιοποίηση, κοινωνικά κινήματα).
- Αναπτύσσουν ικανότητα διεπιστημονικής ανάλυσης μέσα από τη χρήση μεθόδων κοινωνιολογίας, πολιτικής επιστήμης και ανθρωπολογίας.

Γενικές Ικανότητες

- Κριτική προσέγγιση ιστορικών γεγονότων και φαινομένων.
- Οργάνωση και εκτέλεση ιστορικής έρευνας.
- Ανάλυση και σύνθεση ποιοτικών και ποσοτικών ιστορικών δεδομένων.
- Δημόσια παρουσίαση ιστορικών επιχειρημάτων και ευρημάτων.
- Εργασία σε ομάδες και συνεργατικό πνεύμα.
- Ικανότητα χρήσης πολλαπλών πηγών και θεωρητικών εργαλείων.
- Αναστοχασμός για τη σχέση ιστορίας και μνήμης.
- Αυτόνομη εργασία και ευθύνη για τη μάθηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Το περίγραμμα της περιόδου. Από τον εμφύλιο πόλεμο στις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες. Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις της περιόδου 1945–1967: παλαιότερες ερμηνείες και σύγχρονες τάσεις. Πρωτογενές υλικό, αρχεία, λογοτεχνία και μνήμη: ερμηνευτικές δυνατότητες και περιορισμοί.
- Η πολιτική ιστορία ως «πλαίσιο». Η σχέση ανάμεσα στην πολιτική, τις κοινωνικές σχέσεις και τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Πώς αλληλοδιαπλέκονται οι ποικίλοι μετασχηματισμοί της περιόδου.
- Ιδεολογία, εθνοπροσύνη, αντικομμουνισμός.
- Από τη σκοπιά των ηττημένων: κοινωνικές όψεις του πολιτικού δυϊσμού στη μετεμφυλιακή Ελλάδα.
- Η Ελλάδα στον Ψυχρό Πόλεμο: γεωπολιτική, ασφάλεια, διεθνείς συμμαχίες.
- Η μεταπολεμική οικονομία. Γενικό περίγραμμα. Η οικονομική ανασυγκρότηση και το «ελληνικό θαύμα»: κοινωνικές ανισότητες και κινητικότητα.
- Αστικοποίηση, μετανάστευση, εσωτερική και εξωτερική κινητικότητα.
- Πολιτισμικοί και κοινωνικοί μετασχηματισμοί. Πολιτισμικά ρεύματα, νέες αισθητικές και τρόποι ζωής: κινηματογράφος, μουσική, λογοτεχνία, διαφήμιση.
- Αντιφάσεις του εξευρωπαϊσμού στη μεταπολεμική Ελλάδα.
- Η νεολαία ως μεταφορά για την κοινωνική αλλαγή. Κοινωνικές φοβίες και πολιτικές στρατηγικές με επίκεντρο τη νεολαία.
- Μορφές κοινωνικής και πολιτικής διαμαρτυρίας. Ιδεολογικές συγκρούσεις και εκδηλώσεις αντικουλτούρας: από τη νεολαία της δεκαετίας του '60 μέχρι την πολιτιστική αμφισβήτηση. Η πολιτιστική άνοιξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο 4) Χρήση των υποδομών του Εργαστηρίου Πληροφορικής του Τομέα Ιστορίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	40
	Συνεργασία με τη διδάσκουσα	2
	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	50
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	83
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Ενεργή συμμετοχή στις συζητήσεις και τις παρουσιάσεις στο σεμινάριο (20%). 2) Παρουσίαση μικρών βιβλιογραφικών εργασιών (20%). 3) Παρουσίαση–δημόσια συζήτηση της σεμιναριακής εργασίας και τελική γραπτή σεμιναριακή εργασία (60%).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Close, David, *Η Ελλάδα 1945-2004. Πολιτική, κοινωνία, οικονομία*, μετ. Γιώργος Μερτίκας, Θύραθεν, Αθήνα 2007.

Judt, Tony, *Η Ευρώπη μετά τον Πόλεμο*, μτφρ. Νικηφόρος Σταματάκης, Αλεξάνδρεια 2012.

Meynaud, Jean, *Οι πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα 2* τ., μετάφραση: Π. Μερλόπουλος Σαββάλας, 2002.

Schildt, A., D. Siegfried, *Ανάμεσα στον Μαρξ και στην Coca-Cola. Νεανική κουλτούρα και κοινωνική αλλαγή, 1960-1980*, μετάφραση: Νίκος Ζαρταμόπουλος, Κασταλία, Αθήνα 2006.

Van Boeschoten, Riki, Loring M. Danforth, *Παιδιά του ελληνικού Εμφυλίου. Πρόσφυγες και πολιτική της μνήμης*, μετάφραση: Μιχάλης Λαλιώτης, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2012.

Van Steen, Gonda, *Ζητούνται παιδιά από την Ελλάδα. Υιοθεσίες στην Αμερική του Ψυχρού Πολέμου*, μετάφραση: Αριάδνη Λουκάκου, Ποταμός, Αθήνα 2021.

Αβδελά, Έφη, *Δια λόγους τιμής. Βία, συναισθήματα και αξίες στη μετεμφυλιακή Ελλάδα*, Νεφέλη, Αθήνα 2002.

- Αβδελά, Έφη**, «*Νέοι εν κινδύνω*». *Επιτήρηση, αναμόρφωση και δικαιοσύνη ανηλίκων μετά τον πόλεμο*, Πόλις, Αθήνα 2013.
- Αβδελά, Έφη, Χάρης Εξερτζόγλου, Χρήστος Λυριντζής (επιμ.)**, *Μορφές δημόσιας κοινωνικότητας στην Ελλάδα του εικοστού αιώνα*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο 2015.
- Αλιβιζάτος, Νίκος**, *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση 1922-1974. Όψεις της ελληνικής εμπειρίας*, Θεμέλιο, Αθήνα 31995.
- Αποστολίδου, Βενετία**, *Λογοτεχνία και Ιστορία στη μεταπολεμική Αριστερά. Η παρέμβαση του Δημήτρη Χατζή 1947-1981*, Πόλις, Αθήνα 2003.
- Βεντούρα, Λίνα**, *Έλληνες μετανάστες στο Βέλγιο*, Νεφέλη, Αθήνα 1999.
- Βερναρδάκης, Χριστόφορος, Γιάννης Μαυρής**, *Κόμματα και κοινωνικές συμμαχίες στην προδικτατορική Ελλάδα. Οι προϋποθέσεις της μεταπολίτευσης*, Εξάντας, Αθήνα 1991.
- Βόγλης, Πολυμέρης**, *Η εμπειρία της φυλακής και της εξορίας. Οι πολιτικοί κρατούμενοι στον Εμφύλιο Πόλεμο*, μτφ. Γιάννης Καστανάρας, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2002.
- Γιανουλόπουλος, Γιάννης**, *Ο μεταπολεμικός κόσμος. Ελληνική και ευρωπαϊκή ιστορία (1945-1963)*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001.
- Δημαράς, Αλέξης**, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης. Το «ανακοπτόμενο άλμα». Τάσεις και αντιστάσεις στην ελληνική εκπαίδευση 1833-2000*, Μεταίχμιο, Αθήνα 2013.
- Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας**, 1949-1967. *Η εκρηκτική εικοσαετία*, Αθήνα 2000.
- Ίδρυμα Σάκης Καράγιωργα**, *Η ελληνική κοινωνία κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο (1945-1967)*, τ. Α'-Β', Αθήνα 1994.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους**, τ. ΙΣΤ': *Σύγχρονος ελληνισμός από το 1941 έως το τέλος του αιώνα*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2000
- Ιστορία του Νέου Ελληνισμού**, Έκδοση Ελληνικά Γράμματα & Τα Νέα, τ.9: *Νικητές και ηττημένοι 1949-1974. Νέοι ελληνικοί προσανατολισμοί: ανασυγκρότηση και ανάπτυξη*
- Καραμανολάκης, Βαγγέλης, Εύη Ολυμπίτου, Ιωάννα Παπαθανασίου (επιμ.)**, *Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα. Πολιτικές διαδρομές, κοινωνικές πρακτικές και πολιτιστικές εκφράσεις*, Θεμέλιο, Αθήνα 2010
- Καραμανολάκης, Βαγγέλης**, *Ανεπιθύμητο παρελθόν. Οι φάκελοι κοινωνικών φρονημάτων στον 20ό αι. και η καταστροφή τους*, Θεμέλιο, Αθήνα 2019.
- Καραλή, Αιμιλία**, *Μια ημιτελής άνοιξη... Ιδεολογία, πολιτική και λογοτεχνία στο περιοδικό Επιθεώρηση Τέχνης (1954-1967)*, Ελληνικά Γράμματα Αθήνα 2005.
- Κατσάπης, Κώστας**, *Το «πρόβλημα νεολαία». Μοντέρνοι νέοι, παράδοση και αμφισβήτηση στη μεταπολεμική Ελλάδα 1964-1975*, Εκδόσεις Απρόβλεπτες, Αθήνα χ.χ.
- Κομνηνού, Μαρία**, *Από την αγορά στο θέαμα, Μελέτη για τη συγκρότηση της δημόσιας σφαίρας και του κινηματογράφου στη σύγχρονη Ελλάδα, 1950-2000*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001.
- Κουσουρής, Δημήτρης**, *Δίκες δοσιλόγων 1944-1949. Δικαιοσύνη, συνέχεια του κράτους και εθνική μνήμη*, Πόλις, Αθήνα 2014.
- Λαμπίρη-Δημάκη, Ιωάννα (επιμ.)**, *Κοινωνικές Επιστήμες και Πρωτοπορία στην Ελλάδα, 1950-1967*, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και Gutenberg, Αθήνα 2003.
- Λαμπρινού, Κατερίνα**, *ΕΔΑ 1956-1967. Πολιτική και ιδεολογία*, Πόλις, Αθήνα 2017.
- Λαμπροπούλου, Δήμητρα**, *Οικοδόμοι. Οι άνθρωποι που έχτισαν την Αθήνα*, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2009.
- Λαμπροπούλου, Δήμητρα**, *Γράφοντας από τη φυλακή. Όψεις της υποκειμενικότητας των πολιτικών κρατουμένων 1947-1960*, Νεφέλη, Αθήνα 1999.
- Λιάκος, Αντώνης**, *Ο ελληνικός 20ός αιώνας*, Πόλις, Αθήνα 2019.
- Νικολακόπουλος, Ηλίας**, *Η καχεκτική δημοκρατία. Κόμματα και εκλογές, 1946-1967*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2001.
- Παναγιωτόπουλος, Βασίλης (διεύθ.)**, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τόμος 9 Νικητές και ηττημένοι 1949-1974. Νέοι ελληνικοί προσανατολισμοί: ανασυγκρότηση και ανάπτυξη*, Ελληνικά Γράμματα & Τα Νέα, Αθήνα 2003.
- Παντελίδου-Μαλούτα, Μάρω**, *Το φύλο της δημοκρατίας. Ιδιότητα του πολίτη και έμφυλα υποκείμενα*, Σαββάλας, Αθήνα 2002.
- Παπαδημητρίου, Δέσποινα**, *Από τον λαό των νομιμοφρόνων στο έθνος των εθνοφρόνων. Η συντηρητική σκέψη στην Ελλάδα 1922-1967*, Σαββάλας, Αθήνα 2006.
- Παπαταξιάρης, Ευθύμιος, Θεόδωρος Παραδέλλης (επιμ.)**, *Ανθρωπολογία και παρελθόν. Συμβολές στην Κοινωνική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1993.
- Ρήγος, Άλκης, Σεραφείμ Σεφεριάδης, Ευάνθης Χατζηβασιλείου (επιμ.)**, *Η «σύντομη» δεκαετία του '60. Θεσμικό πλαίσιο, κομματικές στρατηγικές, κοινωνικές συγκρούσεις, πολιτισμικές διεργασίες*, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2008.
- Ριζάς, Σωτήρης**, *Η ελληνική πολιτική μετά τον Εμφύλιο Πόλεμο. Κοινοβουλευτισμός και δικτατορία*, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2008.

- Σταθάκης, Γιώργος**, *Το Δόγμα Τρούμαν και το Σχέδιο Μάρσαλ. Η ιστορία της αμερικανικής βοήθειας στην Ελλάδα*, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2004.
- Τσάκας, Χρήστος**, *Με το βλέμμα στην Ευρώπη. Οι ελληνογερμανικές σχέσεις μετά τον πόλεμο (1953-1981)*, ΠΕΚ, Ηράκλειο 2023.
- Τσέκου, Κατερίνα**, *Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες στην Ανατολική Ευρώπη 1945-1989*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2013.
- Τσουκαλάς, Κωνσταντίνος**, *Κράτος, κοινωνία, εργασία στη μεταπολεμική Ελλάδα*, Θεμέλιο, Αθήνα, ³1999.
- Χασιώτης, Λουκιανός**, *Τα παιδιά του Εμφυλίου. Από την «κοινωνική πρόνοια» του Φράνκο στον «Έρανο» της Φρειδερίκης (1936-1950)*, Εστία, Αθήνα 2020
- Χατζηβασιλείου, Ευάνθης**, *Στα σύνορα των κόσμων. Η Ελλάδα και ο Ψυχρός Πόλεμος, 1952-1967*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2009.
- Χατζιωσήφ, Χρήστος** (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, τ. Δ1-Δ2, Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2009.

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ)

Π 218 Βυζαντινή Ιστορία. Πόλεις και κόμβοι της Μεσογείου από τον 4ο έως τον 7ο αιώνα

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 218	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό (5 ^ο και 7 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Πόλεις και κόμβοι της Μεσογείου από τον 4ο έως τον 7ο αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου) (Επιλεγόμενο μη-σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1198/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος μελετώνται οι μεσογειακές πόλεις και οι κόμβοι του Βυζαντίου κατά την πρώιμη περίοδο (4ος-7ος αι.) ως βασικά σημεία διοίκησης, κοινωνικής δυναμικής, θρησκευτικών και εκκλησιαστικών εξελίξεων και ως κέντρα ή σταθμοί μετακινήσεων ανθρώπων και αγαθών όπως και διακίνησης ιδεών. Εξετάζονται μητροπόλεις από την Καρχηδόνα μέχρι την Αλεξάνδρεια και την Ιερουσαλήμ, μαζί με μεγάλες νήσους, που δικτύωναν την αυτοκρατορία. Διερευνώνται οι θεσμικές μεταβολές, η αλλαγή της χρήσης του δημόσιου χώρου, η επισκοπική εξουσία, οι σχέσεις με την</p>
--

υπαίθρο και οι επιπτώσεις φυσικών καταστροφών αλλά και της ιουστινιάνειας πανώλης. Κατ' αυτόν τον τρόπο αναδεικνύονται οι πόλεις ως συνεκτικός και ανθεκτικός χώρος απαραίτητος για τη μεσογειακή/αυτοκρατορική συνδεσιμότητα, ενώ καταδεικνύεται η σημασία τους πέρα από το παρωχημένο σχήμα της παρακμής.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:

- έχουν κατανοήσει τις θεσμικές, διοικητικές και ιδεολογικές μεταβολές του θεσμού της πόλεως από την κρίση του 3ου αιώνα έως τον 7ο αιώνα, διακρίνοντας τις θεμελιώδεις έννοιες και τις ιστορικές τομές.
- έχουν αναλύσει τη γεωπολιτική σημασία, τη μνημειακή τοπογραφία και την κοινωνική δυναμική των –μεσογειακών και μη– κομβικών ιστορικά πόλεων και νήσων, από την Υόρκη μέχρι την Καρχηδόνα και την Ραβένα έως τις πόλεις του μείζονος ελληνοισμού (Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη, Αντιόχεια, Αλεξάνδρεια).
- έχουν εξετάσει κριτικά την αστική κοινωνική ζωή, την οικονομία και τις εσωτερικές εντάσεις, εστιάζοντας το ενδιαφέρον στις σχέσεις εξουσίας, τις πληθυσμιακές ομάδες και τα φαινόμενα βίας και αντίδρασης.
- θα έχουν αναγνωρίσει τον καταλυτικό ρόλο του εκχριστιανισμού στη διαμόρφωση του δημόσιου χώρου, την ανάδυση της επισκοπικής εξουσίας και τη δημιουργία νέων πνευματικών δικτύων και ανταγωνισμών.
- θα έχουν αξιολογήσει τις επιπτώσεις φυσικών καταστροφών, της ιουστινιάνειας πανώλης, καθώς και των στρατιωτικών κατακτήσεων ή απωλειών στην ανθεκτικότητα και τον μετασχηματισμό των πόλεων και της υπαίθρου.
- θα έχουν αξιοποιήσει ποικίλες ιστορικές και ψηφιακές πηγές για να ανασυστήσουν τα χερσαία και θαλάσσια δίκτυα που διασφάλιζαν τη διοικητική, οικονομική και πολιτισμική συνδεσιμότητα της αυτοκρατορίας.
- Θα έχουν αναπτύξει αναπτύξουν δεξιότητες σύγκρισης και μακροϊστορικής εμπέδωσης, αφενός διαμορφώνοντας άποψη απέναντι στη γιββωνική κριτική περί παρακμής των πόλεων, αφετέρου στοχαζόμενο/ες την «αστικοποίηση της υπαίθρου».

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

- Προαγωγή της κριτικής, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ακαδημαϊκή γραφή
- Αυτόνομη μελέτη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα μελετώνται τα εξής θέματα:

- Η πολιτειακή και πολιτική θεώρηση της *πόλεως* από την κλασική αρχαιότητα στην ύστερη αρχαιότητα – πρωτοβυζαντινή περίοδο, η θεμελιώδης διάκριση *civitas – urbs* και η ιδέα της Κοσμόπολης.
- Η αποϊταλικοποίηση της εξουσίας, το νέο διοικητικό σύστημα και η ανάδυση αυτοκρατορικών πόλεων: Νικομήδεια, Αντιόχεια, Τρέβηροι, Μεδιόλανα, Ραβέννα.
- Ο μετασχηματισμός της αστικής διοίκησης με θεσμούς όπως η βουλή, ο *defensor civitatis*, οι επίσκοποι και η σχέση των πόλεων με την κεντρική εξουσία.
- Η ιστορική πορεία, η μνημειακή φυσιογνωμία και ο έντονος ιδεολογικός ανταγωνισμός της Παλαιάς και της Νέας Ρώμης.
- Η εξέλιξη των πόλεων-κλειδιά του ελλαδικού χώρου, όπως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη, και ο ρόλος του Αιγαίου ως θαλάσσιας οδού Ανατολής – Δύσης.
- Η μητρόπολη της Αντιόχειας ως δυτικό άκρο του δρόμου του μεταξιού και η φθίνουσα πορεία της από σεισμούς, περσικές και ισλαμικές κατακτήσεις.
- Η πολιτισμική και εθνοτική πολυμορφία της Αλεξάνδρειας και η σημασία του Νείλου ως εφοδιαστικής αρτηρίας ολόκληρης της αυτοκρατορίας, από την Αίγυπτο ως την Ινδία.
- Η επιβίωση και επανανοηματοδότηση των πόλεων της Β. Αφρικής, με επίκεντρο την Καρχηδόνα, και οι κοινωνικο-θρησκευτικές εντάσεις με δονατιστές, Βανδάλους, Βερβέρους, Νούβιους.
- Ο στρατηγικός ρόλος νήσων-κόμβων που δικτύωναν την αυτοκρατορία: Κύπρος, Κρήτη, Σικελία, Σαρδηνία, Βαlearίδες, καθώς και οι ιδιαίτερες περιπτώσεις της Σπανίας και της Κριμαίας.
- Η συμβολική και οικοδομική ιεροποίηση της Ιερουσαλήμ, η ανάδειξή της σε πατριαρχείο και κέντρο προσκυνηματικών ταξιδιών για την χριστιανική οικουμένη.
- Ο γεωγραφικά ανομοιόμορφος εκχριστιανισμός του αστικού χώρου και η πνευματική διαφοροποίηση της οικουμένης σε δίκτυα διφυσιτών, «νεστοριανών» και μίαφυσιτών.
- Η διάρθρωση της αστικής κοινωνίας σε αριστοκράτες, λαϊκά στρώματα, δήμους, περιθωριακούς, καθώς και οι δημόσιες συναθροίσεις, η διασκέδαση και οι απολαύσεις.
- Η λειτουργία της αστικής οικονομίας και των δικτύων ανταλλαγών, συμπεριλαμβανομένων της νομισματικής κυκλοφορίας, του λιανικού εμπορίου, της βιοτεχνίας και της βαριάς φορολογίας.
- Το σκηνικό της βίας στις πόλεις: οι συγκρούσεις χριστιανών και εθνικών, οι στάσεις, η αυτοκρατορική καταστολή και η φωνή των αντιφρονούντων.

- Οι συνέπειες της πανώλης του Ιουστινιανού στη δημογραφία, την πολεοδομία, την ελληνομάθεια, τις ταφικές συνήθειες και την ανάπτυξη τοπικών γλωσσών της υπαίθρου.
- Οι ισλαμικές κατακτήσεις ως παράγοντας αναμόρφωσης του παγκόσμιου συστήματος και η επιβίωση των πόλεων εντός της νεότευκτης ισλαμικής οικουμένης.
- Η επανεξέταση της θεωρίας της παρακμής των πόλεων και του φαινομένου της «αστικοποίησης της υπαίθρου» από τον 5ο αιώνα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Αξιοποίηση βάσεων δεδομένων</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 866 979 927">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="987 866 1303 927">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 934 979 958">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="987 934 1303 958">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 965 979 1055">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="987 965 1303 1055">111</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1084 979 1115">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="987 1084 1303 1115">150</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111	Σύνολο Μαθήματος	150								
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Διαλέξεις	39																	
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111																	
Σύνολο Μαθήματος	150																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Προφορική τελική εξέταση</p>																	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Albani, J., Chalkia, E., επιμ., *Heaven and Earth: Cities and Countryside in Byzantine Greece*, Αθήνα 2013.
- Alston, R., *The City in Roman and Byzantine Egypt*, London 2002.
- Baldini Lippolis, I., *La domus tardoantica: Forme e rappresentazioni dello spazio domestico nelle città del Mediterraneo*, Imola 2001.
- Barnes, T.D., *Constantine: Dynasty, Religion and Power in the Later Roman Empire*, Chichester 2011.
- Βασιλείου, Φ., *Βυζάντιο (324-451): Η ανάδυση μιας νέας αυτοκρατορίας*, Αθήνα 2020.
- Boicu, D., «Théodose le Grand et l'Édit de Thessalonique (28 Février 380): Circonstances, commentaire, réception», *Revista Teologica* 2 (2012) 208-229.
- Bowersock, G.W., *Julian the Apostate*, Cambridge MA 1978
- Broggiolo, G. P., Ward-Perkins, B., επιμ., *The Idea and Ideal of the Town between Late Antiquity and the Early Middle Ages*, Leiden–Boston 1999.
- Brown, P. *Η δημιουργία της ύστερης αρχαιότητας*, μτφ. Θ. Νικολαΐδης, Αθήνα 2001 (1η έκδοση αγγλικά 1978).
- Brown, P. *Ο κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητας: 150-750 μ.Χ.*, μτφ. Ε. Σταμπόγλη, επιμ. Ε. Σύρμου – Δ. Κουβίδης, Αθήνα 1998 (1η έκδοση αγγλικά, 1971).
- Burns, T. S., Eadie, J. W., επιμ., *Urban Centers and Rural Contexts in Late Antiquity*, Ann Arbor 2001.
- Cameron, A., *Η Ύστερη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία: 284 μ.Χ. – 430 μ.Χ.*, μτφ. Ι. Κράλλη, Αθήνα 2000 (1η έκδοση αγγλικά, 1993).
- Cameron, A., *The Mediterranean World in Late Antiquity, AD 395–600*, London 1993.
- Concina, E., *Η βυζαντινή πόλη*, μτφ. Κ. Δασκαλάκη, Αθήνα 2009 (1η έκδοση ιταλικά, 2003).
- Χριστοφιλοπούλου Α., *Βυζαντινή Ιστορία: Α' 324-610*, Αθήνα 20123 (1η έκδοση 1975).
- Christie, N., Loseby, S. T., επιμ., *Towns in Transition: Urban Evolution in Late Antiquity and the Early Middle Ages*, Aldershot 1996.
- Claude, D., *Die byzantinische Stadt im 6. Jahrhundert*, München 1969.
- Dagron, G., *Η γέννηση μιας πρωτεύουσας: Η Κωνσταντινούπολη και οι θεσμοί της από το 330 ως το 451*, μτφ. Μ. Λουκάκη, Αθήνα 2000 (1η έκδοση γαλλικά, 1974).
- Ekonomou, A. J. *Byzantine Rome and the Greek Popes: Eastern Influences on Rome and the Papacy from Gregory the Great to Zacharias, a.d. 590-752*, Lanham, Maryland 2007.
- Gillet, A., «Rome, Ravenna and the Last Western Emperors», *Papers of the British School at Rome* 69 (2001) 131-167.
- Griffith, S. H., *The Church in the Shadow of the Mosque: Christians and Muslims in the World of Islam*, Princeton University Press, 2008.
- Haas, Ch., *Alexandria in Late Antiquity: Topography and Social Conflict*, Baltimore–London 1997.
- Hirschfeld, Y., *The Palestinian Dwelling in the Roman-Byzantine Period*, Jerusalem 1995.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. Ζ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1978-1979.
- Jones, A.H.M., *The Later Roman Empire 284-602: A Social, Economic, and Administrative Survey*, Οξφόρδη 1964.
- Kaldellis, A., *Ο βυζαντινός Παρθενώνας: Η Ακρόπολη ως σημείο συνάντησης χριστιανισμού και ελληνισμού*, μτφ. Γ. Τζήμας, Αθήνα 2013 (αρχική έκδοση αγγλικά, 2009).
- Kaldellis, A., *The New Roman Empire: A History of Byzantium*, Νέα Υόρκη 2024.
- Καραμπάτος, Η., *Μετακλασικός κόσμος και πρώιμος χριστιανισμός*, Αθήνα 2022.
- Καζανάκη-Λάππα, Μ., «Η Αθήνα από την ύστερη αρχαιότητα ως την τουρκική κατάκτηση», στο: *Αθήναι. Από την κλασική εποχή έως σήμερα (5ος αι. π.Χ.-2000 μ.Χ.)*, επιμ. Μπούρας Χ.Θ., Κορρές Μ., Αθήνα 2000, 194-219.

- Koder, J., «The Urban Character of the Early Byzantine Empire. Some Reflections on a Settlement Geographical Approach to the Topic», στο *The 17th International Byzantine Congress, Major Papers*, New York 1986, 155–187.
- Krautheimer, R., *Rome: Profile of a City, 312–1308*, Princeton 1980.
- Lallemand, J., *L'administration civile de l'Égypte de l'avènement de Dioclétien à la création du diocèse (284-382): Contribution à l'étude des rapports entre l'Égypte et l'Empire à la fin du IIIe et au IVe siècle*, Bruxelles 1964.
- Lançon, B., *Rome in Late Antiquity: Everyday Life and Urban Change, AD 312–609*, Edinburgh 2000.
- Lavan, L., Özgenel, L., Sarantis, A., επιμ., *Housing in Late Antiquity: From Palaces to Shops*, Leiden–Boston 2007.
- Leone, A., *Changing Townscapes in North Africa from Late Antiquity to the Arab Conquest*, Bari 2007.
- Lepelley, C., επιμ., *La fin de la cité antique et le début de la cité médiévale: de la fin du IIIe siècle à l'avènement de Charlemagne*, Bari 1996.
- Liebeschuetz, J. H. W. G., *Decline and Fall of the Roman City*, Oxford 2001.
- Mango, C., *Βυζάντιο: Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μτφ. Γ. Τσουγκαράκης, Αθήνα 2002 (1η έκδοση αγγλικά, 1980).
- Mauskopf-Deliyannis, D., *Ravenna in Late Antiquity*, Cambridge–New York 2010.
- Morrisson, C. (επιμ.), *Ο βυζαντινός κόσμος, τ. Α': Η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (324-641)*, μτφ. Α. Καραστάθη, Αθήνα 2007 (1η έκδοση γαλλικά, 2004).
- Πατούρα-Σπανού, Σ., *Χριστιανισμός και παγκοσμιότητα στο πρώιμο Βυζάντιο: Από τη θεωρία στην πράξη*, Αθήνα 2008.
- Πετρίδης, Π., «Παρατηρήσεις στις πόλεις και τις αστικές οικίες της Ύστερης Αρχαιότητας στον ελλαδικό χώρο», *ΔΧΑΕ* 29 (2008) 247-258.
- Pont, A.V., *La fin de la cité grecque: métamorphoses et disparition d'un modèle politique et institutionnel local en Asie Mineure, de Dèce à Constantin*, Genève 2020.
- Rich, J., *The City in Late Antiquity*, London–New York 1992.
- Saliou, C., «Le palais impérial d'Antioch et son contexte à l'époque de Julien: Réflexions sur l'apport des sources littéraires à l'histoire d'un espace urbain», *Antiquité Tardive* 17 (2009) 235-250.
- Saradi, H. G., *The Byzantine City in the Sixth Century: Literary Images and Historical Reality*, Athens 2006.
- Stenger, J.R., «'Other' Spaces in Ancient Civilization – Christian Asceticism as Heterotopia», *eTopoi: Journal for Ancient Studies* 7 (2018) 64-84.
- Sodini, J.-P., «Habitat de l'antiquité tardive (1)», *Topoi* 5 (1995) 151–218· «Habitat de l'antiquité tardive (2)», *Topoi* 7 (1997) 435–577.
- van Dam, R., «Από τον παγανισμό στον χριστιανισμό στη Γάζα της ύστερης αρχαιότητας», μτφ. Άγης Μαρίνης, στο Γ. Δεληγιαννάκης (επιμ.), *Τι είναι ύστερη αρχαιότητα; Συναγωγή άρθρων για την ύστερη αρχαιότητα*, Αθήνα 2020 (1η έκδοση αγγλικά, 1985).
- Whittow, M., «Η διακυβέρνηση μιας υστερορωμαϊκής και πρώιμης βυζαντινής πόλης: Μια περίπτωση ιστορικής συνέχειας», μτφ. Μ. Βέικου, στο Γ. Δεληγιαννάκης (επιμ.), *Τι είναι ύστερη αρχαιότητα; Συναγωγή άρθρων για την ύστερη αρχαιότητα*, Αθήνα 2020 (1η έκδοση αγγλικά, 1990).

Π 134 Βυζαντινή Ιστορία. Οι διεθνείς σχέσεις του Βυζαντίου τον Ύστερο Μεσαίωνα (13ος-15ος αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 134	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Οι διεθνείς σχέσεις του Βυζαντίου τον Ύστερο Μεσαίωνα (13 ^{ος} -15 ^{ος} αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο Μη Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά ενδείκνυται η επιτυχής παρακολούθηση του Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH 1088/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Το μάθημα αυτό υιοθετεί μία νέα οπτική για την προσέγγιση και κατανόηση της πορείας και των ενεργειών του Βυζαντίου στη διάρκεια των δύο τελευταίων αιώνων της ύπαρξής του: την ανάλυση των διεθνών του σχέσεων σε μεσαιωνικά συμφραζόμενα. Η οπτική αυτή, που υπαγορεύεται από το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον του Ύστερου Μεσαίωνα, καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση μίας διεπιστημονικής προσέγγισης του Βυζαντίου για την κατάρτιση φοιτητών με ιστορική παιδεία στις</p>

βασικές έννοιες και μεθόδους των Διεθνών Σχέσεων και της Πολιτικής Επιστήμης. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην ιστορική προσέγγιση των Διεθνών σχέσεων, η οποία δεν περιορίζεται στις διακρατικές σχέσεις, τις συνθήκες και τη διπλωματική αλληλογραφία.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσεγγίζουν και να αναλύουν τις διεθνείς σχέσεις με ιστορική προοπτική συνυπολογίζοντας όλα τα διακρατικά φαινόμενα, όπως οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, τον γεωγραφικό παράγοντα, καθώς και συλλογικές στάσεις στο χώρο των ιδεών, των νοοτροπιών και των θεσμών.
- Κατανοούν την κινητήρια διαπολιτισμική δύναμη της ιστορικής διαδικασίας που ήταν το παγκοσμιοποιημένο Κοσμοσύστημα του Ύστερου Μεσαίωνα.
- Αναλύουν και αξιολογούν τη διεθνή συμπεριφορά και τον ρόλο του Βυζαντίου στην παγκόσμια σκηνή στον μακρύ 13^ο αι. (1250-1350) στο πλαίσιο διασύνδεσης και αλληλεξάρτησής του με τις άλλες δυνάμεις.
- Θεωρούν ως προαπαιτούμενο τη μελέτη και κατανόηση της πολιτικής ιδεολογίας για τη διαμόρφωση και άσκηση της εξωτερικής πολιτικής τόσο του Βυζαντίου, όσο και των άλλων δυνάμεων με τις οποίες αλληλοεπιδρούσε.
- Προσεγγίζουν και αναλύουν τις διεθνείς σχέσεις στη βάση της πολιτικής ιδεολογίας, της πολιτικής πραγματικότητας και της διεθνούς έννομης πρακτικής που ήταν σε ισχύ και διασφάλιζε τις σχέσεις της διεθνούς κοινωνίας μέσω συνθηκών.
- Κατανοούν τον αποφασιστικό ρόλο που διαδραμάτιζε στην ιστορική εξέλιξη ο γεωγραφικός παράγοντας και να αξιοποιούν την πολιτική γεωγραφία για την κατανόηση του εκάστοτε γεωπολιτικού σκηνικού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....*

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό διευρύνει τον ορίζοντα του στη μεγάλη εικόνα του κόσμου του Ύστερου Μεσαίωνα από το βορειότερο άκρο της Αγγλίας μέχρι την Κίνα και προσεγγίζει ιστορικά το πεδίο των διεθνών

σχέσεων. Με πυρήνα και βασικό πεδίο ανάλυσης των διεθνών εξελίξεων το Βυζάντιο τους δύο τελευταίους αιώνες της ιστορίας του, εξετάζεται το διεθνές περιβάλλον σε μεσαιωνικά συμφραζόμενα μέσα από μία νέα οπτική: αυτή των διεθνών σχέσεων που ύφανε η ηγεσία των Παλαιολόγων αυτοκρατόρων σε αναζήτηση σύγκλισης και συνύπαρξης με χριστιανικές και ισλαμικές δυνάμεις στην παγκόσμια σκηνή. Στο πλαίσιο αυτό διερευνά την πολιτική υπόσταση και τον νέο ρόλο, πολιτικό και πολιτισμικό του Βυζαντίου ως μικρής πλέον δύναμης στην παγκόσμια σκηνή, παρουσιάζει τις επιδόσεις του στην τέχνη της γεωπολιτικής επιβίωσης και αποτιμά τη συμμετοχή του στη διαμόρφωση της τύχης του κόσμου της εποχής του.

Θεματικές ενότητες

1. Η παγκόσμια σκηνή του Ύστερου Μεσαίωνα. Οι τρεις αναγκαίοι άξονες για τη διαπραγμάτευση και κατανόηση των διεθνών σχέσεων.
2. Το Παγκόσμιο Σύστημα ως κινητήρια δύναμη της ιστορικής διαδικασίας. Μία διαχρονική θεώρηση του τρόπου οργάνωσής του. Ο Ανθρώπινος Παγκόσμιος Ιστός. Ο ρόλος των δικτύων στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η θεώρηση του Παγκόσμιου Συστήματος στον μακρύ χρόνο.
3. Το Παγκόσμιο Σύστημα του Ύστερου Μεσαίωνα. Η εξωτερική πολιτική ως βασική συνιστώσα του Παγκόσμιου Συστήματος.
4. Οι πρωταγωνιστικές δυνάμεις στη διεθνή σκηνή στο διάστημα 11^{ος}-15^{ος} αι.
5. Η έννοια της *βυζαντινής οικουμένης*. Μια διαχρονική προσέγγιση των οικουμενικών αξιώσεων του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή.
6. Ο αυτοκρατορικός θεσμός και η ιδέα της οικουμενικότητας στο διάστημα 1261-1453.
7. Η γεωγραφική οπτική των διεθνών σχέσεων. Η συμβολή της πολιτικής γεωγραφίας. Η ιστορική διάσταση του γεωγραφικού παράγοντα. Η γεωγραφική οικουμένη του Βυζαντίου. Η έννοια του συνόρου στο Βυζάντιο.
8. Υλικοί και άυλοι συντελεστές ισχύος του Βυζαντίου
9. Επιστημολογική και μεθοδολογική προσέγγιση του γνωστικού πεδίου των διεθνών σχέσεων. Οι διεθνείς σχέσεις από την Αρχαιότητα έως τις μέρες μας.
10. Το «ιστορικό προηγούμενο» των διεθνών σχέσεων στον Ύστερο Μεσαίωνα.
11. Οι *εποχές* του Διεθνούς Δικαίου. Μία περιοδολόγηση στη διεθνή έννομη τάξη και στο δίκαιο των εθνών. Η συμβολή του Βυζαντίου στην ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου στη Δύση.
12. Η Ανατολική Μεσόγειος ως «φυτώριο» διεθνών σχέσεων.
13. Ένας κόσμος μικρών δυνάμεων γύρω από το κράτος των Παλαιολόγων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	86
	Σύνολο Μαθήματος	150

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων (70%) και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Σωστό-Λάθος με σύντομη αιτιολόγηση (30%).</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>ABU-LUGHOD, Janet L., <i>Before European Hegemony. The World System A. D. 1250-1350</i>, New York 1989.</p> <p>BAYLIS, J. & SMIT, St., <i>Η παγκοσμιοποίηση της διεθνούς πολιτικής. Μια εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις</i>, (Επιμέλεια-Πρόλογος: Κ. ΥΦΑΝΤΗΣ), Θεσσαλονίκη 2007.</p> <p>BRANDEN, Kathleen E., SHELLEY, Fr. M., <i>Παγκόσμια γεωπολιτική. Μια εισαγωγή στην πολιτική γεωγραφία</i>, Αθήνα 2006.</p> <p>ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Β., <i>Μορφογένεση στο διεθνές σύστημα</i>, ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα 2002.</p> <p>ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Β., <i>The Globe. Το Διεθνές Θέατρο</i>, ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα 2007.</p> <p>ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ι.Ε., <i>Η πολιτική θεωρία των Βυζαντινών</i>, Θεσσαλονίκη 1988.</p> <p>KODER, J., <i>Το Βυζάντιο ως χώρος. Εισαγωγή στην Ιστορική Γεωγραφία της Ανατολικής Μεσογείου στη Βυζαντινή εποχή</i>, μτφρ. Δ.Χ. ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Θεσσαλονίκη 2005.</p> <p>ΛΟΥΥΓΓΗΣ, Τ.Κ., «Πολιτική ιδεολογία και διαχρονικές αρχές της βυζαντινής διπλωματίας» στο: Τ. ΛΟΥΥΓΓΗΣ, Δέσποινα ΛΑΜΠΑΔΑ (έκδ.), <i>Βυζάντιο. Ιστορία και πολιτισμός. Ερευνητικά πορίσματα</i>, τ. Δ', Ηρόδοτος, Αθήνα 2017, 33-51.</p> <p>ΜΕΡΓΙΑΛΗ-ΣΑΧΑ, Σοφία, <i>Το Βυζάντιο στο θέατρο της Οικουμένης τον Υστερο Μεσαίωνα (1261-1453). Πολιτική ιδεολογία, πολιτική υπόσταση και διεθνείς σχέσεις του Κράτους των Παλαιολόγων</i>, Αθήνα 2024.</p> <p>ΝΥΣΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΕΛΕΚΙΔΟΥ, Μαρία, <i>Γεωπολιτική και πολιτισμός στα Μεσαιωνικά Βαλκάνια. Το Βυζαντινό Πρότυπο</i>, Αθήνα 2021.</p> <p>ΧΡΥΣΟΣ, Ε. (επιμ.), <i>Το Βυζάντιο ως Οικουμένη</i>, ΕΙΕ, Αθήνα 2005.</p> <p>WATSON, A., <i>Η εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας. Μια συγκριτική ιστορική ανάλυση</i>, μτφρ. Ηρακλεια Στροϊκού, επιστ, επιμ. Χ. Παπασωτηρίου -Π. Ήφαιστος, Αθήνα 2006.</p>

Π 115 Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Σταυροφορίες και σταυροφορικά κράτη

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 116	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό (5 ^ο και 7 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Σταυροφορίες και σταυροφορικά κράτη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου) (Επιλεγόμενο μη-σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1036/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα κύρια χαρακτηριστικά των σταυροφοριών και των κρατών που ιδρύθηκαν από τους σταυροφόρους στην Ανατολική Μεσόγειο και αλλού, αλλά και η κατανόηση των ιστορικών συνθηκών που οδήγησαν στην έναρξη του σταυροφορικού κινήματος, καθώς και των άμεσων και απώτερων συνεπειών του.</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συνοψίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά και βασικούς ορισμούς των σταυροφοριών. • Εξηγούν και περιγράφουν τις ιστορικές συνθήκες του 11^{ου} αιώνα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή που οδήγησαν στην έναρξη του κινήματος των σταυροφοριών.

- Αναγνωρίζουν τις ιδεολογικές βάσεις και τις ιστορικές ρίζες της αιτιολόγησης του «ιερού πολέμου».
- Απαριθμούν και περιγράφουν τις βασικές ιστοριογραφικές προσεγγίσεις αναφορικά με τη μελέτη των σταυροφοριών (ιδίως να εξηγούν τις διαφορές ανάμεσα στην «παραδοσιακή» και την «πλουραλιστική» σχολή).
- Παρουσιάζουν τα διάφορα κίνητρα (πνευματικά, υλικά, κοινωνικά, προσωπικά, κτλ.) που οδήγησαν πολλούς ανθρώπους της εποχής να γίνουν σταυροφόροι.
- Απαριθμούν τα διάφορα μέτωπα σταυροφορικής δραστηριότητας (Ανατολική Μεσόγειος, Ιβηρική, Βαλτική, Ν. Γαλλία, κτλ.) και συγκρίνουν τα κύρια χαρακτηριστικά τους.
- Παρουσιάζουν το περίγραμμα της ιστορίας των σταυροφορικών κρατών καθώς και τη διοικητική και κοινωνική οργάνωσή τους.
- Επιχειρηματολογούν αν και σε ποιο βαθμό οι σταυροφορίες και τα σταυροφορικά κράτη αποτελούν πρώτες εκδηλώσεις του φαινομένου της «αποικιοκρατίας».
- Εξηγούν πότε τελείωσαν οι σταυροφορίες και ποια στοιχεία τους επιβίωσαν σε μεταγενέστερους αιώνες.
- Περιγράφουν και αξιολογούν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των σταυροφοριών στην ευρωπαϊκή πολιτική πραγματικότητα.
- Κατανοούν και παρουσιάζουν τις κύριες επιπτώσεις των σταυροφοριών στις σχέσεις μεταξύ του χριστιανικού και του μουσουλμανικού κόσμου.
- Εξηγούν τον ρόλο που έπαιξαν οι σταυροφορίες στη διαμόρφωση της ταυτότητας της Δυτικής Ευρώπης και στις επαφές με τις διάφορες πολιτισμικές ομάδες γύρω της.
- Αντιπαραβάλλουν την ιστορική πραγματικότητα των σταυροφοριών με τη μεταγενέστερη μνήμη και πολιτική αξιοποίησή τους.
- Αναγνωρίζουν βασικές πρωτογενείς πηγές που αναφέρονται στα παραπάνω ζητήματα και διακρίνουν τις προθέσεις και τις προκαταλήψεις των συγγραφέων τους.
- Εντοπίζουν και αξιοποιούν κατάλληλη βιβλιογραφία για τα υπό εξέταση θέματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....*

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα καλύπτει ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο στην ιστορία της μεσαιωνικής Ευρώπης και των επαφών της με τον ευρύτερο κόσμο. Οι σταυροφορίες αποτελούν ταυτόχρονα παράγοντα και αποτέλεσμα της δυναμικής ανάπτυξης και επέκτασης της λατινικής Χριστιανοσύνης σε διάφορα πεδία (πολιτικό, στρατιωτικό, οικονομικό, πολιτισμικό) και προς όλες τις κατευθύνσεις, από τον 11^ο αι. και εξής.

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελούν τόσο οι πιο «διάσημες» σταυροφορίες που κατευθύνθηκαν προς τους Άγιους Τόπους εναντίον των Μουσουλμανικών δυνάμεων, όσο και η λιγότερο γνωστή σταυροφορική δραστηριότητα που αναπτύχθηκε σε πολλά άλλα μέρη: π.χ. στην Ιβηρική Χερσόνησο, στη Βαλτική, στον ελλαδικό και βαλκανικό χώρο, αλλά ακόμα και εντός της δυτικής Ευρώπης.

Εξετάζονται, ανάμεσα σε άλλα: α) οι απαρχές και οι θεωρητικές βάσεις του σταυροφορικού κινήματος (η έννοια του δίκαιου και ιερού πολέμου, η προσκυνηματική δραστηριότητα, οι επαφές Ανατολής-Δύσης, η παπική μεταρρύθμιση, κτλ.), β) η εξέλιξη του φαινομένου από την κήρυξη της Α΄ Σταυροφορίας στη Σύνοδο του Κλερμόν (1095) μέχρι και το τέλος του μεσαίωνα, γ) η διάχυση του σταυροφορικού κινήματος σε διάφορα μέρη και εναντίον διάφορων εχθρών (μουσουλμάνων, «παγανιστών», Ορθοδόξων, αιρετικών, πολιτικών αντιπάλων του παπισμού, κ.ο.κ.), δ) τα «σταυροφορικά κράτη» που ιδρύθηκαν τόσο στην Ανατολική Μεσόγειο (Συρία-Παλαιστίνη) όσο και στα άλλα «σύνορα» της λατινικής Ευρώπης, ε) τα κίνητρα των σταυροφόρων και η κριτική που τους ασκήθηκε, στ) οι συνέπειες των σταυροφοριών τόσο στη Δυτική Ευρώπη όσο και στους διάφορους τόπους όπου κατευθύνθηκαν, και ζ) η σύγχρονη ιστοριογραφία για τις σταυροφορίες.

Θεματικές Ενότητες

1. Εισαγωγή: Ορισμοί, χαρακτηριστικά και χρήσεις των σταυροφοριών. Γιατί οι σταυροφορίες ξεκίνησαν τον 11^ο αι.;
2. Η Α΄ Σταυροφορία: αίτια, γεγονότα και αποτελέσματα.
3. Ιδεολογικές βάσεις του κινήματος των σταυροφοριών και κίνητρα των σταυροφόρων.
4. Τα σταυροφορικά κράτη στους Άγιους Τόπους - Α΄: ιστορικό περίγραμμα και θεσμοί διακυβέρνησης. Η ιερή τοπογραφία των Ιεροσολύμων.
5. Τα σταυροφορικά κράτη στους Άγιους Τόπους - Β΄: κοινωνική οργάνωση και σχέσεις των Λατίνων με τους γηγενείς πληθυσμούς.
6. Β΄ και Γ΄ Σταυροφορία – Νουραντίν και Σαλαντίν.
7. Οι σταυροφορίες και το Βυζάντιο κατά τον 12^ο αιώνα.
8. Δ΄ Σταυροφορία και οι σταυροφορίες κατά των Βυζαντινών τον 13^ο αιώνα.
9. Σταυροφορίες και Άγιοι Τόποι κατά τον 13^ο αιώνα. Το τέλος των σταυροφορικών κρατών.
10. Η πολυμορφία των σταυροφοριών: Ιβηρική, Βαλτική, πολιτικές, «λαϊκές» και αντι-αιρετικές σταυροφορίες στην Ευρώπη.
11. Οι Ύστερες Σταυροφορίες στην Ανατολική Μεσόγειο.
12. Οι τελευταίες (;) σταυροφορίες: από τον Ύστερο Μεσαίωνα στους Νέους Χρόνους. Ουσίτες, Προτεσταντική Μεταρρύθμιση και ο Νέος Κόσμος.
13. Συνέπειες και συνέχειες των σταυροφοριών ως το σήμερα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111
	Σύνολο Μαθήματος	150

<p>μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> </table>						
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων (70%) και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Σωστό-Λάθος με σύντομη αιτιολόγηση (30%). Οι ερωτήσεις ανάπτυξης περιλαμβάνουν και την κριτική ανάλυση σύντομου αποσπάσματος από τις πηγές.</p> <p>Δίνεται η δυνατότητα για εκπόνηση σύντομων εργασιών-παρουσιάσεων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, με μικρή ενίσχυση στην τελική βαθμολογία (ανάλογα με την επίδοση).</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>						

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - A. Barbero, <i>Ιεροί Πόλεμοι. Σταυροφορίες και Τζιχάντ</i> (Historical Quest, 2020) - G. Hindley, <i>Οι Σταυροφορίες. Μια ιστορία για τους ιερούς πολέμους των σταυροφόρων</i> (Ενάλιος, 2007) - A. Simpson, <i>Ιστορία του Κινήματος των Σταυροφοριών στην Ανατολική Μεσόγειο</i> (Ελλην / ΑΠΚΥ, 2015) <p>Επιπλέον βιβλιογραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> - S. J. Allen & E. Amt (eds.), <i>The Crusades: A Reader</i>, 2nd ed. (University of Toronto Press, 2014) - M. Angold, <i>The Fourth Crusade: Event and Context</i> (Pearson, 2003) - M. Barber, <i>The Crusader States</i> (Yale University Press, 2012) - A. J. Boas (ed.), <i>The Crusader World</i> (Routledge, 2016) - N. G. Chrissis, <i>Crusading in Frankish Greece: A Study of Byzantine-Western Relations and Attitudes</i> (Brepols, 2012) - J. Harris, <i>Το Βυζάντιο και οι σταυροφορίες</i> (Ωκεανίδα, 2003) - N. Housley, <i>Contesting the Crusades</i> (Blackwell-Wiley, 2006) - N. Housley, <i>The Later Crusades, 1204-1580</i> (Oxford University Press, 1992) - A. Jotischky, <i>Crusading and the Crusader States</i> (Pearson, 2004) - J. Phillips, <i>The Crusades, 1095-1204</i>, 2nd ed. (Routledge, 2014) - D. E. Queller & T. F. Madden, <i>The Fourth Crusade: The Conquest of Constantinople</i>, 2nd ed. (University of Pennsylvania Press, 1997) - J. Riley-Smith, <i>What were the Crusades?</i>, 4th ed. (Palgrave MacMillan, 2009) - J. Riley-Smith (ed.), <i>The Oxford Illustrated History of the Crusades</i> (Oxford University Press, 1997) - J. Riley-Smith, <i>The First Crusade and the Idea of Crusading</i> (The Athlone Press, 1993)
--

- S. Runciman, *Ιστορία των Σταυροφοριών*, 3 τόμοι (Γκοβόστης, 2006)
- C. Tyerman, *The Debate on the Crusades* (Manchester University Press, 2011)
- C. Tyerman, *God's War: A New History of the Crusades* (Belknap Press, 2006)

Π 123 Οθωμανική Ιστορία. Ο κόσμος του Ισλάμ: από τις απαρχές μέχρι τον 14ο αιώνα

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 123	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οθωμανική Ιστορία. Ο κόσμος του Ισλάμ: από τις απαρχές μέχρι τον 14ο αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδικού υποβάθρου (Επιλεγόμενο μη σεμιναρικό μάθημα)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1199/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει μια επισκόπηση της ιστορίας του Ισλάμ (7^{ος} αι.–14^{ος} αι.) και της μετάβασής του από νεοφανές θρησκευτικό κίνημα σε έναν παγκόσμιο πολιτισμό. Παράλληλα, εξοπλίζει τους φοιτητές με αναλυτικά εργαλεία, για να κατανοούν πολιτικές και θρησκευτικές εξελίξεις (πρώιμες κοινότητες, χαλιφάτα, σουνιτισμός/σιιτισμός, σουφισμός κ.ά.), τις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις και τη διαρκή σημασία αυτής της κληρονομιάς σήμερα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοεί τον μεσαιωνικό ισλαμικό κόσμο, • γνωρίζει τις κύριες πολιτικές και δυναστικές περιόδους και τα κομβικά γεγονότα της πρώιμης και μεσαιωνικής ισλαμικής ιστορίας (ζωή του Μωάμεθ, δημιουργία χαλιφάτων, διάσπαση Σουνιτών–
--

<p>Σιιτών, Σταυροφορίες, μογγολικές εισβολές κ.ά.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • αντιλαμβάνεται τις θεμελιώδεις πεποιθήσεις και πρακτικές του Ισλάμ και την εξέλιξη της ισλαμικής σκέψης (<i>σαρία</i>, θεολογικές σχολές, σουφισμός κ.ά.), • αναλύει, πώς οι μουσουλμανικές κοινωνίες προσαρμόστηκαν διαχρονικά σε νέες προκλήσεις και περιβάλλοντα, • οικοδομεί ισορροπημένη, ιστορικά τεκμηριωμένη κατανόηση του ισλαμικού πολιτισμού, αναγνωρίζοντας την εσωτερική του ποικιλομορφία και τον ρόλο του στη διαμόρφωση του μεσαιωνικού και σύγχρονου κόσμου. 																			
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p><i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td> <td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγγελματικής σκέψης</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td> <td><i>Άλλες...</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td>.....</td> </tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγγελματικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγγελματικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
																		
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής ιστορικής σκέψης. • Ικανότητα σύνθετης και τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας • Καλλιέργεια σεβασμού της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας. 																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα εξετάζει την ιστορία του Ισλάμ από την εμφάνισή του στην Αραβία του 7ου αιώνα έως την ανάδυση του οθωμανικού κράτους στις αρχές του 14ου αιώνα. Αναλύεται, πώς το Ισλάμ εξελίχθηκε από ένα νεοφανές θρησκευτικό κίνημα στην αραβική έρημο σε έναν πολιτισμό που εκτεινόταν από την Ισπανία έως την Ινδία, μεταβάλλοντας ριζικά την πορεία της παγκόσμιας ιστορίας. Υιοθετούνται χρονολογικές και θεματικές προσεγγίσεις για την εξέταση κρίσιμων περιόδων, συμπεριλαμβανομένων των πρώιμων μουσουλμανικών κοινοτήτων, της ανόδου και της παρακμής των χαλιφάτων και των μεγάλων γεωγραφικών επεκτάσεων. Θα εξεταστούν η ανάπτυξη των ισλαμικών πνευματικών παραδόσεων, οι θεμελιώδεις διαφορές μεταξύ σουνιτικού και σιιτικού Ισλάμ, καθώς και η εξέλιξη της θεολογίας, του ισλαμικού δικαίου και του σουφισμού. Εξετάζονται επίσης οι συνεισφορές του μεσαιωνικού ισλαμικού πολιτισμού στις επιστήμες, στη φιλοσοφία, στην τέχνη και στη λογοτεχνία, οι αλληλεπιδράσεις με το Βυζάντιο και τα σταυροφορικά κράτη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μεταμόρφωση του Ισλάμ σε παγκόσμια θρησκεία, στους τρόπους με τους οποίους οι μεσαιωνικές ισλαμικές κοινωνίες ισορρόπησαν ανάμεσα στην ενότητα και στην ποικιλομορφία, καθώς και στη διαρκή σημασία αυτής της πολιτισμικής κληρονομιάς στον σύγχρονο κόσμο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γιατί να μελετήσουμε την ιστορία του Ισλάμ; Ύστερη Αρχαιότητα, προϊσλαμική Εγγύς Ανατολή και η εμφάνιση του Ισλάμ (570 μ.Χ.–632 μ.Χ.) • Το ισλαμικό δόγμα: Βασικές πεποιθήσεις και πρακτικές του Ισλάμ • Το πρώιμο χαλιφάτο: Επέκταση και κρίσεις διαδοχής (632 μ.Χ.-661 μ.Χ.) • Η πρώτη δυναστεία: Το χαλιφάτο των Ομεϋαδών, η αυτοκρατορική επέκταση και η σουνιτική-σιιτική διάσπαση (661 μ.Χ.-750 μ.Χ.) • Η Αββασιδική επανάσταση και η «Χρυσή Εποχή» του χαλιφάτου (750 μ.Χ.- μ.Χ.900) • Η διαμόρφωση της ισλαμικής σκέψης: σουνιτική ορθοδοξία, σιιτικές παραδόσεις, νόμος και μυστικισμός (8^{ος} αι.-10^{ος} αι.) • Κατακερματισμός του χαλιφάτου: περιφερειακές δυναστείες και η αναβίωση υπό τους Σελτζούκους (900 μ.Χ.-1100 μ.Χ.) • Οι Σταυροφορίες και οι ισλαμικές αντιδράσεις (11ος αι.-13ος αι.)
--

- Καταστροφή και ανθεκτικότητα: οι μογγολικές εισβολές και η εποχή των Μαμελούκων (περ. 1220 μ.Χ-1350 μ.Χ.)
- Ανάμεσα στις Αυτοκρατορίες: η Μικρά Ασία την παραμονή της ανόδου των Οθωμανών
- Γνώση, πολιτισμός και κοινωνία στο μεσαιωνικό Ισλάμ - Φιλοσοφία, Επιστήμη και Τέχνες
- Σουφισμός και κοινωνία: μυστικιστικές παραδόσεις και λαϊκή ευσέβεια
- Συμπέρασμα: η κληρονομιά του μεσαιωνικού Ισλάμ και οι διαχρονικές επιπτώσεις της

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Στην τάξη (σε Αμφιθέατρο)</p>																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση της πλατφόρμας E-Class: ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών κ.λπ.) και συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων κ.ά.).</p>																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="644 804 979 869"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="981 804 1311 869"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="644 871 979 902">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="981 871 1311 902">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 904 979 965">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="981 904 1311 965">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 967 979 1030">Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</td> <td data-bbox="981 967 1311 1030">61</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1032 979 1064"></td> <td data-bbox="981 1032 1311 1064"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1066 979 1097"></td> <td data-bbox="981 1066 1311 1097"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1099 979 1131"></td> <td data-bbox="981 1099 1311 1131"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1133 979 1164"></td> <td data-bbox="981 1133 1311 1164"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1167 979 1198"></td> <td data-bbox="981 1167 1311 1198"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1200 979 1232"></td> <td data-bbox="981 1200 1311 1232"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1234 979 1249">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="981 1234 1311 1249">150</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	61													Σύνολο Μαθήματος	150	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	39																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50																							
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	61																							
Σύνολο Μαθήματος	150																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (80%) • χρονολόγηση, ανάλυση & σχολιασμός πρωτογενών πηγών (κειμένων), χαρτών ή εικόνων (20%). <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική γλώσσα.</p> <p>Η ύλη των εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word ή σε Pdf) στο E-Class</p>																							

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βασικό εγχειρίδιο του μαθήματος είναι το έργο του Jonathan Berkey, «Η Διαμόρφωση του Ισλάμ: Θρησκεία και Κοινωνία στην Εγγύς Ανατολή, 600-1800» (Cambridge University Press, 2002). Θα διαβάζουμε εβδομαδιαία κεφάλαια από αυτό το εγχειρίδιο/βιβλίο, το οποίο αυτή τη στιγμή μεταφράζεται στα ελληνικά. Η ελληνική έκδοση αναμένεται πριν το τέλος του εξαμήνου.

-Endress, Gerhard, [*Ισλάμ. Μια εισαγωγή στην ιστορία του*](#) (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου, 2004).

-Σπύρος Βρυώνης, *Η παρακμή του μεσαιωνικού ελληνισμού στη Μικρά Ασία και η διαδικασία του εξισλαμισμού: 11ος έως 15ος αιώνας* (MIET, 1996).

-Γεράσιμος Μακρής, *Ισλάμ: Πεποιθήσεις, πρακτικές και τάσεις* (Πατάκη, 2012).

Επιπλέον βιβλιογραφία:

-Donner, Fred M. *Muhammad and the Believers: At the Origins of Islam*. Belknap Press of Harvard UP, 2012.

-Armstrong, Karen. *Ισλάμ: Μια σύντομη ιστορία* (Πατάκη, 2002).

-Esposito, John L. *Islam: The Straight Path*. 4th ed. (Oxford University Press, 2011).

-Hillenbrand, Carole. *Turkish Myth and Muslim Symbol: The Battle of Manzikert* (Edinburgh University Press, 2007).

-Hillenbrand, Carole. *The Crusades: Islamic Perspectives* (Edinburgh University Press, 1999).

-Hodgson, Marshall G. S. *The Venture of Islam: The Classical Age of Islam* (University of Chicago Press, 1977).

-Lapidus, Ira M. *Islamic Societies to the Nineteenth Century: A Global History* (Cambridge University Press, 2012).

-*The Cambridge Illustrated History of the Islamic World*. Ed. Francis Robinson (Cambridge University Press, 1996).

-Jackson, Peter. *The Mongols and the Islamic World: From Conquest to Conversion* (Yale University Press, 2017).

-Robinson, Chase F. *Islamic Civilization in Thirty Lives: The First 1,000 Years* (University of California Press, 2016).

-Peacock, A. C. S. *The Great Seljuk Empire* (Edinburgh University Press, 2015).

-Peacock, A. C. S. & Sara Nur Yıldız (ed). *The Seljuks of Anatolia: Court and Society in the Medieval Middle East* (I.B. Tauris, 2013).

Π 99 Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Περιβάλλοντα φτώχειας στην ελληνοβενετική Ανατολή

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 99	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό (7ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Περιβάλλοντα φτώχειας στην ελληνοβενετική Ανατολή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδικού υποβάθρου (Επιλεγόμενο μη σεμιναρικό μάθημα)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά ενδείκνυται η επιτυχής παρακολούθηση του Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH503/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Το μάθημα έχει ως αντικείμενο το φαινόμενο της φτώχειας στην ελληνοβενετική Ανατολή από τον 14ο έως τον 18ο αιώνα. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν τη σύγχρονη διεθνή και ελληνική ιστοριογραφική παραγωγή που έχει ως αντικείμενο το φαινόμενο της φτώχειας κατά τον ύστερο μεσαίωνα και την πρόιμη νεότερη εποχή. • Να αντιληφθούν την ιστορικότητα των εννοιών της φτώχειας και του φτωχού και συνεπώς δυνατότητα σημασιολόγησής τους στις ποικίλες συντεταγμένες της υπό εξέταση περιόδου.
--

- Να προσεγγίσουν τις ποικίλες εκδοχές και αναγνώσεις του φαινομένου της φτώχειας από τις σύγχρονες της κοινωνίες της και να αναγνωρίσουν τις πρακτικές διαχείρισής του από τους ποικίλους μηχανισμούς εξουσίας
- Να αντιληφθούν το ιστορικό υπόβαθρο των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων του δυτικού κόσμου με κυρίαρχο εκείνο της φτώχειας.
- Να συνδέσουν την ιστορία της φτώχειας με την πολιτική και οικονομική ιστορία, την ιστορία των θεσμών, την ιστορία του φύλου, την ιστορία της παιδικής ηλικίας, την ιστορία των συναισθημάτων, την ιστορία της υγείας, την ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας.
- Να θέτουν ερωτήματα αναφορικά με το φαινόμενο της φτώχειας και τη διαχείρισή του στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές.
- Να συνδέσουν το φαινόμενο της φτώχειας στις υπό εξέταση περιοχές με τις ιδιαίτερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο της βενετικής κυριαρχίας.
- Να εντάξουν το φαινόμενο της φτώχειας στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο.
- Να μελετούν, να αναλύουν και να επεξεργάζονται ιστορικές πηγές.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προαγωγή της ελεύθερης και κριτικής σκέψης.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Ανάπτυξη κοινωνική ευαισθησίας, υπευθυνότητας και επιστημονικής δεοντολογίας.
- Αντίληψη της έννοιας της συμπερίληψης.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ιστορία της Ιστοριογραφία της *Φτώχειας*.
- Η *φτώχεια* στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.
- Το φαινόμενο της *φτώχειας* στην Ευρώπη από τον ύστερο μεσαίωνα έως το τέλος της πρώιμης νεότερης εποχής.
- Η διαχείριση της *φτώχειας* και των *φτωχών* στην πόλη της Βενετίας.
- Η *φτώχεια* στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές η πολιτική διαχείρισής της.
- Νοηματοδότηση της έννοιας *φτώχεια* στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Όροι και ορολογία
- Ιστορικές πηγές για τη μελέτη του φαινομένου της φτώχειας στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές.
- Κοινωνικές και οικονομικές δομές και το φαινόμενο της φτώχειας κατά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο.

<ul style="list-style-type: none"> • Συλλογικότητες (αστικά συμβούλιο, αδελφότητες, συντεχνίες) και διαχείριση του φαινομένου της φτώχειας. • Ασθένεια και φτώχεια. • Παιδική ηλικία και φτώχεια. • Νοσοκομειακή περίθαλψη και φτώχεια. • Σιταποθήκες, ενεχυροδανειστήρια κ.ά. και ο ρόλος του στη διαχείριση του φαινομένου της φτώχειας. • Σύνοψη μαθήματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Στην τάξη	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx</p> <p>2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p> <p>3) Εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με την αναζήτηση βιβλιογραφικού υλικού και αρχειακών τεκμηρίων μέσω του διαδικτύου.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	61
	Σύνολο Μαθήματος	150
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική (η αγγλική για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Erasmus)</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Προφορική εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης.</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης και η εξεταστέα ύλη είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική τάξη.</p>	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κώστας Δικαίος (επιμ.), *Ιστορία Κοινωνικής Πολιτικής*, Αθήνα 2010.

R. Jütte., *Poverty and deviance in Early Modern Europe*, Cambridge 1994.

Κατερίνα Κωσταντινίδου, «Θεσμοί κοινωνικής πρόνοιας στην ελληνοβενετική Ανατολή», Συλλογικός τόμος για την Ιστορία της Βενετοκρατίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας, Βενετία 2010, σσ. 187-210.

Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Για τους στρατιώτες, τους φτωχούς και τα αθώα βρέφη. Νοσοκομειακή πολιτική στη βενετική Κέρκυρα (17ος-18ος αι.), Αθήνα 2012, σσ. 11-46.

Χρύσα Α. Μαλτέζου (επιμ.), *Πλούσιοι και Φτωχοί στην κοινωνία της ελληνολατινικής Ανατολής*, Βενετία 1998.

Αναστασία Παπαδία Λάλα, «Οι ‘φτωχοί’ στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Ορολογία, αντιλήψεις, πραγματικότητες», Πλούσιοι και Φτωχοί στην κοινωνία της ελληνολατινικής Ανατολής, επιμ. Χρύσα Α. Μαλτέζου, Βενετία 1998, σσ. 91-99.

Jane L. Stevens Crawshaw, *Plague Hospitals. Public Health for the City in Early Modern Venice*, Burlington, Ashgate, 2012.

Π 140 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας στη νεότερη Ευρώπη

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 140	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας στη νεότερη Ευρώπη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υπόβαθρου (επιλεγόμενο ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH481/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξοικείωση με κύρια επιστημονικά ερωτήματα περί την ιστορία της παιδικής ηλικίας και, κατά δεύτερο λόγο, της νεότητας, καθώς και με τα αποτελέσματα της έρευνας μέχρι σήμερα. 2. Κατανόηση της ιστορικότητας (του μεταβαλλόμενου περιεχομένου) των εννοιών «παιδιά», «παιδική ηλικία», (αλλά και «νέοι / νέες», «νεότητα»), μέσα στον ιστορικό

χωρόχρονο, και της χρησιμότητάς τους ως αναλυτικών εργαλείων της ιστορικής επιστήμης.

3. Κατανόηση του ιστορικού υπόβαθρου της σύγχρονης ευρωπαϊκής (και ευρύτερα δυτικής) αντίληψης για τα παιδιά και τους νέους, του ιστορικού υπόβαθρου της αντιμετώπισής τους από τις ευρωπαϊκές (και ευρύτερα δυτικές) κοινωνίες, τέλος του ιστορικού υπόβαθρου της εμπειρίας της παιδικής ηλικίας και, κατά δεύτερο λόγο, της νεότητας, μέσα από τη σύγκριση παρόντος – πρώιμου νεότερου και νεότερου ιστορικού παρελθόντος
4. Εμβάθυνση στη σχέση της παιδικής ηλικίας και της νεότητας με θεμελιώδεις κοινωνικούς και κρατικούς θεσμούς, όπως η οικογένεια, το σχολείο, το προνοιακό σύστημα.
5. Κατανόηση της οργανικής σύνδεσης της ιστορίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, με άλλα, παλαιότερα ή νεότερα πεδία της ιστορικής επιστήμης, όπως η πολιτική ιστορία, η οικονομική ιστορία, η ιστορία του φύλου, η ιστορία της εκπαίδευσης, η ιστορία της εργασίας, η ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας, η ιστορία της υγείας, η δημογραφική ιστορία, η ιστορία του υλικού πολιτισμού και αντιστρόφως.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη Εργασία

Ανάπτυξη γόνιμων επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από την επιστημονική συζήτηση

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^η εβδομάδα: Οι όροι και το περιεχόμενό τους - Ιστορία και Θεωρία της Ιστοριογραφίας.
 2^η εβδομάδα: Θέσεις και συζητήσεις περί την παιδική ηλικία μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 19^{ου} αιώνα: Μεσαίωνα, Ουμανισμός, Προτεσταντισμός, Καθολικισμός, Διαφωτισμός, Ρομαντισμός.
 3^η εβδομάδα: Τα παιδιά των αστικών και των αριστοκρατικών οικογενειών από τον ύστερο 19^ο μέχρι τον πρώιμο 20^ό αιώνα.
 4^η εβδομάδα: Τα παιδιά των εργατικών και των αγροτικών οικογενειών από τον ύστερο 19^ο μέχρι τον πρώιμο 20^ό αιώνα.
 5^η εβδομάδα: Έκθετα και Εγκαταλειμμένα Παιδιά (από την πρώιμη νεότερη περίοδο μέχρι και το μεσοπόλεμο).
 6^η εβδομάδα: Σχολείο: Από τον Μεσαίωνα μέχρι τις αρχές του 19^{ου} αιώνα.
 7^η εβδομάδα: Σχολείο: Από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα μέχρι και τον μεσοπόλεμο.
 8^η εβδομάδα: Εργασία στο πλαίσιο της βιομηχανικής επανάστασης και ευρύτερα της εκβιομηχάνισης.
 9^η εβδομάδα: Εργασία στην αγροτική ύπαιθρο, στο σπίτι και στον τριτογενή τομέα.
 10^η εβδομάδα: Φιλανθρωπία, Πρόνοια και ο ρόλος του Κράτους.
 11^η εβδομάδα: Πολιτισμικές Εκφράσεις και Υλικός Πολιτισμός
 12^η εβδομάδα: Νεανικές Οργανώσεις
 13^η εβδομάδα: Επαναληπτικό μάθημα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Power Point στη διδασκαλία. Επισκέψεις στη Μονάδα Πληροφορικής ή/και στην Αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας του τμήματος Επικοινωνία με τους φοιτητές, τις φοιτήτριες μέσω της πλατφόρμας η-τάξ.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Θεωρητική -Διαδραστική διδασκαλία	39 ώρες
	Μελέτη στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το εβδομαδιαίο μάθημα	31 ώρες

<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	(επισημαίνεται ο προαιρετικός χαρακτήρας της παρακολούθησης για τα μαθήματα επιλογής)	
	Μελέτη για τις γραπτές εξετάσεις	80
	Σύνολο Μαθήματος	150
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα: ελληνικά (αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus)</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Συμπερασματική: Γραπτές Εξετάσεις (ερωτήσεις ανάπτυξης)</p> <p>Διευκρίνιση: Ο τρόπος αξιολόγησης είναι συμβατός με τον τύπο του μαθήματος, τον προαιρετικό χαρακτήρα της παρακολούθησης και τη διαθεσιμότητα των αιθουσών.</p> <p>Περιγράφεται αναλυτικά στους φοιτητές / τις φοιτήτριες κατά το πρώτο μάθημα.</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες ενημερώνονται σχετικά από την περιγραφή του μαθήματος στον οδηγό σπουδών και αναλυτικά κατά το πρώτο μάθημα.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Κάνινγκχαμ, Χιου, <i>Παιδιά και Παιδική Ηλικία στην Δυτική Κοινωνία από το 1500</i>, μετάφραση Πελαγία Μαρκέτου, εκδόσεις Σμίλη, Αθήνα 2016.</p> <p>Μακρυνιώτη, Δήμητρα (επιμ.), <i>Παιδική Ηλικία</i>, Αθήνα, νήσος, 1997.</p> <p>(Για περαιτέρω τίτλους, συμπεριλαμβανομένων και ξενόγλωσσων, βλ. το έγγραφο «Βιβλιογραφία» στην πλατφόρμα η-τάξη)</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Journal of the History of Childhood and Youth, John Hopkins UP</p>

Π 142 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Η ευρωπαϊκή οικονομία, ύστερος 19ος – 20ός αι.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 142	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Η ευρωπαϊκή οικονομία, ύστερος 19 ^{ος} – 20 ^{ός} αι.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH755		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>- Κατανόηση των οικονομικών εξελίξεων και βασικών μεταβολών της ευρωπαϊκής οικονομίας με άξονες την εξάπλωση κι εμβάθυνση της εκβιομηχάνισης, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, την αστικοποίηση, τις ενδο-ευρωπαϊκές διαφορές και συγκλίσεις, την παγκόσμια διάσταση της ευρωπαϊκής οικονομίας από τον ύστερο 19^ο ως τα τέλη του 20ού αιώνα.</p> <p>- Εξοικείωση με τις βασικές οικονομικές θεωρίες, τους παράγοντες και τους πρωταγωνιστές της οικονομίας, τους οικονομικούς κύκλους καθώς και τους ιδεολογικούς-πολιτικούς όρους όπως και τις</p>
--

δημογραφικές, κοινωνικές και τεχνολογικές προϋποθέσεις της οικονομικής ζωής στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη.
 - Εμβάθυνση στην οικονομική διάσταση και τις οικονομικές συνέπειες των δύο παγκοσμίων πολέμων για την Ευρώπη με έμφαση στην ανταγωνιστική αλλά και συμπληρωματική σχέση μεταξύ φιλελεύθερης και κρατικά διευθυνόμενης – σοσιαλιστικής οικονομίας.
 - Κατανόηση του οικονομικού υπόβαθρου της κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας του 20ού αιώνα, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...
*

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Αυτόνομη Εργασία.

Ανάπτυξη γόνιμων επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από την επιστημονική συζήτηση

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της Ευρώπης από την εποχή της Δεύτερης Βιομηχανικής Επανάστασης και της εδραίωσης της παγκόσμιας κυριαρχίας των οικονομικά ισχυρότερων κρατών της έως την εποχή της παγκοσμιοποίησης, οπότε η Ευρώπη (ως ευρωπαϊκή Ένωση) εξακολουθεί να συνιστά βασικό, αλλά όχι πλέον τον κυρίαρχο, πυλώνα της παγκόσμιας οικονομίας.

Εξετάζονται οι ιδεολογικοί-πολιτικοί όροι καθώς και οι δημογραφικές, κοινωνικές, τεχνολογικές και οργανωτικές προϋποθέσεις των οικονομικών εξελίξεων και μεταβολών στους τρεις βασικούς τομείς της οικονομίας με αιχμή την εξάπλωση κι εμβάθυνση της εκβιομηχάνισης, την αστικοποίηση, τις ενδο-ευρωπαϊκές διαφορές και συγκλίσεις, την παγκόσμια διάσταση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Στο επίκεντρο θα βρεθούν ακόμη οι οικονομικές συνθήκες που διαμόρφωσαν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, η εγκαθίδρυση και κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» στην ανατολική Ευρώπη και οι οικονομικές πολιτικές που διαμορφώθηκαν γύρω από το δίπολο κράτος και αγορά (ελεύθερη οικονομία) με κύριο χαρακτηριστικό τη μεγαλύτερη εμπλοκή του κράτους ως παρεμβατικού, διευθυντικού και αναδιανεμητικού μηχανισμού της οικονομίας κατά το μεγαλύτερο μέρος του 20ού αιώνα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
<u>1^ο μάθημα</u>	Εισαγωγή : αντικείμενο και χρησιμότητα της οικονομικής ιστορίας της νεότερης και σύγχρονης Ευρώπης – Οικονομία: εννοιολογικές προσεγγίσεις - Βιβλιογραφία
<u>2^ο μάθημα</u>	Βασικές οικονομικές θεωρίες - Δομή και μεταβολές στην οικονομική ιστορία
<u>3^ο μάθημα</u>	Βιομηχανική Επανάσταση και Οικονομία τέλη 18 ^{ου} αι. – μέσα 19 ^{ου} αι.
<u>4^ο μάθημα</u>	Ευρωπαϊκή οικονομία 1850-1914: Δημογραφικά δεδομένα, τεχνολογία, εκβιομηχάνιση, μεταφορές και τηλεπικοινωνίες, χρηματοπιστωτικός τομέας, εμπόριο-κατανάλωση
<u>5^ο μάθημα</u>	Μεταξύ απογείωσης και καθυστέρησης - ενδοευρωπαϊκές διαφορές. Η ευρωπαϊκή ως παγκόσμια οικονομία: διαστάσεις, κίνητρα και συνέπειες της αποικιακής εξάπλωσης των ευρωπαϊκών δυνάμεων
<u>6^ο μάθημα</u>	Οικονομική θέση της Ευρώπης στον κόσμο στις αρχές του 20ού αιώνα και η άνοδος των ΗΠΑ - Οικονομικός εθνικισμός και προστατευτισμός
<u>7^ο μάθημα</u>	Εμπόλεμες οικονομίες: Οικονομικές διαστάσεις και συνέπειες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου
<u>8^ο μάθημα</u>	Οικονομία στη μεσοπολεμική Ευρώπη I. Η κληρονομιά του πολέμου – Οικονομικές συνθήκες και οικονομική πολιτική κατά τη δεκαετία του 1920
<u>9^ο μάθημα</u>	Οικονομία στη μεσοπολεμική Ευρώπη II. Η κρίση του 1929 και η δεκαετία του 1930. Τεχνολογικές και βιομηχανικές εξελίξεις κατά τον μεσοπόλεμο
<u>10^ο μάθημα</u>	Οικονομία στη μεσοπολεμική Ευρώπη III. Οικονομική πολιτική των αυταρχικών φασιστικών καθεστώτων.
<u>11^ο μάθημα</u>	Οικονομία στη μεσοπολεμική Ευρώπη IV. Η κεντρικά σχεδιασμένη (σοσιαλιστική) οικονομία στη Ρωσία/ΕΣΣΔ.
<u>12^ο μάθημα</u>	Οικονομικές διαστάσεις και συνέπειες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ανοικοδόμηση και το νέο διεθνές μεταπολεμικό πλαίσιο (+ απο-αποικιοποίηση)
<u>13^ο μάθημα</u>	Μεταπολεμική οικονομία I. Η μικτή οικονομία και το μεταπολεμικό θαύμα της Δυτικής Ευρώπης. Ε.Ο.Κ. και ευρωπαϊκή οικονομική ενοποίηση
<u>14^ο μάθημα</u>	Μεταπολεμική οικονομία II. Η κρατικά διευθυνόμενη, σοσιαλιστική οικονομία της ανατολικής Ευρώπης. ΚΟΜΕΚΟΝ. Κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού
<u>15^ο μάθημα</u>	Παγκοσμιοποίηση και κυριαρχία της αγοράς - Ευρωπαϊκή Ένωση και νέα δεδομένα για την ευρωπ. οικονομία στα τέλη του 20ού και στις αρχές του 21 ^{ου} αι.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διδασκαλία με παρουσιάσεις Power Point. Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ηλεκτρονική τάξη) για ανάρτηση κύριων σημείων, βιβλιογραφίας και υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις Power Point), καθώς και για ενημέρωση φοιτητών/τριών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Αραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο,</i>	Διαλέξεις και διαδραστική διδασκαλία (επισημαίνεται ο προαιρετικός χαρακτήρας της παρακολούθησης για τα μη σεμιναρικά μαθήματα επιλογής ειδίκευσης)	39

<p>Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Αυτοτελής μελέτη για τις εξετάσεις	111
	Σύνολο Μαθήματος	150
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		
<p>Γλώσσα: Ελληνικά (αγγλικά για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες Erasmus+)</p> <p>Μέθοδοι: Γραπτές Εξετάσεις με ερωτήσεις ανάπτυξης</p> <p>Οι φοιτητές /φοιτήτριες ενημερώνονται για την ύλη των εξετάσεων μέσω της πλατφόρμας η-τάξη και για τον τρόπο εξέτασης ήδη κατά το πρώτο μάθημα.</p>		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Ελληνόγλωσση</p> <p><u>Εγχειρίδια οικονομικής ιστορίας</u></p> <p>Aldcroft Derek H. – Simon P. Ville (επιμ.), <i>Η ευρωπαϊκή οικονομία 1750-1914</i>, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2005</p> <p>Aldcroft Derek H. (επιμ.), <i>Η ευρωπαϊκή οικονομία 1914-2000</i>, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2007</p> <p>Berend Ivan T., <i>Οικονομική Ιστορία του Ευρωπαϊκού 20ού αιώνα</i>, Gutenberg, Αθήνα 2009</p> <p><u>Άλλα έργα Οικονομικής Ιστορίας</u></p> <p>Aron Raymond, <i>Η βιομηχανική κοινωνία</i>, Κάλβος, Αθήνα 1981</p> <p>Ashton T.S., <i>Η Βιομηχανική Επανάσταση</i>, Τόπος, Αθήνα 2007</p> <p>Βάλλερστεϊν Ιμμάνουελ, <i>Ιστορικός Καπιταλισμός</i>, Θεμέλιο, Αθήνα 1987</p> <p>Beaud Michel, <i>Η ιστορία του καπιταλισμού από το 1500 ως σήμερα</i>, Μάλλιαρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη 1987</p> <p>Κρεμμυδάς Β., <i>Εισαγωγή στην Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης</i>, Τυπωθήτω, Αθήνα 1999</p> <p>Landes David, <i>Ο Προμηθέας χωρίς δεσμά. Τεχνολογική αλλαγή και βιομηχανική ανάπτυξη από το 1750 μέχρι σήμερα</i>, ΠΙΟΠ, Αθήνα 2009</p> <p>North Douglass C., <i>Δομή και μεταβολές στην οικονομική ιστορία</i>, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2000</p> <p><u>Κεφάλαια-μέρη γενικών έργων ευρωπαϊκής ιστορίας</u></p> <p>Γαγανάκης Κ., <i>Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης</i>, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 1999</p> <p>Barraclough G., <i>Εισαγωγή στη σύγχρονη ιστορία</i>, Κάλβος, Αθήνα 1985.</p> <p>Berstein S., Milza P., <i>Ιστορία της Ευρώπης</i>, τομ. 2-3, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997, τόμος 2: σελ. 76-83, 163-178, 188-192 / τόμος 3: σελ. 31-33, 45-49, 66-72, 195-202</p>
--

Bell P.M., *Τα αίτια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου στην Ευρώπη*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2002
Mann Michael, *Οι Πηγές της Κοινωνικής Εξουσίας*, τομ. Β' (*Η ανάπτυξη των τάξεων και των εθνών-κρατών 1760-1914*), Πόλις, Αθήνα 2009, σελ. 38-62, 124-135, 326-379
Norman Davies (Νόρμαν Ντέιβις), *Ιστορία της Ευρώπης*, 2 τόμοι, Νεφέλη, Αθήνα 2009/2010
Hobsbawm E. J., *Η εποχή των Επαναστάσεων, 1789-1848*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1997, σελ. 46-82, 213-258
Hobsbawm E. J., *Η εποχή του Κεφαλαίου, 1848-1875*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1996, σελ. 53-109, 261-291, 314-335
Hobsbawm E. J., *Η εποχή των Αυτοκρατοριών, 1875-1914*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000, σελ. 61-93, 100-111, 120-125
Hobsbawm E. J., *Η εποχή των άκρων. Ο σύντομος 20ός αιώνας, 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα 2002, σελ. 116-144, 329-367, 476-505, 515-538

Ξενογλώσση

Ambrosius Gerold, *A social and economic history of twentieth-century Europe*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1989
Broadberry Stephen - Kevin H. O'Rourke (επιμ.), *The Cambridge economic history of modern Europe*, Cambridge University Press, 2010
The Fontana economic history of Europe, Carlo M. Cipolla (επιμ.), 1999, τόμ. 3 & 6
The industrial revolution in national context: Europe and the USA, Mikulas Teich and Roy Porter επιμ., Cambridge - New York : Cambridge University Press, 1996

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

[Economic History Review](#)
[European Review of Economic History](#)
[The Journal of European Economic History](#)

Π 137 Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Όψεις της Ιστορίας της Μεγάλης Ιδέας και του Ανατολικού Ζητήματος, 1827 – 1923

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 137	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Όψεις της Ιστορίας της Μεγάλης Ιδέας και του Ανατολικού Ζητήματος, 1827 – 1923		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο-Μη Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1137		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την γέννηση, την εξέλιξη και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας, από το 1830 (έτος ανακήρυξης της ελληνικής ανεξαρτησίας) μέχρι και το 1923 (Συνθήκη της Λωζάννης, 24/7/1923). Ζητήματα που εξετάζονται: Η ληξιαρχική πράξη γέννησης του όρου "Μεγάλη Ιδέα", ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, η εναλλακτική θεώρηση του ελληνισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και το ιδεολόγημα του οθωμανισμού, οι πρώτες προσπάθειες για τον σχηματισμό συμμαχίας με τα βαλκανικά κράτη, η προοδευτική εδαφική/γεωγραφική μερικήυση της "Μεγάλης Ιδέας" και οι συνακόλουθοι ενδοβαλκανικοί εθνικοί ανταγωνισμοί, η σύναψη του στόχου της</p>

εθνικής ολοκλήρωσης με την εσωτερική (οικονομική, στρατιωτική, παραγωγική και διοικητική) ανασυγκρότηση του ελληνικού κράτους και η σύνδεση του στόχου αυτού με τη Δύση, η πορεία σύγκρουσης με το ενωτικό/συγκεντρωτικό μοντέλο του κινήματος των Νεοτούρκων, η σύμπτυξη της Βαλκανικής Συμμαχίας και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι του 1912-13, ο Εθνικός Διχασμός, ο Α΄ Π. Π. και οι διεκδικήσεις της χώρας στην συνδιάσκεψη της ειρήνης στο Παρίσι, η Μικρασιατική εκστρατεία και Καταστροφή, ο ρόλος του Πανεπιστημίου Αθηνών στην οικοδόμηση της εθνικής ιδεολογίας, Η νέα πραγματικότητα μετά την Τραγωδία του 1922. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, θα αξιοποιηθεί πλήθος αρχειακών μαρτυριών (Τύπος, Διπλωματικό και Ιστορικό Αρχείο του Υπουργείου των Εξωτερικών, Αρχεία Ε. Δεληγεώργη, Χ. Τρικούπη, Μιχ. Αντωνόπουλου, Στ. Δραγούμη, Αθ. Ρωμανού Ι. Δραγούμη, Π. Δαγκλή, Γ. Τσόντου-Βάρδα, Εθνικής Εταιρείας κ.α.).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Γνωριμία και εξοικείωση με το βαλκανικό εθνικό και πολιτικό περιβάλλον σε μία περίοδο σταδιακής αποτύπωσης της εθνικής φυσιογνωμίας της χερσονήσου του Αίμου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή (1830-43): Σύσταση ανεξάρτητου ελληνικού κράτους [**Πρωτόκολλο του Λονδίνου, 22/1-3/2/1830**: διακήρυξη της πολιτικής ανεξαρτησίας της Ελλάδας, **Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης ή Calender-Kiosk, 9/21/7/1832** και **Πρωτόκολλο του Λονδίνου, 18/30/8/1832**: καθορισμός συνόρων (γραμμή Αμβρακικού- Παγασητικού με επιδίκαση της πόλης της Λαμίας στο νεοπαγές ελληνικό κράτος), ο ρόλος του Πανεπιστημίου Αθηνών και η διάσταση της «action civilisatrice» (Ludwig-Georg Maurer, *Ο Ελληνικός Λαός*).
2. Περίοδος (1843-44): Περίοδος Α΄ Εθνοσυνέλευσης [8/11/1843-18/3/1844], **Λόγος Ι. Κωλέττη [14/1/1844]** και γέννηση του όρου *Μεγάλη Ιδέα* (ορισμός, χαρακτηριστικά, διάρκεια, έκταση, επιρροές, άλλα βαλκανικά παραδείγματα).
3. Κριμαϊκός Πόλεμος (1853-56)-Μεταπολίτευση (1862-64): Η εξωτερική πολιτική του Όθωνα, οι πρώτες απόπειρες για την συνεννόηση των βαλκανικών εθνών, η ανάδυση της αντι-οθωνικής κίνησης σε συνάρτηση με την πορεία του εθνικού ζητήματος και η κατάληξη των επαναστάσεων σε Ήπειρο-Θεσσαλία-Μακεδονία και Κρήτη. Η επανάσταση του 1821 ως το α΄ μέρος του συνολικού Αγώνα για την ενοποίηση του ελληνικού έθνους (οι αντιλήψεις του *Επαμεινώνδα Δεληγεώργη*, η Β΄ Εθνοσυνέλευση [10/12/1862-17/11/1864], η ένωση της Επτανήσου [17/29/3/1864] και η παράδοση τους στον αντιπρόσωπο του ελληνικού κράτους *Θρ. Ζαΐμη* [21/5-2/6/1864], η ψήφιση του Συντάγματος του 1864 [17/11/1864], ο ρόλος των 3 Προστάτιδων Δυνάμεων.

4. Η Μεγάλη Ιδέα μεταξύ 1864-1882: Οι αντιλήψεις των *Αλ. Κουμουνδούρου-Χ. Τρικούπη* για την πρόοδο του εθνικού προγράμματος και η συνομολόγηση της πρώτης συμμαχίας μεταξύ των βαλκανικών κρατών [συνθήκη Vöslau, 14/26/8/1867], η ίδρυση της Βουλγαρικής Εξαρχίας [φιρμάνι, 27/2-11/3/1870], η παγίωση και ανάπτυξη του βουλγαρικού εθνικού κινήματος και η «απειλή» που αυτό αντιπροσώπευε για το ολοκλήρωση του ελληνικού εθνικού προγράμματος, η Μεγάλη Κρητική Επανάσταση (1863-66). Η ενσωμάτωση της Θεσσαλίας και της Άρτας στο ελληνικό κράτος [Ελληνο-οθωμανική Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης: 21/5-2/6/1881] και η συνακόλουθη κατάληψη των επιδικασθέντων εδαφών από τον ελληνικό στρατό, η συμβολική χρήση του ιταλικού υποδείγματος (Πεδεμόντιο).
5. Η εναλλακτική Μεγάλη Ιδέα του πολυπληθούς ελληνικού στοιχείου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, οι επιβιώσεις του μέχρι και τα τέλη της πρώτης δεκαετίας του 20^{ου} αι. [Στ. Βουτυράς, «Νεολόγος Κωνσταντινουπόλεως» και το πολιτικό δόγμα του «οθωμανισμού», *Ι. Δραγούμης, Α. Σουλιώτης-Νικολαΐδης*, «Οργάνωσις Κωνσταντινουπόλεως»], ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων.
6. Οι δύο Μεγάλες Πρωθυπουργίες του Χ. Τρικούπη [1882-85 και 1886-90]: Η ένταξη της Ελλάδας στο διεθνές σύστημα, η σύνδεση της *Μεγάλης Ιδέας* με τη Δύση, η υποταγή και επίτελσή της από το κράτος, ως μοναδικού υπεύθυνου εκπροσώπου του ελληνισμού στο σύνολό του, η οργάνωση της άμυνας του ελληνισμού σε περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ζωτικού ελληνικού ενδιαφέροντος [Ηπειρος, Μακεδονία], η γεωγραφική εξειδίκευση/μερίκευση του ελληνικού αλυτρωτικού προγράμματος [*Κ. Παπαρρηγόπουλος, Αθ. Ευταξίας, Ι. Καλοσύνης*], η σύγκρουση με το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Η σύναξη του αλυτρωτικού ζητήματος με ένα ευρύ πρόγραμμα εσωτερικής ανάπτυξης [εκσυγχρονισμός δημόσιας διοίκησης, ένοπλων δυνάμεων, οικονομίας], η ειρηνική *Μεγάλη Ιδέα* και οι περιφερειακές απήχησης ιδέες περί «Βαλκανικής Ομοσπονδίας».
7. Η δεκαετία του 1890 έως τον πόλεμο του 1897: Οι ελληνικές ενέργειες στην Ήπειρο, τη Μακεδονία και την Κρήτη, η θεωρία των «Τριών Ζωνών» [εκπαίδευση και περαιτέρω ανάπτυξη της έννοιας της ελληνικής συνείδησης: Φρόνημα (σύναψη γλώσσας, θρησκείας και ατομικής επιλογής), ιδέες περί σύναψης επιλεκτικών σχέσεων με την Υ. Πύλη στη βάση της αντιμετώπισης του λεγόμενου «σλαβικού κινδύνου» και οι ανεπιτυχείς προσπάθειες για την σύναψη συμμαχίας με την Σερβία, η κρίση του δικομματικού συστήματος, η πτώχευση του 1893, η *Εθνική Εταιρεία* [1894], η Μεταπολιτευτική Επανάσταση της Κρήτης [1895-97] και η τομή του ελληνο-οθωμανικού πολέμου του 1897.
8. Η Μεγάλη Ιδέα μετά το 1897: Κρίση εθνικής ολοκλήρωσης (διαψεύσεις και κριτική θεσμών και προσώπων-*Αθ. Π. Ευταξίας, Στ. Ν. Δραγούμης, Α. Α. Κορομηλάς* κ.ά.). Η «Αψογος» Στάση και η ανάγκη ενεργού δράσης στη Μακεδονία, Η αναδιοργάνωση των ένοπλων δυνάμεων και η σχετική κριτική, προσπάθειες εξόδου από την διπλωματική απομόνωση. Το υπόδειγμα *Κορομηλά* στην οθωμανική Μακεδονία-σταδιακή ενεργοποίηση των δυνάμεων του ελληνισμού.
9. Η Κρίσιμη διετία 1908-09: Η επανάσταση των Νεότουρκων, η επαναφορά του Συντάγματος του 1876 και η στάση του ελληνισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας («Οργάνωσις Κωνσταντινουπόλεως»), ο τουρκικός εθνικισμός και οι αλυτρωτικές βλέψεις του ελληνισμού, Το κίνημα στο Γουδί, η εμφάνιση στο προσκήνιο νέων δυνάμεων και η πολυεπίπεδη οργανωτική προσπάθεια εν όψει νέων περιπλοκών στα Βαλκάνια: Ο *Ελευθέριος Βενιζέλος* και η συμβολή του στην προετοιμασία του έθνους.
10. ΟΙ Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-13): Η συνομολόγηση της βαλκανικής συμμαχίας (στρατηγική και πολιτική θεώρηση), το ζήτημα της Θεσσαλονίκης και η ανάδυση των πρώτων διαφωνιών μεταξύ του εκλεγμένου Πρωθυπουργού και του Θρόνου, το κομβικό γεγονός της δολοφονίας του Γεωργίου Α΄ και οι απαρχές του Εθνικού Διχασμού. Η Ελλάδα στο διαμορφούμενο νέο γεωπολιτικό περιβάλλον μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου [10/8/1913], το ζητούμενο: η διατήρηση της ισορροπίας δυνάμεων στην χερσόνησο του Αίμου [η συμμαχία με την Σερβία και η σημασία της].
11. Εθνικός Διχασμός (1915-18): Το ζήτημα της εξόδου ή μη της Ελλάδας στον Α΄ Π.Π. ως αφορμή για την ανάδυση βαθύτερων ιδεολογικών και πολιτικών διαφορών μεταξύ εκλεγμένης κυβέρνησης και Θρόνου: Η αντιπαράθεση δύο κόσμων σε σχέση με την Μεγάλη Ιδέα. Η αργοπορημένη συμμετοχή της Ελλάδας στον «Μεγάλο Πόλεμο» και η πορεία των εθνικών διεκδικήσεων. Ο Μικρασιατικός Ελληνισμός: η θέση του από το 1908 και εξής καθώς και η ένταξη της Δυτικής Μικράς Ασίας στη σφαίρα των εθνικών διεκδικήσεων.
12. Η Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή (1918-22): Οι ελληνικές εθνικές διεκδικήσεις στη Συνδιάσκεψη Ειρήνης των Παρισίων. Η απόφαση για αποστολή ελληνικού στρατού στο βιλαέτι Αϊδινίου: πολεμικές επιχειρήσεις, η σταδιακή ανάπτυξη του τουρκικού/κεμαλικού

αντιστασιακού κινήματος («Misak-i Milli»), η πολιτική αλλαγή του Νοεμβρίου του 1920, η ήττα και η καταστροφή. Η έλευση των προσφύγων στο ελληνικό κράτος και η διαμόρφωση μίας νέας εθνικής, κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας. Γιατί το 1922 υπήρξε τομή; Οι νέοι προσανατολισμοί.

13. Συμπεράσματα: Η εξελικτική πορεία της Μεγάλης Ιδέας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με Πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Παρουσιάσεις Power-Point: Αποσπάσματα ποικίλων πηγών (Τύπος, διπλωματικά έγγραφα, ιδιωτική αλληλογραφία)</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Μελέτη βιβλιογραφίας</p>	<p>41</p>
	<p>Προετοιμασία για τις εξετάσεις</p>	<p>70</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή εξέταση: Επιλογή δύο (2) από τρία (3) θέματα</p>	
<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>150</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Μ. Θ. Λάσκαρις, *Το Ανατολικόν Ζήτημα 1800-1923*, τόμος Α΄ (1800-1878), εκδόσεις Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη, 1978 (α΄ έκδοση, 1948-55),
- Ευάγγελος Κωφός, *Ο Ελληνισμός στην Περίοδο 1869-1881. Από το Τέλος της Κρητικής Επανάστασεως στην Προσάρτηση της Θεσσαλίας*. Ανάτυπο από τον ΙΓ΄ τόμο της ΙΕΕ της Εκδοτικής Αθηνών, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα, 1981,
- Αλέξης Πολίτης, *Ρομαντικά Χρόνια. Ιδεολογίες και Νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, β΄ έκδοση, Θεωρία και Μελέτες Ιστορίας, 14, Ε.Μ.Ν.Ε.-Μνήμων, 1988,
- Ι. Α. Πετρόπουλος-Αικ. Κουμαριανού, *Η Θεμελίωση του ελληνικού Κράτους. Οθωνική Περίοδος 1833-1843*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1982,
- Douglas Dakin, *Η Ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, μετάφραση: Α. Ξανθόπουλος, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1989,
- Ιωάννης Δημάκης, *Η Πολιτειακή Μεταβολή του 1843 και το Ζήτημα των Αυτοχθόνων και Ετεροχθόνων*, Ιστορική Βιβλιοθήκη, Θεμέλιο, Αθήνα, 1991,
- Κωνσταντίνος Παπαθανασόπουλος, *Αλέξανδρος Κουμουνδούρος. Σχόλια για μία βιογραφία*, εκδόσεις-τυπογραφείο Σπύρος Φ. Λένης, Αθήνα, 1993,
- Σπύρος Τζόκας, *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η συγκρότηση του Νέου Ελληνικού Κράτους. Οδοιπορικό στον 19^ο αιώνα*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1999,
- Κατερίνα Γαρδίκια, *Προστασία και εγγυήσεις: στάδια και μύθοι της ελληνικής εθνικής ολοκλήρωσης (1821-1920)*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1999,
- Λένα Διβάνη, *Η Εδαφική Ολοκλήρωση της Ελλάδας (1830-1947), (Απόπειρα Πατριδογνωσίας)*, Πέμπτη Έκδοση, Καστανιώτης/Ιστορία, Αθήνα, 2000,
- Mark Mazower, *The Balkans. From the end of Byzantium to the Present Day*, Weidenfeld & Nicolson, London, 2000,
- Ευάγγελος Κωφός, *Η Ελλάδα και το Ανατολικό Ζήτημα 1875-1881*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα, 2001,
- Ανδρέας Αθ. Αντωνόπουλος, *Οι Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και το Ανατολικό Ζήτημα 1866-1881. Η μαρτυρία του Νεολόγου της Κωνσταντινούπολης*, Νέος Κύκλος Κωνσταντινουπολιτών/Εκδόσεις Τσουκάτου, Αθήνα, 2007,
- Βασίλης Κρεμμύδας, *Η Μεγάλη Ιδέα. Μεταμορφώσεις ενός εθνικού ιδεολογήματος*, Τυπωθήτω, Αθήνα, 2010,
- Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, *Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1830-1981*, Εστία, Αθήνα, 2014,
- Σπυρίδων Πλουμίδης, «Της μεγάλης ταύτης ιδέας: Οι αφετηρίες της ελληνικής εθνικής ιδεολογίας» στο *Έλλην, Ρωμηός, Γραικός. Συλλογικοί Προσδιορισμοί & Ταυτότητες*, επιστημονική επιμέλεια: Όλγα Κατσαρδής-Hering, Αναστασία Παπαδιά-Λάλα, Κατερίνα Νικολάου, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Ευρασία, Αθήνα, 2018, σσ. 555-569,
- Έλλη Σκοπετέα, *Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του Εθνικού Προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, πρόλογος: Χριστίνα Κουλούρη, Νήσος/Αιχμές 7, Αθήνα, 2024.

-Διδακτικά Εγχειρίδια (προτεινόμενα):

- Douglas Dakin, *Η Ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, μετάφραση: Α. Ξανθόπουλος, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1989,
- Αντώνης Κλάνης, *Πολιτική και Διπλωματία της Εθνικής Ολοκλήρωσης 1821-1923. «Στο κλουβί της Ελλάδος της στενής μας κλεισμένοι»*, Πεδίο, Αθήνα, 2019.

Π 88 Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 88	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική Ιστορία. Το ελληνικό πολιτικό σύστημα, 1929-1967		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα Ειδίκευσης ή Κατεύθυνσης – Μάθημα Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH271/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες ολοκληρωμένη εικόνα της ελληνικής πολιτικής ιστορίας από τη χρεοκοπία του 1932 και την αποσάθρωση του βενιζελισμού ως πρωτεύοντος μεταρρυθμιστικού κινήματος της χώρας έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών.</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζει τα βασικά γεγονότα της ελληνικής πολιτικής ιστορίας σε μια περίοδο κατά την οποία σημειώθηκαν μεγάλες πολιτικές αναταράξεις (επιβολή δύο δικτατοριών, πόλεμος και κατοχή) και παράλληλα η χώρα σταδιακά υπερέβη μια τεράστιας έκτασης κρίση που ανακυκλώθηκε από το 1932 έως το 1949, για να εισέλθει σε μια περίοδο ανάπτυξης και
--

ένταξης στη Δύση.

- Παρακολουθεί την επιρροή των οικονομικών κρίσεων και των αναπτυξιακών δυναμικών στην άνοδο και την πτώση των πολιτικών δυνάμεων.
- Ερμηνεύει την επιρροή της ιδεολογίας και των νέων μεθόδων διακυβέρνησης στην άνοδο και την πτώση των πολιτικών δυνάμεων.
- Αντιλαμβάνεται τη σημασία της προσαρμογής της χώρας στις νέες μεθοδολογίες διακυβέρνησης που αναδύονται την εποχή αυτή, πρωτίστως στις αρχές του παρεμβατικού κράτους.
- Παρακολουθεί και ερμηνεύει την εξέλιξη της κρίσης νομιμοποίησης της δεκαετίας του 1930, του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και του Ψυχρού Πολέμου στην εσωτερική ελληνική πολιτική σκηνή.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει την εξέλιξη του ελληνικού πολιτικού συστήματος κατά την περίοδο από την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση και τη χρεωκοπία της χώρας (1932) έως την επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967). Αναλύονται οι πολιτικές δυνάμεις και οι μετεξελίξεις τους, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1936, η διενέργεια των μεταπολεμικών εκλογών, η αναζήτηση νέων κατευθύνσεων και αναπτυξιακών στρατηγικών στη μεταπολεμική εποχή, η επιρροή διεθνών ιδεολογικών τάσεων, η επιρροή του εμφυλίου πολέμου και η μετεμφυλιακή πραγματικότητα, τα αίτια της πτώσης της δημοκρατίας το 1967. Επιπλέον, εξετάζονται οι συγκλίσεις και αποκλίσεις του ελληνικού πολιτικού συστήματος με τα αντίστοιχα δυτικοευρωπαϊκά της μεταπολεμικής εποχής, με έμφαση στη Γαλλία και την Ιταλία.

Θεματικές Ενότητες

Εισαγωγικά: δυναμικές του ελληνικού πολιτικού συστήματος έως το 1932 και η επιρροή της βενιζελικής μεταρρύθμισης καθώς και του Εθνικού Διχασμού.

Η χρεοκοπία του 1932 και η αναβίωση του Εθνικού Διχασμού, 1933-35.

Η διατύπωση κριτικής στο πολιτικό σύστημα, 1932-36: Γιώργος Θεοτοκάς, Γεώργιος Παπανδρέου και Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Η αποτυχία του ελληνικού πολιτικού συστήματος: επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά, το καθεστώς και οι επιδράσεις του.

Τα χρόνια της Κατοχής: άνοδος δύο νέων πολιτικών δυνάμεων – ΕΑΜ και αστοί ριζοσπάστες.

Οι μετακατοχικές εξελίξεις: από τα Δεκεμβριανά στις εκλογές του 1946 και τον εμφύλιο πόλεμο.

Ο εμφύλιος πόλεμος, η αμερικανική παρέμβαση και το Σχέδιο Μάρσαλ: μετεμφυλιακές θεσμικές αλλοιώσεις και το πρόβλημα της προσαρμογής στη νέα δυτική διακυβέρνηση.

Οι κεντρικές κυβερνήσεις, 1950-52 και η σταθεροποίηση της οικονομίας.

Η κυβέρνηση του Ελληνικού Συναγερμού: η πρωτόλεια μορφή της μετεμφυλιακής Δεξιάς και η είσοδος στην ανάπτυξη.

Η περίοδος της κυριαρχίας του Κ. Καραμανλή: ίδρυση της ΕΡΕ, οικονομικές εξελίξεις και η Σύνδεση με την ΕΟΚ, 1955-63.

Η περίοδος της κυριαρχίας του Κ. Καραμανλή: επιδράσεις στο πολιτικό σύστημα, το σοκ των εκλογών του 1958 και η αποτυχημένη πρόταση για συνταγματική μεταρρύθμιση.

Άνοδος και πτώση της Ένωσης Κέντρου, 1961-1965.

Η πορεία προς τη δικτατορία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση βιβλιογραφίας και πρόσθετου υλικού, ενημερώσεις φοιτητών/τριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (για την παρακολούθηση των παραδόσεων)	41
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	70
	Σύνολο Μαθήματος	150

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική.</p> <p>Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα:</p> <p>E. Χατζηβασιλείου, <i>Ελληνικός φιλελευθερισμός: το ριζοσπαστικό ρεύμα, 1932-1979</i> (Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, 2010)</p> <p>H. Νικολακόπουλος, <i>Η καχεκτική δημοκρατία: κόμματα και εκλογές, 1946-1967</i> (Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, 2001)</p> <p>Επιπλέον βιβλιογραφία:</p> <p>Νίκος Αλιβιζάτος, <i>Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία, 1800-2010</i>, Αθήνα: Πόλις, 2011</p> <p>Μανώλης Βασιλάκης (επιμ.), <i>Από τον ανένδοτο στη δικτατορία</i> (Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2009)</p> <p>E. Β. Βενιζέλος, <i>Η λογική του πολιτεύματος και η δομή της εκτελεστικής εξουσίας στο Σύνταγμα του 1975</i> (Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας, 1980)</p> <p>Θάνος Βερέμης, <i>Ο στρατός στην ελληνική πολιτική: από την Ανεξαρτησία έως τη Δημοκρατία</i> (Αθήνα: Κούριερ, 2000)</p> <p>Πάνος Καζάκος, <i>Ανάμεσα σε κράτος και αγορά: οικονομία και οικονομική πολιτική στη μεταπολεμική Ελλάδα, 1944-2000</i> (Αθήνα: Πατάκης, 2001)</p> <p>Mark Mazower, <i>Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου</i> (Αθήνα: MIET, 2002)</p> <p>Δέσποινα Ι. Παπαδημητρίου, <i>Από τον λαό των νομιμοφρόνων στο έθνος των εθνικοφρόνων: η συντηρητική σκέψη στην Ελλάδα, 1922-1967</i> (Αθήνα: Σαββάλας, 2006)</p> <p>Ιωάννα Παπαθανασίου, <i>Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά: Αρχείο, 1951-1967</i> (Αθήνα: Θεμέλιο, 2001)</p> <p>Σωτήρης Ριζάς, <i>Η ελληνική πολιτική μετά τον εμφύλιο πόλεμο: κοινοβουλευτισμός και δικτατορία</i> (Αθήνα: Παπαζήσης, 2008)</p>

Χάγκεν Φλάισερ, *Στέμματα και Σβάστικα: η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης, 1941-1944*, δύο τόμοι (Αθήνα: Παπαζήσης, χ.η. και 1995)

Gunnar Hering, *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936*, μτφρ. Θ. Παρασκευόπουλος, τόμος Β' (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 2004)

Π 135 Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 135	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ο, 3ο, 5ο, 7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: Κατοχή, Αντίσταση, Απελευθέρωση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις – Διαλέξεις προσκεκλημένων ειδικών στο γνωστικό πεδίο		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο κατεύθυνσης Ιστορίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική, τη γαλλική ή την ελληνική γλώσσα)		
ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH663/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος αποτέλεσε μία από τις κεντρικές ιστορικές εμπειρίες του εικοστού αιώνα σε πλανητικό επίπεδο, στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Το μάθημα προσεγγίζει τις συνθήκες στην κατεχόμενη Ελλάδα σε σύγκριση με την υπόλοιπη υπό ναζιστική κατοχή Ευρώπη, καθώς και τις κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές που συνέβησαν στον ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Θίγει επίσης ζητήματα που αφορούν τη θέση του πολέμου, της Κατοχής και της Αντίστασης στη συλλογική μνήμη και τη δημόσια ιστορία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα:

- Έχουν αποκτήσει βασικές γνώσεις για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
- Γνωρίζουν τις σημαντικότερες πτυχές της ιστορίας της Κατοχής στην Ελλάδα (την οικονομική αποδιάρθρωση και την πείνα, την πολιτική των κατοχικών δυνάμεων και την τρομοκρατία σε βάρος του άμαχου πληθυσμού, την εξόντωση των ελλήνων Εβραίων, το πολύπτυχο φαινόμενο του δωσιλογισμού, την ανάπτυξη του κινήματος της Αντίστασης, τις εμφύλιες συγκρούσεις στη διάρκεια της Κατοχής, τα Δεκεμβριανά και τις συνάψεις ανάμεσα στην περίοδο της Κατοχής και σε εκείνη του ελληνικού εμφύλιου πολέμου).
- Έχουν εισαχθεί στην πλούσια βιβλιογραφία που έχει παραχθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα και διεθνώς, καθώς και στην ποικιλομορφία και τις ιδιαιτερότητες των ιστορικών πηγών που έχουν χρησιμοποιηθεί.
- Γνωρίζουν βασικές όψεις της ιστοριογραφικών συζητήσεων γύρω από την υπό εξέταση περίοδο.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη διεπιστημονικής προσέγγισης
- Κατανόηση του δημόσιου ρόλου της ιστορίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ναζισμός, φασισμός, πόλεμος: σκιαγραφώντας το ιστορικό πλαίσιο και τις ερμηνευτικές κατευθύνσεις.
- Ένα «δύσκολο παρελθόν». Ιστοριογραφία, δημόσια ιστορία και μνήμη της δεκαετίας του 1940.
- Ο ελληνο-ιταλικός πόλεμος, η γερμανική εισβολή και η πρώτη περίοδος της Κατοχής. «Το οργανωμένο χάος»: ζώνες κατοχής και κατοχική διακυβέρνηση.
- Η αποδιάρθρωση της οικονομίας. Ο λιμός.

- Οικονομικές πολιτικές για την κατεχόμενη Ελλάδα. Επιχειρηματικές δραστηριότητες και μαύρη αγορά. Καταναγκαστική εργασία: εργάτες του Τρίτου Ράιχ, εργάτες στο Τρίτο Ράιχ.
- Η εξόντωση των ελλήνων Εβραίων. Οι έλληνες Εβραίοι και η τελική λύση. Η Σοά στην ελληνική ιστοριογραφία.
- Αντίσταση: Αλληλεγγύη για την επιβίωση. Οι οργανώσεις της Αντίστασης. Νέοι και γυναίκες εισβάλλουν στο πολιτικό πεδίο. Πόλεις και ύπαιθρος. Η ένοπλη αντίσταση. Θεσμοί λαϊκής διακυβέρνησης.
- Οι «άλλοι» Έλληνες. Εθνοτικές ταυτότητες στην Κατοχή.
- Δωσιλογισμός: ένα πολύπτυχο φαινόμενο. Πολιτικές, οικονομικές, ιδεολογικές διαστάσεις του δωσιλογισμού στην κατεχόμενη Ελλάδα
- Η λογική της βίας και της τρομοκρατίας: 1943-1944. Τα αντίποινα και οι μαζικές σφαγές.
- Οι εμφύλιες συγκρούσεις στη διάρκεια της Κατοχής.
- Δεκέμβρης 1944: τέλος και αρχή;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική γραπτή ή προφορική εξέταση	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βαν Μπουσχότεν, Ρίκη**, *Ανάποδα χρόνια. Συλλογική μνήμη και ιστορία στο Ζιάκα Γρεβενών 1900-1950*, Πλέθρον, Αθήνα 1997
- Βαρών-Βασάρ, Οντέτ**, *Η ενηλικίωση μιας γενιάς. Νέοι και νέες στην Κατοχή και στην Αντίσταση*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2009
- Βερβενιώτη, Τασούλα**, *Η γυναίκα της Αντίστασης. Η είσοδος των γυναικών στην πολιτική*, Οδυσσέας, Αθήνα 1994
- Βόγλης, Πολυμέρης**, *Η ελληνική κοινωνία στην Κατοχή 1941-1944*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010
- Δορδανάς, Στράτος κ.ά** (επιμ.), *Κατοχική βία 1939-1945. Η ελληνική και ευρωπαϊκή εμπειρία*, Ασίνη, Αθήνα 2016
- Δορδανάς, Στράτος**, *Έλληνες εναντίον Ελλήνων. Ο κόσμος των Ταγμάτων Ασφαλείας στην κατοχική Θεσσαλονίκη 1941-1944*, Επίκεντρο, Αθήνα 2006
- Καβάλα, Μαρία**, *Η καταστροφή των Εβραίων της Ελλάδας (1941-1944)*, Εκδόσεις Κάλλιπος, Αθήνα 2015
- Mazower, Mark**, *Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η εμπειρία της Κατοχής*, Αλεξάνδρεια, μετάφραση: Κώστας Κουρεμένος, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1994
- Mazower, Mark**, *Η Αυτοκρατορία του Χίτλερ. Ναζιστική εξουσία στην κατοχική Ευρώπη*, μετάφραση: Κώστας Κουρεμένος, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2009
- Μαργαρίτης, Γιώργος**, *Από την ήττα στην εξέγερση. Ελλάδα: άνοιξη 1941 - φθινόπωρο 1942*, «Ο Πολίτης», Αθήνα 1993
- Μπενβενίστε, Ρίκα**, *Αυτοί που επέζησαν. Αντίσταση, εκτόπιση, επιστροφή. Θεσσαλονικείς Εβραίοι στη δεκαετία του 1940*, Πόλις, Αθήνα 2014
- Τζούκας, Βαγγέλης**, *Οι οπλαρχηγοί του ΕΛΕΣ στην Ήπειρο 1942-44. Τοπικότητα και πολιτική ένταξη*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2013
- Φλάισερ, Χάγκεν**, *Στέμματα και σβάστικα. Η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης 1941-1944* (2 τόμοι), Παπαζήσης, Αθήνα 1989

- Χαντζαρούλα, Ποθητή,** *Τα παιδιά θυμούνται το Ολοκαύτωμα. Μαρτυρία, Ιστοριογραφία, Μνήμη,* Πλέθρον, Αθήνα 2023
- Χανδρινός, Ιάσωνας,** *Πόλεις σε πόλεμο. Ευρωπαϊκά αστικά κέντρα υπό Γερμανική Κατοχή, Ο μωβ σκίουρος,* Αθήνα 2018
- Χαραλαμπίδης, Μενέλαος,** *Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα,* Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2012
- Χαραλαμπίδης, Μενέλαος,** *Οι δωσίλογοι. Ένοπλη, πολιτική και οικονομική συνεργασία στα χρόνια της Κατοχής,* Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2023
- Χατζιωσήφ, Χρήστος** (επιμ.). *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα. Τ. Γ1-Γ2: Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος 1940-1945 Κατοχή-Αντίσταση,* Βιβλιόραμα, Αθήνα 2007

Τομέας Ιστορίας – Εαρινό Εξάμηνο

Μαθήματα Κορμού (ΕΕ)

Π 11 Αρχαία Ιστορία Β'. Ελληνιστικοί χρόνοι

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία Β'. Ελληνιστικοί χρόνοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (υποχρεωτικό κορμού)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	–		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH538/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Πρόκειται για βασικό εισαγωγικό μάθημα στην Αρχαία Ιστορία. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των σπουδαστών σε θέματα της ιστορίας των ελληνιστικών χρόνων. Φέρνει τους φοιτητές σε επαφή με θέματα της πολιτικής, κοινωνικής και</p>
--

οικονομικής ιστορίας, καθώς επίσης με ζητήματα θεσμών και με θρησκευτικά και πολιτιστικά φαινόμενα.

Τέλος, στόχος του μαθήματος είναι η σύνδεση των διαφόρων πρωτογενών πηγών (γραμματειακών, επιγραφών, νομισμάτων και παπύρων) με την ιστορία και η εξοικείωση των φοιτητών με την άντληση πληροφοριών από αυτές τις πηγές και με την αξιολόγησή τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα:

- έχει κατανοήσει τα βασικά γεγονότα και τα σύνθετα φαινόμενα αυτής της ιστορικής περιόδου.
- εντοπίζει και αναλύει τις μεταβολές-εξελίξεις της ελληνιστικής περιόδου σε σχέση με την προηγηθείσα κλασική σε επίπεδο πολιτειακό, κοινωνικό, οικονομικό, θρησκευτικό.
- μπορεί να τοποθετεί τις εξελίξεις αυτές στο ιστορικό τους πλαίσιο και να τις ερμηνεύει.
- έχει γνώση των βασικών πρωτογενών πηγών της ιστορικής περιόδου και των μεθόδων με τις οποίες τις προσεγγίζουμε.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αυτόνομη εργασία.

Άσκηση κριτικής ικανότητας.

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΟΙ ΠΗΓΕΣ: Γραμματειακές πηγές, επιγραφές, πάπυροι, νομίσματα.

ΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η εκστρατεία του Αλέξανδρου: οι κατακτήσεις και η διαχείριση των κατακτημένων περιοχών.

Η εποχή των Διαδόχων.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ

Τα βασίλεια των Πτολεμαίων και των Σελευκιδών.

Τα βασίλεια των Αντιγονιδών και των Ατταλιδών.

Ο κόσμος των ελληνιστικών πόλεων και συμπολιτειών.

ΔΟΜΕΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΑΛΗΨΕΙΣ

Θεσμοί του ελληνιστικού κόσμου, δίκτυα σχέσεων.

Πληθυσμιακές ομάδες, κοινωνικές δομές και πραγματικότητες.

Θρησκευτικές αντιλήψεις, λατρείες.

Η ΑΝΑΤΡΟΠΗ

Εμφάνιση και κυριαρχία των Ρωμαίων στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, οι συνέπειες των ρωμαϊκών κατακτήσεων, η εδραίωση της ρωμαϊκής κυριαρχίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στο αμφιθέατρο																				
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																				
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr><tr><td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>86</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>125</td></tr></tbody></table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Αυτόνομη μελέτη	86													Σύνολο Μαθήματος	125
	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
	Διαλέξεις	39																			
	Αυτόνομη μελέτη	86																			
Σύνολο Μαθήματος	125																				
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i>	Γραπτή εξέταση - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (αφορούν γεγονότα και πρόσωπα). - Ερωτήσεις εμβάθυνσης και ανάλυσης (αφορούν θεσμούς και κοινωνικά φαινόμενα). - Ερωτήσεις κατανόησης πηγών σχετικών με την εποχή.																				

*Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες*

*Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα
κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.*

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Fr. Walbank, Ο Ελληνιστικός Κόσμος, Εκδ. Βάνιας, Αθήνα 1993

Gr. Shipley, Ο Ελληνικός κόσμος μετά τον Αλέξανδρο, 323-30 π.Χ., Εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2012

Fr. Lefevre, Η Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου, Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2016

Σ. Ανεζίρη (επιμ.), Ανθολόγιο. Επιλογή επιγραφών και παπύρων της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου, Εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2018

Α. Χανιώτης, Η εποχή των κατακτήσεων. Ο ελληνικός κόσμος από τον Αλέξανδρο στον Αδριανό, 336 π.Χ. – 138 μ.Χ., Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2021

Π 21 Βυζαντινή Ιστορία Β΄. Ιστορία του βυζαντινού κράτους 1081-1453

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία Β΄. Ιστορία του βυζαντινού κράτους 1081-1453		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH357		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η επισκόπηση της ιστορίας των τεσσάρων τελευταίων αιώνων του Βυζαντίου (1081-1453). Θα δοθεί έμφαση στη θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή, στις ραγδαίες γεωπολιτικές αλλαγές και στα τρία του μέτωπα, στο ρόλο της Κωνσταντινούπολης ως πολυπολιτισμικού κέντρου και ως κέντρου διεθνούς εμπορίου, στην ιταλική οικονομική διείσδυση στην ανατολική Μεσόγειο, στη διάβρωση και υπονόμευση της οικονομικής ζωής της αυτοκρατορίας, στον σταδιακό θρησκευτικό και πολιτισμικό μετασχηματισμό της βυζαντινής Μικράς Ασίας από ελληνικής και χριστιανικής σε τουρκική και μουσουλμανική, στις γενικότερες εξελίξεις στον μεσαιωνικό κόσμο.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p>
--

- Γνωρίζουν την πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ιστορία της περιόδου 1081-1454.
- Θα έχουν επαρκή γνώση των πηγών και της βασικής βιβλιογραφίας για την κατανόηση της περιόδου
- Θα είναι εξοικειωμένοι με όλες τις δυνάμεις που βρέθηκαν στο ιστορικό προσκήνιο του Βυζαντίου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό συνιστά μία εισαγωγή στον Ύστερο Βυζαντινό Κόσμο (11^{ος}-15^{ος} αι.) μέσα από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

1. Ο γεωγραφικός χώρος. Το νέο γεωπολιτικό σκηνικό. Η θέση του Βυζαντίου στη διεθνή σκηνή του Ύστερου Μεσαίωνα. Τα τρία "θερμά" μέτωπα (Δύση, Βαλκάνια, Μικρά Ασία). Η επίδραση του κλίματος στην ιστορική εξέλιξη της περιόδου.
2. Το Βυζάντιο στη διάρκεια του αιγιματικού 11^{ου} αιώνα. Από το απόγειο της αίγλης και διεθνούς ισχύος στο προοίμιο της καταστροφής.
3. Η φυσιογνωμία του Βυζαντίου τον 12^ο αιώνα. Η Κωνσταντινούπολη ως το κοσμοπολίτικο κέντρο του μεσαιωνικού κόσμου (12^{ος} αι.- 1204).
4. Βαλκάνια: η καρδιά της αυτοκρατορίας τον 12^ο αι. Βυζάντιο και Βούλγαροι (1018-1185). Ο ρόλος της Ουγγαρίας στην πολιτική ζωή της Ευρώπης και του Βυζαντίου. Η απειλή των Πετσενέγων και των Κουμάνων. Αυτονομιστικές τάσεις της Σερβίας.
5. Εσωτερική αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας από τους Κομνηνούς. Επαρχιακή διοίκηση και κρατικός μηχανισμός. Αυλικά αξιώματα. Ανάπτυξη πόλεων. Ανάπτυξη μεγάλων γαιοκτησιών.
6. Το Βυζάντιο αντιμέτωπο με την ανερχόμενη Δύση.
7. Βυζαντινοί και Σελτζούκοι: από την αντιπαράθεση στην αποδοχή.
8. Το Βυζάντιο την εποχή των Αγγέλων (1185-1204). Ο βυζαντινός κόσμος μετά το 1204.
9. Στο Βυζάντιο των Παλαιολόγων (1261-1453).
10. Η βυζαντινή κοινωνία στην εξελικτική της πορεία (11^{ος}-15^{ος} αι.). Κοινωνικές και εθνοτικές ομάδες στην Κωνσταντινούπολη των Κομνηνών και των Παλαιολόγων.
11. Η πολιτισμική ζωή, οι εκπαιδευτικοί θεσμοί, η ποιότητα της μόρφωσης και οι προτεραιότητές της, η βυζαντινή συλλογική ταυτότητα.
12. Αποκρυφισμός, αιρέσεις, αστρολογία, ειδωλολατρικές εκφάνσεις.
13. Οικονομία. Νομισματική κυκλοφορία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i></p>																									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)</p>																									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 600 979 658"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="987 600 1308 658"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 660 979 689">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="987 660 1308 689">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 692 979 779">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="987 692 1308 779">86</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1003 979 1032">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="987 1003 1308 1032">125</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	86																	Σύνολο Μαθήματος	125
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																									
Διαλέξεις	39																									
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	86																									
Σύνολο Μαθήματος	125																									
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων (70%) και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Σωστό-Λάθος με σύντομη αιτιολόγηση (30%).</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>																									

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i> M. Angold, <i>Η Βυζαντινή αυτοκρατορία από το 1025 έως το 1204. Μία πολιτική ιστορία</i>, Αθήνα 2008. D. Nicol, <i>Οι τελευταίοι αιώνες του Βυζαντίου. 1261-1453</i>, Αθήνα 1996. A. Laiou, C. Morisson, <i>Η Βυζαντινή οικονομία</i>, Αθήνα 2011.</p>
--

A. Λαΐου, *Η αγροτική κοινωνία στην ύστερη βυζαντινή εποχή*, Αθήνα 1987.
Sp. Vryonīs, *Η παρακμή του Μεσαιωνικού Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και η διαδικασία του εξισλαμισμού (11^{ος} έως 15^{ος} αιώνας)*, Αθήνα 1996.
H. Ahrweiler, *Η πολιτική ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας*, Αθήνα 1988.

Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Α΄. Από το Φέουδο στην Πόλη: Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Ευρώπης.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία Δύσεως Α΄. Από το Φέουδο στην Πόλη: Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ιστορία της Ευρώπης.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	<i>Ειδικού Υποβάθρου (Κορμού)</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1086/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το γενικό περίγραμμα και βασικά χαρακτηριστικά της Μεσαιωνικής Ιστορίας της Ευρώπης, από την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στη Δύση ως τη μετάβαση στους Νέους Χρόνους, δηλαδή χονδρικά από τον 5^ο ως το τέλος του 15^{ου} αιώνα.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Παρουσιάζουν τα κύρια στάδια της γέννησης της μεσαιωνικής Ευρώπης μετά την κατάρρευση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στη Δύση.
- Παρουσιάζουν τα κύρια στοιχεία της κρίσης του Ύστερου Μεσαίωνα που οδήγησε στη μετεξέλιξη του ευρωπαϊκού κόσμου και στο πέρασμα στους Νέους Χρόνους.
- Περιγράφουν τη βασική κοινωνική οργάνωση του μεσαιωνικού κόσμου στην ύπαιθρο, αλλά και τον ρόλο που έπαιξαν οι πόλεις.
- Περιγράφουν τις βασικές φάσεις της μεσαιωνικής ιστορίας της Ευρώπης, από την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας έως τις αρχές της νεώτερης εποχής.
- Αναγνωρίζουν και ερμηνεύουν τα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του φεουδαλικού συστήματος.
- Αναλύουν τα αίτια και τις συνέπειες της αστικής ανάπτυξης στην Ευρώπη, με έμφαση στη βορειοδυτική Ευρώπη και τις ιδιαίτερες μορφές των μεσαιωνικών πόλεων.
- Συγκρίνουν διαφορετικά παραδείγματα πόλεων και περιφερειών όσον αφορά τη δομή, τις λειτουργίες και τις σχέσεις εξουσίας στον αστικό χώρο.
- Ανιχνεύουν και αξιολογούν τις ιστοριογραφικές προσεγγίσεις σχετικά με την αστικοποίηση (π.χ. σχολή των Annales, οικονομική ιστορία, κοινωνική ιστορία).
- Ερμηνεύουν πρωτογενείς πηγές σχετικές με τη μεσαιωνική αστική ζωή (νομικά κείμενα, χρονικά, καταστατικά συντεχνιών, κ.ά.).
- Διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις για τις μεταβολές που υπέστη η ευρωπαϊκή κοινωνία κατά τη μετάβαση από τον αγροτικό στον αστικό κόσμο.
- Αντιλαμβάνονται και εξηγούν τη σημασία των μεσαιωνικών βάσεων για μεταγενέστερες ιστορικές εξελίξεις, όπως η άνθηση της Αναγέννησης και η ευρωπαϊκή κυριαρχία σε παγκόσμιο επίπεδο κατά τους Νέους Χρόνους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Λήψη αποφάσεων</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p> <p><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p>.....</p> <p><i>Άλλες...</i></p> <p>.....</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. 	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό προσφέρει μια εισαγωγή στην ιστορία της μεσαιωνικής Ευρώπης, εστιάζοντας στη μετάβαση από τον φεουδαλικό, αγροτικό κόσμο στην ανάδυση του αστικού φαινομένου. Μέσα από την εξέταση της πτώσης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, των κοινωνικών και πολιτικών μετασχηματισμών και της διαμόρφωσης της φεουδαρχίας, προσεγγίζεται η δυναμική που οδήγησε στην αστικοποίηση από τον 11ο αιώνα και εξής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην περίπτωση της βορειοδυτικής Ευρώπης –κυρίως των Κάτω Χωρών, της βόρειας Γαλλίας και των ελεύθερων πόλεων της Γερμανίας– όπου η αστική ανάπτυξη υπήρξε πρόωγη, έντονη και δομικά μετασχηματιστική. Το μάθημα εξετάζει τη λειτουργία των συντεχνιών, την άνοδο της αστικής τάξης, τις μορφές τοπικής αυτοδιοίκησης και τις σχέσεις πόλης και εξουσίας. Παράλληλα, ενσωματώνεται ιστοριογραφική προσέγγιση: αναλύονται οι διαφορετικές ερμηνείες για τη γένεση των πόλεων από τη σχολή των Annales, τον οικονομικό μαρξισμό και τη σύγχρονη κοινωνική ιστορία. Μέσω της θεματικής αυτής, οι φοιτητές/τριες αποκτούν σφαιρική εικόνα του μεσαιωνικού κόσμου και καλλιεργούν την ικανότητα κριτικής αποτίμησης ιστορικών αφηγήσεων.

Θεματικές Ενότητες

1. Εισαγωγή στον Μεσαίωνα και τις ιστοριογραφικές προσεγγίσεις Χρονικά όρια, πηγές και βασικά μεθοδολογικά εργαλεία. Παρουσίαση βασικών ιστοριογραφικών σχολών.
2. Η διάλυση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και ο κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητας Μετάβαση από την αστική στην αγροτική κοινωνία. Νέες εθνοτικές, πολιτικές και θρησκευτικές συνθέσεις.
3. Ο φεουδαλικός κόσμος: δομές εξουσίας και κοινωνικές ιεραρχίες Φέουδο, υποτελείς, ευγενείς και οι μηχανισμοί εξάρτησης. Η εκκλησιαστική ισχύς μέσα στο φεουδαρχικό σύστημα.
4. Ο αγροτικός κόσμος: κοινότητες, οικονομία και επιβίωση Καθημερινή ζωή, τεχνολογία, αυτονομία και εξάρτηση.
5. Η αναβίωση του εμπορίου (10ος–12ος αιώνας) Εμπορικές διαδρομές, αγορές, χρήμα και ανταλλαγή. Οι πρώτες ενδείξεις οικονομικής διαφοροποίησης.
6. Η γένεση των πόλεων: θεωρίες και ιστορικά παραδείγματα Η άποψη του Henri Pirenne και μεταγενέστερες αντιπαραθέσεις. Συνθήκες που ευνόησαν την εμφάνιση αστικών κέντρων.
7. Η αστική ανάπτυξη στη βορειοδυτική Ευρώπη. Μπριζ, Γάνδη, Λιλ, Κολωνία: παραδείγματα δυναμικών πόλεων. Εμπορικά δίκτυα, Χανσεατική Ένωση, κοινωνικές εξελίξεις.
8. Η πόλη ως κοινωνικός και θεσμικός χώρος. Συντεχνίες, κοινότητες, πολίτευμα και αυτοδιοίκηση. Συγκρούσεις με τη φεουδαρχική εξουσία και την Εκκλησία.

9. Η καθημερινή ζωή στην πόλη. Κατοικία, εργασία, δημόσιοι χώροι, έμφυλες και ταξικές σχέσεις.
10. Η Εκκλησία και η πνευματική ζωή στις πόλεις. Μοναστήρια, καθεδρικοί ναοί, πανεπιστήμια και θρησκευτικές κινήσεις.
11. Αστική οικονομία και προϋποθέσεις του καπιταλισμού. Εμπόριο, πιστωτικοί μηχανισμοί, οικοτεχνία και πρόδρομες μορφές καπιταλιστικής συσσώρευσης.
12. Πληθυσμιακές και υγειονομικές κρίσεις στον αστικό κόσμο Μαύρη Πανώλη, κοινωνικές ανακατατάξεις, δημογραφική αστάθεια.
13. Η κληρονομιά των μεσαιωνικών πόλεων στη νεώτερη Ευρώπη. Μετασχηματισμοί στη μετάβαση προς τη νεώτερη εποχή. Η συνέχεια ή ρήξη του μεσαιωνικού αστικού φαινομένου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i></p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</p>	<p>86</p>
<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>125</p>	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων.
Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες	Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Henri Pirenne. *Medieval Cities: Their Origins and the Revival of Trade.* Princeton: Princeton University Press, 1925 (επανεκδ. 2006).

Jacques Le Goff. *Medieval Civilization 400–1500.* Oxford: Blackwell, 1988.

Chris Wickham. *Medieval Europe.* New Haven: Yale University Press, 2016.

David Nicholas. *The Growth of the Medieval City: From Late Antiquity to the Early Fourteenth Century.* London: Longman, 1997.

Peter Clark (ed.). *The Oxford Handbook of Cities in World History.* Oxford: Oxford University Press, 2013.

Caroline Bruzelius. *The Stones of Naples: Church Building in Angevin Italy, 1266–1343.* New Haven: Yale University Press, 2004.

James M. Murray. *Bruges, Cradle of Capitalism, 1280–1390.* Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Susan Reynolds. *Kingdoms and Communities in Western Europe 900–1300.* Oxford: Clarendon Press, 1984 (επανατύπωση 1997).

Michael Postan. *The Medieval Economy and Society: An Economic History of Britain, 1100–1500.* London: Penguin, 1972.

Martha C. Howell. *Commerce before Capitalism in Europe, 1300–1600.* Cambridge: Cambridge University Press, 2010.

Steven A. Epstein. *An Economic and Social History of Later Medieval Europe, 1000–1500.* Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

Patrick J. Geary (ed.). *Readings in Medieval History,* 5th ed. Toronto: University of Toronto Press, 2015.

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄. Εισαγωγή στην Ιστορία της Ευρώπης κατά την περίοδο 1789–1989

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α΄. Εισαγωγή στην Ιστορία της Ευρώπης κατά την περίοδο 1789–1989		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH480/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>-Μάθηση και κατανόηση των βασικών διαδικασιών μετασχηματισμού της δυτικής/βορειοδυτικής Ευρώπης από τη Γαλλική Επανάσταση και μετά και της απήχυσής τους στο σύνολο της ευρωπαϊκής ηπείρου (εκβιομηχάνιση, εκδημοκρατισμός, συγκρότηση εθνικών κρατών).</p> <p>-Ένταξη επιμέρους ιστορικών εξελίξεων και εξελίξεων σε μεμονωμένες ευρωπαϊκές χώρες στο</p>

ευρύτερο ιστορικό τους πλαίσιο

-Κατανόηση της διαφορετικής πορείας που ακολούθησαν οι ευρωπαϊκές χώρες - κυρίως οι βόρειες/βορειοδυτικές από τις ανατολικές/νοτιοανατολικές χώρες – στα πεδία της οικονομίας, της πολιτικής, της κοινωνίας.

-Κατανόηση των σύγχρονων χαρακτηριστικών της Ευρώπης μέσα από τη σύνδεσή τους με τις διαδικασίες μετασχηματισμού από τον ύστερο 18^ο αιώνα και εξής.

-Ένταξη φαινομένων και διαδικασιών της ευρωπαϊκής στην παγκόσμια ιστορία – Πρόσληψη της ευρωπαϊκής ως τμήματος της παγκόσμιας ιστορίας σε όλα τα επίπεδα και εμφανέστερα μέσω της ιστορίας της ευρωπαϊκής εξάπλωσης στον εξω-ευρωπαϊκό κόσμο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Αυτόνομη Εργασία.

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Επισκόπηση της ευρωπαϊκής ιστορίας από τη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, με έμφαση στην περίοδο έως την έναρξη του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου:

1^ο μάθημα **Εισαγωγή** : Έννοιολόγηση-ιστορικότητα όρων Ευρώπη, νεότερη ιστορία. Στοιχεία μεσαιωνικής και πρώιμης νεότ. ευρωπ. Ιστορίας, 7^{ος} –18^{ος} αι.

2^ο μάθημα Βιομηχανική Επανάσταση, Οικονομία και Ευρωπαϊκές κοινωνίες, τέλη 18^{ου} αι. – μέσα 19^{ου} αι.

<u>3^ο μάθημα</u>	Γαλλική Επανάσταση – Ναπολέοντειο καθεστώς – Ναπολέοντειοι Πόλεμοι. Συνέδριο Βιέννης – «Ιερή Συμμαχία»
<u>4^ο μάθημα</u>	Ιδεολογία/πολιτική κατά το α΄ μισό του 19 ^{ου} αι. – Επαναστ. κινήματα 1820–1848
<u>5^ο μάθημα</u>	Εθνικισμός: Απαρχές, έννοιες και πρώιμες εκφάνσεις του (–1850). Ιταλική και γερμανική ενοποίηση, εθνικά ζητήματα 1850-1914
<u>6^ο μάθημα</u>	Δημογραφικά δεδομένα, αστικοποίηση και μετανάστευση κατά τον 19 ^ο αιώνα. Τεχνολογία, Εκβιομηχάνιση και Οικονομία/-ίες, 1850-1914
<u>7^ο μάθημα</u>	Ευρωπαϊκές κοινωνίες, 1850-1914: ευγενείς, αστοί, αγρότες, εργάτες, γυναίκες.
<u>8^ο μάθημα</u>	Προς μια φιλελεύθερη, κοινοβουλευτική και δημοκρατική Ευρώπη (1848-1914). Εκλογικό δικαίωμα, πολιτεύματα, συνδικαλισμός και σοσιαλιστικό κίνημα
<u>9^ο μάθημα</u>	Αποικιοκρατία: Διαστάσεις, μορφές, κίνητρα και φορείς. Επιδράσεις στη μητροπολιτική Ευρώπη και στον αποικιοκρατούμενο κόσμο
<u>10^ο μάθημα</u>	Διεθνής πολιτική και διπλωματία 1871-1914. Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918) – Συνθήκες ειρήνης/συνέπειες Α΄ ΠΠ
<u>11^ο μάθημα</u>	Κρίση, αμφισβήτηση και πολιτικές ανατροπές στη μεσοπολεμική Ευρώπη. Οκτωβριανή επανάσταση στη Ρωσία (1917) και δημιουργία ΕΣΣΔ. Φασισμός, εθνικοσοσιαλισμός και αυταρχικά καθεστώτα.
<u>12^ο μάθημα</u>	Οικονομία, κοινωνία και διπλωματικές εξελίξεις στη μεσοπολεμική Ευρώπη. Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.
<u>13^ο μάθημα</u>	Η μεταπολεμική Ευρώπη: Ψυχρός Πόλεμος, διπολισμός, απο-αποικιοποίηση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διδασκαλία με παρουσιάσεις Power Point. Ενημέρωση φοιτητών -τριών μέσω της πλατφόρμας η-τάξη.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις και διαδραστική διδασκαλία	39
	Μελέτη της βιβλιογραφίας	38
	Μελέτη των εγχειριδίων για τις γραπτές εξετάσεις	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>		

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα: Ελληνικά (αγγλικά για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες Erasmus+) Μέθοδοι: Γραπτές Εξετάσεις με ερωτήσεις ανάπτυξης</p> <p>Οι μέθοδοι αξιολόγησης διαμορφώνονται με βάση τον υψηλότερο αριθμό των φοιτητών -τριών, την προαιρετικό χαρακτήρα παρακολούθησης του μαθήματος και τη διαθεσιμότητα των αμφιθεάτρων. Οι φοιτητές /φοιτήτριες ενημερώνονται για την ύλη των εξετάσεων μέσω της πλατφόρμας η-τάξης και για τον τρόπο εξέτασης ήδη κατά το πρώτο μάθημα.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Ράπτης Κ., <i>Γενική Ιστορία της Ευρώπης</i>, τομ. Β΄, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 2000.</p> <p>Berstein S., Milza P., <i>Ιστορία της Ευρώπης</i>, τομ. 2-3, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.</p> <p>Burns E., <i>Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι</i>, τομ. 2, Εκδόσεις Επίκεντρο, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006</p> <p>Craig G., <i>Europe 1815-1914</i></p> <p>Davies Norman (Νόρμαν Ντέιβις), <i>Ιστορία της Ευρώπης</i>, 2 τόμοι, Νεφέλη, Αθήνα 2009/2010</p> <p>Hobsbawm E. J., <i>Η εποχή των Επαναστάσεων, 1789-1848</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1997</p> <p>Hobsbawm E. J., <i>Η εποχή του Κεφαλαίου, 1848-1875</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1996</p> <p>Hobsbawm E. J., <i>Η εποχή των Αυτοκρατοριών, 1875-1914</i>, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000</p> <p>Hobsbawm E. J., <i>Η εποχή των άκρων. Ο σύντομος 20ός αιώνας, 1914-1991</i>, Θεμέλιο, 2002</p> <p>Lindemann Albert S., <i>Ιστορία της Νεότερης Ευρώπης. Από το 1815 μέχρι σήμερα</i>, Κριτική, Αθήνα 2014.</p> <p>Roberts J.M., <i>The Penguin History of Europe</i>, Penguin, Λονδίνο 1997</p> <p>Duby Georges, <i>Παγκόσμιος Ιστορικός Άτλας</i>, Εκδόσεις Πατάκη 2006</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>European History Quarterly European Review of History Journal of Modern History The Historical Journal Annales. Histoire, Sciences Sociales Historische Zeitschrift</p>
--

Π 18 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α΄. Η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους (1830-1909)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία Α΄. Η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους (1830-1909)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (μέσω γραπτών εργασιών στην Αγγλική)		
ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH632/ και https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH116/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στις κύριες πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές εξελίξεις που σημάδεψαν τον πρώτο αιώνα της ζωής του ελληνικού κράτους, από την επίτευξη της ανεξαρτησίας του (1830) έως και την αυγή του 20ού αιώνα (1909).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τήτριες θα:

- Γνωρίζουν τις σημαντικότερες πτυχές της ελληνικής ιστορίας του δέκατου ένατου και των αρχών του εικοστού αιώνα: πώς συγκροτήθηκαν και πώς εξελίχθηκαν οι πολιτειακοί θεσμοί, το πολιτικό σύστημα και οι πολιτικές δυνάμεις, πώς διαμορφώθηκαν οι κοινωνικές σχέσεις και οι κοινωνικές τάξεις, πώς αναπτύχθηκαν οι πόλεις και το συγκοινωνιακό δίκτυο, ποιοι ήταν οι βηματισμοί της οικονομίας, ποια η κοινωνική και παραγωγική λειτουργία του αγροτικού χώρου, ποιες διεργασίες επηρέασαν την εξέλιξη του πληθυσμού, ποιος ήταν ο ρόλος και οι φορείς διαμόρφωσης και διάδοσης της εθνικής ιδεολογίας, ποιες οι ευρύτερες ιδεολογικές ζυμώσεις της εποχής εκείνης, το γλωσσικό ζήτημα, το φαινόμενο της κοινωνικής ληστείας κ.ά.
- Είναι σε θέση να εντάσσουν τις ιστορικές διεργασίες που εξετάστηκαν στο ευρωπαϊκό και στο βαλκανικό πλαίσιο τους.
- Κατανοούν την ιστορία της ιδεολογικής συγκρότησης του νεοελληνικού κράτους εντός του ευρύτερου ιστορικού πλαισίου διαμόρφωσης των εθνικών κρατών στην Ευρώπη.
- Γνωρίζουν βασικές όψεις της ιστοριογραφικών συζητήσεων γύρω από την υπό εξέταση περίοδο και τις ειδικότερες θεματικές ενότητες.
- Προσεγγίζουν και αναλύουν πρωτογενείς πηγές της υπό εξέταση ιστορικής περιόδου.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη διεπιστημονικής προσέγγισης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους (1828-1843)
- Το κίνημα της 3 Σεπτεμβρίου 1843 και το Σύνταγμα του 1844
- Το ζήτημα των αυτοχθόνων και των ετεροχθόνων
- Η Μεγάλη Ιδέα (1844)
- Το αγροτικό ζήτημα Α' (οι εθνικές γαίες)
- Το αγροτικό ζήτημα Β' (τα τσιφλίκια)
- Η κοινωνική ληστεία στην Ελλάδα
- Το Ανατολικό Ζήτημα Α' (η Ελλάδα και ο Κριμαϊκός Πόλεμος)
- Το Ανατολικό Ζήτημα Β' (η Ανατολική Κρίση του 1875-1878)
- Το Μακεδονικό Ζήτημα (1870-1908) και ο ελληνικός Αγώνας στη Μακεδονία
- Ο Χαρίλαος Τρικούπης και ο αστικός εκσυγχρονισμός
- Το γλωσσικό ζήτημα
- Η πρώιμη εκβιομηχάνιση στην Ελλάδα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Στην τάξη (σε Αμφιθέατρο)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη) 3) Οπτικοακουστικό υλικό και ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας και πηγών	20
	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28
	Αυτοτελής Μελέτη	38
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην Ελληνική. Η Ύλη των Εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word) στο E-Class (στην κατηγορία «Εγγραφα»)	

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Αλιβιζάτος, Νίκος Κ., *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία, 1800-2010* (Αθήνα: Πόλις, 2011)

Αγριαντώνη, Χριστίνα, *Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα* (Αθήνα 2010)

Αρώνη-Τσίχλη, Καίτη, *Το σταφιδικό Ζήτημα και οι Κοινωνικοί Αγώνες. Πελοπόννησος 1893-1905*, (Αθήνα: Παπαζήσης, 1999)

Βόγλη, Ελπίδα, *«Ελληνες το γένος»: Η ταυτότητα και η ιθαγένεια στο εθνικό κράτος των Ελλήνων, 1821-1844* (Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2007)

Γαρδίκια, Κατερίνα, Βαγγέλης Κεχριώτης, Χρήστος Λούκος, Χρήστος Λυριντζής και Νίκη Μαρωνίτη, *Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους. Διεθνές πλαίσιο, εξουσία και πολιτική τον 19ο αιώνα* (Αθήνα: Νεφέλη, 2008)

Gallant, Thomas W., *Νεότερη Ελλάδα. Από τον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας μέχρι τις μέρες μας*, μετάφραση Γιάννα Σκαρβέλη, επιστημονική επιμέλεια Δήμητρα Λαμπροπούλου και Κατερίνα Γαρδίκια (Αθήνα: Πεδίο, 2017)

- Δερτιλής, Γιώργος Β., *Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920*, επίτομη έκδοση (Αθήνα: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014)
- Κωστής Κώστας Π., «*Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας*»: *Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους, 18ος-21ος αιώνας* (Αθήνα: Πόλις, 2013)
- Κωστής, Κώστας Π. και Σωκράτης Πετμεζάς (επιμ.), *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τον 19ο αιώνα (1830-1914)* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2006)
- Μπάλα, Αθανασία, Ελπίδα Βόγλη και Χρήστος Χρηστίδης (επιμ.), *Θέματα ελληνικής ιστορίας (19ος-20ός αι.)* (Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2016) [διαθέσιμο σε ελεύθερη πρόσβαση στο: <http://hdl.handle.net/11419/5972>]
- Petrooulos, John A., *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο (1833-1843)*, επίτομη έκδοση (Αθήνα ΜΙΕΤ, 1997)
- Πλουμίδης, Σπυρίδων Γ., «“Της μεγάλης ταύτης ιδέας”»: Οι αφετηρίες της ελληνικής εθνικής ιδεολογίας», στο: Όλγα Κατσιαρδή-Hering, Αναστασία Παπαδία-Λάλα, Κατερίνα Νικολάου και Βαγγέλης Καραμανωλάκης (επιμ.), *Έλλην, Ρωμηός, Γραικός: Συλλογικοί προσδιορισμοί και ταυτότητες* (Αθήνα: Ευρασία, 2018), σσ. 555-570.

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΕΕ)

Π 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β΄. Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ος κύκλος / Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 30	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β΄. Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:	https://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=ARCH172		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της ιστορίας των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος-18ος αι.): πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν σφαιρικά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο (1204-1797) ως τμήμα της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού αλλά και της Βενετικής και ευρύτερα της Ευρωπαϊκής Ιστορίας
- κατανοήσουν τους ιδιόμορφους θεσμούς και τα σημαντικά πνευματικά-πολιτισμικά επιτεύγματα του ελληνικού χώρου κατά την υπό εξέταση περίοδο
- προσεγγίσουν τις πηγές, αρχειακές και άλλες, και τη βασική βιβλιογραφία της περιόδου
- έλθουν σε επαφή με θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων (
- κατακτήσουν μεθοδολογικά εργαλεία για την ιστορική προσέγγιση της περιόδου
- εξασκηθούν σε τεχνικές εκπόνησης μιας ιστορικής μελέτης

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Η ιστορία των ελληνικών περιοχών κατά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας, στο πλαίσιο της δυτικοευρωπαϊκής και της νεότερης ελληνικής ιστορίας.
- Η οργάνωση του μαθήματος.
- Βενετία και Ανατολή. Ιστορική εισαγωγή.
- Η Βενετία και η Δ΄ Σταυροφορία
- Συνοπτική ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (1204-1797).
- Πηγές και βιβλιογραφία – Τα Αρχεία και οι Βιβλιοθήκες
- Φροντιστήριο αποδελτίωσης
- Το διοικητικό σύστημα στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- Η εκκλησιαστική πολιτική στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- Το γαιοκτητικό σύστημα στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές. Φεουδαρχία και ελεύθερη ιδιοκτησία
- Η στρατιωτική οργάνωση στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές
- Η πόλη και η κοινωνία της: Αστικές κοινότητες, ευγενείς και πολίτες. Λαός» και συντεχνίες. Κοινωνικές συγκρούσεις στην πόλη
- Η Κοινωνία της Υπαίθρου
- Η θέση των Εβραίων
- Η θέση της γυναίκας και του παιδιού
- Θεσμοί κοινωνικής πρόνοιας
- Κοσμικές και θρησκευτικές εορτές
- Η Οικονομία στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές: Δημοσιονομικό σύστημα. Αγροτική Οικονομία. Μεταποίηση. Εμπόριο – Ναυτιλία
- Πνευματικό - πολιτισμικό περιβάλλον: Βιβλιοθήκες. Ακαδημίες. Ενδιαφέρον για την Ιστορία και την Αρχαιολογία.
- Εκπαιδευτικοί μηχανισμοί: Σχολεία, δάσκαλοι, πανεπιστημιακή εκπαίδευση
- Πνευματικό - πολιτισμικό περιβάλλον: α) Κρητική Λογοτεχνία: Πρώιμη περίοδος. Η περίοδος της ακμής. β) Τέχνη: Αρχιτεκτονική – Γλυπτική – Μικροτεχνία – Ζωγραφική. γ) Μουσική.
- Η ελληνική παροικία της Βενετίας.
- Σύνοψη του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39

	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	48
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	63
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Ασκήσεις επί πηγών και βιβλιογραφίας, με τη συμμετοχή φοιτητών κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται κατά κύριο λόγο σε γραπτή εξέταση -και κατ' εξαίρεση σε προφορική εξέταση-, κατά τη διάρκεια των θεσπισμένων εξεταστικών περιόδων. Τα θέματα στα οποία καλούνται να απαντήσουν οι φοιτητές έχουν τον χαρακτήρα των ερωτήσεων σύντομης απάντησης και ερωτήσεων σχετικών με ιστορικά προβλήματα τα οποία τους τίθενται.</p> <p>Προϋπόθεση για τη βαθμολόγηση του φοιτητή αποτελεί η βεβαιωμένη παράδοση της υποχρεωτικής εργασίας αποδελτίωσης.</p> <p>Στην τελική βαθμολόγηση συνυπολογίζεται η (προαιρετική, αλλά όχι απαλλακτική από την εξέταση) εκπόνηση συνθετικής εργασίας.</p> <p>Κύριο κριτήριο αξιολόγησης των φοιτητών είναι οι πιστοποιημένες από τις απαντήσεις τους γνώσεις τους επί της θεματικής του μαθήματος. Επίσης, για την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη στοιχεία όπως η διατύπωση, η σύνταξη και η ορθογραφία του γραπτού τους.</p> <p>Οι φοιτητές ενημερώνονται για τα παραπάνω κατά τη διάρκεια των μαθημάτων αλλά και κατά την έναρξη της εξέτασης.</p> <p>Τα σχετικά με την υποχρεωτική αποδελτίωση και την προαιρετική συνθετική εργασία ανακοινώνονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του μαθήματος και αναγράφονται σε Έγγραφο αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος.</p>	

Βιβλιογραφία

- Αρβανιτάκης Δ. Δ., *Κοινωνικές αντιθέσεις στην πόλη της Ζακύνθου. Το Ρεμπελιό των Ποπολάρων (1628)*, Αθήνα 2001.
- Γάσπαρης Χ., *Η γη και οι αγρότες στη Μεσαιωνική Κρήτη. 13ος-14ος αι.*, Αθήνα 1997.
- Δετοράκης Θ. Ε., *Ιστορία της Κρήτης*, Ηράκλειο Κρήτης 1990².
- Κωνσταντινίδου Κατερίνα, *Για τους στρατιώτες, του φτωχούς και τα αθώα βρέφη. Νοσοκομειακοί θεσμοί στη βενετική Κέρκυρα (17ος-18ος αι.)*, Αθήνα 2012.
- Λαμπρινός Κ. Ε., *Κοινωνία και διοίκηση στο βενετοκρατούμενο Ρέθυμνο: Το ανώτερο κοινωνικό στρώμα των ευγενών (1571-1646)*, αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Κέρκυρα 1999.
- Μάλλιαρης Αλέξης, *Η Πάτρα κατά τη βενετική περίοδο, 1687-1715: γη, πληθυσμοί, κοινωνία στη Β.Δ. Πελοπόννησο*, Βενετία 2008.

- Μαλτέζου Χρύσα (επιμ.), *Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού. Αρχαιακά τεκμήρια*, Αθήνα 1993.
- , (επιμ.), *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, επιμέλεια κειμένων Δέσποινα Βλάσση - Αγγελική Τζαβάρια, τ. 1-2, Αθήνα - Βενετία 2010.
- Παναγιωτάκης Ν. Μ. (επιμ.), *Κρήτη: Ιστορία και Πολιτισμός*, τ. 2, Κρήτη 1988.
- Πανοπούλου Αγγελική, *Συντεχνίες και θρησκευτικές αδελφότητες στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*, Αθήνα - Βενετία 2012.
- Παπαδάκη Ασπασία, *Θρησκευτικές και κοσμικές τελετές στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*, Ρέθυμνο 1995.
- Παπαδία-Λάλα Αναστασία, *Ο θεσμός των αστικών κοινοτήτων στον ελληνικό χώρο κατά την περίοδο της βενετοκρατίας (13ος-18ος αι.). Μια συνθετική προσέγγιση*, Βενετία 2008².
- Arbel B., "Venice's Maritime Empire in the Early Modern Period", *A Companion to Venetian History, 1400-1797*, επιμ. E. R. Dursteler, Leiden – Boston 2013, σ. 125-253.
- Karapidakis N., *Civis fidelis: L'avènement et l'affirmation de la citoyenneté corfiote (XVIème-XVIIème siècles)*, Francfurt am Main 1992.
- Thiriet F., *La Romanie Vénitienne au Moyen Age. Le développement et l'exploitation du domaine colonial vénitien (XIIe-XVe siècles)*, Paris 1975².

Π 24 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (14ος αι. - 1923)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (14ος αι. - 1923)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υποβάθρου (Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (μέσω γραπτών εργασιών στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1200/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες την Οθωμανική Αυτοκρατορία ως ένα σύνθετο και διαχρονικά μεταβαλλόμενο μόρφωμα που διαμόρφωσε καθοριστικά τη νοτιοανατολική Ευρώπη, την ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή μέχρι τον 20ό αιώνα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • έχει στέρεη γνώση των βασικών περιόδων της οθωμανικής ιστορίας (14ος αι.-1923) και των κομβικών πολιτικών και στρατιωτικών γεγονότων, • μπορεί να αναλύει θεσμούς και κοινωνικές δομές (τιμαριωτικό σύστημα, γενίτσαροι, αγιάνηδες κ.ά.) στο πλαίσιο οικονομικών και διοικητικών μετασχηματισμών,

- είναι σε θέση να συσχετίζει οθωμανικές εξελίξεις με ευρωπαϊκές και παγκόσμιες δυναμικές (εμπόριο, πόλεμοι, εθνικισμοί, μεταρρυθμίσεις κ.ά.) και να ερμηνεύει σχέσεις αιτίου-αποτελέσματος.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής ιστορικής σκέψης.
- Ικανότητα σύνθεσης και τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας.
- Καλλιέργεια σεβασμού της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, θα εξετάσουμε το τουρκικό και βυζαντινό υπόβαθρο και θα αναλύσουμε κριτικά το ζήτημα των απαρχών: από το μπεϊλίκι μέχρι τη συγκρότηση αυτοκρατορίας (1300–1453). Υιοθετούνται χρονολογικές και θεματικές προσεγγίσεις για την κατανόηση κομβικών περιόδων, από τη συγκρότηση των θεσμών και την εδραίωση της εξουσίας μέχρι τις κρίσεις, τις προσαρμογές και τις όψιμες μεταρρυθμίσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις δομές και στους μηχανισμούς της αυτοκρατορικής διακυβέρνησης: τη στρατιωτική οργάνωση, την επαρχιακή διοίκηση, το ισλαμικό δίκαιο και τον ρόλο των ουλεμάδων, καθώς και τη διαχείριση της θρησκευτικής και εθνοτικής ποικιλομορφίας. Εξετάζονται ακόμη η οθωμανική οικονομία, οι πόλεις και οι συντεχνίες. Στο τελευταίο μέρος του μαθήματος θα αναλυθεί η «μακρά» κρίση του 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα, οι προσπάθειες ανασυγκρότησης, οι μεταρρυθμίσεις των Τανζιμάτων και ο εκσυγχρονισμός επί Αμπδούλχαμίτ Β΄, το κίνημα των Νεοτούρκων, οι Βαλκανικοί πόλεμοι και ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Παράλληλα, εξετάζονται οι δυναμικές των εθνικισμών, οι συγκρούσεις και οι μαζικές βίαιες πρακτικές και εκτοπίσεις.

- Γιατί να μελετήσουμε την Οθωμανική Ιστορία; Πηγές, μεθοδολογίες, γεωγραφία και περίγραμμα περιόδου (14ος-20ός αι.)
- Ανάμεσα σε δύο κόσμους: Το τουρκικό και το βυζαντινό υπόβαθρο
- Το ζήτημα των απαρχών και της συγκρότησης του οθωμανικού κράτους
- Από μπεϊλίκι σε αυτοκρατορία (περ. 1362–1453)
- Η «κλασική εποχή»: η δομή μιας παγκόσμιας αυτοκρατορίας
- Αποκορύφωμα ισχύος: Σελίμ Α΄ και Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής (1512–1566)
- Πόλεις και πολιτισμός, θρησκεία, καθημερινή ζωή και κοινωνία
- Η κρίση του 17ου αιώνα και η προσαρμογή: «Παρακμή»;
- Ο «μακρύς 18ος αιώνας» και η εποχή των αγιάνηδων: παγκόσμιες προκλήσεις και η αυτοκρατορία σε άμυνα
- Η εποχή των μεταρρυθμίσεων και των επαναστάσεων Α΄ (1789–1839): η Ελληνική Επανάσταση ως οθωμανική εμπειρία
- Η εποχή των μεταρρυθμίσεων Β΄: η περίοδος των Τανζιμάτων (1839–1876)
- Η εποχή του Αμπδούλχαμίτ Β΄ και οι Νεότουρκοι (1876–1914)
- Το τέλος της αυτοκρατορίας και οι κληρονομίες της (1914–1923)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Στην τάξη (σε Αμφιθέατρο)</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση της πλατφόρμας E-Class: ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών κ.λπ.) και συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων κ.ά.).</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</p>	<p>50</p>
	<p>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</p>	<p>61</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>150</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (80%) • χρονολόγηση, ανάλυση & σχολιασμός πρωτογενών πηγών (κειμένων), χαρτών ή εικόνων (20%). <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική γλώσσα. Η ύλη των εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word ή σε Pdf) στο E-Class</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: Βασικό εγχειρίδιο του μαθήματος είναι το έργο του Douglas A. Howard, <i>Η ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας</i>, μετ. Σοφία Λαΐου (Αθήνα: Καρδαμίτσα, 2019), σ. 512. -Caroline Finkel, <i>Οθωμανική αυτοκρατορία 1300-1923</i>, μετ. Μιχάλης Δελέγκος (Αθήνα: Διόπτρα, 2007). -Cemal Kafadar, <i>Ανάμεσα σε δύο κόσμους. Η κατασκευή του οθωμανικού κράτους</i>, μετ.Αντώνη</p>
--

- Αναστασόπουλου (Αθήνα: MIET, 2009).
- Suraiya Faroqi, *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία και ο κόσμος γύρω της* (Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2009)
 - Halil İncelik, *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία Η κλασική εποχή, 1300-1600*, μετ. Μιχάλης Κοκολάκης (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 1995).
 - Παρασκευάς Κονόρτας, *Οθωμανικές θεωρήσεις για το Οικουμενικό Πατριαρχείο, 17ος - αρχές 20ού αιώνα*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1998.
 - Ηλίας Κολοβός, *Στους καιρούς των σουλτάνων Οι κοινωνίες της ελληνικής χερσονήσου υπό οθωμανική κυριαρχία (14ος-19ος αιώνας)* (Αθήνα: Ασίνη, 2023).
 - Φωκίων Κοτζαγεώργης, *Πρώιμη οθωμανική πόλη. 7 περιπτώσεις από τον νοτιοβαλκανικό χώρο* (Αθήνα: Βιβλιόραμα, 2019).
 - Bernard Lewis, *Η ανάδυση της σύγχρονης Τουρκίας*, δύο τόμοι, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2001-2002.
 - Donald Quataert, *Η Οθωμανική αυτοκρατορία: Οι τελευταίοι αιώνες, 1700-1922*, μετ. Μαρίνος Σαρηγιάννης, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2006.
 - Peter Sugar, *Η Νοτιοανατολική Ευρώπη κάτω από την οθωμανική κυριαρχία, 1354 - 1804*, δύο τόμοι, μετ. Παυλίνα Μπαλουζή, εκδ. Σμίλη, Αθήνα 1994.
 - Ελένη Γκαρά & Γιώργος Τζεδόπουλος, [Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία: Θεσμικό πλαίσιο και κοινωνικές δυναμικές](#) (Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015).
 - Zürcher, Erik Jan, *Σύγχρονη Ιστορία της Τουρκίας*, μετ. Βαγγέλης Κεχριώτης, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010.
 - Ryan Gingeras, *Οι τελευταίες ημέρες της οθωμανικής αυτοκρατορίας (1918-1922)* (Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2025).
 - M. Şükrü Hanioğlu, *A Brief History of the Late Ottoman Empire* (Princeton: Princeton University Press, 2008).
 - Colin Imber, *The Ottoman Empire, 1300-1650: The Structure of Power* (Palgrave, 2002).
 - Leslie Peirce, *The Imperial Harem*, (Oxford: Oxford Univ. Press, 1993).

Π 84 Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου Ι

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 84	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα Ειδίκευσης ή Κατεύθυνσης - Υποχρεωτικό κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH114/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες ολοκληρωμένη εικόνα της ιστορικής ροής των διεθνών σχέσεων του μεταπολεμικού κόσμου και ιδιαίτερα του Ψυχρού Πολέμου</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζει τους βασικούς σταθμούς της διεθνούς μεταπολεμικής ιστορίας. • Παρακολουθεί τη συζήτηση για τα αίτια του Ψυχρού Πολέμου, στο στρατηγικό και το ιδεολογικό επίπεδο.

- Ερμηνεύει τη σημασία της μειωμένης κατανόησης των δύο κόσμων (ανατολικού και δυτικού) σχετικά με τις προθέσεις και τα όρια της άλλης πλευράς.
- Ερμηνεύει την ένταση της σύγκρουσης των δύο κόσμων σε κρίσιμα γεωγραφικά πεδία (Κεντρική Ευρώπη και Άπω Ανατολή) το 1947-53.
- Αντιλαμβάνεται τη σχετική σταθεροποίηση που έφερε η επίτευξη συμβιβασμών έως το 1953 και η μεταφορά των ψυχροπολεμικών εντάσεων στην περιφέρεια τη δεκαετία του 1950 και 1960 (Μ. Ανατολή, Βιετνάμ/ΝΑ Ασία, Αφρική).
- Παρακολουθεί τη συζήτηση περί των πυρηνικών όπλων (με κορύφωση την κρίση της Κούβας) και του ειρηνιστικού κινήματος.
- Ερμηνεύει τις φυγόκεντρες τάσεις που προκάλεσε στους δύο συνασπισμούς η αναζήτηση της ύφεσης κατά τη δεκαετία του 1960 (γαλλική αποστασιοποίηση από το ΝΑΤΟ, σινοσοβιετική ρήξη).
- Παρακολουθεί τις κρίσιμες εξελίξεις κατά την περίοδο της διεθνούς ύφεσης στη δεκαετία του 1970 (πετρελαϊκές κρίσεις, σινοαμερικανική προσέγγιση, Διάσκεψη του Ελσίνκι).
- Αντιλαμβάνεται τα αίτια της λήξης της περιόδου της ύφεσης – πυρηνικά όπλα και σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν.
- Παρακολουθεί τις εντάσεις του «Δεύτερου Ψυχρού Πολέμου» κατά το πρώτο μισό της δεκαετίας του 1980, την άνοδο και αποτυχία του Μ. Γκορμπατσώφ και το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιστορία των διεθνών σχέσεων από το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου το 1945 έως τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991. Στα χρόνια αυτά, σημειώθηκαν στο διεθνές πεδίο τρεις μείζονος σημασίας διεργασίες: ο Ψυχρός Πόλεμος, η αποαποικιοποίηση και η ευρωπαϊκή ενοποίηση. Το μάθημα επικεντρώνεται στον Ψυχρό Πόλεμο, και παρακολουθεί την εξέλιξή του από το 1946/47 έως το 1991. Αναλύονται τα βασικά επεισόδια του ανταγωνισμού μεταξύ ανατολικού και δυτικού συνασπισμού, τόσο στον ευρωπαϊκό χώρο (π.χ. κρίσεις στο Βερολίνο, μεταπολεμική ανασυγκρότηση,

η ίδρυση και λειτουργία του ΝΑΤΟ και του Συμφώνου της Βαρσοβίας) όσο και στην περιφέρεια (π.χ. άνοδος της κομμουνιστικής Κίνας, οι πόλεμοι της Κορέας και του Βιετνάμ, το Μεσανατολικό ζήτημα). Εξετάζονται επίσης οι θεωρίες για την έναρξη του Ψυχρού Πολέμου, καθώς και η επιρροή σημαντικών προσωπικοτήτων (Στάλιν, Τζ. Φ. Κέννεντυ, Χ. Κίσινγκερ, Μ. Γκορμπατσώφ).

Θεματικές Ενότητες

Εισαγωγικά: το διεθνές σύστημα τον 19ο και τον 20ό αιώνα – βασικά χαρακτηριστικά του μεταπολεμικού κόσμου (διπολισμός, ιδεολογική φόρτιση, πυρηνικά όπλα, ατελής διεθνής οργάνωση)

Η έννοια και τα στάδια του Ψυχρού Πολέμου – η συζήτηση για τα αίτιά του. Οι διασκέψεις των Τριών Μεγάλων κατά τον Πόλεμο.

Προς τον Ψυχρό Πόλεμο: το ζήτημα της Ανατολικής Ευρώπης και της Γερμανίας – το Δόγμα Τρούμαν.

Το Σχέδιο Μάρσαλ και η έναρξη του Ψυχρού Πολέμου – επιπτώσεις σε Δύση και Ανατολή.

Οι κρίσεις του 1947-49: πραξικόπημα της Πράγας, αποκλεισμός του Βερολίνου, ίδρυση του ΝΑΤΟ και των δύο γερμανικών κρατών.

Κρίση στην Άπω Ανατολή: η νίκη των κομμουνιστών στην Κίνα και ο πόλεμος της Κορέας.

Η δεκαετία του 1950: μεταφορά των ψυχροπολεμικών ανταγωνισμών στην Μ. Ανατολή.

Η ανέγερση του Τείχους του Βερολίνου και η κρίση της Κούβας.

Ο πόλεμος του Βιετνάμ.

Η αναζήτηση της ύφεσης, οι φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό των δύο συνασπισμών και η αλλαγή εποχής – «1968»

Η ύφεση: η γερμανική οστπολιτική, η σινοαμερικανική προσέγγιση, η συμφωνία SALT I και η Τελική Πράξη του Ελσίνκι.

Το τέλος της ύφεσης: πυρηνικά όπλα, ιρανική επανάσταση και η σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν.

Ο Δεύτερος Ψυχρός Πόλεμος, 1980-1985. Η άνοδος και η πολιτική του Μ. Γκορμπατσώφ.

Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση βιβλιογραφίας και πρόσθετου υλικού, ενημερώσεις φοιτητών/τριών</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο,</p>	<p>Αραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Μελέτη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (για την</p>	<p>41</p>

<p>Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	παρακολούθηση των παραδόσεων)	
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα:</p> <p>Ε. Χατζηβασιλείου, <i>Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου</i> (Αθήνα: Πατάκης, 2001).</p> <p>Γιάννης Γ. Βαληνάκης και Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου, <i>Διεθνείς σχέσεις και στρατηγική στην πυρηνική εποχή</i> (Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 2000).</p> <p>Επιπλέον βιβλιογραφία:</p> <p>John Lewis Gaddis, <i>Ο Ψυχρός Πόλεμος: οι συμφωνίες, οι συγκρούσεις, τα ψέμματα, οι αλήθειες</i> (Αθήνα: Παπαδόπουλος, 2018)</p> <p>Odd Arne Westad, <i>Ο Ψυχρός Πόλεμος: μια παγκόσμια ιστορία</i> (Αθήνα: Πατάκης, 2021)</p> <p>Odd Arne Westad, <i>Ο Παγκόσμιος Ψυχρός Πόλεμος: οι επεμβάσεις στον Τρίτο Κόσμο και η διαμόρφωση της εποχής μας</i> (Αθήνα: Πατάκης, 2023)</p>

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)

ΣΙ 71 Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί Χρόνοι). Πηγές για την ελληνική πόλη των Ρωμαϊκών Χρόνων

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 71	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία (Ρωμαϊκοί Χρόνοι). Πηγές για την ελληνική πόλη των Ρωμαϊκών Χρόνων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην αγγλική ή ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH706/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
--

Το μάθημα αυτό αποτελεί μάθημα ειδίκευσης που στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις ιστορικές πηγές για την ελληνική πόλη των ρωμαϊκών χρόνων και με τη μεθοδολογία έρευνας τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τα βασικά πολιτικά, θεσμικά και κοινωνικά γνωρίσματα της ελληνικής πόλεως κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους
- διακρίνουν τα διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών που προσφέρουν πληροφορίες για την οργάνωση και λειτουργία των ελληνικών πόλεων κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους.
- γνωρίζουν τη μεθοδολογία μελέτης και αξιοποίησης ιστορικών πηγών και βιβλιογραφίας σχετικών με το θέμα του σεμιναρίου
- αναλύουν τα δεδομένα ιστορικών πηγών
- συνθέτουν πληροφορίες και στοιχεία από τις πηγές και τη βιβλιογραφία, ώστε να συντάσσουν κείμενα όπου εξετάζονται ιστορικά ζητήματα σχετικά με το θέμα του σεμιναρίου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

α) η θέση της βουλής και της εκκλησίας του δήμου στην πολιτική ζωή των ελληνικών πόλεων υπό ρωμαϊκή κυριαρχία

- β) οι διάφορες αρχές που συγκροτούσαν τη διοικητική δομή των πόλεων αυτών
- γ) η σημασία θεσπισμένων σωμάτων με επίκεντρο το γυμνάσιο (νέοι, γερουσία) και των ποικίλων ιδιωτικών συλλόγων
- δ) το φαινόμενο του ευεργετισμού και των αποδόσεων τιμών ως μέσων διαμόρφωσης της σχέσης μεταξύ διαφόρων πολιτικών και κοινωνικών ομάδων εντός της πόλεως
- ε) η διάδοση των ρωμαϊκών πολιτικών δικαιωμάτων και η ενσωμάτωση των ιθνουσών ομάδων των ελληνικών πόλεων στη διοικητική και κοινωνική ιεραρχία του Ρωμαϊκού Κράτους

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	στην τάξη																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p> <p>Χρήση ηλεκτρονικών βάσεων αρχαίων ελληνικών επιγραφών</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="644 994 979 1055"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="979 994 1318 1055"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="644 1055 979 1093">Σεμιναριακές συναντήσεις</td> <td data-bbox="979 1055 1318 1093">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1093 979 1153">Συνεργασία με τον διδάσκοντα</td> <td data-bbox="979 1093 1318 1153">6</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1153 979 1214">Αναζήτηση-έρευνα βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="979 1153 1318 1214">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1214 979 1274">Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη/σύνθεση</td> <td data-bbox="979 1214 1318 1274">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1274 979 1335"></td> <td data-bbox="979 1274 1318 1335"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1335 979 1395"></td> <td data-bbox="979 1335 1318 1395"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1395 979 1456"></td> <td data-bbox="979 1395 1318 1456"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 1456 979 1503">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="979 1456 1318 1503">175</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Σεμιναριακές συναντήσεις	39	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6	Αναζήτηση-έρευνα βιβλιογραφίας	50	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη/σύνθεση	80							Σύνολο Μαθήματος	175	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
Σεμιναριακές συναντήσεις	39																			
Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6																			
Αναζήτηση-έρευνα βιβλιογραφίας	50																			
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη/σύνθεση	80																			
Σύνολο Μαθήματος	175																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i></p>	<p>Προφορική συμμετοχή στο σεμινάριο</p> <p>Προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας</p> <p>Τελική γραπτή εργασία</p> <p>Οι φοιτητές καλούνται να διεξαγάγουν έρευνα και να συντάξουν εργασία ακολουθώντας την ενδεδειγμένη επιστημονική μέθοδο. Αξιολογούνται ως προς αυτό. Τα κριτήρια αξιολόγησης εξηγούνται στους φοιτητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p>																			

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα
κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

M. Sartre, *Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οι Ανατολικές επαρχίες από τον Αύγουστο μέχρι τους Σεβήρους*, Αθήνα 2012

P. Garnsey – R. Saller, *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία, πολιτισμός*, Ηράκλειο 1995, κεφάλαια 2 και 6.

G. Alföldy, *Ιστορία της Ρωμαϊκής κοινωνίας* (μτφρ: Αγγ. Χανιώτης), Αθήνα 1992, σελ. 171-191.

Σ. Ανεζίρη (επιμ.), *Ανθολόγιο. Επιγραφές και πάπυροι της μετακλασικής αρχαιότητας*, Αθήνα 2009.

Κ. Μπουραζέλης, *Οι Τρόφιμοι της Λύκαινας*, Αθήνα 2017, σελ. 348-372.

Επιστημονικά περιοδικά: *Supplementum Epigraphicum Graecum*

ΣΙ 161 Βυζαντινή Ιστορία. Κέντρο και παράκεντρα εξουσίας στο Βυζάντιο (5ος-11ος αιώνες)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 161	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Στ΄-και Η΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Κέντρο και παράκεντρα εξουσίας στο Βυζάντιο (5ος-11ος αιώνες)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών/φοιτητριών	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά συνιστάται οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH769/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στο πλαίσιο του σεμιναρίου μελετώνται περιπτώσεις από τον 5ο ως τον 11ο αιώνα κατά τις οποίες: α) αυτοκράτορες επηρεάζονταν από παραδυναστεύοντες ή ισχυρούς αξιωματούχους, β) πέρα από τον ανώτατο άρχοντα, ένα δεύτερο κέντρο κινούσε τα νήματα της εξουσίας, λαμβάνοντας σημαντικές αποφάσεις, γ) σε περιόδους χηρείας του θρόνου, γυναίκες ανέλαβαν πρωτοβουλία για την προώθηση ευνοουμένων τους στο ανώτατο αξίωμα, δ) σε περιόδους αντιβασιλείας το κέντρο εξουσίας μετατοπίστηκε στον «γυναικωνίτη» και ε) ισχυροί αριστοκρατικοί οίκοι διεκδίκησαν την εξουσία (Φωκάδες, Σκληροί κ.ά).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της Βυζαντινής Ιστορίας
--

- διακρίνουν τα χαρακτηριστικά, καθώς και τα βασικά γεγονότα που ορίζουν τη φυσιολογία της περιόδου 324-1054.
- γνωρίζουν την πολιτική ιδεολογία της βυζαντινής αυτοκρατορίας, τη θεωρία περί Οικουμένης και τη θέση του βυζαντινού αυτοκράτορα σε αυτήν, καθώς και τον ρόλο των υπόλοιπων πολιτειακών θεσμών (σύγκλητος, δήμοι, στρατός).
- Θα έχουν διαπιστώσει πώς μη επίσημα θεσμοθετημένοι «θεσμοί», αυτοί της *συμβασιλείας* και της *αντιβασιλείας*, που σταδιακά καθιερώθηκαν, αλλά και αυτοκράτορες με μειωμένο ενδιαφέρον για την άσκηση ουσιαστικών τομέων της διοίκησης ή με αδυναμίες στη διακυβέρνηση επέτρεψαν τη μετατόπιση του κέντρου εξουσίας σε άλλα πρόσωπα, ομάδες ή και στον γυναικωνίτη.
- εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων.
- έλθουν σε επαφή με θεωρητικούς προβληματισμούς της σύγχρονης ιστοριογραφίας για σειρά ζητημάτων (π.χ. πολιτικές ιδεολογίες, θεσμοί, διοίκηση, κέντρα εξουσίας)
- εξασκηθούν σε τεχνικές εκπόνησης μιας ιστορικής μελέτης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα δύο πρώτα εισαγωγικά τρίωρα γίνονται:

- Εισαγωγή - Κατανομή εργασιών.
- Ιστορική επισκόπηση της υπό εξέταση περιόδου.
- Οδηγίες για τη συγγραφή εργασίας και την τεχνική των παραπομπών και των υποσημειώσεων.

Στα υπόλοιπα 10 τρίωρα παρουσιάζονται –ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων στο σεμινάριο– όλα ή ορισμένα από τα εξής θέματα:

- Ο θεσμός της αντιβασιλείας στο Βυζάντιο από τον 4ο ως τον 11ο αιώνα
- Ο παραδυναστεύων στη βυζαντινή διοίκηση. Δύο παραδείγματα από τον 9ο και τον 10ο αιώνα
- Ανταγωνισμοί στο περιβάλλον του ανηλίκων Αρκαδίου και Θεοδοσίου Β': Ευτρόπιος και Ανθέμιος
- Το γυναικείο οικογενειακό περιβάλλον του Θεοδοσίου Β': Πουλχερία και Αθηναΐδα-Ευδοκία
- Οι συνεργάτες του Ιουστινιανού Α': πιστοί στον αυτοκράτορα ή επίδοξοι σφετεριστές;
- Γυναικείο παιχνίδι εξουσίας στο περιβάλλον του Ιουστινιανού: Θεοδώρα και Αντωνίνα
- Σοφία, σύζυγος του Ιουστίνου Β': ο ρόλος της στη συν-διοίκηση της αυτοκρατορίας και στο σχεδιασμό της διαδοχής
- Η δυναστική κρίση του 641: προετοιμασία και εξελίξεις (Μαρτίνα)
- Η βασιλεία των ευνούχων επί Ειρήνης Αθηναίας (Αέτιος, Σταυράκιος) Ο μονή του Στουδίου και ο Θεόδωρος Στουδίτης: αντιπολίτευση στη αυτοκρατορική πολιτική
- Ο ρόλος της Προκοπίας στη δυναστική κρίση του 811: Σταυράκιος, Προκοπία, Μιχαήλ (Α')
- Το οικογενειακό δίκτυο της Θεοδώρας του Θεοφίλου στις παρυφές της εξουσίας
- Η πορεία του Βασιλείου Μακεδόνα προς την εξουσία

- Ο πατριάρχης Νικόλας Μυστικός ως πολιτικός
- Ιστορίες για την οικογένεια Ζαούτζη: Στυλιανός και Ζωή δίπλα στον Λέοντα ΣΤ΄
- Η διαδρομή στο πλευρό του Λέοντα ΣΤ΄ ενός άραβα οικιακού δούλου (Σαμωνάς)
- Από δρουγγάριος του πλωίμου και πεθερός του αυτοκράτορα στον θρόνο της Κωνσταντινούπολης: Ρωμανός Λακαπηνός
- Η «βασιλεία» του Βασιλείου Λακαπηνού (νόθου)
- Το αυτοκρατορικό παλάτι, πεδίο διαγκωνισμών και συνωμοσιών επί Ζωής Πορφυρογέννητης: Ιωάννης Ορφανοτρόφος και ο ρόλος του στη διαδοχή των αυτοκρατόρων
- Το αυτοκρατορικό παλάτι, πεδίο διαγκωνισμών και συνωμοσιών στα χρόνια των τελευταίων απογόνων της Μακεδονικής δυναστείας. Ο ρόλος της Θεοδώρας
- Οι δυνατοί της Μικράς Ασίας στη διεκδίκηση της εξουσίας: Βάρδας Σκληρός και Βάρδας Φωκάς
- Καίσαρ Ιωάννης (Δούκας), Ευδοκία Μακρεμβολίτισσα, Ρωμανός Δ΄ Διογένης: προσωπικές και πολιτικές διασυνδέσεις
- Ο ρόλος της Άννας Δαλασσηνής πριν και κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Αλεξίου Α΄ Κομνηνού

Στο τελευταίο τρίωρο μάθημα γίνεται συζήτηση επί του περιεχομένου του μαθήματος όπως και του τρόπου προετοιμασίας και παρουσίας των ειδικών θεμάτων που εξετάστηκαν.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο (Διαλέξεις στο αμφιθέατρο)</i></p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Σεμιναριακές συναντήσεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Συνεργασία με τον διδάσκοντα</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Αναζήτηση-έρευνα βιβλιογραφίας</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη/σύνθεση</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>175</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Σεμιναριακές συναντήσεις	39	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6	Αναζήτηση-έρευνα βιβλιογραφίας	50	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη/σύνθεση	80	Σύνολο Μαθήματος	175	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Σεμιναριακές συναντήσεις	39													
Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6													
Αναζήτηση-έρευνα βιβλιογραφίας	50													
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη/σύνθεση	80													
Σύνολο Μαθήματος	175													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις</i></p>	<p>1) Προφορική συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Προφορική παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Τελική γραπτή εργασία Οι φοιτητές καλούνται να διεξαγάγουν έρευνα και να συντάξουν εργασία ακολουθώντας την ενδεδειγμένη επιστημονική μέθοδο. Αξιολογούνται ως προς αυτό. Τα</p>													

<p>Σύντομη Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>κριτήρια αξιολόγησης εξηγούνται στους φοιτητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Angold M. (εκδ.), <i>The Byzantine Aristocracy IX to XIII Centuries</i>, (BAR international series), Οφόρδη 1984.</p> <p>Beck H.-G., «Der byzantinische “Ministerpräsident”», <i>Byzantinische Zeitschrift</i> 48 (1955), 309-338</p> <p>Cheyne J.-Cl., <i>Pouvoir et contestations à Byzance (963-1210)</i>, Παρίσι 1990.</p> <p>Cheyne J.-Cl., <i>The Byzantine Aristocracy and Its Military Function</i>, Aldershot 2006.</p> <p>Herrin J., <i>Γυναίκες στην πορφύρα. Ηγεμόνες του μεσαιωνικού Βυζαντίου</i> (α΄ έκδ. αγγλικά, Λονδίνο 2001), ελλ. μετάφρ. Αθήνα 2002, εκδ. Ωκεανίδα.</p> <p>Holum K., <i>Theodosian Empresses - Women and Imperial Dominion in Late Antiquity</i>, Berkeley – Los Angeles 1989.</p> <p>Μαρκόπουλος Α., «Ιωσήφ Βρίγγας. Προσωπογραφικά προβλήματα και ιδεολογικά ρεύματα», <i>Σύμμεικτα</i> 4 (1981), 87-115</p> <p>Messis Ch., <i>Les eunuques à Byzance, entre réalité et imaginaire</i> (Dossiers Byzantins 14), Παρίσι 2014.</p> <p>Νικολάου Κ. - Χρήστου Ειρ., «Οι αντιλήψεις των Βυζαντινών για την άσκηση της εξουσίας από γυναίκες», <i>Σύμμεικτα</i> 13 (1999), 49-66.</p> <p>Ringrose K., <i>The Perfect Servant. Eunuchs and the Social Construction of Gender in Byzantium</i>, Σικάγο – Λονδίνο 2003.</p> <p>Runciman St., <i>The Emperor Romanus Lecapenus and his Reign. A Study of Tenth-Century Byzantium</i>, Κέμπριτζ 1963.</p> <p>Tougher S., <i>The Reign of Leo VI (886-912)</i>, Leiden- Νέα Υόρκη-Κολονία 1997.</p> <p>Χρήστου Ειρ., <i>Αυτοκρατορική εξουσία και πολιτική πρακτική. Ο ρόλος του παραδυναστεύοντος στη βυζαντινή διοίκηση (τέλη 8ου-αρχές 11ου αιώνα)</i>, Αθήνα 2008, εκδ. Ηρόδοτος.</p> <p>Χρήστου Ειρ., «Άνδρες έπιστήθιοι, οικείοι και συνήθεις τῷ βασιλεῖ. Η άλλη όψη μίας ‘εικόνας’», επιμ. Φλ. Ευαγγελάτου-Νοταρά, Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη, <i>Κλητόριον εις μνήμην Νίκου Οικονομίδη</i>, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2005, 27-46.</p> <p>Χριστοφιλοπούλου Αικ., «Η Αντιβασιλεία εις το Βυζάντιον», <i>Σύμμεικτα</i> 2 (1970), 1-144.</p>
--

ΣΙ 153 Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Οικογένεια και φύλο στον ελληνικό χώρο (15ος – 19ος αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 153	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Οικογένεια και φύλο στον ελληνικό χώρο (15ος – 19ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις φοιτητών/φοιτητριών	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο ειδίκευσης, σεμιναριακό κατεύθυνσης ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Εξέταση σε ελληνική και αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH957/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν βασικά ζητήματα και εργαλεία της ιστορίας της οικογένειας και του φύλου • Να επεξεργάζονται ελληνόγλωσσες πηγές διαφόρων τύπων από την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας • Να κατανοούν την ιστορική συγκρότηση της οικογένειας και του φύλου • Να γνωρίζουν και να κατανοούν τις ποικίλες όψεις των οικογενειακών σχέσεων κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας • Να γνωρίζουν και να κατανοούν κοινωνικές πρακτικές και αντιλήψεις για το φύλο κατά την ίδια περίοδο

<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p>	
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>.....</i> <i>Άλλες...</i> <i>.....</i></p>

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών
- Παραγωγή νέων ερευνητικών πεδίων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητριών/-τών με την προβληματική και τα εργαλεία της ιστορίας της οικογένειας και του φύλου και η δοκιμή αυτών στην περίπτωση της υπό οθωμανική κυριαρχία ελληνικής κοινωνίας. Μέσα από τη μελέτη δικαστικών και δικαιοπρακτικών εγγράφων, κανονιστικών και αφηγηματικών κειμένων και του θρησκευτικού και ιατρικού λόγου θα διερευνηθούν οι ποικίλες όψεις των οικογενειακών σχέσεων, καθώς και κοινωνικές πρακτικές και αντιλήψεις σχετιζόμενες με το φύλο, τη σεξουαλικότητα, την παιδική ηλικία και τα συναισθήματα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο (στην τάξη)</i></p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p><i>Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</i></p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p><i>Διαλέξεις διδάσκουσας</i></p>	<p>20</p>
	<p><i>Μελέτη και παρουσίαση βιβλιογραφίας από τις/τους φοιτήτριες/ές</i></p>	<p>30</p>

<p>Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	20
	Επεξεργασία πηγών	20
	Προφορική ανακοίνωση εργασίας	30
	Συγγραφή εργασίας	55
	Σύνολο	175
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Συμμετοχή στο μάθημα 10%</p> <p>Μελέτη και παρουσίαση βιβλιογραφίας 30%</p> <p>Γραπτή εργασία 60%</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Δήμητρα Βασιλειάδου, «Όταν η ιστορία της οικογένειας συνάντησε την ιστορία του φύλου», στο: Γλαύκη Γκότση κ.ά. (επιμ.), <i>Το φύλο στην ιστορία. Αποτιμήσεις και παραδείγματα</i>, Αθήνα 2015, σ. 189-218.</p> <p>Endoxios Doxiadis, <i>The Shackles of Modernity: Women, Property, and the Transition from the Ottoman Empire to the Greek State, 1750-1850</i>, Cambridge 2012.</p> <p>Εύα Καλπουρτζή, «Μικρή πραγματεία για τη Μαρία την επιλεγόμενη Γαλαζιανή», στο: Η ίδια, <i>Για τη Γαλαζινή και για τον σκλάβο. Δοκίμες ιστορικής εθνογραφίας</i>, Αθήνα 2002, σ. 15-51.</p> <p>Ρωξάνη Κουταντζόγλου, (επιμ.) <i>Οικογένειες του παρελθόντος. Μορφές οικιακής οργάνωσης στην Ευρώπη και τα Βαλκάνια</i>, Αθήνα 1996.</p> <p>Αντωνία Κιουσοπούλου, <i>Ο θεσμός της οικογένειας στην Ήπειρο κατά τον 13ο αιώνα</i>, Αθήνα 1990.</p> <p>Άννα Ματθαίου, <i>Οικογένεια και σεξουαλικότητα. Μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας. Ελληνικές μαρτυρίες, 17ος – αρχές 19ου αι.</i>, Αθήνα 2019.</p> <p>Χρήστος Λούκος, «Ερωτικές σχέσεις και σεξουαλικές πρακτικές κατά την Επανάσταση του 1821», στο: Χ. Λούκος, Δ. Δημητρόπουλος, Π. Μιχαηλάρης (επιμ.), <i>Όψεις της Επανάστασης του 1821. Πρακτικά Συνεδρίου</i>, Αθήνα 2018, σ. 357-382.</p>

ΣΙ 154 Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Διαβάζοντας την ιστορία της Βενετοκρατίας

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 154	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο εξ.
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία Νέου Ελληνισμού. Διαβάζοντας την ιστορία της Βενετοκρατίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου (επιλεγόμενο ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά συνιστάται οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα ΙΙ 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1032/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα έχει ως αντικείμενο την ιστορία της ιστοριογραφίας της περιόδου της βενετοκρατίας. Μετά η ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Θα έχουν εξοικειωθεί με τις σύγχρονες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις της υπό εξέταση περιόδου
- Θα έχουν προσεγγίσει τις ποικίλες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις της ιστορίας της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο σε συνάφεια με τις δυναμικές της εκάστοτε περιόδου, τις ιδεολογικές και πολιτικές τους συντεταγμένες.
- Θα αντιληφθούν την ιστορία των υπό βενετική κυριαρχία περιοχών του ελληνικού χώρου ως μέρος της ελληνικής και της διεθνούς βιβλιογραφικής παραγωγής.
- Θα αντιληφθούν την ένταξη της συγκεκριμένης περιόδου στο εθνικό ιστοριογραφικό αφήγημα των ξένων κυριαρχιών.
- Θα γνωρίσουν τις νέες ιστοριογραφικές τάσεις μέσα από τις δημοσιεύσεις ιστορικών έργων των τελευταίων δεκαετιών.
- Θα εξοικειωθούν με τα διαφορετικά ερευνητικά πεδία (ιστορίας της δικαιοσύνης, ιστορία της οικογένειας, ιστορία του φύλου και της σεξουαλικότητας, ιστορία της φτώχειας, της παιδικής ηλικίας κ.ά.) που αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια.
- Θα μπορούν να αναλύουν και να επεξεργάζονται ιστορικές πηγές και να θέτουν τα ερωτήματά τους σε αυτές.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

Άλλες...

.....

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και κριτικής σκέψης.

- Ερευνητική δραστηριότητα
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Ανάπτυξη κοινωνική ευαισθησίας.
- Ανάπτυξη υπευθυνότητας και επιστημονικής δεοντολογίας.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο το ενδιαφέρον θα επικεντρωθεί στην ιστορία της ιστοριογραφίας των υπό βενετική κυριαρχία περιοχών του ελληνικού χώρου, από τον 19ο αιώνα έως τις μέρες μας. Η ενασχόληση με τη σχετική ιστοριογραφική παραγωγή θα μελετηθεί στο πλαίσιο των ιδεολογικών και πολιτικών συμφραζομένων της εκάστοτε περιόδου και των διαφορετικών ιστορικών σχολών. Επιπλέον, θα εξεταστεί ο ρόλος του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας από την ίδρυσή του έως τη δεκαετία του 2010 στην εξέλιξη των βενετικών σπουδών στον ελληνικό χώρο όπως και η επίδραση σημαντικών έργων της βενετικής ιστορίας και της ιστορίας του κράτους της Στεριάς της βενετικής Πολιτείας στην ελληνική ιστοριογραφική παραγωγή. Παράλληλα, θα εξεταστούν οι όροι που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται για να ορίσουν γεωγραφικά, πολιτικά και ιδεολογικά την υπό εξέταση περίοδο.

Ειδικότερα:

1η - 4η εβδομάδα: Διαλέξεις

- Εισαγωγή στην ιστορία της Βενετίας και των υπό βενετική κυριαρχία ελληνικών περιοχών.
- Εισαγωγή στην ιστορία της ιστοριογραφίας της υπό εξέταση περιόδου
- Παρουσίαση

5η- 13η εβδομάδα: Δραστηριότητες με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες:

- Οδηγίες συγγραφής σεμιναριακής εργασίας - ασκήσεις
- Παρουσίαση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων.
- Εντοπισμός και μελέτη ιστορικών πηγών της περιόδου της βενετοκρατίας
- Επεξεργασία και παρουσίαση από τους /τις φοιτητές/φοιτήτριες θεμάτων σχετικών με το θέμα του σεμιναρίου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	Χρήση Power Point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.

<p align="center">ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Επισκέψη στην αίθουσα ψηφιακής διδασκαλίας.</p> <p>Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη και εξοικείωση των φοιτητών με τον ΟΡΑC του ΕΚΠΑ.</p> <p>Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες μέσω της ηλεκτρονικής τάξης.</p>															
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th align="center"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Διαλέξεις/διαδραστική διδασκαλία/συγγραφή και παρουσίαση εργασιών</i></td> <td align="center">39 ώρες</td> </tr> <tr> <td><i>Ώρες βιβλιογραφικής έρευνας και μελέτης της βιβλιογραφίας για τον φοιτητή</i></td> <td align="center">60 ώρες</td> </tr> <tr> <td><i>Συγγραφή σεμιναριακής εργασίας από τον φοιτητή</i></td> <td align="center">76 ώρες</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td align="center">Σύνολο Μαθήματος</td> <td align="center">175 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις/διαδραστική διδασκαλία/συγγραφή και παρουσίαση εργασιών</i>	39 ώρες	<i>Ώρες βιβλιογραφικής έρευνας και μελέτης της βιβλιογραφίας για τον φοιτητή</i>	60 ώρες	<i>Συγγραφή σεμιναριακής εργασίας από τον φοιτητή</i>	76 ώρες					Σύνολο Μαθήματος	175 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>															
<i>Διαλέξεις/διαδραστική διδασκαλία/συγγραφή και παρουσίαση εργασιών</i>	39 ώρες															
<i>Ώρες βιβλιογραφικής έρευνας και μελέτης της βιβλιογραφίας για τον φοιτητή</i>	60 ώρες															
<i>Συγγραφή σεμιναριακής εργασίας από τον φοιτητή</i>	76 ώρες															
Σύνολο Μαθήματος	175 ώρες															
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και</i></p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική (η αγγλική για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Erasmus)</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Σύνθεση γραπτής εργασίας, παρουσίαση εργασίας στην τάξη, παρουσίαση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων, βαθμός συμμετοχής στο μάθημα με γόνιμες παρατηρήσεις, ερωτήσεις κ.ά.</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη.</p>															

που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρβανιτάκης Δ., *Κοινωνικές αντιθέσεις στην πόλη της Ζακύνθου, Το ρεμπελιό των ποπολάρων (1628)*, Αθήνα 2001.
- Arvanitakis D., «Un viaggio nella storiografia neogreca. Immagini della Dominante e degli ordini sociali delle città Ionie (secoli XVI-XVIII)», *Italia - Grecia: temi e storiografie a confronto, Atti del convegno di studi organizzato in collaborazione con il Dipartimento di Studi Storici dell'Università Ca' Foscari di Venezia, Venezia, 20-21 ottobre 2000, a cura di Cryssa A. Maltezosu e Gherardo Ortalli*, Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia, Convegna-1, Βενετία 2001, σσ. 91-111.
- Dursteler Er. R. (επιμ.), *A Companion to Venetian History, 1400–1797*, Leiden - Boston 2013.
- Grubb J. S., "When Myths Lose Power: Four Decades of Venetian Historiography", *The Journal of Modern History* 58/1 (1986), 43-94.
- Karapidakis N., *Civis fidelis: l'avènement et l'affirmation de la citoyenneté corfiote (XVIème-XVIIème siècles)*, Φρανκφούρτη 1992.
- Μαλτέζου Χρύσα Α., Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, Αθήνα 1993
- Μαλτέζου Χρύσα (επιστ. διεύθυνση), *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, επιμ. κειμ., Δέσποινα Βλάσση - Αγγελική Τζαβάρα, Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Βιβλιοθήκη-30, τ. Α-Β, Αθήνα - Βενετία 2010
- Martin J.J., Romano D. (επιμ.), *Venice Reconsidered: The History and Civilization of an Italian City-State, 1297-1797*, Βαλτιμόρη-Λονδίνο, Eric R. Dursteler (επιμ.), *A Companion to Venetian History, 1400–1797*, Leiden - Boston 2013.
- Παπαδιά-Λάλα Αναστασία, «Η βενετοκρατία στον ιστοριογραφικό λόγο. Αντλήψεις και ερμηνευτικές προσεγγίσεις», *Πρακτικά του Δ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας: Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας. 1833-2002*, Π.Μ. Κιτρομηλίδης, Τρ. Σκλαβενίτης (επιμ.), τ. Β΄, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 2004, 553-572.
- Λούντζης Ερ., *Περί της πολιτικής καταστάσεως της Επτανήσου επί Ενετών*, Αθήνα 1856.

ΣΙ 166 Οθωμανική Ιστορία. Θέματα Οθωμανικής Ιστορίας

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 166	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οθωμανική Ιστορία. Θέματα Οθωμανικής Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμινάριο	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υποβάθρου (σεμιναριακό μάθημα)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1202/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του σεμιναρίου είναι να κατανοήσουν σε βάθος οι φοιτητές/τριες την οθωμανική κοινωνία και εξουσία (14ος-αρχές 20ού αι.) μέσα από διάφορες θεματικές ενότητες. Παράλληλα, καλλιεργούνται δεξιότητες ερμηνείας, τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας και ακαδημαϊκής γραφής μέσω ενεργής συμμετοχής, μικρών εισηγήσεων και εργαστηρίων τεκμηρίωσης.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συνθέτει μια θεματική κατανόηση της Οθωμανικής Ιστορίας • αξιολογεί τις συνέχειες και τις αλλαγές σε βάθος έξι αιώνων • εφαρμόζει δεξιότητες ιστορικής σκέψης σε σύνθετα ιστορικά προβλήματα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής ιστορικής σκέψης.
- Ικανότητα σύνθεσης και τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας.
- Καλλιέργεια σεβασμού της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αυτό το θεματικό σεμινάριο καλύπτει την Οθωμανική ιστορία από την ίδρυση (περ. 1300) μέχρι τη διάλυση (1923) της Αυτοκρατορίας μέσα από τα κύρια θεσμικά, κοινωνικά και πολιτισμικά θέματα, αντί μιας αυστηρής χρονολογικής πορείας. Το μάθημα ισορροπεί τα πολιτικά και στρατιωτικά ζητήματα με τις πολιτισμικές και κοινωνικές εξελίξεις. Παράλληλα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην ανάλυση πρωτογενών πηγών και στην αξιολόγηση ακαδημαϊκών άρθρων. Κάθε εβδομάδα εστιάζει σε ένα κεντρικό θέμα:

- Εισαγωγή: Οθωμανική ιστορία και ιστοριογραφία. Πώς διαβάζουμε ένα ακαδημαϊκό άρθρο
- Συγκρότηση του κράτους και πρώιμοι θεσμοί
- Αυτοκρατορική διακυβέρνηση: ο σουλτάνος, το παλάτι, το αυτοκρατορικό χαρέμι και η κεντρική διοίκηση
- Το σύστημα του παιδομαζώματος και το σώμα των Γενιτσάρων
- Η επαρχιακή διοίκηση και το τιμαριωτικό σύστημα
- Θρησκευτική και εθνοτική ποικιλομορφία
- Νομικά συστήματα και θρησκευτικοί θεσμοί
- Αστική ζωή και συντεχνίες
- Η Ελληνική Επανάσταση ως οθωμανική εμπειρία
- Γυναίκες, οικογένεια και χαρέμι
- Οθωμανική μουσική
- Οθωμανική περιηγητική γραμματεία
- Καφές και οθωμανικός πολιτισμός

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση της πλατφόρμας E-Class: ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών κ.λπ.) και συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων κ.ά.).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας και πηγών και προετοιμασίας για το μάθημα	38
	Προετοιμασία προφορικής παρουσίασης	38
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο Μαθήματος	175
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Σύνταξη γραπτής εργασίας και προφορική παρουσίασή της (60%) Συμμετοχή στις σεμιναριακές συναντήσεις (40%)</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caroline Finkel, <i>Οθωμανική αυτοκρατορία 1300-1923</i>, μετ. Μιχάλης Δελέγκος (Αθήνα: Διόπτρα, 2007). • Suraiya Faroqhi, <i>Κουλτούρα και καθημερινή ζωή στην οθωμανική αυτοκρατορία</i> (Εξάντας, 2000). • Cemal Kafadar, "The Question of Ottoman Decline," <i>*Harvard Middle Eastern and Islamic Review</i> 4 (1999). • Ralph S. Hattox, <i>Coffee and Coffeehouses: The Origins of a Social Beverage in the Medieval Near East</i> (Univ. of Washington Press, 1985). • Dana Sajdi (ed.), <i>Ottoman Tulips, Ottoman Coffee: Leisure and Lifestyle in the Eighteenth Century</i> (I.B. Tauris/Bloomsbury, 2007). • Robert Dankoff, <i>An Ottoman Mentality: The World of Evliya Çelebi</i> (Brill, 2006). • Heath Lowry, <i>The Nature of the Early Ottoman State</i> (State University of New York Press, 2003). • Cemal Kafadar, "On the Purity and Corruption of the Janissaries," <i>Turkish Studies Association Bulletin</i> 15, no. 2 (1991): 273–280. • Speros Vryonis, "Isidore Glabas and the Turkish Devshirme," <i>Speculum</i>, 31, no. 3, (1956): 433-443.
--

- Gülay Yılmaz, "Becoming a Devşirme: The Training of Conscripted Children in the Ottoman Empire," στο *Children in slavery through the ages*. Ed. Gwyn Campbell, Suzanne Miers, Joseph C. Miller, Athens (OH): Ohio University Press, 2009: 103–115.
- Colin Imber, *The Ottoman Empire, 1300-1650: The Structure of Power* (Palgrave, 2002).
- Leslie Peirce, *The Imperial Harem*, (Oxford: Oxford Univ. Press, 1993).
- Eunjeong Yi, *Guild Dynamics in Seventeenth-Century Istanbul* (Brill, 2004).
- Halil İnalcık, The "çift-hane" system: the organization of ottoman rural society στο: H. İnalcık with D. Quataert (επιμ.) *An Economic and Social History of the Ottoman Empire* (Cambridge University Press, 1994) p. 143-154.
- Beshara Doumani, *Family Life in the Ottoman Mediterranean* (Cambridge University Press, 2017).
- Khaled El-Rouayheb, *Islamic Intellectual History in the Seventeenth Century* (Cambridge University Press, 2015).
- Madeline Zilfi, *Women in the Ottoman Empire* (Brill, 1997).

ΣΙ 231 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της βρετανικής αυτοκρατορίας: 1763-1947

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 231	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ιστορία της βρετανικής αυτοκρατορίας: 1763-1947		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υπόβαθρου και Ανάπτυξης δεξιοτήτων (επιλογής ειδίκευσης, σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά ενδείκνυται η επιτυχής ολοκλήρωση του Π14		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική, Αγγλική για ξένους φοιτητές. Προαπαιτούμενη η αναγνωστική ικανότητα στα αγγλικά.		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH455/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>1.Εξοικείωση με τις βασικές τάσεις της ιστορικής έρευνας και ιστοριογραφίας για τη βρετανική αποικιοκρατία με έμφαση στο διάστημα 1763-1947 – εξοικείωση με τη συνδυαστική προσέγγιση του αντικειμένου τόσο από την πλευρά της πολιτικής και οικονομικής, όσο και από την πλευρά της κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας, της ιστορίας του φύλου και της ιστορικής ανθρωπολογίας .</p> <p>2. Κατανόηση των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτισμικών αιτίων της βρετανικής αποικιακής εξάπλωσης και της μεταξύ τους αλληλεπίδρασης.</p>

3. Διάκριση μεταξύ επίσημης και ανεπίσημης αποικιακής αυτοκρατορίας, μεταξύ δηλαδή γεωγραφικών περιοχών υπό θεσμοθετημένη βρετανική εξουσία και ανεξάρτητων αλλά σε μεγάλο βαθμό υπό βρετανικό οικονομικό έλεγχο περιοχών.
3. Διάκριση μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών αποικιών (πλήρεις αποικίες, προτεκτοράτα, αυτόνομες αποικίες κ.λπ.) και διαφορετικών τρόπων άσκησης της εξουσίας από τους Βρετανούς.
4. Κατανόηση της ιδιαίτερης πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής φυσιογνωμίας των αποικιών με ευρεία και συνεχώς αυξανόμενη παρουσία λευκού πληθυσμού.
5. Γνώση των πολιτισμικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ μητρόπολης και αποικιών και του ρόλου τους στη συγκρότηση εθνικών, φυλετικών και άλλων ταυτοτήτων.
6. Κατανόηση της επίδρασης του κοινωνικού δαρβινισμού στη συμπεριφορά των Βρετανών κυριάρχων και εποίκων έναντι των γηγενών.
7. Εμβάθυνση στις αντιδράσεις των γηγενών πληθυσμών και την αντιμετώπιση / καταστολή τους από τη βρετανική εξουσία.
8. Εξοικείωση με τις πηγές και τους τρόπους αξιοποίησής τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....*

**Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Αυτόνομη Εργασία
Ομαδική Εργασία
Ανάπτυξη γόνιμων επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από την επιστημονική συζήτηση
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ανάπτυξη κριτικής σκέψης.
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης**

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Γεωγραφικός Χώρος: βόρεια, δυτική, κεντρική Ευρώπη
 Ιστορικός Χρόνος: από τον ύστερο 18^ο αιώνα ως τη μεσοπολεμική περίοδο

- 1^η εβδομάδα: Εισαγωγή στην ιστορία και ιστοριογραφία της Βρετανικής Αυτοκρατορίας
 2^η εβδομάδα: Αποικιακή εξάπλωση – «Επίσημη» και «ανεπίσημη» αυτοκρατορία
 3^η εβδομάδα: Οικονομία και αποικιακή κυριαρχία
 4^η εβδομάδα: Διακυβέρνηση – διοίκηση της αυτοκρατορίας
 5^η εβδομάδα: Αντίσταση, Καταστολή, Κοινωνικός δαρβινισμός
 6^η εβδομάδα: Πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις
 7^η-12^η εβδομάδα: Παρουσιάσεις εργασιών και συζήτηση
 13^η εβδομάδα: Επισκόπηση του σεμιναρίου και Συμπεράσματα

(το ανωτέρω πρόγραμμα / περιεχόμενο του μαθήματος είναι, λόγω του σεμιναριακού του χαρακτήρα, ευέλικτο και συνδιαμορφώνεται από τον αριθμό των φοιτητών -τριών καθώς και από τα επιμέρους θέματα των γραπτών εργασιών που αναλαμβάνουν)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διδασκαλία με παρουσιάσεις Power Point. Επισκέψεις στη Μονάδα Πληροφορικής ή/και στην Αίθουσα Ψηφιακής Διδασκαλίας. Επικοινωνία με τους φοιτητές/τις φοιτήτριες μέσω της πλατφόρμας η-τάξη.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαδραστική διδασκαλία	39
	Μελέτη προετοιμασίας για το μάθημα και σύντομες γραπτές ασκήσεις:	46
	Προετοιμασία προφορικής παρουσίασης:	30
	Εκπόνηση γραπτής εργασίας:	60
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις</i>	Γλώσσα: Ελληνικά / Αγγλικά για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες Erasmus+ Μέθοδοι αξιολόγησης: Διαμορφωτική:	

<p>Σύντομη Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Συμμετοχή στο μάθημα, Σύντομη γραπτή αξιολόγηση πριν την έναρξη των προφορικών παρουσιάσεων των υπό εκπόνηση εργασιών, Συμπερασματική: Προφορική παρουσίαση της υπό εκπόνηση εργασίας, Γραπτή εργασία</p> <p>Ο βαθμός διαμορφώνεται ως εξής: Συμμετοχή στο μάθημα και γραπτή αξιολόγηση 30% Προφορική παρουσίαση 30% Γραπτή Εργασία 40%</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης καταγράφονται εδώ και επεξηγούνται αναλυτικά στους φοιτητές/τις φοιτήτριες κατά το πρώτο μάθημα.</p>
---	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>P.J. Marshall (ed.), <i>The Cambridge illustrated history of the British Empire</i>, CUP 2001 (πρώτη έκδοση, 1996).</p> <p>Andrew Porter (επιμ.), <i>The Oxford History of the British Empire: Volume III, The Nineteenth Century</i>, Oxford UP, Oxford, New York, 1999.</p> <p>Richard Toye, <i>Rhetorics of Empire: Languages of Colonial Conflict after 1900 (Studies in Imperialism)</i> (Manchester University Press, 2017).</p> <p>Dumett, Raymond E., <i>Gentlemanly capitalism and british imperialism: the new debate on empire</i>, London, New York: Longman, 1999.</p> <p>Magee, Gary Bryan, <i>Empire and Globalisation: networks of people, goods and capital in the British world, c. 1850-1914</i>, Cambridge, CUP 2010.</p> <p>Sarah Stockwell, <i>The British Empire: Themes and Perspectives</i>, Malden: Blackwell Publishing 2008.</p> <p>Αθηνά Συριάτου (επιμ.), <i>Εξουσιάζοντας τα κύματα. Όψεις της ιστορίας και της ιστοριογραφίας της Βρετανικής Αυτοκρατορίας</i>, εκδόσεις Ασίνη, 2018.</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: <i>Journal of Imperial and Commonwealth History</i>.</p>

ΣΙ 144 Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Ξεφυλλίζοντας έντυπα... Ο Τύπος ως ιστορική πηγή

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 144	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Ξεφυλλίζοντας έντυπα... Ο Τύπος ως ιστορική πηγή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1080/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν βασικές έννοιες της ιστορίας της ιστοριογραφίας (νοοτροπίες, ιδεολογία κ.ά.) • γνωρίζουν τον πως μπορούμε να μελετήσουμε τις έννοιες αυτές σε συγκεκριμένα ιστορικά περιβάλλοντα • εξοικειώνονται με την στροφή σε άλλα είδη ιστορίας (πολιτισμική, ιστορία της καθημερινότητας)

- γνωρίζουν άλλες πτυχές της ιστορίας του 19ου αιώνα, πέρα από την πολιτική (ιστορία της καθημερινότητας, ιστορία της υγείας, ιστορία του θεάτρου κ.ά)
- γνωρίζουν πως να μελετήσουν και πως να γράψουν μια ιστορική εργασία)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην

πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Δημιουργική συνεργασία στο πλαίσιο ερευνητικών ομάδων
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο αποσκοπεί στην κατανόηση της σημασίας του Τύπου ως ιστορικής πηγής και στην ανάδειξη της μεθοδολογίας που απαιτείται για την όσο το δυνατόν πληρέστερη αξιοποίησή του. Οι εναρκτήριοι συναντήσεις θα επικεντρωθούν στην ιστορία του Τύπου, από τον 18ο αιώνα έως σήμερα και στη μελέτη των διαφορετικών ειδών του (καθημερινός, περιοδικός, τοπικός, ειδικός, παράνομος κ.ά.). Παράλληλα, θα υπάρξει ειδική αναφορά στα βασικά χαρακτηριστικά του (περιοδικότητα, πολιτική τοποθέτηση, συντελεστές, περιεχόμενα) αναδεικνύοντας τη σημασία τους για την κατανόηση της φυσιογνωμίας των εντύπων. Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στους πολλαπλούς ρόλους του Τύπου για την ενημέρωση, την πληροφόρηση, την ψυχαγωγία, την προπαγάνδα, τη δημιουργία ταυτοτήτων κλπ, αλλά και στους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ιστορική πηγή με βάση τα ερωτήματα που του τίθενται.

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τη λειτουργία του Τύπου ως ιστορικής πηγής και η εξοικείωση με τη μεθοδολογία που απαιτείται για την γόνιμη προσέγγισή του. Για τον σκοπό αυτό οι εργασίες θα είναι πρωτότυπες και θα έχουν ως αντικείμενο θέματα από την ιστορία του ελληνικού 20ού αιώνα και των στοιχείων που μπορούμε να αξιοποιήσουμε από συγκεκριμένα φύλλα εφημερίδων ή τεύχη περιοδικών για να κατανοήσουμε την εκάστοτε περίοδο. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα πραγματοποιηθούν συναντήσεις με ιστορικούς του Τύπου, αλλά και δημοσιογράφους, εκδότες, σκιτσογράφους κ.ά.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο
---	--------------------

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p>													
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th align="center"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Σεμιναριακές συναντήσεις</td> <td align="center">40</td> </tr> <tr> <td>Συνεργασία με τον διδάσκοντα</td> <td align="center">2</td> </tr> <tr> <td>Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας</td> <td align="center">50</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση</td> <td align="center">83</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td align="center">175</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Σεμιναριακές συναντήσεις	40	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2	Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	50	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	83	Σύνολο Μαθήματος	175	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Σεμιναριακές συναντήσεις	40													
Συνεργασία με τον διδάσκοντα	2													
Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας	50													
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση	83													
Σύνολο Μαθήματος	175													
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία</p>													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Cavallo Guglielmo- Chartier Roger (επιμ.), <i>Ιστορία της ανάγνωσης</i>, μτφ: Αφροδίτη Θεοδωρακάκου, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008 - Jeanneney Jean Noel, <i>Η ιστορία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης από την εμφάνισή τους ως τις μέρες μας</i>, 2^η έκδοση, μτφρ: Νάση Μπάλτα, Αθήνα, εκδόσεις Δ. Ν. Παπαδήμας, 2005 - Thompson John B., <i>Νεωτερικότητα και Μέσα Επικοινωνίας</i>, Αθήνα, Παπαζήσης, 1999 - Αναστασιάδης Γιώργος, <i>Η Θεσσαλονίκη των Εφημερίδων</i>, Θεσσαλονίκη 1994 - Δρούλια Λουκία-Κουτσοπανάγου Γιούλα, <i>Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού τύπου 1784-1984</i>, 4 τόμοι, Αθήνα, ΙΝΕ/ΕΙΕ, 2008 - Δρούλια, Λουκία (επιμ.), <i>Ελληνικός τύπος 1784 ως σήμερα : Ιστορικές και θεωρητικές προσεγγίσεις : Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Αθήνα, ΙΝΕ/ΕΙΕ, 2005</i>
--

- Λούβη, Λίνα, *Περί γέλωτος βασιλείων: οι σατιρικές εφημερίδες και το εθνικό ζήτημα, 1875-1886*, Αθήνα, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, 2005
- Μάγερ, Κώστας, *Ιστορία του Ελληνικού Τύπου*, 3 τόμοι, Αθήνα 1960
- Μορφωτικό Ίδρυμα ΕΣΗΜΕΘ, *Ο παράνομος τύπος στη Βόρειο Ελλάδα*, Θεσσαλονίκη 2009
- Μπάλτα Νάση - Παπαδημητρίου Δέσποινα, *Σημειώσεις για την ιστορία του τύπου: Η ελληνική και η ευρωπαϊκή διάσταση*, Αθήνα Οδυσσέας, 1993
- Μπάλτα Νάση, *«Η καρδιοβόρος Αγωνία της κάλπης»: Τύπος και βουλευτικές εκλογές την εποχή του Χαριλάου Τρικούπη 1881-1895*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2001
- Μπαντιμαρουδής Φίλιππος, *Σύντομη ιστορία της επικοινωνίας. Μέσα και επικοινωνία*, Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2001
- Στράτος, Κωνσταντίνος, *Αντίθεση και διαφωνία : η στάση των εφημερίδων στη δικτατορία 1967-74*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1995

ΣΙ 85 Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στο διεθνές σύστημα 1830-1923

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΙ 85	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Η Ελλάδα στο διεθνές σύστημα 1830-1923		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις	3	7	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου (επιλεγόμενο ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH878/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Μετά η ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν εξοικειωθεί με τις σύγχρονες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις αναφορικά με τη θέση της Ελλάδα στο διεθνές σύστημα του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα • Θα γνωρίζουν τις βασικές κατευθύνσεις της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως τη μικρασιατική καταστροφή. • Θα έχουν κατανοήσει τις βασικές πρακτικές και στρατηγικές που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή της Μεγάλης Ιδέας. • Θα έχουν κατανοήσει τους στόχους των Μεγάλων Δυνάμεων και τα συμφέροντά τους στη
--

<p>Νοτιοανατολική Ευρώπη και τη Μεσόγειο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα έχουν έλθει σε επαφή με τις σημαντικότερες ελληνικές εφημερίδες της περιόδου και θα έχουν εξοικειωθεί με τον βασικό πολιτικό και ιδεολογικό προσανατολισμό τους. • Θα μπορούν να κάνουν αναγωγές στο παρελθόν αναφορικά με τα υπό εξέταση φαινόμενα. • Θα μπορούν να αναλύσουν και να επεξεργαστούν ιστορικές πηγές. 																			
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td> <td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td> <td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td> <td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td> <td><i>.....</i></td> </tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td> <td><i>Άλλες...</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>.....</i></td> </tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
<ul style="list-style-type: none"> • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και κριτικής σκέψης. • Ερευνητική δραστηριότητα • Αυτόνομη εργασία. • Ομαδική εργασία. • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. • Ανάπτυξη κοινωνική ευαισθησίας. • Ανάπτυξη υπευθυνότητας και επιστημονικής δεοντολογίας. • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα. 																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει τη θέση της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό σύστημα κρατών από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως τη Μικρασιατική Καταστροφή και την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάννης -σε μια περίοδο κατά την οποία η Μεγάλη Ιδέα αποτελούσε την κινητήριο δύναμη πίσω από τη διαμόρφωση τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην πρόσληψη του ευρωπαϊκού συστήματος από την ελληνική πλευρά, στην επιρροή των μείζονων ιδεολογικών ρευμάτων και στην ανάδειξη των παραγόντων που έτειναν κάθε φορά να μορφοποιήσουν τη στάση των Αθηνών έναντι των Μεγάλων Δυνάμεων. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι φοιτητές θα πρέπει να παρουσιάσουν τις σχετικές συζητήσεις στην ιστοριογραφία -ελληνική και διεθνή- και να διενεργήσουν έρευνα στον ελληνικό Τύπο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Power Point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη και εξοικείωση των φοιτητών με τον ΟΡΑC του ΕΚΠΑ. Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες μέσω της ηλεκτρονικής τάξης.</p>

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Διαλέξεις/διαδραστική διδασκαλία/συγγραφή και παρουσίαση εργασιών	39 ώρες
	Ώρες βιβλιογραφικής έρευνας και μελέτης της βιβλιογραφίας για τον φοιτητή	60 ώρες
	Συγγραφή σεμιναριακής εργασίας από τον φοιτητή	76 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	175
	<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Σύνθεση γραπτής εργασίας, παρουσίαση εργασίας στην τάξη, παρουσίαση επιστημονικών άρθρων και βιβλίων, βαθμός συμμετοχής στο μάθημα με γόνιμες παρατηρήσεις, ερωτήσεις κ.ά.</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Bridge, F.R. και Roger Bullen, <i>The Great Powers and the European States System, 1815-1914</i>, London and New York: Longman, 1980. • Γαρδίκας, Κατερίνα, <i>Προστασία και εγγυήσεις: στάδια και μύθοι της ελληνικής εθνικής ολοκλήρωσης (1821-1920)</i>, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1999. • Γεωργιάδης, Γιώργος, <i>Στις απαρχές της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής</i>, Αθήνα: Καστανιώτης, 1996. • Γιαννουλόπουλος, Γιάννης Ν., <i>“Η ευγενής μας τύφλωσις...”: εξωτερική πολιτική και “εθνικά θέματα” από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή</i>, Αθήνα: Βιβλιόραμα, 1999. • Δερτιλής, Γ. Β., <i>Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920</i>, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2017. • Dontas, Domna N., <i>Greece and the Great Powers, 1863-1875</i>, Θεσσαλονίκη: Institute for Balkan Studies, 1966. • Κλάφης, Αντώνης, <i>«Στο κλουβί της Ελλάδος της στενής μας κλεισμένοι»: πολιτική και διπλωματία της ελληνικής εθνικής ολοκλήρωσης, 1821-1923</i>, Αθήνα: Πεδίο, 2019. • Κωφός, Ευάγγελος, <i>Η Ελλάδα και το ανατολικό ζήτημα, 1875-1881</i>, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 2001.

- Λάσκαρις, Μ. Θ., *Το Ανατολικόν Ζήτημα 1800-1923*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2006, τόμος Α΄.
- Λιάκος, Αντώνης, *Η Ιταλική ενοποίηση και η Μεγάλη Ιδέα, 1859-1862*, Αθήνα: Θεμέλιο, 1985.
- Λούλος, Κώστας, *Η γερμανική πολιτική στην Ελλάδα 1896-1914*, Αθήνα: Μορφωτικό Ινστιτούτο ΑΤΕ, 1990.
- Πλουμίδης, Σπυρίδων Γ., *Τα μυστήρια της Αιγηΐδος: το μικρασιατικό ζήτημα στην ελληνική πολιτική, 1891-1922*, Αθήνα: Εστία, 2016.
- Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνική εξωτερική πολιτική 1830-1981*, Αθήνα: Εστία, 2014.
- Σκοπετέα, Έλλη, *Το «πρότυπο βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα: όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα: Πολύτυπο, 1988.
- Στεφανίδης, Ιωάννης Δ., *Ισορροπία των δυνάμεων και ηγεμονική πρόκληση: το ευρωπαϊκό σύστημα κρατών, 1871-1945*, Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2006.

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)

Π 89 Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική επιγραφική

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 89	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική επιγραφική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα ειδίκευσης γενικών γνώσεων (επιλεγόμενο κατεύθυνσης για Ιστορικούς και για Αρχαιολόγους, ελεύθερη επιλογή για φιλόλογους)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Θεωρείται καλό οι φοιτητές να έχουν περάσει την Αρχαία Ιστορία Α' και Β' (Π10 και Π11)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH533/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Πρόκειται για ένα εισαγωγικό μάθημα στις θεματικές, τις μεθόδους και τα εργαλεία της Αρχαίας Ελληνικής Επιγραφικής.</p> <p>Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των φοιτητών στις διάφορες θεματικές των αρχαίων ελληνικών επιγραφών, στις απαρχές του ελληνικού αλφαβήτου και στα πρώτα δείγματα γραφής. Το μάθημα αναφέρεται επίσης στις μεθόδους, στη βιβλιογραφία και στα ηλεκτρονικά εργαλεία της Αρχαίας Ελληνικής Επιγραφικής.</p> <p>Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με αυτή την κατηγορία άμεσων πηγών της Αρχαίας Ιστορίας και με τη χρήση τους.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητή/τρια θα είναι σε θέση να:</p>

- αναγνωρίζει επιγραφές και να τις κατατάσσει σε κατηγορίες ανάλογα με το περιεχόμενό τους.
- γνωρίζει τη διαδικασία που ακολουθούμε για τη συμπλήρωση των επιγραφών και να συμπληρώνει απλά κείμενα.
- να χρονολογεί επιγραφές.
- να αναζητά δημοσιεύσεις και βιβλιογραφία επιγραφών.
- να κατανοεί επιγραφές γραμμένες σε αρχαϊκά αλφάβητα.
- να τοποθετεί τις επιγραφές στο ιστορικό και θεσμικό τους πλαίσιο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

Αυτόνομη εργασία.

Άσκηση κριτικής ικανότητας.

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μελέτη των λίθων: Μέθοδοι προσέγγισης των επιγραφών, τα εργαλεία του επιγραφικού.
 Δημοσιεύσεις και βιβλιογραφία των επιγραφών.
 Επιγραφική και διαδίκτυο.
 Ζητήματα χρονολόγησης
 Στις απαρχές των ελληνικών επιγραφών: αρχαϊκά αλφάβητα.
 Τα ψηφίσματα των ελληνικών πόλεων. Διαδικασίες και περιεχόμενο
 Λατρεύοντας τους θεούς - τιμώντας τους ανθρώπους: αναθηματικές και τιμητικές επιγραφές.
 Η μνήμη των νεκρών: επιτύμβιες επιγραφές.
 Η έκφραση των μεταφυσικών αναγκών: προσκυνήματα, ιάσεις εξομολογήσεις, χρησμοί, ευχές και κατάρες.
 Κατάλογοι προσώπων και πραγμάτων. Η συμβολή τους στην προσωπογραφία και την ονοματολογία.
 Νομικά ζητήματα σε επιγραφές.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

<i>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Επιτόπιες ασκήσεις</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Εκπόνηση εργασίας</td> <td>21</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Επιτόπιες ασκήσεις	10	Αυτόνομη μελέτη	80	Εκπόνηση εργασίας	21									Σύνολο Μαθήματος	150
	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
	Διαλέξεις	39																			
	Επιτόπιες ασκήσεις	10																			
	Αυτόνομη μελέτη	80																			
	Εκπόνηση εργασίας	21																			
Σύνολο Μαθήματος	150																				
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις γνώσεων και θεωρίας - Ασκήσεις επί συγκεκριμένων επιγραφικών κειμένων <p>Επικουρικά αξιολογείται</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η συμμετοχή στις ασκήσεις που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. - Η εκπόνηση προαιρετικής γραπτής εργασίας. 																				

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- McLean, B. H., An introduction to Greek Epigraphy of the Hellenistic and Roman Periods from Alexander the Great down to the Reign of Constantine (2002)
- Woodhead, A. G., Η μελέτη των ελληνικών επιγραφών, Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2009
- *Ανθολόγιο*. Επιλογή επιγραφών και παπύρων της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου (κειμένα, μετάφραση, σχολιασμός), επιμ. Σ. Ανεζίρη, εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2018
- Guarducci, M., Η Ελληνική Επιγραφική από τις απαρχές ως την ύστερη ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο, 2η έκδ., Εκδ. MIET, Αθήνα 2019

Π 91 Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 91	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο ή 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαία Ιστορία. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Νομισματική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Αρχαία Ιστορία Α' (Π 10) και Β' (Π11)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Εξέταση σε ελληνική και αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1142/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:
<ul style="list-style-type: none"> • Να διαθέτουν μία συνολική εποπτεία της αρχαίας ελληνικής νομισματικής • Να αντιλαμβάνονται το νόμισμα ως μία ακόμη έκφραση της κρατικής εξουσίας που ό,τι το αφορά ρυθμίζεται με νόμους και ψηφίσματα, δηλ. με επίσημες κρατικές αποφάσεις (νομισματική πολιτική) • Να δύνανται να συσχετίσουν την κοπή νομίσματος με τις διάφορες κρατικές ανάγκες

<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τη διευκόλυνση της λειτουργίας του κράτους αλλά και της οικονομίας, του διεθνούς εμπορίου και των καθημερινών συναλλαγών δια του νομίματος • Να αντιληφθούν τη σημασία της διαμόρφωσης δικτύων εμπορικών και άλλων δια των σταθμητικών κανόνων • Να ερμηνεύουν την νομισματική εικονογραφία σε συνάρτηση με την εκδότρια αρχή, το μυθολογικό και θρησκευτικό της υπόβαθρο και κατά τον τρόπο αυτό να την αξιοποιούν προς την κατεύθυνση της εξέτασης της συνολικής ταυτότητας και προβολής αυτής. 	
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p>	
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p>	<p><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες...</i> </p>
<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια κριτικής και συγκριτικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον (φιλολογικά κείμενα, επιγραφές, αρχαιολογικά δεδομένα) • Διεθνής βιβλιογραφία • Άσκηση κριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και διαφορετικότητας • Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών • Παραγωγή νέων ερευνητικών πεδίων 	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Τι είναι το νόμισμα – η επινόηση του νομίσματος – οι τρεις αξίες του νομίσματος - ιστοσελίδες Μουσείων, συλλογών κλπ. 2. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική Α' : Η επιγραφική μαρτυρία «Νόμος και νόμισμα» 3. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική Β' : Η επιγραφική μαρτυρία «Νόμος και νόμισμα» 4. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική Γ' : Η επιγραφική μαρτυρία «Νόμος και νόμισμα» 5. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική Δ' : Τα νομισματικά corpora όπου νομισματικό corpus το σύνολο νομισματικών εκδόσεων συγκεκριμένης εκδότριας αρχής 6. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική Ε' : Τα θησαυρικά σύνολα, η σχετική και η απόλυτη χρονολόγηση των νομισμάτων 7. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική ΣΤ' : Η νομισματική εικονογραφία 8. Πηγές για την Αρχαία Ελληνική Νομισματική Ζ' : Οι σταθμητικοί κανόνες 9. Αρχαϊκές νομισματοκοπίες, βασιλείς, πόλεις, έθνη 10. Νομισματοκοπίες <i>έλληνίδων πόλεων</i>, βασιλέων, εθνών και αξιωματούχων των Αχαιμενιδών κατά τους κλασσικούς χρόνους Α'

11. Νομισματοκοπίας <i>έλληνίδων πόλεων</i> , βασιλέων, εθνών και αξιωματούχων των Αχαιμενιδών κατά τους κλασσικούς χρόνους Β΄
12. Νομισματοκοπίας <i>έλληνίδων πόλεων</i> , βασιλέων, ιερών και στρατηγών κατά τους ελληνοιστικούς χρόνους Α΄
13. Νομισματοκοπίας <i>έλληνίδων πόλεων</i> , βασιλέων, ιερών και στρατηγών κατά τους ελληνοιστικούς χρόνους Β΄

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη και στο Νομισματικό Μουσείο (2 επισκέψεις: γενική ξενάγηση εισαγωγή και εξέταση θησαυρών)															
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: left;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη</td> <td>111</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Αυτόνομη μελέτη	111							Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>															
Διαλέξεις	39															
Αυτόνομη μελέτη	111															
Σύνολο Μαθήματος	150															
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (Πέντε ερωτήσεις με υποερωτήσεις)															

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Iossif, P., F. de Callatay, R. Veymiers (eds), *ΤΥΠΟΙ. Greek and Roman Coins seen through their images. Noble issuers, humble users?* Histoire, Liège-Paris 2018, 173-188
2. Kraay, C. M. *Archaic and Classical Greek Coins*, London 1976
3. Marcellesi, M.-C. και S. Kremydi, «*Les Alexandres après Alexandre: histoire d'une monnaie commune*», *Actes du colloque international, Athènes, 24-25 mai 2014*, ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ 81, Athens 2019, 171-205
4. Mørholm, O. *Early Hellenistic Coinage: from the Accession of Alexander to the Peace of Apamea (336-186 B.C.)*. Cambridge 1991.
5. S. E. Psoma, “Choosing and Changing Monetary Standards in the Greek World during the Archaic and the Classical Periods”, στο E. M. Harris, D. M. Lewis and M. Woolmar (eds), *The Ancient Greek Economy*. Cambridge, 2016, 90-115
6. P. van Alfen et al. (επιμ.), *White Gold. Papers from a Conference at the Israel Museum, 25-28 June 2011*, New York 2020, 65-82

Π 133 Βυζαντινή Ιστορία. Έρωτας και πολιτική στο Βυζάντιο

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 133	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Στ΄-και Η΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Ιστορία. Έρωτας και πολιτική στο Βυζάντιο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υπόβαθρου (επιλεγόμενο ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά συνιστάται οι φοιτητές να έχουν περάσει το μάθημα Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α΄		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH958/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος εξιστορούνται και αναλύονται γεγονότα, που καθόρισαν την εξέλιξη της αυτοκρατορίας με αφορμή έρωτες, γάμους και διαζύγια στο περιβάλλον του Ιερού Παλατίου κατά την πρώιμη και μέση βυζαντινή εποχή.</p> <p>Οι πρωταγωνιστές των ερωτικών ιστοριών, αυτοκράτορες, ανώτατοι αξιωματούχοι και ανγούστες, κινήθηκαν επηρεασμένοι από αισθήματα αγάπης και συναισθήματα που πυροδότησαν οι ερωτικοί σύντροφοί τους. Τα ερωτικά αισθήματα και συναισθήματά τους επέδρασαν σε πολιτειακούς θεσμούς, όπως την «κληρονομική» διαδοχή και τη γυναικεία εξουσία, στις πολιτικές εξελίξεις, στις θρησκευτικές και εκκλησιαστικές κατευθύνσεις, οδήγησαν σε νομοθετικές παρεμβάσεις, και προκάλεσαν ανατροπές πολιτικών ομάδων και συσχετισμών, έως και ανασχεδιασμό της εξωτερικής πολιτικής του κράτους.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p>
--

- έχουν διακρίνει τον δημόσιο και ιδιωτικό χώρο στο Βυζάντιο και ιδιαίτερα στο αυτοκρατορικό και αυλικό περιβάλλον
- θα έχουν διαπιστώσει και κατανοήσει τη σχέση του βυζαντινού ηγεμόνα με το κράτος δικαίου
- θα έχουν αντιληφθεί και διαπιστώσει τον ρόλο των συναισθημάτων στην εξέλιξη της ιστορίας των κοινωνιών
- έχουν κατανοήσει τον τρόπο συγκρότησης των έμφυλων ταυτοτήτων στις κοινωνίες
- γνωρίζουν πρωτογενείς πηγές της περιόδου για το θέμα
- έχουν διακρίνει τη βυζαντινή ιδιαιτερότητα όσον αφορά το φαινόμενα της άσκησης εξουσίας από γυναίκες.
- έχουν γνωρίσει και θα έχουν μελετήσει τη δράση γυναικείων μορφών της βυζαντινής εποχής που επηρέασαν ή /και καθόρισαν τις εξελίξεις του μεσαιωνικού κόσμου

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα μελετώνται τα εξής θέματα:

- Η ιστορική διάσταση του Βυζαντίου. Εισαγωγή στο βυζαντινό πολίτευμα. Αυτοκρατορική ιδεολογία. Ο θεσμός της Αντιβασιλείας
- Η θέση και ο ρόλος της γυναίκας στη βυζαντινή κοινωνία ιδιαίτερα κατά την πρώιμη και μέση περίοδο
- Ιστορίες έρωτα
 - α. Αθηναΐς-Ευδοκία και Παυλίνος
Το τέλος της θεοδοσιανής δυναστείας και ο θρίαμβος της ορθοδοξίας
 - β. Ιουστινιανός και Θεοδώρα
Κοινωνική κινητικότητα και δίκτυα ελέγχου
 - γ. Ηράκλειος και Μαρτίνα
Αθέμιτος γάμος και «κληρονομική» διαδοχή
 - δ. Κωνσταντίνος ΣΤ΄ και Θεοδότη
Ένα διαζύγιο για έναν γάμο
 - ε. Λέων ΣΤ΄ και Ζωή Ζαούτζη
Ο έρωτας και η δυναστεία
 - στ. Ζωή Πορφυρογέννητη και Μιχαήλ Δ΄
Η αυγούστα και τὸ ἀγοραῖον γένος
 - ζ. Ευδοκία Μακρεμβολίτισσα και Ρωμανός Δ΄ Διογένης
Η καταπάτηση ενός όρκου και η στρατιωτική κατάρρευση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο (Διαλέξεις στο αμφιθέατρο)</i></p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	35	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28	Αυτοτελής Μελέτη	48	Σύνολο Μαθήματος	150	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	39													
Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	35													
Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	28													
Αυτοτελής Μελέτη	48													
Σύνολο Μαθήματος	150													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση</p>													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>H.-G. Beck, <i>Βυζαντινόν Ερωτικόν</i> (μτφρ. Ι. Δημητρουκας), Αθήνα 1999 (έκδ. πρωτ. 1986). A. Cameron, «The Empress and the Poet», στο A. Cameron, <i>Wandering Poets and Other Essays on Late Greek Literature and Philosophy</i>, Οξφόρδη 2016, 37-80. J.-C. Cheynet, <i>The Byzantine Aristocracy and its Military Function</i>, Όλντερσοτ 2006. J.-C. Cheynet, «Transformations in Byzantine Society in the Eleventh Century, Particularly in Constantinople», στο J. Howard-Johnston (εκδ.), <i>Social Change in Town and Country in Eleventh-Century Byzantium</i> (Oxford Studies in Byzantium), Οξφόρδη 2020, 16-43. Ειρ. Χρήστου, <i>Αυτοκρατορική εξουσία και πολιτική πρακτική. Ο ρόλος του παραδυναστεύοντος στη βυζαντινή διοίκηση (τέλη 8ου - αρχές 11ου αιώνα)</i>, Αθήνα 2008.</p>

- St. Constantinou – M. Meyer (εκδ.), *Emotions and Gender in Byzantine Culture* (New Approaches to Byzantine History and Culture), Palgrave Macmillan 2019.
- J. Haldon, *Οι πόλεμοι του Βυζαντίου. Μάχες και εκστρατείες της βυζαντινής εποχής* (μτφρ. Ν. Πρωτονοτάριος), Αθήνα 2004 (έκδ. πρωτ. 2001).
- M. Hinterberger, «Συναίσθηματα στο Βυζάντιο» στο Αιμ. Μαυρουδής – Α. Ρεγκακος (επιμ.), *Εγχειρίδιο βυζαντινών σπουδών. 27 μελέτες* (μτφρ. Κ. Δημοπούλου), Αθήνα 2014 (έκδ. πρωτ. 2010), 241-259.
- K. G. Holum, *Theodosian Empresses. Women and Imperial Dominion in Late Antiquity*, Μπέρκλεϋ – Λος Άντζελες 1982.
- W. E. Kaegi, *Ηράκλειος, αυτοκράτορας του Βυζαντίου* (μτφρ. Δ. Κωνσταντινάκου), Αθήνα 2007 (έκδ. πρωτ. 2003).
- A. Kaldellis, *Procopius of Caesarea. Tyranny, History, and Philosophy at the End of Antiquity*, Φιλαδέλφεια 2004.
- A. P. Kazhdan – A. W. Epstein, *Αλλαγές στον βυζαντινό πολιτισμό κατά τον 11ο και 12ο αιώνα* (μτφρ. Α. Παππάς και Δ. Τσουγκαράκης), Αθήνα 1997 (έκδ. πρωτ. 1985).
- R.-J. Lilie, *Byzanz unter Eirene und Konstantin VI. (780–802), mit einem Kapitel über Leon IV (775–780)* von Use Rochow (Berliner Byzantinistische Studien 2), Φρανκφούρτη 1996.
- P. Magdalino, (εκδ.), *New Constantines. The Rhythm of Imperial Renewal in Byzantium, 4th-13th Centuries. Papers from the Twenty-Sixth Spring Symposium of Byzantine Studies, St Andrews, March 1992*, Ολντερσοτ 1994.
- Ch. Messis, *Les eunuques à Byzance, entre réalité et imaginaire* (Centre d'études byzantines, néo-helleniques et sud-est européennes, École des hautes études en sciences sociales. Dossiers byzantins 14), Παρίσι 2014.
- K. Nikolaou, «The Byzantines between Civil and Sacramental Marriage» *BCH-mc* 1 (2019) <https://journals.openedition.org/bchmc/285> (τελευταία προσπέλαση 5.12.2020).
- K. Νικολάου, *Η γυναίκα στη μέση βυζαντινή εποχή. Κοινωνικά πρότυπα και καθημερινός βίος στα αριολογικά κείμενα* (ΕΙΕ / ΙΒΕ. Μονογραφίες 6), Αθήνα 2005.
- K. Νικολάου, *Ερωτας και πολιτική στο Βυζάντιο. Επτά Ιστορίες*, Αθήνα 2021.
- K. Nikolaou – I. Chrestou, «Love, Hatred and Violence in the Sacred Palace. The Story and History of the Amorian Dynasty», *Byzantion* 78 (2008), 87-102.
- Odorico, «L'amour à Byzance» = P. Odorico, «L'amour à Byzance. Un sujet de rhétorique?», *Europe* 822 (octobre) 1997, 34-46.
- N. Oikonomidès, «Le serment de l'impératrice Eudocie (1067): un épisode de l'histoire dynastique de Byzance», *REB* 21 (1963), 101-128.
- K. Πιτσάκης, «Η θέση των ομοφυλοφίλων στη βυζαντινή κοινωνία», στο Χρ. Μαλτέζου (γεν. εποπ.), *Πρακτικά Ημερίδας "Οι περιθωριακοί στο Βυζάντιο"*, 9 Μαΐου 1992, Αθήνα 1993, 171-269.
- D. Potter, *Theodora: Actress, Empress, Saint*, Νέα Υόρκη 2015.
- A. Στράτος, *Το Βυζάντιον στον Ζ' αιώνα, Α'-ΣΤ'*, Αθήνα 1965-1977.
- S. Tougher, *The Eunuch in Byzantine History and Society*, Αμπγκντον – Νέα Υόρκη 2008.
- S. Tougher, *The Reign of Leo VI (886-912). Politics and People*, Λέιντεν, Νέα Υόρκη, Κολωνία 1997.
- P. Veyne (επιμ.), *Ιστορία της ιδιωτικής ζωής. Από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στο τέλος της πρώτης χιλιετίας μ.Χ.* (ελλ. μτφρ. Β. Πατσογιάννης), Αθήνα 2010 (α' έκδ. 1985).
- A. Vratimos, «Eudokia Makrembolitissa: Was She Implicated in the Removal of Her Husband, Romanos IV Diogenes, from Power?», *REB* 71 (2013), 277-284.

Π 22 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β΄. Ανάμεσα στην πίστη και την Επιστήμη:
Χειρουργοί, Άγιοι και Φιλόσοφοι στη Μεσαιωνική Ιατρική και τη σύγχρονη Ηθική της

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως Β΄. Ανάμεσα στην πίστη και την Επιστήμη: Χειρουργοί, Άγιοι και Φιλόσοφοι στη Μεσαιωνική Ιατρική και τη σύγχρονη Ηθική της		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υπόβαθρου (επιλεγόμενο ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά συνιστάται οι φοιτητές να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στο Π12		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1190/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Το μάθημα βασίζεται στη μελέτη πρωτογενών πηγών (ιατρικά εγχειρίδια, αγιολογικά κείμενα, φιλοσοφικά αποσπάσματα), καθώς και στη σύγχρονη ιστοριογραφία. Στόχος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν πώς η ιατρική πρακτική εντάσσεται στο ευρύτερο πολιτισμικό και ιδεολογικό πλαίσιο του Μεσαίωνα, αλλά και να ασκηθούν στην κριτική ανάγνωση ιστορικών τεκμηρίων. Τέλος, το μάθημα ανοίγει έναν διάλογο ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, εξετάζοντας επιλεγμένα ζητήματα της ηθικής της σύγχρονης ιατρικής. Μέσα από ιστορικές συγκρίσεις, οι φοιτητές καλούνται να</p>

προβληματιστούν για την έννοια της θεραπείας, της ευθύνης και της πίστης στην ιατρική πράξη σήμερα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διερευνά τη μεσαιωνική ιατρική μέσα από ένα ιστορικό πρίσμα, εστιάζοντας στις κοινωνικές, πολιτισμικές και διανοητικές συνιστώσες της. Οι φοιτητές θα εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο η ιατρική γνώση συγκροτήθηκε, μεταδόθηκε και εφαρμόστηκε στον μεσαιωνικό κόσμο, καθώς και πώς συνυφάνθηκε με τη θρησκευτική πίστη, τη φιλοσοφική παράδοση και την πρακτική εμπειρία. Θεματικές του μαθήματος περιλαμβάνουν:

- Τη σχέση επιστήμης και πίστης στον μεσαιωνικό τρόπο σκέψης.
- Τη θέση των ιατρών, χειρουργών και θεραπευτών στο κοινωνικό σώμα.
- Τον ρόλο των μοναστηριών, των πανεπιστημίων και της εκκλησίας στη διάδοση και τον έλεγχο της ιατρικής γνώσης.
- Τα όρια ανάμεσα στην ιατρική και το θαύμα, με έμφαση στις λατρείες αγίων και στις αφηγήσεις θαυματουργικών θεραπειών.
- Την πρόσληψη της αρχαίας ιατρικής (Ιπποκρατικής και Γαληνικής) μέσα από τη μεσαιωνική μετάφραση και ερμηνεία.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Πίστη, Επιστήμη και Ιατρική στον Μεσαίωνα
2. Χειρουργοί και Πρακτικοί — Η Τέχνη της Θεραπείας
3. Άγιοι, Θαύματα και Ηθική της Φροντίδας
4. Η Μετάβαση στη Νεότερη Ιατρική
5. Η Ηθική της Ιατρικής Σήμερα – Εξελίξεις και Προκλήσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Διαλέξεις, επισκέψεις σε χώρους που μπορούν να λειτουργήσουν ενισχυτικά για την κατανόηση της θεματολογίας του μαθήματος.</p>	39
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</p>	111
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	150
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή απαλλακτική εργασία, η οποία θα ανατεθεί στους φοιτητές ύστερα από συνεργασία με τη διδάσκουσα.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Nancy G. Siraisi, <i>Medieval and Early Renaissance Medicine: An Introduction to Knowledge and Practice</i>, University of Chicago Press, 1997. • Faith Wallis (ed.), <i>Medieval Medicine: A Reader</i>, University of Toronto Press, 2010. • Luke Demaitre, <i>Medieval Medicine: The Art of Healing, from Head to Toe</i>, Praeger, 2013. • Jean-Claude Schmitt, <i>Le corps, les rites, les rêves, le temps</i>, Gallimard, 2001. • Monica H. Green (ed.), <i>The Trotula: An English Translation of the Medieval Compendium of Women's Medicine</i>, University of Pennsylvania Press, 2001. • Tony Hunt, <i>Popular Medicine in Thirteenth-Century England: Introduction and Texts</i>, D. S. Brewer, 1990. • Jean-Philippe Drouot, <i>Chirurgiens, barbiers et charlatans: La pratique médicale au Moyen Âge</i>, Tallandier, 2012. • Darrel W. Amundsen, <i>Medicine, Society, and Faith in the Ancient and Medieval Worlds</i>, Johns Hopkins University Press, 1996. • Jacques Le Goff, <i>La naissance du Purgatoire</i>, Gallimard, 1981. • Mirko Grmek, <i>Histoire de la pensée médicale en Occident</i>, Seuil, 1995. • Stéphane Velut, <i>L'anatomie du pouvoir médical</i>, Gallimard, 2021. • Claude Debru, <i>La dissection: Pratique et pensée scientifiques</i>, CNRS Éditions, 1990.

Π 115 Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Μετασχηματισμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης: εξουσία και κοινωνία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 115	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό (6 ^ο και 8 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία. Μετασχηματισμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης: εξουσία και κοινωνία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου) (Επιλεγόμενο μη-σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εξέταση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1037/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με βασικά θέματα κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας της Ευρώπης κατά τη Μεσαιωνική περίοδο</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγράφουν τη βασική κοινωνική διάρθρωση της Μεσαιωνικής Ευρώπης • Καταλαβαίνουν και εξηγούν τη σημασία και τα ιστορικά συμφραζόμενα κρίσιμων όρων όπως «φεουδαρχία», «χωροδεσποτεία», «σχολαστικισμός», «αίρεση», κ.α. • Απαριθμούν και να αναλύουν τους κύριους παράγοντες ανάπτυξης του μεσαιωνικού ευρωπαϊκού κόσμου (εμπόριο, πόλεις, πανεπιστήμια, κ.ο.κ.)

- Παρουσιάζουν τους κύριους παράγοντες που οδήγησαν στην αγροτική και αστική ανάπτυξη καθώς και στη λεγόμενη «εμπορική επανάσταση» κατά τον 11^ο-13^ο αι., καθώς και να περιγράφουν τα συστατικά χαρακτηριστικά και τις βασικές συνέπειες των φαινομένων αυτών.
- Κατανοούν και εξηγούν τον ρόλο που έπαιξαν τα πανεπιστήμια στην πνευματική ζωή της περιόδου.
- Αναγνωρίζουν τις πολιτικές, κοινωνικές και πνευματικές συνθήκες που οδήγησαν στη εξάπλωση αλλά και την καταστολή αιρετικών κινήσεων.
- Συνοψίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά και αιτήματα των εξεγέρσεων του ύστερου μεσαίωνα και να κατηγοριοποιούν τις κοινωνικές ομάδες που ενεπλάκησαν σε αυτές.
- Αντιλαμβάνονται τους τρόπους διαμόρφωσης και εκμετάλλευσης της ετερότητας ομάδων που βρέθηκαν στο περιθώριο της μεσαιωνικής ευρωπαϊκής κοινωνίας (Εβραίοι, «αλλόθρησκοι», αιρετικοί, κτλ.).
- Κατανοούν και εξηγούν τις ρίζες του μεσαιωνικού – και κατ' επέκταση του σύγχρονου – αντισημιτισμού.
- Συνοψίζουν την ανάπτυξη αντιπροσωπευτικών θεσμών και την εμφάνιση των κοινοβουλίων ή συνελεύσεων των τάξεων στο αγγλικό και το γαλλικό βασίλειο και σε άλλα κράτη της μεσαιωνικής Ευρώπης.
- Παρουσιάζουν τις δημογραφικές, οικονομικές, κοινωνικές αλλά και πολιτισμικές επιπτώσεις που είχε η επιδημία του Μαύρου Θανάτου στην Ευρώπη του 14^{ου} αι.
- Αντιλαμβάνονται τον ρόλο που τα παραπάνω ιστορικά φαινόμενα έπαιξαν στην γενικότερη εξέλιξη της Ευρώπης και στη μετάβαση από τον Μεσαίωνα στους Νέους Χρόνους.
- Αναγνωρίζουν βασικές πρωτογενείς πηγές που αναφέρονται στα παραπάνω ζητήματα και διακρίνουν τις προθέσεις και τις προκαταλήψεις των συγγραφέων τους.
- Εντοπίζουν και αξιοποιούν κατάλληλη βιβλιογραφία για τα υπό εξέταση θέματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει σε βάθος σημαντικά θεματικών για την ιστορία και την εξέλιξη του μεσαιωνικού κόσμου, ιδίως κατά τον Κεντρικό και Ύστερο Μεσαίωνα (περ. 1000-1500). Στόχος είναι να γίνουν κατανοητά κάποια θεμελιώδη χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού μεσαίωνα, καθώς και να αναδειχθούν οι δυναμικές μεταβολές και εξελίξεις που σημάδεψαν την ιστορία της Ευρώπης, αντίθετα με τον «μύθο» ενός απόλυτα στατικού Μεσαίωνα.

Το μάθημα επικεντρώνεται σε τρεις βασικές κατευθύνσεις:

Α. «Θεσμοί»: διαμόρφωση θεσμών διακυβέρνησης και διαπραγμάτευση των ορίων της κεντρικής εξουσίας στη θεωρία και την πράξη

Β. «Τομές»: γεγονότα και παράγοντες που οδήγησαν σε σημαντικές αλλαγές στην οργάνωση της μεσαιωνικής κοινωνίας

Γ. «Περιθώριο»: οι διάφορες ομάδες που βρέθηκαν στον περιθώριο της μεσαιωνικής κοινωνίας (π.χ. Εβραίοι και άλλοι «αλλόθρησκοι», αιρετικοί, λεπροί, κτλ.), και οι μηχανισμοί διαμόρφωσης και εκμετάλλευσης της ετερότητας.

Θέματα υπό εξέταση (ενδεικτικά): Μάγκνα Κάρτα, κοινοβούλια και αντιπροσώπευση στον Μεσαίωνα. Εξεγέρσεις, ανοχή και καταστολή. Ετερότητα και «περιθώριο» στη μεσαιωνική Ευρώπη: η δημιουργία μιας «διώκουσας» κοινωνίας. Ο Μαύρος Θάνατος και ο κοινωνικό-οικονομικός μετασχηματισμός της φεουδαρχικής Ευρώπης. Πανεπιστήμια και σχολαστικισμός. Αιρετικοί και Ιερά Εξέταση. Κινήματα λαϊκής ευσέβειας.

Καθεμιά από τις υποενότητες συνοδεύεται από παρουσίαση των διαθέσιμων πηγών, της σχετικής ιστοριογραφίας και των βασικών προβληματισμών και κατευθύνσεων επί του θέματος.

Θεματικές Ενότητες

1. Εισαγωγή: Ορισμοί, προσεγγίσεις και περιοδολόγηση του ευρωπαϊκού Μεσαίωνα
2. Φεουδαρχία και χωροδεσποτικό σύστημα
3. Ιπποσύνη, υποτέλεια και ο φεουδαλικός κώδικας αξιών
4. Πόλεις: παρακμή και αναβίωση του αστικού φαινομένου
5. Η «Εμπορική Επανάσταση» (11^{ος}-13^{ος} αι.)
6. Πανεπιστήμια και παιδεία
7. Αιρέσεις και καταστολή
8. Η κρίση του 14^{ου} αι. – Α': Ο Μαύρος Θάνατος
9. Η κρίση του 14^{ου} αι. – Β': «Λαϊκές» εξεγέρσεις
10. Μειονότητες και «Διώκουσα Κοινωνία»: Εβραϊκές κοινότητες στη μεσαιωνική Ευρώπη
11. Βασιλική εξουσία και η ανάδυση του νεωτερικού κράτους
12. Κοινοβούλια και θεσμοί αντιπροσώπευσης στον Μεσαίωνα
13. Ανακεφαλαίωση – από τον Μεσαίωνα στους Νέους Χρόνους

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1603 971 1659">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="979 1603 1308 1659">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1666 971 1693">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="979 1666 1308 1693">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1700 971 1787">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="979 1700 1308 1787">111</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1816 971 1843">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="979 1816 1308 1843">150</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111	Σύνολο Μαθήματος	150											
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																			
Διαλέξεις	39																			
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111																			
Σύνολο Μαθήματος	150																			

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων (70%) και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Σωστό-Λάθος με σύντομη αιτιολόγηση (30%). Οι ερωτήσεις ανάπτυξης περιλαμβάνουν και την κριτική ανάλυση σύντομου αποσπάσματος από τις πηγές.</p> <p>Δίνεται η δυνατότητα για εκπόνηση σύντομων εργασιών-παρουσιάσεων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, με μικρή ενίσχυση στην τελική βαθμολογία (ανάλογα με την επίδοση).</p> <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική.</p> <p>Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Le Goff, <i>Ο πολιτισμός της Μεσαιωνικής Δύσης</i> (Βάνιας, 1993) - Ρ. Μπενβενίστε, <i>Από τους Βαρβάρους στους Μοντέρνους. Κοινωνική ιστορία και ιστοριογραφικά προβλήματα της μεσαιωνικής Δύσης</i> (Πόλις, 2007) <p>Επιπλέον βιβλιογραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> - M. Barber, <i>The Two Cities: Medieval Europe, 1050-1320</i> (Routledge, 1992) - R. Bartlett, <i>The Making of Europe: Conquest, Colonization and Cultural Change, 950-1350</i> (Penguin, 1994) - M. Bloch, <i>Η φεουδαλική κοινωνία</i> (Κάλβος, 1987) - C. Cipolla, <i>Η Ευρώπη πριν την βιομηχανική επανάσταση. Κοινωνία και οικονομία 1000-1700 μ.Χ.</i>, (Θεμέλιο, 1988) - G. Duby, <i>The Three Orders: Feudal Society Imagined</i> (University of Chicago Press, 1982) - G. Duby, <i>Ο ιππότης, η γυναίκα και ο ιερέας. Ο γάμος στη φεουδαρχική Ευρώπη</i> (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1996) - R. Horrox (ed.), <i>The Black Death</i> (Manchester University Press, 1994) - J. Le Goff, <i>Οι διανοούμενοι στο Μεσαίωνα</i> (Κέδρος, 2002) - J. Le Goff, <i>Το πουγκί και η ζωή: Οικονομία και θρησκεία στο Μεσαίωνα</i> (Κέδρος, 2004) - M. Lambert, <i>Medieval Heresy: Popular Movements from the Gregorian Reform to the Reformation</i>, 3rd ed. (Blackwell, 2002) - R. S. Lopez, <i>The Commercial Revolution of the Middle Ages, 950-1350</i> (Cambridge University Press, 1976) - R. I. Moore, <i>The Formation of a Persecuting Society</i>, 2nd ed. (Blackwell, 2007) - Μ. Οικονόμου, <i>Ο δυτικός μεσαίωνας και η μετάβαση στη νεότεριότητα</i>, 3 τόμοι (ειδικά τ. 2: Οικονομία – Κοινωνία – Δίκαιο – Πολιτική Θεωρία) (Εκάτη, 2014) - Η. Pirenne, <i>Οι πόλεις του Μεσαίωνα: δοκίμιο οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας</i> (Βιβλιόραμα, 2003)
--

- Ε. Τούντα & Φ. Παιονίδης, *Ύστερη Μεσαιωνική Πολιτική Θεωρία. Ανθολογία κειμένων (St Thomas Aquinas, Marsilio da Padova, Bartolo da Sassoferrato)* (Σταμούλης, 2016)
- C. Wickham, *Η Μεσαιωνική Ευρώπη* (Αλεξάνδρεια, 2018)

Π 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II. Προπαγανδιστικές στρατηγικές, πολιτικός λόγος και συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ευρώπη της Μεταρρύθμισης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 64	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο, 8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία II. Προπαγανδιστικές στρατηγικές, πολιτικός λόγος και συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ευρώπη της Μεταρρύθμισης.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης</i>	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο κατεύθυνσης ιστορίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με αξιολόγηση στην Αγγλική, Γαλλική, ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH213/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εμβάθυνση στον ολοκληρωτικό προπαγανδιστικό πόλεμο που εξαπολύθηκε με την εμφάνιση του κινήματος του Μαρτίνου Λούθηρου. Έμφαση θα δοθεί στην προτεσταντική προπαγανδιστική επίθεση και στην καθολική απάντηση, και στις συναφείς διεργασίες αυτό- και ετερο-προσδιορισμού των θρησκευτικών και εθνικών ταυτοτήτων, αρχικά στο γερμανόφωνο χώρο (1520-1550), και κατόπιν στο βασίλειο της Γαλλίας, στη διάρκεια των Θρησκευτικών Πολέμων (1562-1598).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν εξοικειωθεί με κεντρικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις του πολέμου προπαγάνδας που πυροδοτήθηκε με την κρίση της Μεταρρύθμισης.

- Έχουν μια αρκετά εκτενή εικόνα των προπαγανδιστικών ρητορικών, των τεχνικών στερεοτυπικής αποτύπωσης του εαυτού και του άλλου, του κόσμου της ευρωπαϊκής τυπογραφίας στον 16^ο αιώνα, και των μοναρχικών πολιτικών αποκλειστικού ελέγχου της δημόσιας σφαίρας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ο πόλεμος προπαγάνδας στη γερμανική Μεταρρύθμιση
- Ο πόλεμος προπαγάνδας στους γαλλικούς θρησκευτικούς πολέμους
- Ρητορικές στρατηγικές και προπαγανδιστικές τεχνικές των Προτεσταντών και Καθολικών στην κρίση της Μεταρρύθμισης (1500-1600)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	90
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	150

<p>εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>I. Γραπτή τελική εξέταση</p> <p>II. Αξιολόγηση ατομικών εργασιών εξάσκησης</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Κώστας Γαγανάκης, <i>Ο Πόλεμος των Λέξεων. Θρησκευτική διαμάχη και προπαγάνδα στη Γαλλία τον καιρό της Νύχτας του Αγίου Βαρθολομαίου</i>, Αθήνα, 2003.</p> <p>R.W. Scribner, <i>Για το καλό των απλών ανθρώπων. Λαϊκή προπαγάνδα στη γερμανική Μεταρρύθμιση</i>, Αθήνα, 2011.</p> <p>Philip Benedict & G. Marnef, H. Van Nierop, M. Venard (επιμ.), <i>Reformation, Revolt and Civil War in France and the Netherlands, 1555-1585</i>, Άμστερνταμ, 1999.</p> <p>Roger Chartier, <i>The Culture of Print. Power and the Uses of Print in Early Modern Europe</i>, Οξφόρδη, 1989.</p> <p>Miriam Usher Chrisman, <i>Conflicting Visions of Reform: German Lay Propaganda Pamphlets, 1519-1530</i>, Washington, 1995.</p> <p>Mark U. Edwards jr., <i>Printing, Propaganda and Martin Luther</i>, Berkeley, 1994.</p>

Π 103 Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Η ιστορία του νέου ελληνισμού ως ιστορία των πρώιμων νεότερων χρόνων (15ος – 19ος αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο, 8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία του Νέου Ελληνισμού. Η ιστορία του νέου ελληνισμού ως ιστορία των πρώιμων νεότερων χρόνων (15ος – 19ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης (Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Επιθυμητή η επιτυχής ολοκλήρωση του μαθήματος κορμού Π17		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Εξέταση σε ελληνική και αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1085/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους στην ιστορία του νέου ελληνισμού. • Να εντάξουν ιστορικά φαινόμενα του υπό οθωμανική κυριαρχία ελληνικού χώρου στο πλαίσιο ευρύτερων ιστορικών διεργασιών των πρώιμων νεότερων χρόνων. • Να προβαίνουν σε συγκριτικές θεωρήσεις ιστορικών φαινομένων. • Να γνωρίζουν ερωτήματα και θεματικές της διεθνούς ιστοριογραφίας περί την πρώιμη νεωτερικότητα. <p>Γενικές Ικανότητες</p>
--

Ααμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Καλλιέργεια κριτικής και συγκριτικής σκέψης
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Καλλιέργεια αυτοπεποίθησης και ενθάρρυνση πρωτοβουλιών
- Παραγωγή νέων ερευνητικών πεδίων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζονται εμπειρίες του υπό οθωμανική κυριαρχία ελληνικού χώρου και κόσμου υπό το πρίσμα των προβληματισμών και των βασικών θεματικών που έχουν απασχολήσει τη διεθνή ιστοριογραφία των πρώιμων νεότερων χρόνων. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος θα βρεθούν θεματικές, όπως οι αυτοκρατορίες, η ιστορία του περιβάλλοντος, το εμπόριο και οι διασπορές, τα ταξίδια και η επικοινωνία, οι πολιτισμικές μεταφορές, η θρησκευτική συνύπαρξη και μεταστροφή, η ιστορία των πόλεων, ο πόλεμος και η βία, η εκκοσμίκευση και η ανάπτυξη της έντυπης κουλτούρας, οι επαναστάσεις, καθώς και ζητήματα συλλογικών ταυτοτήτων και προσδιορισμών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	100
	Σύνολο Μαθήματος	150

<p>εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Προφορική εξέταση: οι φοιτητριες/ές επιλέγουν τρεις θεματικές περιοχές από τους φακέλους του μαθήματος και εξετάζονται διεξοδικά σε αυτές.</p> <p>Οι προφορικές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων (φάκελοι) αναρτάται στο E-Class.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>David Abulafia (επιμ.), <i>Η Μεσόγειος στην ιστορία</i>, Αθήνα, 2004.</p> <p><u>Μόλυ Γκρην, Κρήτη: ένας κοινός κόσμος. Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στη Μεσόγειο των πρώιμων νεότερων χρόνων</u>, Ηράκλειο 2005.</p> <p><u>Ελένη Γκαρά, Γιώργος Τζεδόπουλος, Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία</u>, Αθήνα 2015.</p> <p><u>Gelina Harlaftis, Dimitris Dimitropoulos, D. J. Starkey, Corsairs and Pirates in the Eastern Mediterranean, 15th-19th C.</u>, Αθήνα 2016.</p> <p><u>Maria Fusaro, Trade and Cultural Exchange in the Early Modern Mediterranean</u>, Λονδίνο 2019.</p> <p><u>Maurizio Isabella, Southern Europe in the Age of Revolutions</u>, Πρίνστον 2023.</p> <p><u>Olga Katsiardi-Hering, Maria Stassinopoulou (επιμ.), Across the Danube: Southeastern Europeans and Their Travelling Identities (17th – 19th C.)</u>, Leiden 2017.</p> <p><u>Olga Katsiardi-Hering, “City Ports in the Eastern and Central Mediterranean from the mid 16th to the 19th Century. Urban and Social Aspects”</u>, <i>Mediterranean Historical Review</i> 26 (2011), 150-170.</p> <p>Βάσω Σειρηνίδου, <i>Το εργαστήριο του λογίου. Αναγνώσεις, λόγια παραγωγή και επικοινωνία την εποχή του διαφωτισμού μέσα από την ιστορία της βιβλιοθήκης του Δημητρίου Ν. Δάρβαρη (1757-1823)</i>, Αθήνα 2013.</p> <p>Faruk Tabak, <i>The Waning of the Mediterranean. A Geohistorical Approach, 1550-1870</i>, Βαλτιμόρη 2008.</p>
--

Π 112 Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος – 20ός αιώνας)

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 112	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών (19ος – 20ός αιώνας)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (μέσω γραπτών εργασιών στην Αγγλική)		
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH347/		

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο εν λόγω μάθημα εξετάζεται η εθνογένεση και οι κύριες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις στα κράτη της Βαλκανικής Χερσονήσου (Βουλγαρία, Ρουμανία, πρώην Γιουγκοσλαβικές χώρες, Αλβανία) κατά τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Αρχικά, εξηγείται η «ανακάλυψη» των Βαλκανίων από τη Δύση τον 19ο αιώνα (κυρίως από τους Βρετανούς περιηγητές και τους Γερμανούς Γεωγράφους). Στη συνέχεια, παρουσιάζονται η συγκρότηση των εθνικών ταυτοτήτων και οι εθνικοαπελευθερωτικές επαναστάσεις, οι κύριες πολιτειακές παράμετροι των νέων εθνικών κρατών και οι αλληλοσυγκρουόμενοι εθνικισμοί. Τα πολλά και ποικίλα εθνικά ζητήματα της Βαλκανικής (Μακεδονικό, Κοσόβου, Βοσνίας, Τρανσυλβανίας κλπ.), τα οποία αποτελούν κομμάτια του Ανατολικού Ζητήματος, περιγράφονται περιεκτικά, και αναλύεται με συνοπτικό τρόπο πως φθάσαμε στους Βαλκανικούς Πολέμους το 1912. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί η μετεξέλιξη των βαλκανικών κρατών στον Μεσοπόλεμο, οι βασιλικές δικτατορίες και το ρεύμα του ρεβιζιονισμού. Τέλος, θα συζητηθεί η δομή των σοσιαλιστικών καθεστώτων (με έμφαση στην ιδιοτυπία της Γιουγκοσλαβίας) και οι παράγοντες που οδήγησαν στην πτώση τους καθώς και οι πόλεμοι της Γιουγκοσλαβικής διαδοχής. Οι παραδόσεις καταλήγουν με την πτώση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού και τον πόλεμο του Κοσόβου (1999).

Συγκεκριμένα, αναλύονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες: Η Σερβική Επανάσταση, η πολιτική ιστορία της Σερβίας (19ος αι.), η εθνική «Αναγέννηση» (Παλιγγενεσία) των Βουλγάρων, το Μακεδονικό Ζήτημα, το Βουλγαρικό Ζήτημα και η Βουλγαρική Εξαρχία (ίδρ. 1870), Η πολιτική εξέλιξη της Βουλγαρίας (1878-1912), το εθνικό κίνημα των Ρουμάνων της Τρανσυλβανίας (19ος αι.), η ιστορία του Μαυροβουνίου, η σλαβομακεδονική εθνογένεση (1903-1944), τα βαλκανικά κράτη στον Μεσοπόλεμο, τα Βαλκάνια κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1939-1945), τα σοσιαλιστικά Βαλκάνια (1945-1991), οι πόλεμοι της Γιουγκοσλαβικής διαδοχής (δεκ. 1990) κ.ά.

Εν γένει, το συγκεκριμένο μάθημα αποτελεί εισαγωγικό μάθημα στις Βαλκανικές Σπουδές για τους φοιτητές της Κατεύθυνσης Ιστορίας. Η Νεώτερη Ελλάδα αποτελεί οργανικό κομμάτι των Βαλκανίων. Και γι' αυτό το θεωρώ ιδιαίτερα χρήσιμο και σημαντικό αυτό το μάθημα για όσους επιλέγουν την Κατεύθυνση Ιστορίας στο πρώτο πτυχίο τους. Η επιλεγμένη ύλη του μαθήματος στοχεύει στο να κατανοήσουν οι φοιτητές τη μετάβαση των Βαλκανίων από τον «μακρό» 19ο στον 20ό αιώνα και τη σταδιακή διαμόρφωση των μεταψυχροπολεμικών Βαλκανίων. Το μάθημα σκοπεύει να εισάγει τους σπουδαστές στον μηχανισμό των βασικών ιστορικών εξελίξεων που οδήγησαν τους βαλκανικούς λαούς από την πολυεθνική οθωμανική πραγματικότητα στη συγκρότηση εθνικών κρατών και στη συνέχεια σε συγκρούσεις μεταξύ τους. Η διάσπαση πολυεθνικών αυτοκρατοριών και η μετάβαση σε μικρά και αδύναμα και αλληλοσυγκρουόμενα μεταξύ τους κράτη είναι χαρακτηριστική στην περίπτωση των Βαλκανίων.

Ως εκ της φύσης του, το μάθημα αναλύει τις έννοιες του έθνους και την κατασκευή των εθνικών

ταυτοτήτων και των συμβόλων και των αφηγήσεων που τις καταρτίζουν. Προς τούτο, χρησιμοποιούνται και επεξηγούνται βασικές έννοιες και θεωρητικά εργαλεία της πολιτικής επιστήμης, της κοινωνιολογίας και της ανθρωπολογίας, όπως οι «φαντασιακές κοινότητες» και οι «επινοημένες παραδόσεις», για να μνησθεί ο φοιτητής στις ιστοριογραφικές προσεγγίσεις των πολύπλοκων και αμφιλεγόμενων ζητημάτων της Βαλκανικής Ιστορίας, που καλείται να μελετήσει. Μέσα σε αυτά τα γενικά πλαίσια, ο φοιτητής ενημερώνεται για τη βασική βιβλιογραφία, τις διαθέσιμες πρωτογενείς πηγές της Βαλκανικής Ιστορίας που είναι διαθέσιμες στην ελληνική γλώσσα, καθώς και τους τρόπους μνήμης και της αρχαιακής έρευνας, όπου μπορεί να ανατρέξει στο μέλλον για να διευρύνει το πεδίο των γνώσεων και των ενδιαφερόντων του.

Τέλος, τελικός στόχος του μαθήματος αποτελεί η ένταξη της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας στο ευρύτερο βαλκανικό και ανατολικοευρωπαϊκό πλαίσιο της. Οι σπουδαστές καλούνται να αντιληφθούν αφενός τον σύνθετο και αφετέρου τον διεθνικό (transnational) χαρακτήρα των ιστορικών φαινομένων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει θεμελιώδη γνώση βασικών θεματικών εννοιών της Νεώτερης και Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας, από το 1804 έως το 1999.
- Έχει κατανοήσει τους βασικούς μηχανισμούς δημιουργίας των εθνών – κρατών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.
- Αναλύει και να ερμηνεύει την εικόνα των Βαλκανίων στη Δύση.
- Γνωρίζει τη βασική βιβλιογραφία (ελληνόγλωσση, αγγλόγλωσση, γαλλόγλωσση και γερμανόγλωσση) για μια σειρά εννοιών της Νεώτερης και Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας.
- Γνωρίζει τους βασικούς τρόπους της ιστορικής έρευνας των Βαλκανίων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Γενικές Ικανότητες

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στην εθνική διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η «ανακάλυψη των Βαλκανίων από τη Δύση
- Η Σερβική Επανάσταση (1804-1817)
- Πολιτική Ιστορία της Σερβίας (19ος αι.)
- Η εθνική «Αναγέννηση» των Βουλγάρων
- Το Μακεδονικό Ζήτημα (1870-1912)
- Η πολιτική εξέλιξη της Βουλγαρίας (1878-1912)
- Η αλβανική εθνογένεση (1878-1912)
- Ιστορία του Μαυροβουνίου (19ος αι.)
- Το εθνικό κίνημα των Ρουμάνων της Τρανσυλβανίας (19ος αι.)
- Ο ιλλυρισμός και η δημιουργία της Γιουγκοσλαβίας (1918)
- Η Βουλγαρία και το Μακεδονικό Ζήτημα στον Μεσοπόλεμο (1919-1944)
- Οι βασιλικές δικτατορίες στα Βαλκάνια του Μεσοπολέμου
- Η σοσιαλιστική Γιουγκοσλαβία (1944-1991)
- Οι πόλεμοι της γιουγκοσλαβικής διαδοχής (δεκ. 1990) – Συμπεράσματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (σε Αμφιθέατρο)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Βιβλιοπαρουσιάσεις	25
	Εκπαιδευτικές Επισκέψεις	5
	Αυτοτελής μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις Ανάπτυξης (90%) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Χρονολόγηση, ανάλυση & σχολιασμό πρωτογενών πηγών (κειμένων), χαρτών ή εικόνων (10%). <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην Ελληνική. Η Ύλη των Εξετάσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα (σε μορφή document του Word) στο E-Class (στην κατηγορία «Εγγραφα»).</p>
--	---

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Armour, Ian D., *Ιστορία της Ανατολικής Ευρώπης 1740-1918: Αυτοκρατορίες, έθνη και εκσυγχρονισμός* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2016)
- Μπακάλωφ, Γκιόργκι και άλλοι, *Ιστορία της Βουλγαρίας* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2015)
- Castellan, Georges, *Ιστορία των Βαλκανίων: 14ος-20ός αι.* (Αθήνα: Γκοβόστης, 1991)
- Clayer, Nathalie, *Οι απαρχές του αλβανικού εθνικισμού* (Ιωάννινα: Ισνάφι, 2009)
- Clayer, Nathalie και Frederick W. Hasluck, *Μπεκτασήδες, δερβίσηδες και εθνικό κίνημα στην Αλβανία* (Ιωάννινα: Ισνάφι, 2005)
- Goldsworthy, Vesna, *Ruritania: ανακαλύπτοντας τα Βαλκάνια* (Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2004)
- Jelavich, Barbara, *Ιστορία των Βαλκανίων* (Αθήνα: Πολύτροπον, 2006)
- Ristelhueber, René, *Ιστορία των Βαλκανικών Λαών*, (Αθήνα: Δημ. Ν. Παπαδήμας, 2005)
- Σταυριανός, Λευτέρης Σ., *Τα Βαλκάνια από το 1453 και μετά* (Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2007)
- Σφέτας, Σπυρίδων, *Εισαγωγή στη Βαλκανική Ιστορία* (Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2009-2011)
- Todorova, Maria, *Βαλκάνια: Η Δυτική φαντασίωση* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2005)

Π 126 Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Ιστορία της Εκπαίδευσης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 126	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Ελληνική Ιστορία. Ιστορία της Εκπαίδευσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις – σεμιναριακές συναντήσεις	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου) (Επιλεγόμενο μη-σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση σε ελληνική ή αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH528/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Η εκπαιδευτική διαδικασία συντελείται πάντοτε εντός ενός συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου άμεσα συνδεδεμένου με την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική συγκυρία. Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη ζητημάτων που αφορούν στην ιστορία της εκπαίδευσης επικεντρωμένη στον 19ο και 20ο αιώνα στο ελληνικό κράτος. Ενδεικτικά: οι θεωρίες που διαμόρφωσαν την εκπαίδευση, η εκπαίδευση στο μεταβαλλόμενο γεωγραφικό και πολιτικό σκηνικό, εγγραμματοσύνη και μόρφωση, οργάνωση και τρόπος λειτουργίας της εκπαίδευσης, κοινωνικός χαρακτήρας της παιδείας, μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Σημαντικές ενότητες του μαθήματος θα αφιερωθούν στη συγκριτική εξέταση των προηγούμενων και άλλων θεματικών σε παλαιότερες χρονικές περιόδους.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p>

- γνωρίζουν βασικές έννοιες της ιστορίας της εκπαίδευσης
- έχουν συνειδητοποιήσει τη σύνδεση της εξέλιξης της εκπαίδευσης με τις πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές
- γνωρίζουν σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας της εκπαίδευσης στη διαχρονία
- γνωρίζουν την ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Δημιουργική συνεργασία στο πλαίσιο ερευνητικών ομάδων
- Καλλιέργεια της αυτενέργειας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

Βασικές έννοιες και ιστοριογραφικές οπτικές της ιστορίας της εκπαίδευσης

Η παιδεία στο Βυζάντιο

Η εκπαίδευση στον οθωμανικό κόσμο

Η εκπαίδευση στον βενετοκρατούμενο ελληνισμό

Η εκπαίδευση στον 18ο αιώνα έως και τη συγκρότηση του ελληνικού κράτους

Το ελληνικό κράτος και το εκπαιδευτικό σχέδιο του Ιωάννη Καποδίστρια

Η βαυαρική δυναστεία και η οργάνωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών και η οργάνωση της ανώτατης εκπαίδευσης

Το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα: στασιμότητα και κριτική

Ο εκπαιδευτικός δημοτικισμός και το βενιζελικό στρατόπεδο

Η δικτατορία του Μεταξά και η εμπειρία της δεκαετίας του '40

Ο μεταπολεμικός κόσμος και οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις

Η εκπαίδευση στη Μεταπολίτευση. Θεσμικές αλλαγές και ιδεολογικοί αναπροσανατολισμοί

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο (στην τάξη)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39

<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111
	Σύνολο Μαθήματος	150
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Γραπτή τελική εξέταση	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Δημαράς Αλέξης (επιμ.), <i>Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)</i>, τ. 1-2, Αθήνα, Ερμής-Νεοελληνική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1973 - Δημαράς Αλέξης: <i>Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης</i>, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2013 - Κουλούρη Χριστίνα, <i>Ιστορία και γεωγραφία στα ελληνικά σχολεία (1834-1914). Γνωστικό αντικείμενο και ιδεολογικές προεκτάσεις. Ανθολόγιο κειμένων. Βιβλιογραφία σχολικών εγχειριδίων</i>, Αθήνα, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής_Νεολαίας - Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς-18, 1988. - Κυπριανός Παντελής, <i>Συγκριτική Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης</i>, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2004 - Μπουζάκης Σήφης (επιμ.), <i>Πανόραμα ιστορίας της εκπαίδευσης. Όψεις και Απόψεις</i>, 2 τόμοι, Αθήνα, Gutenberg, 2011. - Νούτσος Χαράλαμπος, <i>Ιδεολογία και εκπαιδευτική πολιτική</i>, Αθήνα, Θεμέλιο, 1986. - Παπαπάνος Κώστας, <i>Χρονικό - Ιστορία της Ανωτάτης μας Εκπαιδευσεως</i>, Αθήνα, Αμερικανικό Κολλέγιο Θηλέων, 1970 - Σταυρίδη-Πατρικίου Ρένα, <i>Γλώσσα, εκπαίδευση και πολιτική</i>, Αθήνα, Ολκός, 1999 - Φραγκουδάκη Άννα, <i>Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι. Άγονοι αγώνες και ιδεολογικά αδιέξοδα στο μεσοπόλεμο</i>, Αθήνα, Κέδρος, 2018

Π 146 Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1923-1949: από τη συνθήκη της Λωζάννης στην έναρξη του Ψυχρού Πολέμου

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 146	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία. Ελληνική εξωτερική πολιτική, 1923-1949: από τη συνθήκη της Λωζάννης στην έναρξη του Ψυχρού Πολέμου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υπόβαθρου (επιλεγόμενο ειδίκευσης)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH961/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Το μάθημα εξετάζει την ελληνική εξωτερική πολιτική από την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάννης και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας έως την πρώιμη ψυχροπολεμική εποχή. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν τη σύγχρονη ιστοριογραφική παραγωγή που έχει ως αντικείμενο την ελληνική εξωτερική πολιτική του Μεσοπολέμου και της πρώιμης ψυχροπολεμικής εποχής.
--

- Να γνωρίζουν τις κυριότερες καμπές, τις συνέχειες και τις νέες αφετηρίες στις σχέσεις της Ελλάδας τόσο με τους γείτονές της όσο και με τους βασικότερους παράγοντες του διεθνούς συστήματος.
- Να αντιλαμβάνονται τα πολλαπλά επίπεδα διαμόρφωσης των εξωτερικών σχέσεων της χώρας (εσωτερικό, περιφερειακό, διεθνές).
- Να κατανοούν το ρόλο που διαδραμάτιζαν στη διαμόρφωση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής εξωγενείς παράγοντες, όπως οι Μεγάλες Δυνάμεις, τα γειτονικά κράτη, οι περιφερειακές συσσωματώσεις και οι διεθνείς οργανισμοί.
- Να κατανοούν το ρόλο που διαδραμάτιζαν στη διαμόρφωση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής ενδογενείς παράγοντες, όπως τα Ανάκτορα, οι Ένοπλες Δυνάμεις, τα πολιτικά κόμματα και ο Τύπος.
- Να εκτιμούν τη σημασία για τη διαμόρφωση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής των «βαθύτερων δυνάμεων».
- Να αποκτήσουν σφαιρική αντίληψη για τις σημαντικότερες επιλογές των ελληνικών κυβερνήσεων, εντάσσοντάς τις στη γενικότερη ιστορική πορεία της χώρας από την περιχαράκωση που ακολούθησε τη Μικρασιατική Καταστροφή μέχρι τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης που πυροδότησε το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.
- Να κατανοούν τις προσαρμογές της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής σε μια μεταβατική περίοδο των Διεθνών Σχέσεων κατά την οποία συντελείται σταδιακά η μετάβαση από το παραδοσιακό σύστημα κρατών σε μία νέα μορφή οργάνωσης της διεθνούς κοινωνίας στην οποία σημαντικό ρόλο παίζουν οι διεθνείς οργανισμοί.
- Να μελετούν, να αναλύουν και να επεξεργάζονται ιστορικές πηγές.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει την ελληνική εξωτερική πολιτική από την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάννης και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας έως την πρόιμη ψυχροπολεμική εποχή. Στο μάθημα θα αναλυθούν τα εξής ζητήματα: το πρόβλημα της ελληνικής ασφάλειας και οι στρατηγικές τις οποίες υιοθέτησαν οι κυβερνήσεις των Αθηνών για την αντιμετώπισή του, η στάση της Ελλάδας έναντι των διεθνών οργανισμών (Κοινωνία των Εθνών και Ηνωμένα Έθνη), οι σχέσεις της Ελλάδας με τις Μεγάλες Δυνάμεις και τα γειτονικά της κράτη, η πρόσληψη του διεθνούς συστήματος από την πολιτική ηγεσία και τους υπηρεσιακούς παράγοντες, η προβολή των εθνικών διεκδικήσεων και η ελληνική πολιτική στη Μέση Ανατολή.

Θεματικές Ενότητες:

1. Η Συνθήκη της Λωζάννης

2. Η Ελλάδα και η Κοινωνία των Εθνών
3. Η «παγκαλική παρένθεση»
4. Η «οικουμενική κυβέρνηση» και η έξοδος από το διπλωματικό αδιέξοδο
5. Η εξωτερική πολιτική του Βενιζέλου, 1928-1932
6. Οι αντιβενιζελικές κυβερνήσεις και η έναρξη της διεθνούς κρίσης, 1933-1936
7. Η δικτατορία Μεταξά, 1936-1941
8. Η εξωτερική πολιτική των εξόριστων κυβερνήσεων, 1941-1944
9. Η ελληνική διπλωματία σε αδιέξοδο, 1944-1947
10. Η Ελλάδα από τη βρετανική στην αμερικανική σφαίρα επιρροής, 1947-1949
11. Πρώιμες προσπάθειες αντιμετώπισης των προκλήσεων του Ψυχρού Πολέμου, 1947-1949
12. Η ελληνική πολιτική στη Μέση Ανατολή μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
13. Το κυπριακό ζήτημα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i></p>																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)</p>																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 1037 970 1081"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="986 1037 1316 1081"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 1088 970 1122">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="986 1088 1316 1122">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1128 970 1173">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="986 1128 1316 1173">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1180 970 1236">Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης</td> <td data-bbox="986 1180 1316 1236">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1243 970 1332">Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td data-bbox="986 1243 1316 1332">61</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1361 970 1395">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="986 1361 1316 1395">150</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	20	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	61	Σύνολο Μαθήματος	150											
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	39																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30																							
Σύντομες ατομικές εργασίες εξάσκησης	20																							
Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	61																							
Σύνολο Μαθήματος	150																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i></p>	<p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης:</i> Ελληνική (η αγγλική για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες Erasmus).</p> <p><i>Μέθοδος αξιολόγησης:</i> γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης.</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλεκτρονική τάξη. Τα κριτήρια αξιολόγησης και η εξεταστέα ύλη είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική τάξη.</p>																							

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα
κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα συγγράμματα:

- Κούμας, Μανόλης, *Δεκαετία πολέμων: διλήμματα ελληνικής διπλωματίας, 1940-1949*, Αθήνα: Παπαδόπουλος, 2022.
- Σβολόπουλος, Κωνσταντίνος, *Η ελληνική εξωτερική πολιτική, 1830-1981*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2014.

Επιπλέον βιβλιογραφία:

- Βερέμης, Θάνος (επιμ.), *Ο Μεταξάς και η εποχή του*, Αθήνα, Ευρασία, 2009.
- Διβάνη, Λένα, *Η πολιτική των εξόριστων ελληνικών κυβερνήσεων 1941-44*, Αθήνα και Κομοτηνή, Σάκκουλας, 1991.
- Καραμανλής, Κώστας Αλ., *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι εξωτερικές μας σχέσεις, 1928-1932*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1995.
- Κλάφης, Αντώνης, *Ο Ανδρέας Μιχαλακόπουλος και η ελληνική εξωτερική πολιτική, 1926-1928*, Αθήνα, Ι. Σιδέρης, 2009.
- Κολιοπούλος, John S., *Greece and the British Connection, 1935-1941*, Νέα Υόρκη, Oxford University Press, 1977.
- Κούμας, Μανόλης, *Η ελληνική εξωτερική πολιτική και το ζήτημα της ασφάλειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, 1933-1936*, Αθήνα, Ι. Σιδέρης, 2010.
- Πλουμίδης, Σπυρίδων Γ., *Το καθεστώς Ιωάννη Μεταξά (1936-1941)*, Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2016.
- Σπέντζος, Γιώργος, *Το ζήτημα ασφάλειας της Ελλάδος, 1923-1926*, Χανιά, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», 2020.
- Συρίγος, Άγγελος, *Ελληνοτουρκικές σχέσεις*, Αθήνα, Πατάκης, 2015.
- Σφέτας, Σπυρίδων, *Εισαγωγή στη βαλκανική ιστορία*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2011.
- Σφήκας, Θανάσης Δ., *Το «χωλό άλογο»: οι διεθνείς συνθήκες της ελληνικής κρίσης, 1941-1949*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2007.

Π 138 Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Δουλεύοντας με τις αρχειακές πηγές

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π 138	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία. Δουλεύοντας με τις αρχειακές πηγές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία, εκπαιδευτικές επισκέψεις	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα Ειδίκευσης ή Κατεύθυνσης (Επιλεγόμενο, μη σεμιναριακό)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Επιθυμητή η επιτυχής ολοκλήρωση των μαθημάτων: Π 04 Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1179/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αποκτήσουν εξειδικευμένη γνώση σχετικά με τις πρωτογενείς, αρχειακές ιστορικές πηγές. Επικεντρώνεται σε αυτές της Νεότερης και σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζουν τις βασικές αρχειακές μονάδες στην Ελλάδα και το εξωτερικό σχετικά με την νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία.
--

- Κατανοούν τη λειτουργία των ιστορικών αρχείων και τη χρήση τους για την ιστορική έρευνα.
- Διακρίνουν τα μορφολογικά και εσωτερικά στοιχεία των αρχειακών πηγών και να αποκωδικοποιούν το περιεχόμενό τους.
- Αναπτύσσουν μεθοδολογικό προβληματισμό, ανάλογα με τα διαφορετικά είδη των αρχειακών πηγών, και κριτική σκέψη.
- Συνδέσουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει στα προηγούμενα εξάμηνα με την εξειδικευμένη γνώση που θα λάβουν σχετικά με την μελέτη των αρχειακών πηγών.
- Αξιοποιούν τα πορίσματα της έρευνας των αρχειακών πηγών και στα άλλα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών τους.
- Αξιοποιούν τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας για την ιστορική έρευνα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές και φοιτήτριες που επιθυμούν να αποκτήσουν ταυτόχρονα θεωρητικές γνώσεις και εμπειρία στην αρχειακή έρευνα. Θα γνωρίσουν τη λειτουργία των αρχειακών συλλογών, την κατάταξη του ιστορικού υλικού και τα διάφορα είδη των διαθέσιμων αρχειακών πηγών για τη νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία, στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Θα εξοικειωθούν με τα ερωτήματα που προκύπτουν κατά τη μελέτη των αρχειακών πηγών, σχετικά με τη χρονολόγηση, τη μορφή, το περιεχόμενο και την αξιοπιστία τους. Θα ασκηθούν στην κριτική ανάγνωση και κατανόηση του περιεχομένου, την ερμηνεία των τεχνικών όρων, τον εντοπισμό τόπων, την ταυτοποίηση προσώπων κ.ά. Θα παρουσιαστούν, επίσης, οι ψηφιακές μέθοδοι έρευνας για τις νεότερες και σύγχρονες ελληνικές σπουδές.

Το μάθημα συνδυάζεται με εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ιδρύματα και δημόσιες υπηρεσίες της πρωτεύουσας, που έχουν την ευθύνη για τη διατήρηση και μελέτη ιστορικών αρχείων. Συνιστάται η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων Π 04 «Εισαγωγή στις Ιστορικές Σπουδές» και Π 29 «Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας».

<p>Αναλυτικότερα, το μάθημα θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:</p> <p>Α΄. Οι ιστορικές πηγές, τα είδη των πηγών. Τι είναι ιστορικό τεκμήριο; Τι σημαίνει η έννοια «αρχείο»; Τι συνιστά ένα ιστορικό αρχείο; Διαφορά «αρχείου» και «συλλογής».</p> <p>Σύντομη ιστορική αναδρομή: Αρχαιότητα, Βυζάντιο, νέος ελληνισμός.</p> <p>Β΄. Κατηγορίες αρχείων: Ενεργά, ημιενεργά, ανενεργά-ιστορικά. Δημόσια και ιδιωτικά αρχεία. Παραδείγματα. Το αρχειακό τεκμήριο. Το υπόστρωμα. Κατηγορίες τεκμηρίων ανά λειτουργία, προέλευση και υλικό υπόστρωμα. Το δελτίο αρχειακού τεκμηρίου. Παραδείγματα.</p> <p>Γ΄. Τα έγγραφα, χειρόγραφα και έντυπα. Τα οπτικά και ακουστικά αρχεία. Τα ψηφιακά αρχεία. Παραδείγματα.</p> <p>Δ΄. Η αρχειακή πολιτική του ελληνικού κράτους, πριν και μετά την ίδρυση των Γενικών Αρχείων του Κράτους (1914). Τα ιστορικά αρχεία για την έρευνα της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής ιστορίας. Τα είδη τους, ανάλογα την προέλευση. Παραδείγματα.</p> <p>Ε΄. Η υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Εκπαιδευτική επίσκεψη στην Κεντρική Υπηρεσία.</p> <p>ΣΤ΄. Τα κοινοβουλευτικά αρχεία. Οι αρχειακές συλλογές της Βουλής των Ελλήνων. Εκπαιδευτική επίσκεψη.</p> <p>Ζ΄. Τα διπλωματικά αρχεία. Εκπαιδευτική επίσκεψη στην Υπηρεσία Διπλωματικού Ιστορικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών.</p> <p>Η΄. Τα αρχεία των τραπεζών και των επιχειρήσεων. Το Ιστορικό Αρχείο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τραπέζης Πειραιώς (ΠΙΟΠ). Εκπαιδευτική επίσκεψη.</p> <p>Θ΄. Τα ιδιωτικά αρχεία. Η Ελληνική Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία. Το Ελληνικό και Λογοτεχνικό Ιστορικό Αρχείο, εκπαιδευτική επίσκεψη.</p> <p>Ι΄. Τα οπτικοακουστικά αρχεία. Το ιστορικό Αρχείο της ΕΡΤ. Εκπαιδευτική επίσκεψη.</p> <p>ΙΑ΄. Τα ψηφιακά αρχεία και τα ψηφιακά αποθετήρια.</p> <p>ΙΒ΄. Αρχειακές πηγές για τη νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία στο εξωτερικό.</p> <p>ΙΓ΄. Ανακεφαλαίωση.</p> <p>Ενδέχεται η χρονική σειρά των εκπαιδευτικών επισκέψεων να αλλάξει στην πορεία, ανάλογα με τις διαθεσιμότητες και πιθανές αλλαγές εκ μέρους των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων υποδοχής.</p>
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας E-Class (Ηλεκτρονική Τάξη): ανάρτηση υλικού διαλέξεων (παρουσιάσεις PowerPoint, αποσπάσματα πηγών, κτλ.) και άλλου συνοδευτικού υλικού (βίντεο, σύνδεσμοι ιστοσελίδων, κ.α.)

	<ul style="list-style-type: none"> Ψηφιακές μέθοδοι έρευνας αρχαιολογικών πηγών για τη Νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία (διαδικτυακές βάσεις δεδομένων, ψηφιακές βιβλιοθήκες και ψηφιακά αποθετήρια) 																
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td> <td>111</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111									Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
	Διαλέξεις	39															
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	111															
Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες																
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Τελική γραπτή εξέταση: συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης με επιλογή θεμάτων με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Σωστό-Λάθος. Προαιρετική γραπτή εργασία: υπολογίζεται σε ποσοστό 50% του τελικού βαθμού <p>Οι γραπτές εξετάσεις πραγματοποιούνται στην ελληνική. Η ύλη των εξετάσεων αναρτάται στο E-Class.</p>																

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενα συγγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γιαννακόπουλος, Γεώργιος, & Μπουντούρη, Βασιλική, <i>Εισαγωγή στην Αρχαιολογία</i>. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2016 [https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-703]. Κολυβά, Μαριάννα, <i>Αρχαιολογία. Φορείς Παραγωγής Αρχαίων. Ιστορική Αναδρομή</i>, Αθήνα, Πατάκης 2008 [Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 21467]. Κολυβά, Μαριάννα, <i>Εισαγωγή στην Αρχαιολογία</i>, Αθήνα, Πατάκης 2011 [Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 12608770]. <p>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γιαννακόπουλος, Γεώργιος, & Στογιαννίδης, Γεώργιος, <i>Τα Ιστορικά Αρχαία</i>, Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2024 [https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-1014].

- Burke, Peter, *Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*, μτφρ. Αντρέας Π. Ανδρέου, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2003.
- Farge, Arlette, *Η γέυση του αρχείου*, μτφρ. & πρόλογος Ρίκα Μπενβενίστε, Αθήνα, Νεφέλη, 2004.
- Μπάγιας, Ανδρέας, *Αρχειονομία. Βασικές έννοιες και αρχές. Η οργάνωση των αρχείων για τη διοίκηση και την έρευνα*, Αθήνα, Κριτική, 1998.
- Μπάγιας, Ανδρέας, *Εγχειρίδιο αρχειονομίας. Η επεξεργασία ενός ιστορικού αρχείου*, Αθήνα, Κριτική, 1999.
- Νοταράς Γεράσιμος & Χρυσουλάκη Στέλλα, *Αρχεία: Πηγές γνώσης, πηγές μνήμης*, Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού και Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα 2009.
- Παπαγεωργίου, Στέφανος Π., *Το ελληνικό κράτος (1821-1909) : οδηγός αρχειακών πηγών της Νεοελληνικής Ιστορίας*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1988.
- Πλουμίδης, Γεώργιος, *Διάγραμμα των αρχειακών πηγών της νεοελληνικής ιστορίας*, Αθήνα 1978.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Αρχειακά Νέα*, έκδοση της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας.
- *Επετηρίδα των Γενικών Αρχείων του Κράτους*.
- *Αρχειοτάξιο*, έκδοση των Αρχείων Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας.
- *Δελτίο του Ιστορικού και Παλαιογραφικού Αρχείου*, έκδοση του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας.
- *Folio*, έκδοση της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας, 1-4 (2021-2024).

Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης – Χειμερινό Εξάμηνο

Μαθήματα Κορμού (ΧΕ)

ΙΑ 04 Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας

(6) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς χώρους	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με συγγραφή εργασίας στην αγγλική, γερμανική ή γαλλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH284		

(7) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι μία συνοπτική και συνολική θεώρηση της Επιστήμης της Αρχαιολογίας. Παρουσιάζονται οι ορισμοί, οι αρχές, οι μέθοδοι και οι πρακτικές. Εξετάζονται οι κυριότεροι τρόποι εντοπισμού, αποκάλυψης, χρονολόγησης και μελέτης των αρχαιολογικών καταλοίπων. Επίσης παρουσιάζονται στοιχεία που σχετίζονται με την αρχαιολογική δεοντολογία, τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη σημασία της επιστήμης της αρχαιολογίας και την αξία της μελέτης του παρελθόντος για το παρόν και το μέλλον των σύγχρονων κοινωνιών. Για την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεων από την αρχαιολογική έρευνα του ελληνικού (και όχι μόνο) χώρου. Επίσης, στο πλαίσιο του μαθήματος γίνονται προαιρετικές επισκέψεις και ξεναγήσεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (Μυκήνες, Επίδαυρος, Ελευσίνα και Αγορά Αρχαίας Αθήνας). Σημειώσεις, παρουσιάσεις και βιβλιογραφία αναρτώνται στο η-Τάξη (ARCH284).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Κατανοούν τις βασικές έννοιες, αρχές και μεθόδους της επιστήμης της Αρχαιολογίας. * Να γνωρίζουν τα βασικά στάδια της εξέλιξης της αρχαιολογικής επιστήμης * Να αντιλαμβάνονται τη σημασία της αρχαιολογίας και την αξία της μελέτης του παρελθόντος για το παρόν και το μέλλον των σύγχρονων κοινωνιών.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αναγνώριση της αξίας της διεπιστημονικής έρευνας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών)
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον (λόγω της στενής σχέσης μεταξύ της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος)
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(8) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή. Ορισμοί, αρχές, ερωτήματα και στόχοι της αρχαιολογικής επιστήμης
2. Αρχαιολογικές μαρτυρίες, στρωματογραφία και αρχαιολογικό πλαίσιο
3. Μέθοδοι εντοπισμού και ανεύρεσης της αρχαιολογικής μαρτυρίας
4. Αρχαιολογική ανασκαφή
5. Μέθοδοι χρονολόγησης
6. Μετανασκαφική μελέτη
7. Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία
8. Ιστορία της αρχαιολογικής επιστήμης. Η αρχαιολογία σήμερα
9. Διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς. Δημόσια αρχαιολογία. Αρχαιολογία και πολιτική
10. Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Ακρόπολη και Αγορά Αθηνών
11. Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Ολυμπία και Δελφοί
12. Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Μυκήνες και Κνωσός
13. Μεγάλες στιγμές της ελληνικής αρχαιολογίας: Διμήνη, Σέσκλο και Ακρωτήρι

(9) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx, προβολή ταινίας και σύντομων βίντεο 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία και Χώρους	25
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	21
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση στα ελληνικά που περιλαμβάνει απαντήσεις σε ερωτήσεις ανάπτυξης κειμένου. Φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν είτε προφορικά στα αγγλικά, είτε με υποβολή εργασίας σε αγγλικά, γερμανικά ή γαλλικά.
----------------------------	--

(10) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

Bahn, P. 2004. *Αρχαιολογία. Οδηγός στο παρελθόν και στους θησαυρούς του κόσμου*. Αθήνα: Καπόν.

Βαλαβάνης, Π. (επιμ.) 2007. *Μεγάλες Στιγμές της Ελληνικής Αρχαιολογίας*. Αθήνα: Καπόν.

ΒΑΣΙΚΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Renfrew, C. και P. Bahn. 2001. *Αρχαιολογία: Θεωρίες, Μεθοδολογία και Πρακτικές Εφαρμογές*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.

Κουκουζέλη, Α., Ε. Μανακίδου και Κ. Σμπόνιας. 1999. *Αρχαιολογία στον Ελληνικό Χώρο, Τόμος Α'*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Bahn, P. 2007. *Αρχαιολογία: Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Χουρμουζιάδης, Γ. 1999. *Λόγια από χώμα*. Θεσσαλονίκη: Νησίδες.

Σακελλαράκης, Γ. 1999. *Ανασκάπτοντας το παρελθόν*. Αθήνα: Άμμος.

ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α΄: Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και επισκόπηση των πρώιμων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480 π.Χ.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και επισκόπηση των πρώιμων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480 π.Χ.).		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH441		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις βασικές αρχές της επιστήμης της κλασικής αρχαιολογίας • Κατανοούν τις βασικές μεθόδους στη μελέτη της αρχαίας ελληνικής τέχνης • Αναγνωρίζουν τις κύριες κατηγορίες της αρχαίας ελληνικής τέχνης και την εξέλιξή τους κατά την περίοδο 1200-480 π.Χ
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγικά 2. Μεθοδολογία και πηγές 3. Η μελέτη του κλασικού παρελθόντος σήμερα
--

4. Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου α΄
5. Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου β΄
6. Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου γ΄
7. Αρχαϊκή Εποχή: 7^{ος} αι. π.Χ. α΄
8. Αρχαϊκή Εποχή: 7^{ος} αι. π.Χ. β΄
9. Αρχαϊκή Εποχή: 7^{ος} αι. π.Χ. γ΄
10. Αρχαϊκή Εποχή: 6^{ος} αι. π.Χ. α΄
11. Αρχαϊκή Εποχή: 6^{ος} αι. π.Χ. β΄
12. Αρχαϊκή Εποχή: 6^{ος} αι. π.Χ. γ΄
13. Γενική επισκόπηση – συμπεράσματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων 3) Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Εγχειρίδια Μαθήματος:
- Δ. Πλάντζος, *Ελληνική τέχνη και αρχαιολογία 1200-30 π.Χ.* Εκδόσεις Καπόν: Αθήνα, 2016².
 - Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά, *Αρχαιολογία των πρώιμων ελληνικών χρόνων.* Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα: Αθήνα, 1997.
- Γενική Βιβλιογραφία:
- J. Boardman, *Greek Art.* Thames & Hudson: Λονδίνο και Νέα Υόρκη, 1996⁴.
 - T.J. Smith & D. Plantzos, *A Companion to Greek Art.* Wiley-Blackwell: Οξφόρδη, 2012.

- M. Robertson, *A History of Greek Art*. Cambridge University Press: Κέμπριτζ, 1975.
- W.R. Biers, *The Archaeology of Greece*. Cornell University Press: Λονδίνο, 1996².
- S.E. Alcock & R. Osborne, *Classical Archaeology*. Blackwell: Οξφόρδη, 2007.
- J. Whitley, *The Archaeology of Ancient Greece*. Cambridge University Press: Κέμπριτζ, 2001.
- M. Beard & J. Henderson, *Classical Art. From Greece to Rome*. Oxford University Press: Οξφόρδη, 2001.

ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α΄: Αρχαιολογία και Τέχνη της Πρωτοβυζαντινής Περιόδου (4ος – 7ος αι. μ. Χ.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 3/5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία και Τέχνη της Πρωτοβυζαντινής Περιόδου (4ος – 7ος αι. μ. Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa/courses/ARCH1209		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Γνωριμία με την (πρωτο)Βυζαντινή Αρχαιολογία από τις πρώτες απόπειρες μελέτης της ιστορίας της χριστιανικής τέχνης κατά τον 19^ο και τον πρώιμο 20^ο αιώνα έως τις σύγχρονες διεπιστημονικές ερευνητικές προσεγγίσεις και πρακτικές του 21ου αι. Κατανόηση των βασικών αρχών και όρων του επιστημονικού κλάδου της βυζαντινής αρχαιολογίας, καθώς και της μεθοδολογίας προσέγγισης των βυζαντινών και ειδικότερα των πρωτοβυζαντινών υλικών καταλοίπων. Μελέτη των βασικών χαρακτηριστικών της πρωτοβυζαντινής πολεοδομίας, της κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, της μνημειακής ζωγραφικής, της αρχιτεκτονικής γλυπτικής, της μικροτεχνίας και της χρηστικής κεραμικής (4ος – 7ος αι. μ.Χ.).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν τις βασικές αρχές και όρους του κλάδου της βυζαντινής αρχαιολογίας, • να κατανοούν την μεθοδολογία προσέγγισης των βυζαντινών καταλοίπων, • να γνωρίζουν την ιστορία της Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας, • να ανασυνθέτουν τα κύρια χαρακτηριστικά του δομημένου περιβάλλοντος κατά τους πρωτοβυζαντινούς χρόνους, • να αναγνωρίζουν την τυπολογία των κοσμικών και εκκλησιαστικών αρχιτεκτονικών μνημείων, καθώς και τις τυπολογικές, μορφολογικές και κατασκευαστικές-δομικές ιδιαιτερότητές τους, • να αναγνωρίζουν τις κύριες τάσεις και τα αντιπροσωπευτικότερα έργα της πρωτοβυζαντινής μνημειακής ζωγραφικής, • να αναγνωρίζουν τους βασικότερους τύπους και ρυθμούς της αρχιτεκτονικής γλυπτικής των πρώτων αιώνων, καθώς και τη λειτουργία του δικτύου παραγωγής και διακίνησης μαρμάρου και μαρμάρινων αρχιτεκτονικών μελών, • να αναγνωρίζουν τα ποικίλα τέχνηρα της πρωτοβυζαντινής περιόδου (ανάγλυφα από ελεφαντοστό, υφάσματα, μεταλλικά και υάλινα αντικείμενα, κεραμικά αγγεία και σκεύη), και να κατανοούν την κοινωνική τους διάσταση

καθώς και

- να προβληματίζονται σχετικά με το ρόλο του (πρωτο)βυζαντινού παρελθόντος στη συγκρότηση της σύγχρονης πολιτισμικής ταυτότητας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό και δομημένο μνημειακό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην (πρωτο)Βυζαντινή αρχαιολογία. Ιστορία της έρευνας
2. Ιστορικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο
3. Η αντιμετώπιση του Βυζαντίου και της Βυζαντινής αρχαιολογίας ανά τους αιώνες
4. Από την ιστορία της χριστιανικής τέχνης κατά τον 19^ο και τον πρώιμο 20^ο αιώνα έως τις σύγχρονες διεπιστημονικές ερευνητικές προσεγγίσεις και πρακτικές του 21ου αι.
5. Πρωτοβυζαντινή πολεοδομία Στοιχεία τοπογραφίας και σχεδιασμού του πολεοδομικού ιστού των πόλεων από τον 4^ο έως τον 7^ο αιώνα
6. Γενικά γνωρίσματα της πρωτοβυζαντινής αρχιτεκτονικής
7. Κοσμική αρχιτεκτονική (οχυρώσεις, οικίες, κοσμικά δημόσια κτήρια)
8. Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική: Ο πρωτοβυζαντινός ναός. Τυπολογία: δρομικές ξυλόστεγες βασιλικές, βασιλικές με εγκάρσιο κλίτος, σταυρικές βασιλικές, περίκεντρα (κυκλικά–οκτάγωνα) και τρίκογχα, τετράκογχα, πολύκογχα. Τρόποι και υλικά δόμησης.
9. Τα μνημεία από την εποχή του Κωνσταντίνου Α΄ έως την εποχή του Ιουστινιανού Α΄.
10. Ζωγραφική: ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα
11. Αρχιτεκτονική γλυπτική: Εξόρυξη, επεξεργασία και διακίνηση μαρμάρου. Ο πρωτοβυζαντινός κίονας (βάση, κορμός, κιονόκρανο, επίθημα). Λειτουργικά έπιπλα και κατασκευές. Τεκτονικά χαράγματα
12. Μικροτεχνία: Οστείνα ανάγλυφα, υφάσματα, έργα μεταλλοτεχνίας και υαλοურγήματα
13. Πρωτοβυζαντινή κεραμική

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none">• Εξειδικευμένο με εκπαιδευτικό υλικό με μορφή pptx• Υποστήριξη της μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 X 3 = 39
	Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία	6
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	13 X 3 = 39
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	41
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα επιλογής και συγκεκριμένα:	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. περιγραφή κάτοψης ή/και όψης αρχιτεκτονικού μνημείου 2. περιγραφή φωτογραφίας έργου μνημειακής ζωγραφικής ή/και αρχιτεκτονικής γλυπτικής 3. Ερωτήσεις σύντομης ή εκτενέστερης ανάπτυξης που μπορεί να αφορούν την πρωτοβυζαντινή πολεοδομία, αρχιτεκτονική, ζωγραφική, γλυπτική και μικροτεχνία <p>Οι φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν και με κατάθεση εργασίας/σύντομου δοκιμίου στην αγγλική με θέμα που αναλαμβάνουν στην αρχή του εξαμήνου.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Albani J., Chalkia E. (επιμ.), *Heaven and Earth. Cities and Countryside in Byzantine Greece*, Αθήνα 2013

Ασημακοπούλου-Ατζακά Π., *Ψηφιδωτά δάπεδα, Προσέγγιση στην τέχνη του αρχαίου ψηφιδωτού*, Θεσσαλονίκη 2003.

Asgari N., «The Proconnesian Production of Architectural Elements in Late Antiquity, based on Evidence from the Marble Quarries», *Constantinople and its Hinterland* (επιμ. C. Mango, G. Dagron), Οξφόρδη 1995, 263-288

Bakirtzis Ch. «The Early Christian Church, 4th-7th centuries», *Heaven and Earth. Art of Byzantium from Greek Collections* (επιμ. A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta), Αθήνα 2013, 94-97

Betsch W. E., *The History, Production and Distribution of Late Antique Capital in Constantinople* (διδ. διατριβή), University of Pennsylvania 1977

Bowersock G.W., Brown P., Grabar O., *Late Antiquity. A Guide to the Postclassical world*, Harvard University Press, 1999

Βοκοτόπουλος Π., *Βυζαντινές εικόνες* [Ελληνική Τέχνη], Αθήνα 1995.

Βολανάκης Ι. Η., *Τὰ παλαιοχριστιανικά βαπτιστήρια τῆς Ἑλλάδος* [Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας 84], Αθήνα 1976

Γκιολές Ν., *Παλαιοχριστιανική μνημειακή ζωγραφική (π. 300-726)*, Αθήνα 2007

Γκράτζιου Ο., Λαζαρίδου Α. (επιμ.), *Από τη Χριστιανική συλλογή στο Βυζαντινό Μουσείο. 1884-1930*, Αθήνα 2006

Ćurčić Sl., *Architecture in the Balkans from Diocletian to Süleyman the Magnificent*, New Haven -London 2010

Delvoye Ch., *Βυζαντινή τέχνη*, Αθήνα 1991

Drandaki A., «From Center to Periphery and Beyond: The Diffusion of Models in Late Antique Metalware», *Wonderful Things: Byzantium through its Art* (επιμ. L. James, A. Eastmond), Λονδίνο 2013, 163-84

Drandaki A., Papanikola-Bakirtzi D., Tourta A. (επιμ.), *Heaven and Earth. Art of Byzantium from Greek Collections*, Athens 201

Hattersley-Smith K., *Byzantine Public Architecture between the Fourth and the Early Eleventh Centuries AD with Special Reference to the Towns of Byzantine Macedonia*, Θεσσαλονίκη 1996

James L., *Mosaics in the Medieval World: From Late Antiquity to the Fifteenth Century*, Cambridge 2017

Kapitän G., «Elementi architettonici per una basilica dal relitto navale del VI secolo di Marzamemi (Siracusa)», *CorsiRav* 28 (1980), 71-130

Kautzsch R., *Kapitellstudien. Beiträge zu einer Geschichte des Spätantiken Kapitelles im Osten vom Vierten bis ins Siebente Jahrhundert*, Βερολίνο-Λειψία 1936

Kitzinger, E., *Η Βυζαντινή Τέχνη εν τω γενέσθαι. Τα κύρια τεχνοτροπικά ρεύματα στην περιοχή της Μεσογείου, 3ος-7ος αι.*, Ηράκλειο, 2015.

Kramer J., «Attische Säulenbasen des 5. und 6. Jahrhunderts und ihre Rohform», *BJ* 170 (1970), 271-278

Krautheimer R., *Παλαιοχριστιανική και Βυζαντινή Αρχιτεκτονική, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης*, Αθήνα 1998

Lazaridou A. (επιμ.), *Transition to Christianity. Art of Late Antiquity, 3rd-7th Century AD*, Νέα Υόρκη-Αθήνα 2011.

Lowden J., *Πρώιμη Χριστιανική και Βυζαντινή τέχνη*, Αθήνα 1997

Mango C., *The Art of the Byzantine Empire, 312-1453*, Λονδίνο 1986

Mauskopf-Deliyiannis D., *Ravenna in Late Antiquity*, Cambridge – Νέα Υόρκη 2010

Milburn R., *Early Christian Art and Architecture*, Λος Άντζελες 1991

- Morrisson C., *Le monde byzantin I. L'empire romain d'orient (330-641)*, Παρίσι 2004
- Μπακιρτζής Χ (επιμ.), *Ψηφιδωτά της Θεσσαλονίκης 4^ο-14^ο αιώνας*, Αθήνα 2012
- Μπούρας Χ., *Ιστορία της Αρχιτεκτονικής. 2ος τόμος, Αρχιτεκτονική στο Βυζάντιο, το Ισλαμ και τη Δυτική Ευρώπη κατά το Μεσαίωνα*, Αθήνα 2001, 13-140
- Nelson R., *Holy Image, Hallowed Ground: Icons from Sinai*, Λος Άντζελες 2007
- Ορλάνδος Α., *Η ξυλόστεγος παλαιοχριστιανική βασιλική τῆς Μεσογειακῆς λεκάνης, Α΄-Β΄*, Αθήνα 1952-1954
- Pallas D., *Les monuments paléochrétiens de Grèce découverts de 1959 à 1973*, Città del Vaticano 1977
- Πανσελήνου Ν., *Βυζαντινή ζωγραφική. Η βυζαντινή κοινωνία και οι εικόνες της*, Αθήνα 2010
- Παπανικόλα-Μπακιρτζή Δ. (επιμ.), *Ἔρες Βυζαντίου. Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο*, Αθήνα 2001
- Πετρίδης Π., «Παρατηρήσεις στις πόλεις και τις αστικές οικίες της Ὑστερης Αρχαιότητας στον ελλαδικό χώρο», *ΔΧΑΕ ΚΘ΄* (2008), 247-258
- Πετρίδης Π., *Πρωτοβυζαντινή κεραμική του ελλαδικού χώρου*, Αθήνα 2013
- Ράπτης Κ. Θ., «Αρχαιολογικά τεκμήρια κεραμικών εργαστηρίων στον ελλαδικό χώρο. 4^ο -15^ο αιώνας μ.Χ.», *ΔΧΑΕ* 32 (2011), 173-196
- Ράπτης Κ. Θ., «Η Αχειροποίητος Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο της πρωτοβυζαντινής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής», *ΔΧΑΕ* 40 (2019), 29-60
- Sodini J.-P., “Note sur deux variantes régionales dans les basiliques de Grèce et des Balkans: le tribelon et l'emplacement de l'ambon”, *BCH* 99 (1975), 581-588
- Sodini J.-P., “La sculpture architecturale à l'époque paléochrétienne en Illyricum”, *ACIAC 10* (Θεσσαλονίκη, 28.9-4.10.1980), Α, Θεσσαλονίκη-Città del Vaticano 1984, 207-298
- Sodini J.-P., “Le commerce des marbres à l'époque protobyzantine”, *Hommes et richesses dans l'empire byzantine I, IVe-VIe siècle*, Παρίσι 1989, 164-186
- Spieser J.-M., *Thessalonique et ses monuments du IVe au VIe siècle. Contribution a l'étude d'une ville paléochrétienne*, Αθήνα-Παρίσι 1984
- Spieser J.-M. (επιμ.), *Architecture paléochrétienne*, Fribourg 2011
- Στουφή-Πουλημένου Ι., *Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*, Αθήνα 2011
- Weitzmann K. (επιμ.), *Age of Spirituality. The Late Antique and Early Christian Art, Third to Seventh Century*, New York 1979
- Σωτηρίου Γ., «Αί παλαιοχριστιανικαί βασιλικαί τῆς Ἑλλάδος», *ΑΕ* 1929, 160-248
- Χατζηδάκη Ν., *Βυζαντινά ψηφιδωτά [Ελληνική Τέχνη]*, Αθήνα 1994.
- Zollt Th., *Kapitellplastik Konstantinopels von 4. bis 6. Jahrhundert n. Chr.* [Asia Minor Studien 14], Bonn 1994
- Αρχαιολογικόν Δελτίον
 Αρχαιολογική Εφημερίς
 Βυζαντινά Σύμμεικτα
 Byzantinische Zeitschrift
 Byzantion
 Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
 Dumbarton Oaks Papers
 Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α΄: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Τέχνης Α: Η τέχνη της Αναγέννησης και του Μανιερισμού (15ος-16ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH892/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδειξει τις πολιτιστικές, κοινωνικές, πολιτικές ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων της νεότερης Ευρωπαϊκής τέχνης από τον 14^ο μέχρι τον 16^ο αιώνα.</p> <p>Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνώση βασικών όρων και εννοιών της Ιστορίας της Τέχνης ως επιστημονικού κλάδου • να αναγνωρίζουν τα στυλιστικά χαρακτηριστικά συγκεκριμένων καλλιτεχνικών κέντρων και μεγάλων δημιουργών της Αναγέννησης και του Μανιερισμού • να διαθέτουν τα γνωσιολογικά εργαλεία που τους επιτρέπουν να αναλύουν έργα τέχνης μέσα από διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις • να αντιλαμβάνονται τα έργα τέχνης ως υλικά τεκμήρια του πολιτιστικού τους περιβάλλοντος • να ανατρέχουν στις λογοτεχνικές πηγές και τις θεωρητικές πραγματείες προκειμένου να ερμηνεύσουν προβλήματα εικονογραφίας •
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων πτυχών του ευρωπαϊκού πολιτισμού),
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Ομαδική εργασία.

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Προσεγγίσεις στην Ευρωπαϊκή τέχνη από τον 14ο ως τον 16ο αιώνα
- Εξελίξεις στην αρχιτεκτονική και τη γλυπτική στη Φλωρεντία τον 15ο αιώνα
- Η Φλωρεντινή ζωγραφική το πρώτο μισό του 15ου αιώνα
- Η Φλωρεντινή ζωγραφική το β' μισό του 15ου αιώνα
- Πρώιμη Φλαμανδική τέχνη
- Περιφεριακά κέντρα Urbino - Mantova – Ferrara
- Ωριμη Αναγέννηση: Leonardo da Vinci
- Ραφαήλ, Ρώμη και Αρχαιότητα
- Ο κόσμος του Μιχαήλ Αγγέλου
- Η τέχνη στη Βόρεια Ευρώπη την περίοδο της Αντιμεταρρύθμισης
- Η τέχνη της Βενετίας τον 15ο και 16ο αιώνα
- Το ζήτημα του Μανιερισμού

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από πλούσιο οπτικό υλικό (PPSX), το οποίο τίθεται στη διάθεση των φοιτητών για διευκόλυνση της μελέτης τους. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Η επικοινωνία με τους σπουδαστές για θέματα του μαθήματος γίνεται τόσο δια ζώσης (μετά την ολοκλήρωση της διάλεξης, ώρες υποδοχής) όσο και ηλεκτρονικά (email – Webex).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις θεωρίας	13 (13 εβδ. × 1 ώρες)
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	26 (13 εβδ. × 2 ώρες)
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. × 3 ώρες)

	Αυτοτελής Μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	86 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (e-class) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με βάση:</p> <p>τις τελικές εξετάσεις που είναι γραπτές και η κλίμακα βαθμολογίας είναι 1-10.</p> <p>Θα υπάρχουν ερωτήσεις διαφορετικών τύπων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενότητα ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών. • Ενότητα ερωτήσεων σύντομης απάντησης • Ενότητα ανάλυσης έργων τέχνης 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Baxandall, M. 1988. <i>Painting and Experience in Fifteenth Century Italy</i>. Οξφόρδη. 2. Berlozerskaya, M. 2002. "Introduction" και "Through Fifteenth-Century Eyes". Στο <i>Rethinking the Renaissance: Burgundian Art Across Europe</i>, 1-75. Cambridge. 3. Blunt, A. 1982. <i>Artistic Theory in Italy, 1450-1600</i>. Οξφόρδη. 4. Campbell, S. και M. Cole. 2017. <i>A New History of Italian Renaissance Art</i>. 2η έκδ. Λονδίνο. 5. D'Alleva, A. 2020. <i>Methods and Theories of Art History</i>. 2η έκδ. Λονδίνο. 6. Hartt, F. 2011. <i>Renaissance Art, Painting – Sculpture – Architecture</i>. 7η έκδ. Upper Saddle River. 7. Paoletti, J. και G. Radke. 2012. <i>Art in Renaissance Italy</i>. 4η έκδ. Upper Saddle River. 8. Smith Chipps, J. 2005. <i>Η Αναγέννηση στη Βόρεια Ευρώπη</i>. Μτφ. Ι. Βετσοπούλου. Αθήνα. 9. Χαραλαμπίδη, Α. 2014. <i>Η Ιταλική Αναγέννηση: Αρχιτεκτονική, Γλυπτική, Ζωγραφική</i>. Θεσσαλονίκη. 10. Woods, K., επιμ. 2012. <i>Art & Visual Culture, 1100-1600: Medieval to Renaissance</i>. Λονδίνο.

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΧΕ)

ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία Γ': Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης: Κύρια ρεύματα και σχολές

(6) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 26	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία Γ': Θεωρία της αρχαιολογικής επιστήμης: Κύρια ρεύματα και σχολές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH325		

(7) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τα κύρια ρεύματα αρχαιολογικής σκέψης • εντοπίζουν και να αξιολογούν κριτικά το θεωρητικό υπόβαθρο μίας αρχαιολογικής έρευνας • διακρίνουν, να αξιολογούν και να είναι σε θέση να αξιοποιούν ερμηνευτικά διαφορετικούς τύπους αρχαιολογικής μαρτυρίας • αξιολογούν κριτικά διαφορετικούς τρόπους αρχαιολογικής ερμηνείας
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Αυτόνομη εργασία (προαιρετική)

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(8) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή. Ορισμός της θεωρίας στην αρχαιολογία. Παραδοσιακή αρχαιολογία.
- Νέα ή διαδικαστική αρχαιολογία. Κύρια χαρακτηριστικά.
- Η αρχαιολογία ως (θετική) επιστήμη.
- Η ενδιάμεση θεωρία και η χρήση της αναλογίας στην αρχαιολογία.
- Οι έννοιες του πολιτισμού και της διαδικασίας στην αρχαιολογία.
- Η έρευνα για τη σημασία της ιδεολογίας και της σκέψης κατά το παρελθόν: δομισμός, μαρξισμός, νοησιαρχία (δύο μαθήματα)
- Μεταδιαδικαστική αρχαιολογία. Κύρια χαρακτηριστικά.
- Η θεωρίες της δραστηριότητας και της πρακτικής δράσης.
- Συγκριμενική αρχαιολογία. Ορισμός, αρχές, μέθοδοι έρευνας.
- Αρχαιολογία του φύλου.
- Η έννοια της πολιτισμικής εξέλιξης.
- Μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις.

(9) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	3) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx. 4) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. 5) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας https://app.perusall.com .	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:	

	1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Ανάπτυξη κειμένου Προαιρετικές ενισχυτικές δραστηριότητες: 1) Εβδομαδιαίος γραπτός σχολιασμός μαθήματος 2) Εβδομαδιαίος ηλεκτρονικός σχολιασμός μαθήματος
--	--

(10) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-	Hodder, Ian & Scott Hutson. <i>Διαβάζοντας το παρελθόν: Τρέχουσες ερμηνευτικές προσεγγίσεις στην αρχαιολογία</i> (μετάφραση Νίκος Κούρκουλος). Αθήνα 2010.
-	Johnson, Matthew. <i>Archaeological theory. An introduction (2nd edition)</i> . Chichester 2010.
-	Praetzelis, Andrian. <i>Death by Theory. A Tale of Mystery and Archaeological Theory</i> . Lanham 2010.
-	Trigger, Bruce. <i>Μια ιστορία της αρχαιολογικής σκέψης</i> (μετάφραση Βασιλική Λαλιώτη). Αθήνα 2005.
-	Alberti, Benjamin, Meirion Jones, Andrew, Pollard, Joshua (eds). <i>Archaeology after interpretation: returning materials to archaeological theory</i> . London and New York 2015.

ΙΑ 42 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 42	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία Ανατολικών Πολιτισμών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH275/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τα κύρια γεωγραφικά χαρακτηριστικά της Ανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Εγγύς Ανατολής • γνωρίζουν τα κύρια βασίλεια που αναπτύχθηκαν στην Εγγύς Ανατολή κατά τη 2η και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ. • αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα σωζόμενα μνημεία και τα χαρακτηριστικά των έργων τέχνης στην Εγγύς Ανατολή κατά τη 2η και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ. • αντιλαμβάνονται τον ρόλο των γραπτών πηγών για την κατανόηση της κοινωνίας στην Εγγύς Ανατολή κατά τη 2η και πρώιμη 1η χιλιετία π.Χ.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή: η Εγγύς Ανατολή κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
--

- Αίγυπτος: το Μέσο Βασίλειο και η 2η Ενδιάμεση Περίοδος
- Αίγυπτος: το Νέο Βασίλειο
- Μεσοποταμία: Περίοδος Ur III, Μέση Εποχή του Χαλκού
- Μεσοποταμία: Ύστερη Εποχή του Χαλκού
- Ανατολία: το βασίλειο των Χετταίων
- Το Αιγαίο μέσα από τα κείμενα της Εγγύς Ανατολής
- Η κατάρρευση των ανακτορικών κέντρων της Ανατολικής Μεσογείου
- Η Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή
- Ασσυρία (Νεοασσυριακή Περίοδος)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bard, B. 2017. *An introduction to the archaeology of ancient Egypt*.
- Κοπανιάς, Κ. 2016. *Εισαγωγή στην Ιστορία και Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής (3100-330 π.Χ.)*. Αθήνα.
- Kuhrt, A. 1995. *The Ancient Near East: c. 3000-330 B.C.* London και New York.
- Mieroop, M. Van De. 2011. *A History of ancient Egypt*. Malden.
- _____. 2016. *Ιστορία της Αρχαίας Εγγύς Ανατολής*, μτφρ. Κ. Κοπανιάς. Αθήνα.
- Shaw, I. 2000. *The Oxford history of ancient Egypt*. Oxford.

ΙΑ 108 Αρχαιολογία Ρωμαϊκών Χρόνων: Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Αρχαιολογία των Ρωμαϊκών Χρόνων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι, αλλά για την κατανόηση του μαθήματος είναι επιθυμητό οι φοιτητές/φοιτήτριες να έχουν διδαχθεί το υποχρεωτικό μάθημα κορμού ΙΑ 12 (Κλασική Αρχαιολογία Β').		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH274		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της τέχνης των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων από τον Αύγουστο, το 30 π.Χ., όταν τυπικά τελειώνει η Ελληνιστική Εποχή, μέχρι και τον Μ. Κωνσταντίνο και το τέλος του αρχαίου κόσμου. Εξετάζονται επίσης οι αρχές της τέχνης της περιόδου, τόσο στον ιταλικό χώρο (Ετρούσκοι, Δημοκρατική / Ρεπουμπλικανική Ρώμη) όσο και στην ελληνιστική Ανατολή, καθώς και η Ύστερη Αρχαιότητα, η μετάβαση δηλαδή στο χριστιανικό κόσμο. Παράλληλα, μελετώνται τα ιστορικά και κοινωνικοπολιτικά δεδομένα για την πληρέστερη κατανόηση των καλλιτεχνικών μορφών.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις βασικές αρχές του πολιτισμού των ρωμαϊκών χρόνων, τις επιδράσεις από τον ελληνικό / ελληνιστικό κόσμο και τη σημασία του για τον μετέπειτα ευρωπαϊκό κόσμο. • Αντιλαμβάνονται την επίδραση της Ρώμης στην εξέλιξη του ελληνικού πολιτισμού με έμφαση στον κυρίως ελληνικό χώρο. • Αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες για την κοινωνία της εποχής ιδίως μετά τη ρωμαϊκή κατάκτηση της Ελλάδας το β' μισό του 2ου αι. π.Χ. μέχρι τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και την κατάρρευση του Χριστιανισμού μέσα από μνημεία και τα σπουδαιότερα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα. • Κατανοούν το σημαντικό ρόλο που παίζει η τέχνη και ιδίως η έννοια και η χρήση του πορτρέτου, ως φορέα κοινωνικών επιβολής και επίδειξης.
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών),
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Ομαδική εργασία.

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

1. Εισαγωγή – Προϊστορία Ρώμης - Ετρούσκοι
2. Res Publica Romana
3. Σχέσεις Ρώμης – Ελληνιστικού κόσμου
4. Ρωμαϊκά τεχνικά – τεχνολογικά επιτεύγματα
5. Ρωμαϊκή οικία – Τοιχογραφίες
6. Ρωμαϊκή ενδυμασία (toga) – Όνομα ρωμαίου πολίτη
7. Εποχή του Αυγούστου (31 π.Χ. – 14 μ.Χ.)
8. Εποχή Ιουλιών – Κλαυδίων (14-68 μ.Χ.)
9. Εποχή των Φλαβίων και του Τραϊανού (68-117 μ.Χ.)
10. Εποχή του Αδριανού (117-138 μ.Χ.)
11. Εποχή των Αντωνίνων (138-188 μ.Χ.)
12. Εποχή των Σεβήρων και των Στρατιωτικών αυτοκρατόρων (193-284 μ.Χ.)
13. Εποχή της Τετραρχίας και του Μ. Κωνσταντίνου (284-337 μ.Χ.) – Ύστερη Αρχαιότητα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία – Αρχαιολογικούς χώρους	11
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	60

	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Ερωτήσεις που απαιτούν σύντομη ανάπτυξη κειμένου 3) Αναγνώριση / χρονολόγηση συγκεκριμένων πορτρέτων 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Ευαγγελίδης, Β. <i>Η Αγορά των πόλεων της Ελλάδας από τη ρωμαϊκή κατάκτηση ως τον 3ο αι. μ.Χ.</i>, Θεσσαλονίκη 2010 - von Hesberg, H. <i>Ρωμαϊκή Αρχιτεκτονική</i>, μτφ. Π. Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη 2005 - Hölischer, T. <i>Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές Γνώσεις</i>, μτφ. Π. Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη 2005 - Καραπαναγιώτου, Α. Β. <i>Γυναίκα και κοινωνική προβολή στην Αθήνα. Η μαρτυρία των επιτυμβίων αναγλύφων της ύστερης ελληνιστικής και της αυτοκρατορικής περιόδου</i>, Βόλος 2013 - Kleiner, F. S. <i>A History of Roman Art. Enhanced Edition</i>, Boston 2010 - Κόννολλυ, Π., Ντοτζ, Χ. <i>Η αρχαία πόλη. Η ζωή στην Αθήνα και στη Ρώμη</i>, μτφ. Μ. Λεβεντοπούλου, Αθήνα 2011 - Ramage, M. H., Ramage, A. <i>Ρωμαϊκή Τέχνη από τον Ρωμόλο έως τον Κωνσταντίνο</i>, μτφ. Χ. Ιακειμίδου, Θεσσαλονίκη 2018 - Zanker, P. <i>Ο Αύγουστος και η Δύναμη των Εικόνων</i>, μτφ. Μ. Πεχλιβάνος, Αθήνα 2006

ΙΑ 44 Αρχαιολογία της Μεταβυζαντινής περιόδου: Ο Ελληνικός κόσμος μετά την Άλωση: αρχαιολογία και τέχνη, 15^{ος}-18^{ος} αι.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 44	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο /7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο Ελληνικός κόσμος μετά την Άλωση: αρχαιολογία και τέχνη, 15^{ος}-18^{ος} αι.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και επισκέψεις στους χώρους	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH649 & ARCH717 https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH717/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο μάθημα θα εξεταστούν τα υλικά κατάλοιπα και η τέχνη που αναπτύχθηκε στις περιοχές δράσης ελληνικών πληθυσμών και κοινοτήτων, κατά την περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης μέχρι περίπου το 1800. Στις περιοχές αυτές, που βρίσκονταν υπό οθωμανική ή λατινική κυριαρχία, εξετάζονται η πολεοδομία, η κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, η γλυπτική σε λίθο και ξύλο και η κεραμική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα κυρίαρχα ρεύματα της θρησκευτικής ζωγραφικής της περιόδου, όπως αυτά εκφράστηκαν σε μνημειακά σύνολα και φορητά έργα, καθώς και βασικά στοιχεία της μεταλλοτεχνίας και την κεντητικής. Τις επιμέρους θεματικές διατρέχει ο προβληματισμός γύρω από την αναγνώριση στοιχείων παράδοσης και ανανέωσης στην τέχνη της εποχής, με αναφορές τόσο στην παλαιολόγεια παρακαταθήκη, όσο και στην υποδοχή και ενσωμάτωση στοιχείων από την δυτική και την οθωμανική τέχνη.</p> <p>Τις διαλέξεις συμπληρώνουν επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία της Αθήνας και της Αττικής.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν μία γενική εποπτεία των βασικών χαρακτηριστικών της τέχνης και της αρχαιολογίας της περιόδου • Να τοποθετήσουν σε χρονικά πλαίσια και καλλιτεχνικά ρεύματα αντιπροσωπευτικά έργα της περιόδου

- Να μπορούν να συσχετίσουν τα κορυφαία μνημεία της περιόδου με την τοπογραφία και τις ιστορικές συνθήκες
- Να έχουν κατανοήσει τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία για τη μελέτη της τέχνης και του υλικού πολιτισμού της εποχής

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ

2: ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

3: ΚΟΣΜΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

4: ΝΑΟΔΟΜΙΑ Α΄

5. ΝΑΟΔΟΜΙΑ Β΄

6. ΝΑΟΔΟΜΙΑ Γ΄

7. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ Α΄

8. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ Β΄

9. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ Γ΄

10. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ Δ΄

11. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

12. ΚΕΝΤΗΤΙΚΗ

13. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<i>Πρόσωπο με πρόσωπο</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	13 x 3 = 39
	Επισκέψεις στους χώρους	6 x 3 = 18
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	43

	Μελέτη και ανάλυση	50
	Βιβλιογραφίας	
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αχειμάστου-Ποταμιάνου Μ., Ελληνική τέχνη, Βυζαντινές τοιχογραφίες, Αθήνα 1994.
- Αχειμάστου-Ποταμιάνου Μ., Οι τοιχογραφίες της Μονής Φιλανθρωπηνών στο Νησί των Ιωαννίνων, Αθήνα 2004
- Γαρίδης Μ., Μεταβυζαντινή ζωγραφική (1450-1600). Η εντοίχια ζωγραφική μετά την πτώση του Βυζαντίου στον ορθόδοξο κόσμο και στις χώρες υπό ξένη κυριαρχία, Αθήνα 2007.
- Γκαρά Ε. και Γ. Τζεδόπουλος, Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην οθωμανική αυτοκρατορία 2015, Kallipos, Open Academic Editions: <https://hdl.handle.net/11419/2882>
- Δεληγιάννη-Δωρή Ε., Επιβίωση της βυζαντινής και νέες μορφές της μεταβυζαντινής αρχιτεκτονικής, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, Αθήνα 2000.
- Δελτίον Χριστιανική Αρχαιολογικής Εταιρείας τ. 33 (2012), Πρακτικά ημερίδας Από το Βυζάντιο στη νεώτερη εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη. Μνήμη Δημήτρη Κωνσταντίου. Ηλεκτρονική έκδοση: <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/deltion/issue/view/vol51/showToc>
- Δρανδάκη Α., Εικόνες 14ος-18ος αι. Συλλογή Ρ. Ανδρεάδη, Αθήνα-Μιλάνο 2002 https://www.academia.edu/31240205/Greek_Icons_14th_18th_century_The_Rena_Andreadis_Collection_At_hens_Milan_SKIRA_and_Benaki_Museum_2002
- Drandaki A. (ed.), The Origins of El Greco. Icon Painting in Venetian Greece, Athens-New York 2009 https://www.academia.edu/31239744/The_Origins_of_El_Greco_Icon_Painting_in_Venetian_Crete_exh_cat_Onassis_Cultural_Center_November_2009_February_2010_New_York_2009
- Μπούρας Χ., Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Αθήνα 2001.
- Χατζηδάκης Μ., Έλληνες Ζωγράφοι μετά την Άλωση (1450-1830), τ. 1, Αθήνα 1987. Ηλεκτρονική έκδοση: <http://helios-eie.ekt.gr/EIE/handle/10442/14844>

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΧΕ)

ΣΑ 111 Προϊστορική Αρχαιολογία: Κριτική (επαν-) ερμηνεία των αρχαιολογικών ταφικών δεδομένων

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 111	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κριτική (επαν-) ερμηνεία των αρχαιολογικών ταφικών δεδομένων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργασίες, Ατομική Παρουσίαση	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (Παρέχεται εκπαιδευτική υποστήριξη στην αγγλική γλώσσα, τόσο στο επίπεδο του εποπτικού υλικού, όσο και κατά την ατομική καθοδήγηση και εργασίες στην Αγγλική).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1208		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. να αναγνωρίζουν τη συμβολή των ταφικών δεδομένων στην κατανόηση των κοινωνικών, πολιτισμικών και ιδεολογικών χαρακτηριστικών των κοινωνιών. 2. να κατατάσσουν και περιγράφουν τους βασικούς τύπους ταφικών δεδομένων και να ερμηνεύουν τον ρόλο τους στο αρχαιολογικό συγκείμενο. 3. να παρακολουθούν την ιστορική εξέλιξη των ερμηνευτικών προσεγγίσεων των ταφικών συνόλων και να αναλύουν τον τρόπο με τον οποίο οι αλλαγές στο θεωρητικό τους πλαίσιο επηρέασαν την παρουσίαση των αρχαιολογικών δεδομένων. 4. να αναγνωρίζουν και να συγκρίνουν τα βασικά θεωρητικά ρεύματα της αρχαιολογικής σκέψης και να αξιολογούν την επίδρασή τους στην ερμηνεία των ταφικών πρακτικών. 5. να αναπτύξουν δεξιότητες συγγραφής επιστημονικών εργασιών και δημιουργίας παρουσιάσεων, χρησιμοποιώντας κατάλληλη βιβλιογραφία, επιστημονικό λεξιλόγιο και ακαδημαϊκές συμβάσεις.
Γενικές Ικανότητες

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
2. Αυτόνομη εργασία.
3. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
4. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
5. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
6. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
7. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
8. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μάθημα 1ο: Εισαγωγή στην ερμηνεία ταφικών δεδομένων

- Επισκόπηση και Δομή του Μαθήματος.
- Σημασία των Ταφικών Δεδομένων στην Αρχαιολογία
- Ο ρόλος του θανάτου για το κοινωνικό σύνολο.
- Τύποι ταφικών δεδομένων: Σκελετικά κατάλοιπα, κτερίσματα, ταφικά μνημεία, ταφικοί χώροι, τοπογραφικά στοιχεία, περιβάλλον.
- Εισαγωγή σε βασικούς όρους: ταφική αρχαιολογία, βιοαρχαιολογία, ταφονομία, ταφικό συγκείμενο, ταφικοί χώροι και νεκροταφεία.
- Οδηγίες συγγραφής εργασιών: βασική δομή, οργάνωση κειμένου και επιχειρημάτων, τρόπος σύνταξης βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικών παραπομπών.
- Σύντομη παρουσίαση των προτεινόμενων θεμάτων εργασιών.

Μάθημα 2ο: Εισαγωγή στις Κυριότερες Σχολές Αρχαιολογικής Σκέψης (Α)

- Αρχαιολογία και Ιστορία.
- Ιστορική Επισκόπηση της Ερμηνείας Ταφικών Δεδομένων:
- Πρώιμες προσεγγίσεις στην ανάλυση ταφικών δεδομένων (αρχαιοδιφισμός, πολιτισμική αρχαιολογία).
- Μεταβολές στο ερμηνευτικό ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια του χρόνου (ανάδυση της διαδικαστικής και μεταδιαδικαστικής αρχαιολογίας, μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις).
- Οι περιηγητές και η αρχαιογνωστική παράδοση.
- Πολιτισμική-Ιστορική Αρχαιολογία.
- Η έννοια του «πολιτισμού».
- Παραδείγματα και σύντομη ανάλυση.

Μάθημα 3ο: Εισαγωγή στις Κυριότερες Σχολές Αρχαιολογικής Σκέψης (Β)

- Διαδικαστική (Νέα) Αρχαιολογία.
- Κριτική Πολιτισμικής-Ιστορικής αρχαιολογίας.
- Θέσεις διαδικαστικής αρχαιολογίας.
- Ανθρωπολογικές και κοινωνιολογικές επιρροές.
- Τάφοι ως μέρος του συμβολικού και ιδεολογικού υποσυστήματος.
- Εθνογραφικά παράλληλα.
- Κοινωνία και ταφικά σύνολα.
- Κοινωνία και διαδικαστική αρχαιολογία: Προβληματισμοί.
- Παραδείγματα και σύντομη ανάλυση.

Μάθημα 4ο: Εισαγωγή στις Κυριότερες Σχολές Αρχαιολογικής Σκέψης (Γ)

- Μεταδιαδικαστική Αρχαιολογία και Θεωρητικές Προσεγγίσεις
- Κριτική διαδικαστικής αρχαιολογίας.
- Η μεταδιαδικαστική αρχαιολογία/Α' γενιά.
- Κριτική στάση προς τον υλικό πολιτισμό.
- Ερμηνεία και συγκεκριμενικότητα.

- Το ανθρώπινο σώμα και η ταυτότητα του ατόμου.
- Εθνοτική ταυτότητα.
- Δομισμός.
- Ταφή και τελετουργία.

Μάθημα 5ο: Εισαγωγή στις Κυριότερες Σχολές Αρχαιολογικής Σκέψης (Δ)

- Η μεταδιαδικαστική αρχαιολογία/Β' γενιά.
- Έμφαση σε συγκεκριμένο.
- Κονστρουξιονισμός των ταφικών πρακτικών.
- Διαβατήρια έθιμα.
- Παραδείγματα και σύντομη ανάλυση.
- Κριτική μεταδιαδικαστικής αρχαιολογίας.

Μάθημα 6ο: Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις

- Νοηματοδοτώντας το αντικείμενο.
- Ο νεκρός, το άτομο, τα σκελετικά κατάλοιπα και οι πολλαπλές ταυτότητες.
- Το ταφικό συγκείμενο.

Μάθημα 7ο: Κριτική Ανάλυση Δημοσίευσης (Α').

Παρουσίαση δείγματος κριτικής ανάλυσης μιας θεμελιώδους δημοσίευσης, με σκοπό την ανάδειξη του θεωρητικού πλαισίου που χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη δημοσίευση και πώς αυτό επηρέασε την παρουσίαση και την ερμηνεία των ταφικών δεδομένων. Μέσα από αυτήν την ανάλυση, θα εξετάσουμε τον τρόπο που οι θεωρητικές προσεγγίσεις διαμορφώνουν τις ερμηνείες των ταφικών δεδομένων.

Μάθημα 8ο-13ο: Κριτική Ανάλυση Δημοσιεύσεων (Β').

Επιλογή μιας θεμελιώδους δημοσίευσης για την ερμηνεία ταφικών δεδομένων. Σύνταξη και παρουσίαση κριτικής ανάλυσης που αναδεικνύει το θεωρητικό πλαίσιο και πώς αυτό επηρεάζει την ερμηνεία των ταφικών δεδομένων.

Ανοιχτός διάλογος για ερωτήσεις και ανατροφοδότηση σε κάθε μάθημα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση της πλατφόρμας e-Class: ανάρτηση υλικού διαλέξεων (PowerPoint, πηγές, συνοδευτικό υλικό).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	45
	Φροντιστήριο/Οδηγίες εργασιών	10
	Συγγραφή εργασίας και παρουσίασης	46
	Αυτοτελής Μελέτη	35
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Προφορική παρουσίαση εργασίας: βαρύτητα: 25%. 2. Γραπτή τελική εργασία: βαρύτητα: 75%.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Hodder I. (2003/2010), Διαβάζοντας το Παρελθόν. Τρέχουσες Ερμηνευτικές Προσεγγίσεις στην Αρχαιολογία, Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
2. Trigger, B.G. (1989/2005). Μια ιστορία της αρχαιολογικής σκέψης. Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
3. Johnson, M. (2018). Αρχαιολογική Θεωρία. Μια εισαγωγή (Ελληνική μετάφραση του Johnson, M. 2010. Archaeological Theory. An Introduction. 2nd ed., Malden – Oxford – Chichester: Wiley-Blackwell Publishing). Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
4. Harris O.J.T. και Cipolla C.N. (2017), Archaeological Theory in the New Millennium, London – New York: Routledge.
5. Renfrew C. και P. Bahn (1991/2001), Αρχαιολογία. Θεωρίες, Μεθοδολογία και Πρακτικές Εφαρμογές, Αθήνα: Ινστιτούτο Βιβλίου Α. Καρδαμίτσα.
6. Parker Pearson, M. (2003). The Archaeology of Death and Burial. United Kingdom: History Press.
7. Tarlow, S., & Nilsson Stutz, L. (Eds.). (2013). The Oxford Handbook of the Archaeology of Death and Burial. Oxford University Press.

ΣΑ 154 Προϊστορική Αρχαιολογία: Μυκηναϊκή Τέχνη και Αρχαιολογία

(6) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 154	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μυκηναϊκή Τέχνη και Αρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι (Επιθυμητή η προηγούμενη επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον ενός εκ των μαθημάτων: ΙΑ02, ΙΑ151 ή ΙΑ152)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (προσφέρεται η δυνατότητα παρουσίασης και υποβολής εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH853/		

(7) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων φοιτητών με τις εκφράσεις της μυκηναϊκής τέχνης και εικονογραφίας από την εποχή των λακκοειδών τάφων μέχρι τη μετανακτορική περίοδο και με την παραγωγή και παρουσίαση μελετών σχετικά με αυτές.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν μία γενική εποπτεία της τέχνης της Μυκηναϊκής περιόδου (προέλευση, πηγές επιρροής, εξέλιξη) • Να έχουν μια εμπειρία των απαιτήσεων και προτεραιοτήτων της προφορικής παρουσίασης επί συγκεκριμένου αρχαιολογικού θέματος (και το βαθμό που αυτές συμπίπτουν ή αποκλίνουν από μια γραπτή εργασία) • Να έχουν επίγνωση των βασικών αρχών που διέπουν τη δόμηση μιας επιστημονικής εργασίας: τη διατύπωση ερωτημάτων, την έκθεση του τρόπου που αυτά μπορούν να απαντηθούν και την παρουσίαση των απαντήσεων και των ενδείξεων που οδήγησαν σε αυτές και τις στηρίζουν • Να ασκηθούν στις απαιτήσεις της βιβλιογραφικής έρευνας • Να εξοικειωθούν με τον 'πολιτισμό των παρουσιάσεων' και τον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ ομιλητή/ εισηγητή και ακροατή, τη διατύπωση των ερωτήσεων και τη διάρθρωση της επιστημονικής συζήτησης.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία

- Ομαδική εργασία (υπό προϋποθέσεις)
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής των ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(8) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ/ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗ/ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
- 2: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
- 3: ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Η ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ
- 4: ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ
- 5: ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ: ΚΕΡΑΜΙΚΗ
- 6: ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
- 7: ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ: ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ/ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΟΜΗΣ
8. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
9. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
10. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
11. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
12. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
13. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η ανωτέρω διάρθρωση είναι μόνον ενδεικτική και ενδέχεται να μεταβληθεί ποσοτικά αναλόγως του πλήθους των συμμετεχουσών φοιτητριών/ συμμετοχόντων φοιτητών.

(9) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (περιλαμβανομένων και διδακτικών επισκέψεων σε Μουσεία)	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Με βάση:	

	<ol style="list-style-type: none"> 1) Υποχρεωτική προφορική παρουσίαση (ποιότητα ανάλογης με τον διαθέσιμο προς προετοιμασία χρόνο) 2) Υποχρεωτική υποβληθείσα γραπτή σεμιναριακή εργασία (προσυμφωνημένων προδιαγραφών) 3) Συμμετοχής στις συζητήσεις κατά τις συναντήσεις.
--	---

(10) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - P.A. Mountjoy, <i>Μυκηναϊκή Γραπτή Κεραμική: Οδηγός Ταύτισης</i> (ελληνική μετάφραση Δ. Γοντικά), Αθήνα 1994. - S. Hood, <i>Η Τέχνη στην Προϊστορική Ελλάδα</i> (ελληνική μετάφραση Θ. Ξένος), Αθήνα 1987.

ΣΑ 156 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών: Τα Μεγάλα Βασίλεια και οι Αυτοκρατορίες της Αρχαίας Εγγύς Ανατολής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 156	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τα Μεγάλα Βασίλεια και οι Αυτοκρατορίες της Αρχαίας Εγγύς Ανατολής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι: ΙΑ42		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH953/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τί αναφέρουν τα κείμενα της Μεσοποταμίας και Αιγύπτου σχετικά με τα Μεγάλα Βασίλεια και τις Αυτοκρατορίες της αρχαίας Εγγύς Ανατολής • θα γνωρίζουν τον τρόπο οργάνωσης και αλληλεπίδρασης αυτών των σύνθετων κρατικών οντοτήτων
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το βασίλειο της Akkad • Το βασίλειο της Ur III • Η Αίγυπτος κατά την περίοδο του Παλαιού, Μέσου και Νέου Βασιλείου
--

- Το Χεττιτικό, Μιταννικό και Βαβυλωνιακά βασίλειο
- Η Νεοασσυριακή και η Νεοβαβυλωνιακή αυτοκρατορία
- Η Περσική αυτοκρατορία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	76
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bang, P.F. και W. Scheidel. 2016. *Oxford Handbook of the State in the Ancient Near East and Mediterranean*. Oxford.
- Glatz, C. 2020. *The Making of Empire in Bronze Age Anatolia: Hittite Sovereign Practice, Resistance, and Negotiation*. Cambridge.
- Kuhrt, A. 2007. *The Persian Empire: A Corpus of Sources from the Achaemenid Period*. London.
- Morris, I. και W. Scheidel. Επιμ. 2009. *The Dynamics of Ancient Empires: State Power from Assyria to Byzantium*. Oxford και New York.
- Radner, K. και E. Robson. Επιμ. 2011. *The Oxford Handbook of Cuneiform Culture*. Oxford και New York.

ΣΑ 116 Προϊστορική Αρχαιολογία: Μινωική Θρησκεία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ116	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μινωική Θρησκεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH375/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο κινήθηκε η δημιουργία και εξέλιξη θρησκευτικών αντιλήψεων και λατρευτικών πρακτικών στη μινωική Κρήτη. • Να αντλούν πληροφορίες σχετικά με τα παραπάνω από την εικονογραφία της εποχής, τόσο του αιγαιακού, όσο και του ανατολικού Μεσογειακού κύκλου. • Να επεξεργάζονται τις πληροφορίες κατά ενότητες και να συντάσσουν μικρές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται της μινωικής θρησκείας. • Να χρησιμοποιούν τη σχετική βιβλιογραφία για να τεκμηριώσουν, με τρόπο ενδεδειγμένο, τυπικό και ομοιόμορφο, τις εργασίες τους, δίνοντάς τους τη μορφή μικρών επιστημονικών δοκιμίων. • Να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμίων • Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο είναι βασισμένο στις αρχαιολογικές ενδείξεις που προσφέρουν πληροφορίες σχετικά με τον χαρακτήρα και την εξέλιξη των θρησκευτικών αντιλήψεων, ιδεών και λατρευτικών πρακτικών στην Κρήτη της εποχής του Χαλκού. Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:

1. Η ιστορία της έρευνας και οι πρωτοπόροι στο πεδίο της θρησκείας στο Αιγαίο της Εποχής του Χαλκού.
2. Οι απαρχές της μινωικής θρησκείας.
3. Το μινωικό «πάνθεον».
4. Τα προανακτορικά κρητικά ιερά.
5. Η λατρεία κατά την Παλαιονακτορική περίοδο.
6. Θρησκευτικές αντιλήψεις και πρακτικές κατά την εποχή των νέων ανακτόρων.
7. Τόποι λατρείας, εντός και εκτός των οικιστικών εγκαταστάσεων.
8. Τελετουργίες, θρησκευτικά σύμβολα και λατρευτικός εξοπλισμός.
9. Η θρησκευτική εικονογραφία.
10. Η θρησκεία στην Κρήτη της Μετανακτορικής περιόδου.
11. Διάδοση, επιδράσεις και επιβιώσεις.
12. Συγκεφαλαιωτικές επισημάνσεις και συμπεράσματα.
13. Παρουσίαση εργασιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις-παρουσιάσεις	40
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Συγγραφή εργασίας	45
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Σεμιναριακή εργασία, παρουσιασμένη σε προφορική και ολοκληρωμένη γραπτή μορφή.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασικά συγγράμματα – Θεματικά συνέδρια:

- Αλεξίου Σ. 1958. *Η μινωική θεά μεθ' υψωμένων χειρών* (ανατύπωση από τα Κρητικά Χρονικά 12), Ηράκλειο Κρήτης.
- D'Agata A. L. & A. van der Moortel 2009 (επιμ.), *Archaeologies of Cult. Essays on Ritual and Cult in Crete in Honor of Geraldine C. Gesell* (Hesperia Suppl. 42), Princeton.
- Faure P. 1996, *Ιερά σπήλαια της Κρήτης*, Ηράκλειο.
- Gesell G. C. 1985. *Town, Palace, and House Cult in Minoan Crete* (SIMA 67), Göteborg.
- Hägg R. & N. Marinatos 1981 (επιμ.). *Sanctuaries and Cults in the Aegean Bronze Age. Proceedings of the First International Symposium at the Swedish Institute in Athens, 12-13 May, 1980*, Stockholm.
- Καρέτσου Α. 2000 (επιμ.). *Κρήτη-Αίγυπτος. Πολιτισμικοί δεσμοί τριών χιλιετιών*. Ηράκλειο Κρήτης. Μελέτες, Ηράκλειο Κρήτης.
- Laffineur R. & R. Hägg (επιμ.). *POTNIA. Deities and Religion in the Aegean Bronze Age* (Aegaeum 22), Liège and Austin.
- Marinatos N. 1983. *Minoan Religion: Ritual, Image, and Symbol*, Columbia.
- Nilsson M. 1950. *The Minoan and Mycenaean Religion and its Survival in Greek Religion*, Lund.
- Persson A. 1942. *The Religion of Greece in Prehistoric Times*, Berkeley.
- Rutkowski B. 1986. *The Cult Places of the Aegean*, New Haven and London.
- Ειδικές μελέτες (τόποι λατρείας, θρησκευτική εικονογραφία, θρησκευτικές πρακτικές):
- Evans A. 1901. The Mycenaean Tree and Pillar Cult and its Mediterranean Relations, *JHS* 21, 99-204.
- Πλάτων Ν. 1951. Το Ιερόν Μαζά και τα μινωικά Ιερά Κορυφής, *Κρητικά Χρονικά* 5, 96-160.
- Ρεθεμιωτάκης Γ. 1998. *Ανθρωπομορφική πηλοπλαστική στην Κρήτη από τη Νεοανακτορική έως την Υπομινωική περίοδο*, Αθήνα.
- Warren P. 1988. *Minoan Religion as Ritual Action* (SIMA pocket book 72), Göteborg.

ΣΑ 26 Κλασική Αρχαιολογία: Εικόνες από το αρχαίο θέατρο

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 26	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εικόνες από το αρχαίο θέατρο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH420		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το σεμινάριο διερευνά τη «θεατρική» εικονογραφία των αττικών και κατωϊταλιωτικών αγγείων κατά τη διάρκεια της υστεροαρχαϊκής και κλασικής εποχής. Η σκηνική παρουσίαση του αρχαίου θεάτρου συνίσταται σε μια αλληλουχία οπτικών και ακουστικών εικόνων, η οποία έχει χαθεί οριστικά.</p> <p>Ωστόσο, το θέατρο απέτελεσε πηγή έμπνευσης για ορισμένους αγγειογράφους, μέσα από το έργο των οποίων μπορούμε να αποκαταστήσουμε συγκεκριμένα στοιχεία από το χαμένο θέαμα της τραγωδίας, της κωμωδίας και του σατυρικού δράματος. Επιπλέον, μπορούμε να εντοπίσουμε στοιχεία από συγκεκριμένες μυθολογικές διηγήσεις, που αποτελούσαν τον πυρήνα όχι μόνο των σωζόμενων αλλά και ορισμένων χαμένων θεατρικών έργων, τα οποία μας είναι γνωστά μόνο ως τίτλοι ή από αποσπάσματα και μεταγενέστερες αναφορές.</p> <p>Οι σχέσεις των εικαστικών και θεατρικών εικόνων διερευνώνται αναλυτικά στο σεμινάριο, το οποίο περιλαμβάνει υποχρεωτική εκπόνηση εργασίας και προφορική παρουσίασή της.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στην πλούσια εικονογραφία της κεραμικής, να ασκηθούν στον τρόπο “ανάγνωσης” των εικόνων και να κατανοήσουν τις μεθόδους της εικαστικής αφήγησης, η οποία διαφέρει πολύ από την αφήγηση μέσω του γραπτού ή του προφορικού λόγου. • Αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες μέσα από τις εικόνες που ζωγραφίστηκαν σε εποχές οι οποίες σηματοδεύτηκαν από σημαντικές πολιτικές και πολιτιστικές εξελίξεις. • Διαβάζουν κριτικά τις δημοσιεύσεις για να αναπτύξουν τις δικές τους ερμηνείες • Συγγράφουν και να παρουσιάζουν προφορικά επιστημονικές εργασίες
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1: ΓΕΝΙΚΑ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ
- 2: ΠΡΟΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ
- 3: ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ
4. ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ
- 5: ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΣΑΤΥΡΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
- 6: ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΓΓΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑΣ
- 7: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ - Α: ΦΛΥΑΚΕΣ
- 8: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ – Β: ΚΑΒΕΙΡΙΚΑ ΑΓΓΕΙΑ
- 9: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
- 10: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
- 11: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
- 12: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
13. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	25
	Σεμινάρια	15
	Μελέτη και ανάλυση βλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	35
	Συγγραφή εργασίας	60

	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>I. Ενεργός συμμετοχή στο σεμινάριο και προφορική παρουσίαση της εργασίας (30%)</p> <p>II. Γραπτή τελική εργασία (70%)</p> <p>Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με την διδάσκουσα</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κεφαλίδου, Ε. 2008. <i>Η Εικονολογία της Αττικής Τραγωδίας</i>, στο: Μαρκαντωνάτος, Α. & Τσαγγάλης, Χ. (επιμ.), <i>Αρχαία Ελληνική Τραγωδία – Θεωρία και Πράξη</i>, Αθήνα, 637-725. - Csapo, E. 2010. <i>Actors and Icons of the Ancient Theater</i>, Λονδίνο. - Green, J.R. & Handley, E. 1998. <i>Εικόνες από το αρχαίο ελληνικό θέατρο</i> (μετάφρ. Μ. Μάντζιου), Ηράκλειο. - Taplin, O. 1993. <i>Comic Angels and Other Approaches to Greek Drama Through Vase-Painting</i>, Οξφόρδη. - Taplin, O. 2007. <i>Pots and Plays. Interactions between Tragedy and Greek Vase-painting in the Fourth Century B.C.</i>, Los Angeles. - Taplin, O. & Wyles, R. (επιμ.) 2010. <i>The Pronomos Vase and its Context</i>, Οξφόρδη-Νέα Υόρκη. <p>- Πηγές στο Διαδίκτυο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beazley Archive Pottery Database: http://www.beazley.ox.ac.uk/pottery - Οι επίσημοι ιστότοποι των ελληνικών και ξένων Μουσείων και επιστημονικών/ερευνητικών ιδρυμάτων.

ΣΑ 165 Κλασική Αρχαιολογία: Αρχαιολογία του Θανάτου στον Ελληνιστικό Κόσμο

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 165	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία του Θανάτου στον Ελληνιστικό Κόσμο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass.uoa.gr/courses/ARCH1022/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζουν την συμβολή της μελέτης των ταφικών πρακτικών στην ευρύτερη κατανόηση του ελληνιστικού κόσμου • ερευνούν αξιοποιώντας τα πρωτόκολλα εργασίας και μελέτης της αρχαιολογίας του θανάτου, και της αρχαιολογικής θεωρίας • αναλύουν και να ανασυνθέτουν ταφικά σύνολα • εξάγουν συμπεράσματα για την κοινωνική δομή και οργάνωση κατά τους ελληνιστικούς χρόνους μέσα από τις ταφικές της πρακτικές
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενικά εισαγωγικά
- Θάνατος, θρήνος και διαβατήριες τελετές. Η ψυχή και αλληγορίες του θανάτου και της μεταθανάτιας ζωής κατά τους ελληνιστικούς χρόνους.
- Το τοπίο του θανάτου. Από τα νεκροταφεία στις Νεκροπόλεις.
- Ταφικές πρακτικές. Ενταφιασμός/καύση. Δευτερογενής ταφή.
- Ταφικά μνημεία και κοινοί τύποι τάφων.
- Κτερίσματα
- Σήμανση των τάφων. Απεικόνιση των νεκρών.
- Προγονολατρεία και λατρεία του ηγεμόνος.
- Παρουσίαση και σχολιασμός εργασιών.
- Σύνοψη και συμπεράσματα σεμιναρίου

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	22
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	13
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	10
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Συγγραφή εργασίας	60
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Ενεργή συμμετοχή στο σεμινάριο (10%) 2) Προφορική παρουσίαση εργασίας (20%) 3) Γραπτή εργασία (70%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Berns, C., & Huguenot, C. *Griechische Monumental Gräber. Regionale Muster und ihre Rezeption in ägäischen Raum in klassischer und hellenistischer Zeit*. Düren 2020
- Dimakis, N. Burial & commemoration of children in Hellenistic Greece'. Στο: *Griechische Nekropolen [Beiträge zur Archäologie Griechenlands 5]* 287-305, 2019

- Jouanna, D. *Οι Έλληνες στον Κάτω Κόσμο. Από τον Όμηρο στον Επίκουρο*, μτφ. Χ. Μαγουλας. Αθήνα 2019
- Fedak, J. *Monumental Tombs of the Hellenistic Age*. Toronto 1990
- Henry, O., & Kelp, U. *Tumulus as Sema: Space, politics, culture, and religion in the first millennium BC*. Berlin 2016.
- Palagia, O. “Commemorating the Dead: Grave Markers, Tombs, and Tomb Paintings, 400–30 BCE”. Στο: M.M. Miles (επιμ.), *A Companion to Greek Architecture*. Oxford 1996, 374-389

ΣΑ 166 Κλασική Αρχαιολογία: Εμβάθυνση σε στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής α) θεάτρων, β) οχυρώσεων

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 166	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο /7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνση σε στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής α) θεάτρων, β) οχυρώσεων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και συναντήσεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΑ 11 και ΙΑ12		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ ARCH1205		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το σεμινάριο εστιάζει σε δύο αντικείμενα της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής: (α) στο θέατρο και εν γένει στους χώρους θέασης και ακρόασης (θέατρα, ωδεία, εκκλησιαστήρια, βουλευτήρια, τελεστήρια κ.α. καθώς και στους συνοδούς αυτών αρχιτεκτονικούς τύπους) και (β) στην οχυρωματική αρχιτεκτονική. Αναλύεται η περίοδος από το ~1100 π.Χ. έως τους ελληνοιστικούς χρόνους. Η ανάλυση εμπλουτίζεται με αναφορές στην προϊστορία των κτηριακών τύπων κατά την προγενέστερη περίοδο, καθώς και στην εξέλιξη τους στην ρωμαϊκή περίοδο με έμφαση στις μετατροπές ήδη υφιστάμενων κτηριακών συγκροτημάτων. Εξετάζεται η ορολογία, η εξέλιξη της τυπολογίας, οι χαράξεις, η μορφολογία, η αισθητική, η οικοδομική, οι συνοδές κατασκευές, καθώς και ο σχετικός μηχανολογικός και τεχνολογικός εξοπλισμός, όπως επίσης και οι τρόποι ενσωμάτωσης των εν λόγω κτηριακών τύπων στο αστικό ή ιερό ανθρωπογενές περιβάλλον και στο φυσικό εδαφικό ανάγλυφο. Μελετάται η επίδραση των πνευματικών, τεχνολογικών, στρατιωτικών και πολιτικών εξελίξεων στην αρχιτεκτονική έκφραση των εν λόγω έργων αρχιτεκτονικής με έμφαση σε αντιπροσωπευτικά και εξειδικευμένα παραδείγματα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν βασικά και ειδικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά των θεάτρων, χώρων θέασης και ακρόασης και των οχυρωματικών έργων κατά τις περιόδους που εξετάζονται στο εν λόγω γνωστικό αντικείμενο. • Κατανοούν την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής μορφής, τυπολογίας και οικοδομικής των εν λόγω κτηριακών τύπων και των συνοδών κατασκευών τους.

- Αξιολογούν κριτικά τις προσεγγίσεις και προβληματισμούς της σύγχρονης έρευνας σχετικά με εξειδικευμένες πτυχές του γνωστικού αντικείμενου.
- Συσχετίζουν την αρχιτεκτονική αυτών των κτηριακών τύπων και συγκροτημάτων με τις κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές συνθήκες και πνευματικές κατακτήσεις της εκάστοτε χρονικής περιόδου.

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο (α) και (β). Προϊστορία και βασικά στοιχεία εξέλιξης.

II. Ανάλυση ζητημάτων μεθοδολογίας, διερεύνησης βιβλιογραφίας, ανάλυσης και συζήτησης του αντικείμενου στο πλαίσιο σεμιναριακής εργασίας.

III. Εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο και παρουσίαση θεμάτων εργασιών Α.

IV. Εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο και παρουσίαση θεμάτων εργασιών Β.

V. - VII. Εμβάθυνση στο γνωστικό αντικείμενο (α) και (β) και συζήτηση θεμάτων εργασιών.

VIII - XII. Παρουσιάσεις εργασιών και Συζήτηση.

XIII. Παρουσιάσεις εργασιών και Συζήτηση. Γραπτή Εξέταση Πολλαπλής Επιλογής

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή .pptx / .pdf Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class, με παροχή -μεταξύ άλλων- και ειδικής βιβλιογραφίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 x 3 = 39
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	66
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Δημόσια Παρουσίαση Εργασίας	

	II. Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής III. Εκπόνηση Ατομικής ή Ομαδικής Εργασίας * Δεκτές έως 2 απουσίες από τις συναντήσεις στο αμφιθέατρο, σύμφωνα με τον Οδηγό Σπουδών
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

M.-C. Hellmann, *Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική* (Αθήνα 2003).

X. Μπούρας, *Μαθήματα ιστορίας της αρχιτεκτονικής τ.Α.* (Αθήνα 1999)

W. Müller - Wiener, *Η Αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα*, (μτφρ.) (Μόναχο 1995)

A. Ορλάνδος, *Τα υλικά δομής των αρχαίων Ελλήνων* (Αθήνα 1958).

G. Gruben, *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων* (Αθήνα 2000).

W. B. Dinsmoor, *The Architecture of Ancient Greece*, (London 1975).

ΣΑ 20 Κλασική Αρχαιολογία: Η αρχαία ελληνική πόλις. Αρχαιολογική τεκμηρίωση.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η αρχαία ελληνική πόλις. Αρχαιολογική τεκμηρίωση.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH606/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και τις ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη συνθετική μελέτη ζητημάτων του αρχαίου ελληνικού κόσμου • Να συλλέγουν δεδομένα διαφορετικού είδους (γραμματειακές πηγές, επιγραφές, νομίσματα, αποτελέσματα αρχαιολογικής έρευνας), άλλα από τα οποία είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο άλλα απαιτούν την παραδοσιακή βιβλιογραφική αναζήτηση • Να αναλύουν τα δεδομένα αυτά και στη συνέχεια να τα συνθέτουν κατά τρόπο πρωτότυπο, τεκμηριώνοντας τις ιδέες και προτάσεις τους • Να παρουσιάζουν την εργασία τους προφορικά ενώπιον ακροατηρίου με χρήση PPTX και να συζητούν για αυτήν • Να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους σε σαφώς δομημένες γραπτές εργασίες με υποσημειώσεις και βιβλιογραφία
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή: η αρχαία ελληνική πόλις (γένεση, ανάπτυξη, ακμή, παρακμή)
- Ψηφιακές πηγές
- Το έργο του *Copenhagen Polis Center*
- Κριτήρια αναγνώρισης ενός σχηματισμού ως πόλεως
- Η *Ναξίων πόλις*
- Ιερό Απόλλωνος Μαλεάτα και Ασκληπιού και συγκρότηση της πόλεως των Επιδαυρίων
- Διάλεξη προσκεκλημένου ομιλητή για την παρουσίαση ειδικού θέματος
- Εκπαιδευτική επίσκεψη στην αρχαία Αγορά των Αθηνών
- Ανάθεση εργασιών με θέμα *πόλεις* του αρχαίου ελληνικού κόσμου, αναλόγως με τα ενδιαφέροντα των φοιτητών/-τριών. Παρουσιάσεις εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Ενεργή συμμετοχή στο σεμινάριο (10%) 2) Προφορική παρουσίαση και δημόσια συζήτηση της εργασίας (20%) 3) Γραπτή εργασία (70%) Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με τη διδάσκουσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ψηφιακές πηγές (TLG, PHI Greek Inscriptions, Dyabola, Αποθετήρια ΕΚΤ κλπ)
- H. Börm - N. Luraghi (επιμ.), *The Polis in the Hellenistic World*. Στουτγάρδη 2018

- M. H. Hansen & Th. Heine Nielsen (επιμ.), *An inventory of archaic and classical poleis*, Οξφόρδη 2004.
- M. H. Hansen, Πόλις: *Μια εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Πόλη-Κράτος*, Αθήνα 2023.
- J. Ma, *Polis: A new history of the ancient Greek city-state from the early Iron Age to the end of antiquity*, Princeton 2024.
- A. S. Sfyroera. Naxos, the Largest Cycladic Island with a Single Polis: A Survey through Ancient Times. Στο E. Angliker & J. Tully (επιμ.). *Cycladic Archaeology and Research. New Approaches and Discoveries*, Οξφόρδη 2018, 325-338.
- Α. Σ. Σφυρόερα, Η συγκρότηση της πόλεως τῶν Ἐπιδαυρίων. Τεκμήρια από το ιερό Απόλλωνος Μαλεάτα και Ασκληπιού. Στο *Το Αρχαιολογικό Έργο στην Πελοπόννησο 2*, Καλαμάτα 2020, 405-415.
- Α. Σ. Σφυρόερα, ἔδοξεν Ἀύλωνίοις. Πόλις, κῶμαι και δῆμοι στην αρχαία Νάξο με αφορμή το ψήφισμα IG XII 5, 36. Στο Μ. Δαμάση, Χρ. Μάρκου, Π. Βαλσαμίδης (επιμ.), *Τση αρχοδιάς αχνάρια. Τιμητικός τόμος για τον ομότιμο καθηγητή Μανόλη Γ. Σέρρη*, Θεσσαλονίκη 2025, 1361-1376.

Κάθε φοιτητής/τρια αναλαμβάνει ατομική εργασία για την οποία προτείνεται ειδική βιβλιογραφία.

ΣΑ 196 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Βυζαντινά χειρόγραφα: νέες προσεγγίσεις, νέα ερωτήματα

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 196	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό εξάμηνο 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινά χειρόγραφα: νέες προσεγγίσεις, νέα ερωτήματα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΑ13, Α14		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με εργασίες στην αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1180/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Βυζαντινά χειρόγραφα: νέες προσεγγίσεις, νέα ερωτήματα</p> <p>Το σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος συζητούνται οι κυριότερες θεωρητικές και ερμηνευτικές κατευθύνσεις της έρευνας στην προσέγγιση των βυζαντινών χειρογράφων. Στο δεύτερο μέρος οι φοιτητές/-τριες καλούνται να εφαρμόσουν τις παραπάνω κατευθύνσεις, επανερμηνεύοντας βυζαντινά χειρόγραφα της επιλογής τους. Υποχρεωτική η εκπόνηση γραπτών εργασιών και η παρουσίασή τους.</p> <p>Θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις σε μουσεία και άμεση επαφή με έργα τέχνης. Υποχρεωτική η εκπόνηση γραπτών εργασιών και η παρουσίασή τους.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Γνωρίζουν κυρίαρχες θεωρητικές κατευθύνσεις της σύγχρονης ιστορίας της τέχνης αλλά και των σύγχρονων ψηφιακών εφαρμογών που προσφέρουν νέα μεθοδολογικά εργαλεία στην προσέγγιση των έργων * Αναγνωρίζουν τα υλικά και τεχνολογικά χαρακτηριστικά των βυζαντινών χειρογράφων * Μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους γύρω από την υλικότητα, την γραφή και την τεχνολογία των χειρογράφων στην χρονολόγηση και ερμηνεία τους * Κατανοούν τους σύγχρονους προβληματισμούς και τη μεθοδολογία προσέγγισης των βυζαντινών χειρογράφων * Γνωρίζουν τις κυριότερες σύγχρονες φυσικοχημικές και ψηφιακές μεθόδους που συνδράμουν στην κατανόηση της τεχνολογίας των χειρογράφων * Συγγράφουν και να παρουσιάζουν προφορικά επιστημονικές εργασίες.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή
2. Η ιστορία της έρευνας, θεωρητικές κατευθύνσεις και νέοι προβληματισμοί
3. Κατηγορίες χειρογράφων, πρώτες ύλες και τεχνικές κατασκευής.
4. Η οικονομική και κοινωνική διάσταση των χειρογράφων από τον υστερορωμαϊκό στον μεσαιωνικό βυζαντινό κόσμο
5. Αρχαιομετρικές / ψηφιακές μέθοδοι και ιστορικοτεχνικές αναγνώσεις στη μελέτη των βυζαντινών χειρογράφων
6. Η χρήση και ο επιτελεστικός ρόλος των χειρογράφων από πηγές και σωζόμενα αντικείμενα
7. Η παιδεία μέσα από τη μελέτη των χειρογράφων
8. Επαφή με χειρόγραφα σε μουσειακούς χώρους και βιβλιοθήκες
9. Η σχέση κειμένου εικόνας στο βυζαντινό βιβλίο
10. Πολυτελή χειρόγραφα ως αυτοκρατορική ρητορική και διπλωματικά δώρα στο Βυζάντιο
11. Προφορική παρουσίαση σεμιναριακών εργασιών
12. Παράδοση γραπτών εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 3) Μελέτη αντικειμένων με χρήση εργαστηριακού εξοπλισμού (στερεοσκοπίου κλπ)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	15
	Σεμινάρια	24
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Φροντιστήριο	3
	Συγγραφή εργασίας	53

	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	I. Συμμετοχή στις συζητήσεις και τις ασκήσεις του σεμιναρίου (10%) II. Προφορική παρουσίαση εργασίας (30%) III. Γραπτή τελική εργασία (60%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απεικονίσεις βυζαντινών και μεταβυζαντινών σταχώσεων https://bookbinding-depictions.anavathmis.eu/ • Βάση δεδομένων για τα επιγράμματα στα βυζαντινά βιβλία Ghent University https://www.dbbe.ugent.be/ • Ψηφιοποιημένα χειρόγραφα στη Βιβλιοθήκη του Παρισιού https://gallica.bnf.fr/accueil/fr/content/accueil-fr?mode=desktop • Pinakes Πίνακες CNRS Βάση δεδομένων για τη μελέτη των ελληνικών χειρογράφων https://pinakes.irht.cnrs.fr/recherche-manuscrit.html • βάση χρονολογημένων Σημειωμάτων ελληνικών κωδίκων από τον 9ο μέχρι και τον 15ο αιώνα, http://simeiomata-kodikon.arch.uoa.gr/index.php/site/index <p>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p> <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hunger, Herbert, <i>Ο κόσμος του βυζαντινού βιβλίου. Γραφή και ανάγνωση στο Βυζάντιο</i>, μτφρ., Γιώργος Βασιλάρος και επιμ. Ταξιάρχης Κόλιας, Αθήνα 1995. • Καδάς, Σωτήριος, <i>Τα εικονογραφημένα χειρόγραφα του Αγίου Όρους</i>, Θεσσαλονίκη 2008. • Lemerle, Paul, <i>Ο πρώτος βυζαντινός ουμανισμός. Σημειώσεις και παρατηρήσεις για την εκπαίδευση και την παιδεία στο Βυζάντιο από τις αρχές ως τον 10ο αιώνα</i>, μτφρ., Μαρία Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Αθήνα 1985. • Mauss, Marcel, <i>Το δώρο. Μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής στις αρχαϊκές κοινωνίες</i>, μτφρ., Άννα Σταματοπούλου-Παραδέλλη, Αθήνα 1979. • Mioni, Elpidio, <i>Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία</i>, μτφρ., Νικόλαος Μ. Παναγιωτάκης, Αθήνα 1998. • Παπαμαστοράκης, Τίτος, «Βυζαντινά παρενδύσεις Ενετίας. Οι πολυτελείς σταχώσεις της Μαρκιανής βιβλιοθήκης», <i>ΔΧΑΕ</i>, Περίοδος Δ', 27 (2006), 391–410. • Πελεκανίδης, Στυλιανός, Παναγιώτης Κ. Χρήστου, Χρυσάνθη Μαυροπούλου-Τσιούμη και Σωτήριος Καδάς, <i>Οι θησαυροί του Αγίου Όρους. Εικονογραφημένα χειρόγραφα: παραστάσεις – επίτιτλα – αρχικά γράμματα</i>, 4 τόμοι, Αθήνα 1973–1991. <p>ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agapetos, Panagiotis, «The insignificance of 1204 and 1453 for the history of byzantine literature», <i>Medioevo greco. Rivista di storia e filologia bizantina</i>, 20 (2020), 1–58.
--

- Anderson, Jeffery C., «Anna Komnene, learned women, and the book in byzantine art», στο Thalia Gouma-Peterson, επιμ., *Anna Komnene and her times*, Λονδίνο 2000, 125–56.
- Anderson, Jeffery C., *The creation of the illustrated octateuch*, Βιζμπάντεν 2022.
- Brubaker, Leslie, *Vision and meaning in ninth-century Byzantium. Image as exegesis in the homilies of Gregory of Nazianzus*, Καίμπριτζ 1999.
- Corrigan, Kathleen, *Visual polemics in the ninth-century byzantine psalters*, Καίμπριτζ 1992.
- Cutler, Anthony, *The aristocratic psalters in Byzantium*, Παρίσι 1984.
- Der Nersessian, Sirarpie, *L'illustration des psautiers grecs du moyen age II: Londres, add. 19.352*, Παρίσι 1970.
- Galavaris, George, *The illustrations of the liturgical homilies of Gregory Nazianzenus*, Πρίνστον 1969.
- Grabar, André, *Les manuscrits grecs enluminés de provenance italienne IXe–XIe siècles*, Παρίσι 1972.
- Hutter, Irmgard, «Decorative systems in byzantine manuscripts, and the scribe as artist: evidence from manuscripts in Oxford», *Word & Image*, 12.1 (1996), 4–22.
- Kessler, Herbert L., επιμ., *Studies in classical and byzantine manuscript illumination*, Σικάγο 1971.
- Linardou, Kallirroë, «The Kokkinobaphos manuscripts revisited: the internal evidence of the books», *Scriptorium*, 61.2 (2007), 384–407.
- Lowden, John, «The luxury book as diplomatic gift», στο Jonathan Shepard και Simon Franklin, επιμ., *Byzantine diplomacy. Papers from the twenty-fourth spring symposium of byzantine studies*, Cambridge, March 1990, Όλντερσοτ 1992, 249–60.
- Mullett, Margaret, «Aristocracy and patronage in the literary circles of Comnenian Constantinople», στο Michael Angold, επιμ., *The byzantine aristocracy IX to XIII centuries*, Οξφόρδη 1984, 173–201.
- Nilsson, Ingela, *Writer on occasion in twelfth-century Byzantium. The authorial voice of Constantine Manasses*, Καίμπριτζ 2021.
- Papaioannou, Stratis, επιμ., *The Oxford handbook of byzantine literature*, Οξφόρδη 2021.
- Ševčenko, Ihor, «On Pantoleon the painter», *JÖB* 21 (1972), 241–49.
- Ševčenko Patterson, N., *Illustrated manuscripts of the metaphrastian menologion*, Σικάγο 1990.
- Spatharakis, Ioannis, *The portrait in byzantine illuminated manuscripts*, Λέιντεν 1976.
- Spatharakis, Ioannis, *Corpus of dated illuminated greek manuscripts to the year 1453*, 2 τόμοι, Λέιντεν 1981.
- Tsamakda, Vassiliki, επιμ., *A companion to byzantine illustrated manuscripts*, Λέιντεν 2017.

ΣΑ 197 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Η αρχιτεκτονική στην Αττική κατά την οθωμανική περίοδο (1456-1830): κοσμικά και θρησκευτικά κτήρια

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 197	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η αρχιτεκτονική στην Αττική κατά την οθωμανική περίοδο (1456-1830): κοσμικά και θρησκευτικά κτήρια		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Συνιστάται η επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος ΙΑ14		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1176/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγγράφουν και παρουσιάζουν προφορικά επιστημονικές εργασίες. • Κατανοούν τους σύγχρονους προβληματισμούς και τη μεθοδολογία προσέγγισης ιστορικών κτιρίων. • Αναγνωρίζουν υλικά και διακοσμητικές τεχνικές στην αρχιτεκτονική. • Χρησιμοποιούν εργαλεία χρονολόγησης αρχιτεκτονικών έργων. • Αξιολογούν διαπολιτισμικές ανταλλαγές.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Ομαδική εργασία • Αυτόνομη εργασία

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Λήψη αποφάσεων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος
- Ιστορικό πλαίσιο
- Επισκόπηση των μνημείων οθωμανικής αρχιτεκτονικής στην Αττική
- Επισκόπηση των μνημείων μεταβυζαντινής αρχιτεκτονικής στην Αττική
- Εισαγωγή και επιτόπια άσκηση στη μεθοδολογία μελέτης ιστορικών κτηρίων
- Εισαγωγή στη σύνταξη και παρουσίαση σεμιναριακών εργασιών
- Παρουσίαση εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές συναντήσεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία	6
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	45
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	85
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Δημόσια παρουσίαση • Γραπτή εργασία 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- M. Georgopoulou – K. Thanasakis, *Ottoman Athens: archaeology, topography, history*, Athens 2019.
- X. Μπούρας – Α. Καλογεροπούλου – Ρ. Ανδρεάδη, *Έκκλησίες τῆς Ἀττικῆς*, Ἀθήνα 1969.
- Ε. Μπρούσκαρη (επ.), *Η οθωμανική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα*, Υπουργείο Πολιτισμού, Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, Αθήνα 2008.

- Α. Ξυγγόπουλος, *Τα βυζαντινά και τουρκικά μνημεία των Αθηνών*, ΕΜΜΕ τεύχ. Β', Αθήναι 1929.
 - Α. Κ. Ορλάνδος, *Μεσαιωνικά μνημεία της πεδιάδος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν κλιτύων Ὑμηττοῦ-Πεντελικοῦ-Πάρνηθος καὶ Αἰγάλεω*, Αθήναι 1933.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
- Αρχαιολογικόν Δελτίον
 - Αρχαιολογική Εφημερίς
 - Βυζαντινά Σύμμεικτα
 - Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
 - Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν
 - *Εκκλησίες στην Ελλάδα μετά την Ἄλωση*, τ. 1-7.

ΣΑ 142 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Προσκυνήματα και προσκυνηματική τέχνη στο Βυζάντιο

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 142	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προσκυνήματα και προσκυνηματική τέχνη στο Βυζάντιο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Παρουσίαση εργασιών	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Επιθυμητή η προηγούμενη επιτυχής παρακολούθηση των ΙΑ13 και ΙΑ14		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασίες στην αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa/courses/ARCH1210		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι ιεροί τόποι της νέας χριστιανικής θρησκείας αποτέλεσαν από πολύ νωρίς πόλους έλξης για προσκυνητές που ταξίδευαν, συχνά μεγάλες αποστάσεις, προκειμένου να έρθουν σε άμεση φυσική επαφή με τους χώρους όπου έδρασαν τα ιερά πρόσωπα ή μαρτύρησαν και τάφηκαν οι ήρωες του χριστιανισμού. Η αρχιτεκτονική διαμόρφωση των προσκυνημάτων, η διακόσμησή τους, η οργάνωση της προσκυνηματικής διαδικασίας, αλλά και η μαζική παραγωγή ενθυμημάτων που επέτρεπαν στους προσκυνητές να μεταφέρουν την ευλογία του ιερού χώρου θα αποτελέσουν τους βασικούς άξονες που θα διερευνηθούν στο σεμινάριο.</p> <p>Το σεμινάριο χωρίζεται σε δύο μέρη:</p> <p>Στο πρώτο παρουσιάζονται και συζητούνται τα κυριότερα προσκνήματα του βυζαντινού κόσμου, οι σχετικές γραπτές πηγές, η αρχιτεκτονική διαμόρφωση και χωροταξική οργάνωση των προσκυνημάτων, η αρχιτεκτονική και ο μνημειακός διάκοσμος των προσκυνηματικών ναών, η οργάνωση της προσκυνηματικής διαδικασίας, οι καθιερωμένες διαδρομές των προσκυνητών, οι δρόμοι, οι κίνδυνοι και οι συνθήκες διαμονής τους, η παραγωγή και πώληση προσκυνηματικών ενθυμημάτων και η συμβολή τους στην οικονομία των προσκυνηματικών κέντρων, καθώς και έργα προσκυνηματικής τέχνης όπως, αφιερωματικές εικόνες, λειψανοθήκες, πήλινες ή μολύβδινες ευλογίες για τη διατήρηση και τη μεταφορά αγιάσματος ή μύρου, εγκόλπια με ιερά λείψανα, εικονογραφημένα προσκυνητάρια και προσκυνηματικοί οδηγοί των Αγίων Τόπων.</p> <p>Στο δεύτερο μέρος οι φοιτητές/τριες καλούνται να παρουσιάσουν ερευνήσουν βιβλιογραφικά γνωστές περιπτώσεις βυζαντινών προσκυνημάτων ή έργων προσκυνηματικής τέχνης, να παρουσιάσουν και να συζητήσουν με τον διδάσκοντα και τους συμφοιτητές/τριες τους την πρόοδο και τις κύριες κατευθύνσεις της έρευνας τους και τελικώς να συγγράψουν και να παρουσιάσουν προφορικά σε συνθήκες επιστημονικής ημερίδας τις εργασίες τους.</p>

Η εκπόνηση σειράς σύντομων γραπτών εργασιών και η προφορική παρουσίασή τους με την βοήθεια εποπτικών μέσων (προβολή pptx) είναι υποχρεωτική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν

- να ανασυνθέτουν το δομημένο περιβάλλον των σημαντικότερων προσκυνηματικών κέντρων του βυζαντίου
- να αναγνωρίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά της προσκυνηματικής αρχιτεκτονικής,
- να κατανοούν τα κίνητρα των προσκυνητών,
- να ανασυνθέτουν τις διαδρομές τους,
- να αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν έργα προσκυνηματικής τέχνης,
- να χρησιμοποιούν τις γραπτές πηγές που αφορούν σε προσκυνήματα και προσκυνηματικά ταξίδια στην Μεσόγειο,
- να γνωρίζουν τη μεθοδολογία συγγραφής και τεκμηρίωσης επιστημονικών εργασιών,
- να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν τους τρόπους οργάνωσης και παρουσίασης ανακοινώσεων σε επιστημονικές συναντήσεις, τη μεθοδολογία σύνταξης βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικών αναφορών,
- να γνωρίζουν τη διαδικασία υποβολής μιας επιστημονικής εργασίας προς δημοσίευση

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Λήψη αποφάσεων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή: Ιστορία της έρευνας, θεωρητικές κατευθύνσεις και προβληματισμοί
2. Προσκυνήματα στον βυζαντινό κόσμο: οι ιεροί τόποι της νέας χριστιανικής θρησκείας αποτέλεσαν από τους πρώιμους βυζαντινούς χρόνους πόλους έλξης για προσκυνητές/τριες που ταξίδευαν μεγάλες αποστάσεις δια ξηράς ή θαλάσσης και αντιμετώπιζαν προκλήσεις και κινδύνους προκειμένου να έρθουν σε άμεση φυσική επαφή με τους χώρους που έδρασαν τα ιερά πρόσωπα ή μαρτύρησαν και τάφηκαν οι ήρωες του Χριστιανισμού
3. Τα κυριότερα προσκυνήματα του στο Βυζάντιο
4. Οι πληροφορίες των γραπτών πηγών
5. Η αρχιτεκτονική διαμόρφωση και χωροταξική οργάνωση των προσκυνημάτων
6. Η αρχιτεκτονική και ο μνημειακός διάκοσμος των προσκυνηματικών ναών
7. Η οργάνωση της προσκυνηματικής διαδικασίας
8. οι καθιερωμένες διαδρομές των προσκυνητών, οι δρόμοι, οι κίνδυνοι και οι συνθήκες διαμονής τους
9. η παραγωγή και πώληση προσκυνηματικών ενθυμημάτων και η συμβολή τους στην οικονομία των προσκυνηματικών κέντρων
10. Έργα προσκυνηματικής τέχνης (αφιερωματικές εικόνες, λειψανοθήκες, πήλινες ή μολύβδινες ευλογίες για τη διατήρηση και τη μεταφορά αγιάσματος ή μύρου, εγκόλπια με ιερά λείψανα, εικονογραφημένα προσκυνητάρια – προσκυνηματικοί οδηγοί των Αγίων Τόπων, κ.α.)

11. Παρουσίαση προόδου της βιβλιογραφικής έρευνας, των ερευνητικών ερωτημάτων και των κύριων κατευθύνσεων των εργασιών των φοιτητών –συζήτηση.
12. Προφορική παρουσίαση των σεμιναριακών εργασιών με την βοήθεια εποπτικών μέσων (προβολή pptx) σε συνθήκες προσομοίωσης επιστημονικής ημερίδας.
13. Παράδοση γραπτών εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένο με εκπαιδευτικό υλικό με μορφή pptx • Υποστήριξη της μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	5 X 3 = 15
	Σεμινάρια	8 X 3 = 24
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	52
	Αυτοτελής μελέτη	52
	Φροντιστήριο	2
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συμμετοχή στις συζητήσεις του σεμιναρίου (10%) 2. Προφορική παρουσίαση της εργασίας με χρήση εποπτικών μέσων (30%) 3. Γραπτή τελική εργασία (60%) 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bagatti B., Piccirillo M., Prodomo A., *New Discoveries at the Tomb of the Virgin Mary in Gethsemane*, Ιερουσαλήμ 1975
- Bakirtzis Ch., "Pilgrimage to Thessalonike: The Tomb of St. Demetrios", *DOP* 56 (2002), 175-202
- Braun J. M., *St. Catherine's Monastery Church, Mount Sinai: Literary Sources from the Fourth through the Nineteenth Centuries* (ιδ. διατριβή), University of Michigan 1973
- Brouskari E. (επιμ.), *Egeria. Monuments of Faith in the Medieval Mediterranean*, Αθήνα 2008
- Γούναρης Γ., «Προσκυνήματα και μεγάλα μοναστικά κέντρα στην Ισαυρία και Κιλικία», *Βυζαντινά* 26 (2006), 101-124
- Cameron A., "The Theotokos in Sixth-Century Constantinople: A City finds its Symbol", *Journal of Theological Studies* n.s. 29 (1978), 79-108
- Ciggaar K. N., "Une description de Constantinople traduite par un pèlerin anglais du XIIe siècle", *REB* 34 (1976), 211-267
- Coleman S., Elsner J., "The Pilgrim's Progress: Art, Architecture and Ritual Movement at Sinai", *World Archaeology* 26/1 (1994), 73-89
- Corbo V. C., *Il Santo Sepolcro di Gerusalemme. Aspetti archeologici dalla origini al periodo crociato*, Ιερουσαλήμ 1974

- Cormack R., "The Mosaic Decoration of S. Demetrios, Thessaloniki: A Re-examination in the Light of the Drawings of W. S. George", *BSA* 64 (1969), 17-52
- Coüasnon Ch., *The Church of Holy Sepulchre in Jerusalem*, 1974
- Dagron G. (επιμ.), *Vie et miracles de Sainte Thecle* [Subsidia Hagiographica 62], Βρυξέλλε 1978
- Dahari U., *Monastic Settlements in South Sinai in the Byzantine Period. The Archaeological Remains*, Ιερουσαλήμ 2000
- Deichmann F. W., "Märtyrbasilika, Martyrion, Memoria und Altargrab", *RM* 17 (1970), 144-169
- Drandaki A. (επιμ.), *Pilgrimage to Sinai: Treasures from the Holy Monastery of Saint Catherine*, Αθήνα 2004
- Foss Cl., "Pilgrimage in Medieval Asia Minor", *DOP* 56 (2002)
- Frank G., *Pilgrimage, The Oxford Handbook of Early Christian Studies*, Οξφόρδη 2008, 827-841
- Frank G., "Loca Sancta Souvenirs and the Art of Memory", *Pèlerinages et lieux saints dans l'Antiquité et le Moyen Âge. Mélanges offerts à Pierre Maraval*, Παρίσι 2006, 197-198
- Frankfurter D. T. M. (επιμ.), *Pilgrimage and Holy Space in Late Egypt*, Leiden 1998
- Geary P., "Sacred Commodities: the Circulation of Medieval Relics", *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective* (επιμ. A. Appadurai), Cambridge 1986, 169-191
- Grabar A., *Les ampoules de Terre Sainte*, Παρίσι 1958
- Grossmann P., "Abu Mina", *KM* 38 (1982), 131-154
- Grossmann P., "Abû Mînâ", *Ägypten in Spätantik-Christlicher Zeit, Einführung in die koptische Kultur* (επιμ. M. Krause), Wiesbaden 1998, 269-293
- Grossmann P., *Christliche Architektur in Ägypten*, Leiden - Βοστώνη – Κολωνία 2003
- Guldfus H., "St Euphemia's Church by the Hippodrome of Constantinople within the Broader Context of Early 7th Century History and Architecture", *Ancient West & East* 5 (2006), 178-197
- Hadjar A., *The Church of St. Simeon the Stylite and Other Archaeological Sites in the Mountain of Simeon and Halaqa*, Δαμασκός 1995
- Halkin F., *Euphémie de Chalcedoine*, Βρυξέλλε 1965
- Hasluck F. W., Jewell H. H., *The Church of Our Lady of the Hundred Gates in Paros*, Λονδίνο 1920
- Hill S., *The Early Byzantine Churches of Cilicia and Isauria*, Birmingham 1996
- Hobbs J.J., *Mount Sinai*, Κάιρο 1996
- Hunt E.D., *Holy Land Pilgrimage in the Later Roman Empire AD 312-460*, Νέα Υόρκη 2002
- Janin R., "Les églises de Sainte-Euphémie à Constantinople", *EO* 31 (1932), 270-283
- Janin R., *Les églises et les monastères des grands centres Byzantins: Bithynie, Hellespont, Latros, Galèsios, Trébizonde, Athènes, Thessalonique*, Παρίσι 1975
- Jeffery G., *A Description of the Historic Monuments of Cyprus*, Λονδίνο 1983
- Καδάς Σ., Εικονογραφημένο προσκυνητάριο των Αγίων Τόπων (κωδ. 159 της Μονής Γρηγορίου), *Κληρονομιά* 9 (1977), 370-432
- Καδάς Σ., *Προσκυνητάρια του Αγίου και Θεοβαδίστου Όρους Σινά*, Αθήνα 2000
- Μέντζος Α., *Το προσκύνημα του αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης στα βυζαντινά χρόνια*, Αθήνα 1994
- Kleinbauer E., "The Origin and Functions of the Aisled Tetraconch Churches in Syria and Northern Mesopotamia", *DOP* 27 (1973), 89-114
- Kleinbauer E., *Saint Sophia at Constantinople: singulariter in mundo*, Δουβλίνο 1999
- Krenker D., *Die Wallfahrtskirche des Simeon Stylites in Qal'at Sam'an*, Βερολίνο 1939
- Lemerle P., *Les plus anciens recueils des miracles de Saint Démétrius et la pénétration des Slaves dans les Balkans*, τ. 1-2, Παρίσι 1979
- Mainstone R., *Hagia Sophia: Architecture, Structure and Liturgy of Justinian's Great Church*, Λονδίνο 1988
- Mango C., "Constantine's Mausoleum and the Translation of Relics", *BZ* 83 (1990), 51-62
- Mango C., "The Pilgrim's Motivation", *Akten des XII. Internationalen Kongress für Christliche Archäologie*, 1, Münster 1995, 1-9

- Maraval P., *Récits des premiers pèlerins chrétiens au Proche-Orient (IVe-VIIe siècle)*, Παρίσι 1997
- Maraval P., The Earliest Phase of Christian Pilgrimage in the Near East, *DOP* 56 (2002), 63-74.
- Markus R. A., "How on Earth Could Places Become Holy? Origins of the Christian Idea of Holy Sites", *J ECS* 2 (1994), 257-273
- Mathews Th. F., *The Early Churches of Constantinople: Architecture and Liturgy*, University Park 1971
- Metzger C., *Les ampoules à eulogie du Musée du Louvre*, Paris 1981
- Naumann R., Belting H., *Die Euphemia-Kirche am Hippodrom zu Istanbul und ihre Fresken*, Βερολίνο 1966
- Ousterhout R. (επιμ.), *The Blessings of Pilgrimage*, Urbana - Chicago 1990
- Ousterhout R., "Architecture as Relic and the Construction of Sanctity: The Stones of the Holy Sepulchre", *Journal of the Society of Architectural Historians* 62 (2003), 4-23
- Smith E. B., *Early Churches in Syria. Fourth to Seventh Centuries*, Amsterdam 1969
- Spieser J.-M., *Thessalonique et ses monuments du IVe au VIe siècle*, Παρίσι 1984
- Talbot A.-M., "Female Pilgrimage in Late Antiquity and the Byzantine Era", *Acta Byzantina Fennica* 1 (2002), 73-88
- Talbot A.-M., *Pilgrimage to Healing Shrines: The Evidence of Miracle Accounts*, *DOP* 56 (2002), 153-173
- Talbot A.-M., "Pilgrimage in the Eastern Mediterranean between the 7th and 15th Centuries", *Egeria*, Athens, 37-46
- Vikan G., *Byzantine Pilgrimage Art*, Washington, D.C. 1982
- Vikan G., "Byzantine Pilgrim's Art", *Heaven on Earth. Art and the Church in Byzantium* (επιμ. L. Safran), University Park, Pennsylvania 1998, 229-263
- Weitzmann K., *Age of Spirituality*, New York 1977
- Weyl Carr A., "Icon and the Object of Pilgrimage in Middle Byzantine Constantinople", *DOP* 56 (2002), 75-92
- Wilkinson J., "The Tomb of Christ: An Outline of Its Structural History", *Levant* 4 (1972), 83-97
- Wilkinson J., *Jerusalem Pilgrims before the Crusades*, Warminster 1977
- Wilkinson J., *Egeria's Travels to the Holy Land*, Warminster 1981
- Wilkinson J., *Jerusalem Pilgrimage 1099-1185*, Λονδίνο 1988

Αρχαιολογικόν Δελτίον
 Αρχαιολογική Εφημερίς
 Βυζαντινά Σύμμεικτα
 Byzantinische Forschungen
 Byzantinische Zeitschrift
 Byzantion
 Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
 Dumbarton Oaks Papers
 Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών

ΣΑ 107 Ιστορία της Τέχνης: Μεθοδολογία Εκπόνησης Εργασίας στην Ιστορία της Τέχνης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 107	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Εκπόνησης Εργασίας στην Ιστορία της Τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH422/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: συντάσσουν με μεθοδικό τρόπο εργασίες για θέματα από την Ιστορία της Νεοελληνικής ή της Νεότερης Ευρωπαϊκής Τέχνης και να τις παρουσιάζουν.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Προσεγγίζονται ζητήματα μεθοδολογίας για τη συγκέντρωση ερευνητικού υλικού, τη δόμηση και την κριτική παρουσίαση σε μορφή κειμένου και την ανάδειξή του σε παρουσίαση θεμάτων σχετικών με την Ιστορία της Νεοελληνικής ή της Νεότερης Ευρωπαϊκής Τέχνης.
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
-------------------------	--------------------

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εργασία	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ρηντ, Χ., κ.ά., Λεξικό Εικαστικών Τεχνών, μτφρ. Α. Παππάς, επιμ. Α. Ξύδης, Αθήνα 1986.
- Χαραλαμπίδης, Α., Η τέχνη και οι λέξεις της. Εικονογραφημένο λεξικό. Εικαστικές και Εφαρμοσμένες Τέχνες, Αρχιτεκτονική, Αρχαιολογία, Θεσσαλονίκη 2021.

ΣΑ 108 Ιστορία της Τέχνης: Τέχνη και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τέχνη και Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με δυνατότητα υποβολή εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1182/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με αφορμή την 80ή επέτειο από τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1939–1945), το σεμινάριο διερευνά την κατάσταση των εικαστικών τεχνών κατά τη διάρκεια του πολέμου και την πρώτη μεταπολεμική περίοδο.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά της καλλιτεχνικής παραγωγής στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου καθώς και τις σημαντικότερες σχετικές εκθέσεις. • Έχουν το κατάλληλο λεξιλόγιο ώστε να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις και κρίσεις σχετικά με τη θεματολογία, την τεχνοτροπία, τη λειτουργία και το ιστορικό συγκείμενο των καλλιτεχνικών έργων που εξετάστηκαν στο σεμινάριο. • Αναλύουν έργα τέχνης που αποτυπώνουν εμπειρίες βίας, αντιφασιστικής δράσης και αντίστασης, καθώς και έργα στρατοπεδικής τέχνης, εντάσσοντάς τα στο ιστορικό τους πλαίσιο. • Κατανοούν την έκταση της λεηλασίας και των κλοπών έργων τέχνης κατά τον Β΄ΠΠ και τις διαστάσεις των μεταπολεμικών διεκδικήσεων επιστροφής. • Ερμηνεύουν τον τρόπο με τον οποίο το τραύμα του πολέμου αποτυπώθηκε κατά τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια στη ζωγραφική, τη γλυπτική και τη χαρακτική. • Να αντιλαμβάνονται με κριτικούς όρους τον ρόλο των δημόσιων μνημείων στη διαμόρφωση της συλλογικής μνήμης του πολέμου κατά την πρόιμη μεταπολεμική περίοδο.
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Αυτόνομη & ομαδική εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση της κατάλληλης επιστημονικής πληροφορίας από τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία (έγκριτες βιβλιογραφικές πηγές, έντυπες και ψηφιακές).
- Απόκτηση δεξιοτήτων στη συγγραφή επιστημονικού κειμένου καθώς και στην προφορική παρουσίασή του.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματικές ενότητες:

- Η εθνικοσοσιαλιστική πολιτική για τις εικαστικές τέχνες 1933 – 1945
- Αντιφασιστική τέχνη και εκθέσεις κατά τον Β΄ ΠΠ
- Κλοπές και ληλασίες έργων τέχνης κατά την περίοδο του πολέμου
- Μεταπολεμικές διεκδικήσεις επιστροφής και αποκατάστασης κλεμμένων έργων
- Στρατοπεδική τέχνη, τέχνη σε γκέτο και άλλους τόπους εγκλεισμού
- Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην ελληνική τέχνη της δεκαετίας του 1940
- Το τραύμα του πολέμου στην ευρωπαϊκή τέχνη της πρώιμης μεταπολεμικής περιόδου (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική)
- Μνημεία για τον Β΄ ΠΠ κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης εκπαίδευση. Εισηγήσεις της διδάσκουσας, παρουσίαση εργασιών και κριτική ανταλλαγή απόψεων. Δυνητικά, διαλέξεις ειδικών προσκεκλημένων καθώς και επισκέψεις σε μουσεία και χώρους τέχνης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx. Χρήση διαδικτυακών πηγών και πολυμεσικού υλικού. 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Ενεργή παρουσία και συμμετοχή στο σεμινάριο (10%) 2) Προφορική παρουσίαση εργασίας (20%) 3) Γραπτή τελική εργασία (70%)
----------------------------	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Art from the Second World War, Imperial War Museum, Λονδίνο, 2014.

Arts in Exile, ψηφιακή έκθεση: The German Exile Archive 1933-1945 of the German National Library, 2012, διαθέσιμη στο <http://kuenste-im-exil.de/KIE/Content/EN/Topics/freier-deutscher-kulturbund-gro%C3%9Fbritannien-en.html>.

Bohm-Duchen, Monica, *Art and the Second World War*, Lund Humphreys, Farnham/Surrey 2013.

Bourke, Joanna (επιμ.), *War and Art: A Visual History of Modern Conflict*, Reaction Books, Λονδίνο 2017.

Γυϊόκα, Λία–Τενεκετζής, Αλέξανδρος (επιμ.), *Εικαστικές τέχνες στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1940*, Εταιρεία Ελλήνων Ιστορικών Τέχνης, Αθήνα 2023.

Costanza, Mary S., *The Living Witness: Art in the Concentration Camps and Ghettos*, Λονδίνο 1982.

Edsel, Robert M – Witter, Bret, *The Monuments Men: Allied Heroes, Nazi Thieves, and the Greatest Treasure Hunt in History*, Center Street, Νέα Υόρκη, 2014.

Εικαστικές Τέχνες και Αντίσταση – Εργαστήριο Ιστορίας της Τέχνης περιόδου: Δικτατορία Μεταξά-Κατοχή-Αντίσταση-Εμφύλιος-Τόποι Εξορίας ως το 1967, κατάλογος, Εύα Μελά (επιμ.), Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος, Αθήνα 2014.

Exiles + Emigrés, The Flight of European Artists from Hitler, κατάλογος έκθεσης, Stéphanie Barron (επιμ.), Los Angeles County Museum of Art, Harry N. Abrams, Νέα Υόρκη, 1997.

Huener, Jonathan & Nicosia, Francis R. (επιμ.), *The Arts in Nazi Germany: Continuity, Conformity, Change*, Berghahn Books, Νέα Υόρκη & Οξφόρδη 2006.

Lange, Barbara–Hildebrandt, Dirk–Pietrasik, Agata, *Rethinking Post-war Europe Artistic Production and Discourses on Art in the late 1940s and 1950s*, Böhlau Verlag, Κολωνία & Βιέννη 2019.

Lauterbach, Iris, *The Central Collecting Point in Munich: A New Beginning for the Restitution and Protection of Art*, The Getty Research Institute, Λος Άντζελες 2018.

Nicholas, Lynn H., *The Rape of Europa: The Fate of Europe's Treasures in the Third Reich and the Second World War*, Knopf, Νέα Υόρκη 1994.

Jonathan Petropoulos, *Art as Politics in the Third Reich*, The University of North Carolina Press, Chapel Hill & Λονδίνο, 1996.

Pietrasik, Agata, *Art in a Disrupted World: Poland 1939–1949*, Museum of Modern Art in Warsaw, Βαρσοβία 2021.

Simpson, Elizabeth (επιμ.), *The Spoils of War. World War II and its Aftermath: The Loss, Reappearance and Recovery of Cultural Property*, Harry N. Abrams, Νέα Υόρκη, 1997.

Τενεκετζής, Αλέξανδρος, *Τα Μνημεία για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Εικονομαχίες στην Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου (1945-1975)*, Ασίνη, Αθήνα 2020.

Χαράγματα Μνήμης 1941-1944 από τη συλλογή Χρήστου Π. Μοσχανδρέου, κατάλογος έκθεσης, Έλλη Δρούλια–Άντζελα Καραπάνου (επιμ.), Δήμος Ζωγράφου & Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2019.

ΣΑ 136 Μουσειολογία: Τα μουσεία σε περιόδους κρίσης: Πολιτικές και στρατηγικές διαχείρισης, καλές πρακτικές

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 136	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τα μουσεία σε περιόδους κρίσης: Πολιτικές και στρατηγικές διαχείρισης, καλές πρακτικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Η διδασκαλία βασίζεται σε διαλέξεις, στη χρήση των νέων τεχνολογιών (πλούσιο Ο/Α υλικό, αξιοποίηση της πλατφόρμας η-τάξη), στη διεξαγωγή συζήτησης και δημιουργικών ασκήσεων για ποικίλα θέματα μουσειακής θεωρίας και πρακτικής, και σε στοχευμένες επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας και συζητήσεις με επαγγελματίες μουσείων.	3-4	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH802		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα αντλεί από την τρέχουσα κοινωνική πραγματικότητα καθώς και τις συνθήκες λειτουργίας και εξέλιξης των μουσείων στην Ελλάδα και διεθνώς για να αναδείξει τον κοινωνικό ρόλο των μουσείων και τον κομβικό τους ρόλο στην διαμόρφωση κοινωνικών πρακτικών, ταυτοτήτων και ιδεολογιών. Μελετώνται παράλληλα τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της αναδυόμενης νέας εποχής των μουσείων, υπό το πρίσμα μάλιστα του νέου ορισμού του μουσείου και του τροποποιημένου Κώδικα Δεοντολογίας του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων.</p> <p>Αναλύεται η έννοια και η εμπειρία της διαχείρισης κρίσεων στα μουσεία (είτε από ανθρωπογενή αίτια είτε φυσικούς παράγοντες) και μελετώνται χαρακτηριστικά παραδείγματα. Ένα μέρος του μαθήματος εστιάζει στις δυσκολίες, προκλήσεις, ευκαιρίες και καλές πρακτικές που αναδύθηκαν με την αναγκαστική μετακίνηση της δράσης των μουσείων ψηφιακά λόγω της πανδημίας. Κυρίως όμως μελετώνται μια σειρά από άλλες σύγχρονες κρίσεις (περιβαλλοντική, οικονομική, κρίση ψυχικής υγείας, ανάγκη απο-αποικιοποίησης μουσειακών συλλογών, πολιτικές ανακατατάξεις, πολεμικές συγκρούσεις και κοινωνικές αναταραχές, έμφυλη βία, κίνδυνοι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, κ.ά.) και σχολιάζονται οι πολιτικές και πρακτικές των μουσείων για την αντιμετώπισή τους.</p> <p>Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιάσουν προφορικά την εργασία τους με τη βοήθεια Power Point και στη συνέχεια να την υποβάλλουν και γραπτώς.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p>

- έχουν κατακτήσει ένα σαφές πλαίσιο αναφοράς για την ιστορία και θεωρία μουσείων και συλλογών και να έχουν εξοικειωθεί με την διαδικασία αναζήτησης (βιβλιογραφικής ή άλλης) πρόσθετων στοιχείων για το θέμα
- έχουν κατανοήσει τη σχέση της μουσειολογίας με άλλες επιστήμες και τον καίριο ρόλο της στη σύγχρονη λειτουργία των μουσείων
- έχουν καλλιεργήσει συστηματική διεπιστημονική θεωρητική κατάρτιση για τα μουσεία και τον υλικό κόσμο και εν μέρει να έχουν εξασκηθεί πρακτικά στη διαδικασία ερμηνείας του
- έχουν κατανοήσει πλήρως την αλληλένδετη σχέση των μουσείων με την κοινωνία και την εκάστοτε κοινωνική πραγματικότητα και θα έχουν προβληματιστεί πάνω σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα
- έχουν εξασκηθεί με τη δόμηση και παρουσίαση υποθέσεων εργασίας, επιχειρημάτων και μοντέλων ανάλυσης για τη λειτουργία των μουσείων στη σύγχρονη κοινωνία
- έχουν αναπτύξει κριτική και δημιουργική σκέψη για τις αξίες και τους ρόλους των μουσείων και των συλλογών στο πέρασμα των χρόνων
- έχουν καλλιεργήσει όλα τα ανωτέρω μέσα από εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδικασίες που συνδυάζουν ποικιλία διδακτικών μεθόδων προς ενίσχυση της συμμετοχικής και βιωματικής μάθησης εκ μέρους των φοιτητών
- έχουν καλλιεργήσει βασικές κοινωνικές δεξιότητες όπως π.χ. της επικοινωνιακής συνεργασίας μεταξύ των μελών μιας ομάδας κ.ά.
- έχουν εξοικειωθεί με την παιδαγωγική μέθοδο Service-Learning που αφορά στην κατάκτηση της μάθησης μέσω κοινωνικών παρεμβάσεων του παν/μίου σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ατομική εργασία με βιβλιογραφικές αναφορές
- Προφορική διάλεξη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η κοινωνική αξία των μουσείων-Μουσεία στον 21^ο αι. – Σύγχρονες τάσεις, προκλήσεις και οράματα
2. Εισαγωγή σε βασικές έννοιες της Μουσειολογίας (π.χ. «Μουσείο», «Συλλογή», «Επικοινωνία», «Έκθεση», «Ερμηνεία», «Μουσειοποίηση», «Αντικείμενο-έκθεμα», «Μουσειολογία», «Μουσειογραφία», κ.ά.)
3. Μουσειακές Σπουδές στον 21^ο αι. – Βασικοί άξονες

4. Τυπολογία μουσείων – Ιστορική αναδρομή - Χαρακτηριστικά γνωρίσματα – Σύγχρονες προκλήσεις - Παραδείγματα πρωτοποριακών μουσείων και εκθέσεων
5. Μουσεία και COVID 19
6. Μουσεία και τεχνητή νοημοσύνη
7. Μουσεία και "κρίση χωρητικότητας" - θέματα βιωσιμότητας μουσειακών πόρων και διαχείρισης συλλόγων Μουσεία και Κλιματική Αλλαγή
8. Προστασία μουσείων εν καιρώ πολέμου
9. Διαχείριση κινδύνων και μουσεία – Σχεδιασμός πλάνου έκτακτης ανάγκης
10. Μουσεία ,αρχαιοκαπηλία και επαναπατρισμός των εκθεμάτων
11. Μουσεία και Ανθρώπινα Δικαιώματα (Απο-αποικιοποίηση συλλογών, ακτιβιστικά κινήματα κ.ά.)
12. Μουσεία και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
13. Τα μουσεία ως φορείς ψυχικής τόνωσης
14. Μουσεία και ευεξία
15. Μουσεία και δύσκολη κληρονομιά
16. Μουσεία και Ξενοφοβία
17. Μουσεία, μνήμη και τραύμα (π.χ. τρομοκρατία) – Η ανακουφιστική δύναμη των μουσείων
18. Η εμπειρία της μετανάστευσης στα μουσεία: Η κοινωνική συμβολή των μουσείων
19. Και άλλα ζητήματα κοινωνικής επικαιρότητας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Εξειδικευμένα βίντεο-ντοκιμαντέρ 3) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία	6 (3+3)
	Πρακτική άσκηση	3
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Συγγραφή εργασίας	37
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Εκπόνηση ατομικής εργασίας η οποία παρουσιάζεται στην τάξη πριν την λήξη του εξαμήνου</p> <p>Εκπόνηση γραπτής εργασίας</p> <p>Συνολική παρουσία-συμμετοχή στο μάθημα, απλές πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται κατά τις διδακτικές συναντήσεις και συμμετοχή στις συζητήσεις με</p>	

	επαγγελματίες μουσείων και εκπροσώπους κοινωνικών φορέων Εφαρμογή της παιδαγωγικής μεθόδου Service-Learning
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γκαζή, Α., 1999, “Η έκθεση των αρχαιοτήτων στην Ελλάδα (1829-1909). Ιδεολογικές αφετηρίες – Πρακτικές προσεγγίσεις”, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τεύχος 73, σ.σ. 45-53
2. MacDonald, S. (επιμ.), 2012, *Μουσείο και Μουσειακές Σπουδές. Ένας πλήρης οδηγός*, ΠΙΟΠ. Αθήνα, σ.σ. 27-39, 177-203, 445-487, 501-521, 575-611
3. Μούλιου, Μ., 2005, "Μουσεία: πεδία για την κατανόηση του κόσμου", *Τετράδια Μουσειολογίας*, 2, σ.σ. 7-19.
4. Μουλιου, Μ. 2008, “Museum representations of the classical past in post-war Greece; A critical analysis”, 83-109 στο: Damaskos, D. & Plantzos, D., (επιμ) 2008, *A Singular Antiquity. Archaeology and Hellenic Identity in twentieth-century Greece*, Mouseio Benaki 3rd Supplement, Athens
5. Μούλιου, Μ., 2014, Τα μουσεία στον 21ο αιώνα: προκλήσεις, αξίες, ρόλοι, πρακτικές, στο Γ. Μπίκος, Α. Κανιάρη (επιμ.) (2014), *Μουσειολογία, Πολιτιστική Διαχείριση και Εκπαίδευση*, Εκδόσεις Γρηγόρη (σε αρχείο doc)
6. Μούλιου, Μ., 2015, Το Μουσείο ως ποιότητα, εμπειρία, αστικό σύμβολο και ήπια δύναμη. Παραδείγματα από τη διεθνή και εγχώρια μουσειακή πρακτική, στο Πούλιος, Ι., Αλιβιζάτου, Μ., Αραμπατζής, Γ., Γιαννακίδης, Α., Καραχάλης, Ν., Μάσχα, Ε., Μούλιου, Μ., Παπαδάκη, Μ., Προσύλης, Χ., Τουλούπα, Σ. (2015), *Πολιτισμική διαχείριση, τοπική κοινωνία και βιώσιμη ανάπτυξη*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. [Online] Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/2394>
7. Οικονόμου, Μ. (2003): *Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός; Μουσειολογικοί προβληματισμοί και ζητήματα*, Κριτική, Αθήνα, σ.σ. 15-122

II. ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. Κώδικας Δεοντολογίας του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM) (http://network.icom.museum/fileadmin/user_upload/minisites/icom-greece/Ekdoseis/code-of-ethics_GR_01.pdf)
2. Βασικές έννοιες Μουσειολογίας ICOM (http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museology_WEB_greek.pdf)
3. Recommendation on the Protection and Promotion of Museums, their Diversity and their Role in Society, (http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CLT/images/Final_Text_of_Draft_recommendation_EN_02.pdf), Παρίσι 27-28/5/2015
4. Ιστότοπος Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων και άλλων διεθνών Οργανισμών
5. Ιστότοποι των ελληνικών και ξένων μουσείων
6. Επίκαιρα άρθρα στον ελληνικό και διεθνή τύπο που αφορούν τα μουσεία και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΧΕ)

ΙΑ 150 Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία

(2) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ150	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές ασκήσεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH579		

(3) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι οι εφαρμογές των μεθόδων των φυσικών επιστημών για τη μελέτη και ανάλυση αρχαιοϋλικών και την απάντηση αρχαιολογικών ερωτημάτων που σχετίζονται με την τεχνολογία κατασκευής, την παραγωγή και τη διακίνηση αντικειμένων του υλικού πολιτισμού του παρελθόντος. Εξετάζονται αντικείμενα από πηλό, λίθο, μέταλλο και υαλώδεις ύλες. Παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία και οι φυσικές ιδιότητες των πρώτων υλών, και η εγχειρηματική αλυσίδα της επεξεργασίας τους. Συζητώνται οι βασικότερες μέθοδοι φυσικοχημικής ανάλυσης και τα αποτελέσματά τους, και παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης αναλύσεων αντικειμένων από διάφορες προϊστορικές και ιστορικές περιόδους.</p> <p>Εκτός από τις παραδόσεις στο αμφιθέατρο, το μάθημα περιλαμβάνει και επίδειξη της χρήσης αναλυτικών οργάνων στο Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, και στη Μονάδα Συντήρησης του Μουσείου Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.</p> <p>η-Τάξη: ARCH579</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Γνωρίζουν τις βασικές αρχαιομετρικές μεθόδους μελέτης αρχαίων αντικειμένων, και να αξιοποιούν τα αποτελέσματά τους για την αρχαιολογική προσέγγιση και ερμηνεία αρχαίων φαινομένων. * Μπορούν να χειρίζονται βασικό εξοπλισμό για την ανάλυση αρχαίων αντικειμένων * Κατανοούν τη σημασία της αρχαιομετρίας και της διεπιστημονικής έρευνας για την προσέγγιση του υλικού πολιτισμού του παρελθόντος
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(4) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή. Βασικές αρχές της μελέτης της αρχαίας τεχνολογίας
2. Η τεχνολογία παραγωγής αρχαίας κεραμικής
3. Βασικές αρχές Γεωλογίας, Ορυκτολογίας και Πετρολογίας και κεραμική πετρογραφία
4. Βασικές μέθοδοι χημικής ανάλυσης κεραμικής
5. Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις αναγνώρισης πετρωμάτων και ορυκτών στο μικροσκόπιο
6. Μελέτες περίπτωσης αναλύσεων αρχαίας κεραμικής
7. Αρχαιμεταλλουργία: τεχνολογία παραγωγής αρχαίων μεταλλικών αντικειμένων
8. Εργαστήριο: Πρακτικές ασκήσεις μελέτης μεταλλικών αντικειμένων
9. Μελέτες περίπτωσης αναλύσεων αρχαίων μεταλλικών αντικειμένων
10. Γεωμορφολογία και μικρομορφολογία επιχώσεων και ιζημάτων
11. Οργανική χημεία και αναλύσεις οργανικών καταλοίπων του παρελθόντος
12. Υαλώδεις ύλες: τεχνολογία παραγωγής αρχαίων αντικειμένων
13. Μελέτες περίπτωσης αναλύσεων αρχαίων αντικειμένων από ύαλο.

(5) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	24
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	15
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	55
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	56
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων.	

(6) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

Λυριτζής, Ι. και Ν. Ζαχαριάς. 2010. *Αρχαιοϋλικά*. Αθήνα: Παπαζήση.

Χριστοφίδης Γ. και Τ. Σολδάτος. 2011. *Οπτική Ορυκτολογία*. Θεσσαλονίκη: Γιαχούδης και Σία.

ΒΑΣΙΚΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Gauss, W. και E. Kiriati. 2011. *Pottery Production and Supply at Bronze Age Kolonna, Aegina: An Integrated Archaeological and Scientific Study of a Ceramic Landscape*. Wien: Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

Nodarou, E. 2011. *Pottery production, distribution and consumption in early Minoan West Crete*. Oxford: Archaeopress.

Ben-Shlomo, D., E. Nodarou, and J. B. Rutter. 2011. Transport Stirrup Jars from the Southern Levant: New Light on Commodity Exchange in the Eastern Mediterranean. *American Journal of Archaeology* 115.3: 329-353.

Quinn, P. 2013. *Ceramic Petrography: The Interpretation of Archaeological Pottery & Related Artefacts in Thin Section*. Oxford: Archaeopress.

Κεφαλίδου, Ε. και Γ. Ναζλής. 2013. Μη καταστροφική ανάλυση (XRF) τοπικής και εισηγμένης κεραμικής από τη Νέα Καλλικράτεια Χαλκιδικής. Στο *Κεραμικά εργαστήρια στο βορειοανατολικό Αιγαίο (8ος-αρχές 5ου αι. π.Χ.)*, με επιμέλεια των Π. Αδάμ-Βελένη, Ε. Κεφαλίδου και Δ. Τσιαφάκη. 173-181. Θεσσαλονίκη.

ΙΑ 154 Βιοαρχαιολογία: Εισαγωγή στη Βιοαρχαιολογία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 154	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Βιοαρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (Παρέχεται εκπαιδευτική υποστήριξη στην αγγλική γλώσσα, τόσο στο επίπεδο του εποπτικού υλικού, όσο και κατά την ατομική καθοδήγηση και αξιολόγηση).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1207		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. να αναγνωρίζουν τα βασικά θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της βιοαρχαιολογίας, 2. να περιγράφουν τη βιολογική δομή και ανατομία του ανθρώπινου σκελετού, 3. να γνωρίζουν τις μεθόδους προσδιορισμού του βιολογικού φύλου και της ηλικίας θανάτου από σκελετικά κατάλοιπα, 4. να εξηγούν τις βασικές αρχές της παλαιοπαθολογίας, 5. να γνωρίζουν τις βασικές τεχνικές μικροσκοπικής ανάλυσης σκελετικού υλικού (π.χ. ισοτοπικές και γενετικές μελέτες), 6. να τεκμηριώνουν σωστά τα ευρήματα σε συμφωνία με επιστημονικά πρωτόκολλα ανασκαφής, τεκμηρίωσης και αποθήκευσης, 7. να παρουσιάζουν προφορικά και γραπτά τα ευρήματα και τα αποτελέσματα της μελέτης τους με τρόπο συνεπή προς τις επιστημονικές προδιαγραφές, 8. να εφαρμόζουν αρχές δεοντολογίας και βιοηθικής στην ερμηνεία και διαχείριση ανθρώπινων σκελετικών καταλοίπων.
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων</p> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p>

<p>τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες... </p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών. 2. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου. 4. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. 5. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. 6. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα. 7. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. 8. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον. 9. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. 	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μάθημα 1ο: Εισαγωγή στη Βιοαρχαιολογία.

- Εισαγωγή στη βιοπολιτισμική μελέτη των ανθρώπινων σκελετικών καταλοίπων: ορισμός, σύντομη ιστορία της βιοαρχαιολογικής επιστήμης.
- Ορισμός και κατανόηση του ταφικού συγκειμένου, ανάλυση διαφορετικών πρακτικών διαχείρισης των νεκρών.
- Βασικές αρχές της αρχαιοθανατολογίας και η σημασία της στη μελέτη των ταφικών πρακτικών.
- Μέθοδοι και πρωτόκολλα ανασκαφής μεμονωμένων και πολλαπλών ταφών, με έμφαση στην τεκμηρίωση και τη διατήρηση των σκελετικών καταλοίπων.
- Πρωτόκολλο αποθήκευσης σκελετικών καταλοίπων για μελλοντική έρευνα.
- Η ηθική διάσταση στη βιοαρχαιολογία: Βιοηθική και αρχαιολογικές πρακτικές στην διαχείριση ανθρώπινων σκελετικών καταλοίπων.

Μάθημα 2ο : Η δομή των οστών και βασική ανατομία (α).

- Βασική μακροσκοπική και μικροσκοπική δομή οστών και δοντιών: α. λειτουργία, α. σύσταση και δομή, γ. οστικά κύτταρα, δ. μορφολογία, ε. σχηματισμός και ανάπτυξη, στ. αρθρώσεις, ζ. όροι προσανατολισμού).
- Ο σκελετός του κορμού (δομή, λειτουργία, μορφολογία): κρανίο, σπονδυλική στήλη, θωρακικός κλωβός, υοειδές οστό, ιερό οστό και κόκκυγας.

Μάθημα 3ο : Η δομή των οστών και βασική ανατομία (β).

- Ο σκελετός των άκρων (δομή, λειτουργία, μορφολογία): οστά των άνω και κάτω άκρων, οστά της ωμικής ζώνης και οστά της πυελικής ζώνης.
- Οδοντοφυΐα: νεογιλά και μόνιμα δόντια.

Μάθημα 4ο: Προσδιορισμός βιολογικού φύλου.

- Ο προσδιορισμός του βιολογικού φύλου: φυλετικός διμορφισμός, πυελικά χαρακτηριστικά, κρανιακά χαρακτηριστικά, μετρικά χαρακτηριστικά.

Μάθημα 5ο : Προσδιορισμός ηλικίας θανάτου (α).

- Προσδιορισμός της ηλικίας θανάτου: ηλικιακοί δείκτες, ηλικιακές κλάσεις.
- Προσδιορισμός της ηλικίας θανάτου σε ανήλικα άτομα: συνοστέωση αρχικών οστεοποιητικών κέντρων, συνοστέωση επιφύσεων, ανάπτυξη οδοντοφυΐας, μήκος μακρών οστών.

Μάθημα 6ο: Προσδιορισμός ηλικίας θανάτου (β) και Αρχές Παλαιοδημογραφίας.

- Προσδιορισμός της ηλικίας θανάτου σε ενήλικα άτομα: ηβική σύμφυση, ωτοειδής επιφάνεια, στερνικό άκρο πλευρών, συνοστέωση κλείδας, συνοστέωση σπονδύλων ιερού οστού, κρανιακές ραφές, οδοντική φθορά, μικροσκοπική δομή των μακρών οστών.
- Αρχές Παλαιοδημογραφίας: ηλικιακές κλάσεις, καμπύλες θνησιμότητας, καμπύλες επιβίωσης,

πίνακες ζωής, περιορισμοί στη μελέτη της παλαιοδημογραφίας.

Μάθημα 7ο: Αρχές Παλαιοπαθολογίας (α).

- Παλαιοπαθολογία: συγγενείς παθήσεις, μεταβολικές ασθένειες, αρθροπάθειες, μολυσματικές ασθένειες και παράγοντες μόλυνσης, οδοντικές παθήσεις, τραύματα.
- Το οστεολογικό παράδοξο.
- Συγγενείς Παθήσεις: ορισμός, αναγνώριση, αιτιολογία.
- Μεταβολικές Ασθένειες: αναγνώριση και χαρακτηριστικά κοινών μεταβολικών διαταραχών.
- Αρθροπάθειες: ανάλυση των σκελετικών στοιχείων που υποδηλώνουν εκφυλιστικές ή φλεγμονώδεις παθήσεις, καθώς και των παραγόντων που επηρέασαν την ανάπτυξή τους.

Μάθημα 8ο: Αρχές Παλαιοπαθολογίας (β).

- Μολυσματικές Ασθένειες και παράγοντες μόλυνσης: Μελέτη σκελετικών στοιχείων που υποδηλώνουν μολυσματικές ασθένειες. Ανάλυση των παραγόντων που συνέβαλαν στη μόλυνση και την εξάπλωση ασθενειών.
- Οδοντικές Παθήσεις: Εξέταση των κοινών οδοντικών παθήσεων, σχέση μεταξύ διατροφής, κοινωνικών παραγόντων και οδοντικής υγείας.
- Τραύματα: Ανάλυση τραυμάτων και καταγμάτων στα σκελετικά κατάλοιπα. Εξέταση των αιτίων τραυματισμών και της επίδρασής τους στη ζωή των ατόμων.
- Νεοπλαστικές ασθένειες: ορισμός, κατηγορίες, αναγνώριση, αιτιολογία.
- Παλαιοπαρασιτολογία.

Μάθημα 9ο: Σκελετικοί δείκτες, μετρήσεις και μη μετρικοί χαρακτήρες.

- Σκελετικοί δείκτες δραστηριότητας και ενθέσεις.
- Σκελετικές μετρήσεις και υπολογισμός αναστήματος.
- Μη μετρικοί χαρακτήρες: κρανιακοί και οδοντικοί.
- Συγκριτική ανάλυση μακροσκοπικών αναλύσεων από τρία διαφορετικά βιοαρχαιολογικά προφίλ.

Μάθημα 10ο: Μέθοδοι μοριακών και μικροσκοπικών αναλύσεων.

- Μέθοδοι μοριακών και μικροσκοπικών αναλύσεων: Ανάλυση σταθερών ισotόπων οξυγόνου ($\delta^{18}\text{O}/\delta^{16}\text{O}$), άνθρακα ($\delta^{13}\text{C}$) και αζώτου ($\delta^{15}\text{N}$).
- Μέθοδοι μοριακών και μικροσκοπικών αναλύσεων: Ανάλυση ισotόπων άνθρακα -14 (^{14}C).
- Παλαιογενετική.
- Περιορισμοί στις μικροσκοπικές μελέτες, κώδικας δειγματοληψίας, μέγεθος δειγμάτων, συγκρισιμότητα, επαναληψιμότητα και αναπαραγωγιμότητα αποτελεσμάτων.

Μάθημα 11ο: Πρακτική εξάσκηση σε ανθρώπινο οστεολογικό υλικό.

Μάθημα 12ο: Πρακτική εξάσκηση σε ανθρώπινο οστεολογικό υλικό.

Μάθημα 13ο: Βιοαρχαιολογικά Προφίλ.

Στο τελευταίο μάθημα θα γίνει παρουσίαση τεσσάρων βιοαρχαιολογικών προφίλ, από την ανασκαφή έως και τις μικροσκοπικές μελέτες και τα αποτελέσματά τους. Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αντιληφθούν τον τρόπο με τον οποίο η μελέτη των ανθρώπινων σκελετικών καταλοίπων μπορεί να δώσει απαντήσεις σε πληθώρα αρχαιολογικών ερωτημάτων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση της πλατφόρμας e-Class: ανάρτηση υλικού διαλέξεων (PowerPoint, πηγές, συνοδευτικό υλικό).

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή Άσκηση/Εκπαιδευτική Επίσκεψη	11
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	50
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή εξέταση στα ελληνικά που περιλαμβάνει: α. δοκιμασία πολλαπλής επιλογής, β. ερωτήσεις σύντομης απάντησης, γ. μία ερώτηση ανάπτυξης. Οι φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν προφορικά στα αγγλικά.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Valakos, E., Nikita, E., & Papavasileiou, S. (2015). Βιολογική ανθρωπολογία στην πράξη [Laboratory Guide]. Kallipos, Open Academic Editions. https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-629 Papageorgopoulou, C., Moraitis, K., Nikita, E., Eliopoulos, C., & Vika, E. (2015). Specific topics in skeletal anthropology, taphonomy and bioarchaeology [Undergraduate textbook]. Kallipos, Open Academic Editions. https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-554 Fiska, A., & Tsoukalas, G. (2023). Osteology Atlas [Medical Atlas]. Kallipos, Open Academic Editions. https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-375 Larsen, C.S. (2007). Βιοαρχαιολογία (1η έκδοση). Αθήνα: Παρισιάνου Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εκδοτική Εισαγωγική Εμπορική Εταιρεία Επιστημονικών Βιβλίων. ISBN: 9789603944560. White, T. D., Black, M. T., Folkens, P. A. (2011). Human Osteology. Netherlands: Academic Press.

ΙΑ 151 Προϊστορική Αρχαιολογία: Η Οργάνωση των Μυκηναϊκών Ανακτορικών Κρατών

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 151	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Οργάνωση των Μυκηναϊκών Ανακτορικών Κρατών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι (Επιθυμητή η προηγούμενη επιτυχής παρακολούθηση του ΙΑ02 ή/και του ΣΑ154)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (προσφέρεται η δυνατότητα γραπτής εξέτασης στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH852/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> έχουν μία γενική εποπτεία των βασικών στοιχείων του Μυκηναϊκού ανακτορικού συστήματος (βασικές αρχές, λειτουργία, εκλεκτισμός, ιστορική εξέλιξη, οικονομική οργάνωση) εξοικειωθούν με το αρχαιολογικό και επιγραφικό υλικό και να μπορούν να το τοποθετήσουν στο βασικό πλαίσιο της εξέλιξης των Αιγαιακών πολιτισμών, ιδιαίτερα της Ύστερης Χαλκοκρατίας. αντιλαμβάνονται τα βασικά στοιχεία οργάνωσης της μυκηναϊκής ανακτορικής κοινωνίας έχουν μια γνωριμία με τις βασικές ερμηνευτικές τάσεις και τα μεγάλα ερωτήματα της μελέτης του μυκηναϊκού ανακτορικού κόσμου.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Άσκηση κριτικής ικανότητας και ανάλυσης

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
- 2: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΛΙΓΑΙΑΚΕΣ ΓΡΑΦΕΣ
- 3: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ Β ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Α΄ ΜΕΡΟΣ
- 4: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ Β ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Β΄ ΜΕΡΟΣ
- 5: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ Β ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Γ΄ ΜΕΡΟΣ
- 6: Ο ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
- 7: ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
- 8: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΜΥΚΗΝΑΪΚΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ
- 9: ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ
- 10: ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ
- 11: ΠΟΛΕΜΟΣ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΙΣ ΠΑΡΥΦΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
12. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
13. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ - ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (περιλαμβανομένων και διδακτικών επισκέψεων σε Μουσεία)	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που δύναται να περιλαμβάνει: Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- M. Ruizpérez, J.L. Melena, *Οι Μυκηναίοι Έλληνες* (ελληνική μετάφραση Μ. Παναγιωτίδου), Αθήνα 1996.
- J.T. Hooker, *Εισαγωγή στη Γραμμική Β* (ελληνική μετάφραση Χ. Μαραβέλιας), Αθήνα 1994.

ΙΑ 153 Προϊστορική Αρχαιολογία: Εικόνα και λόγος στην αρχαιολογία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 153	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5 ^ο , 7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία: Εικόνα και λόγος στην αρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH326/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τους κυριότερους τύπους αρχιτεκτονικών σχεδίων που χρησιμοποιούνται σε αρχαιολογικές δημοσιεύσεις • αναλύουν τους τρόπους απεικόνισης αρχιτεκτονικών, ανασκαφικών και ευρύτερα αρχαιολογικών πληροφοριών στα αρχιτεκτονικά σχέδια • συγκρίνουν πρακτικές εκπόνησης αρχιτεκτονικών σχεδίων μεταξύ διαφορετικών ανασκαφικών προγραμμάτων • εμβαθύνουν στη σημασία της εικόνας ως οχήματος αρχαιολογικής σκέψης • κατανοούν τη σημασία της τελικής δημοσίευσης μίας αρχαιολογικής ανασκαφής
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Αυτόνομη εργασία (προαιρετική)
- Ομαδική εργασία (προαιρετική)
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή
- Η σημασία των εικόνων στην αρχαιολογία .
- Ιστορία της έρευνας ως προς τη σημασία των αρχιτεκτονικών σχεδίων και των ψηφιακών εικόνων στην αρχαιολογική επιστήμη (2 μαθήματα).
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της σχέσης εικόνας και λόγου.
- Κυριότεροι τύποι αρχιτεκτονικών σχεδίων στις αρχαιολογικές δημοσιεύσεις.
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στο έργο των περιηγητών.
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στο έργο των πρωτοπόρων της Προϊστορικής Αρχαιολογίας του Αιγαίου: Schliemann, Τσουντας, Dörfeld, Evans (2 μαθήματα).
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στο έργο των πρωτοπόρων της Προϊστορικής Αρχαιολογίας του Αιγαίου: 1900-1950 (2 μαθήματα).
- Η χρήση των αρχιτεκτονικών σχεδίων στην Προϊστορική Αρχαιολογία του Αιγαίου: 1950 – σήμερα (2 μαθήματα).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βαβουρανάκης, Γ., *Εικόνα και αρχαιολογία: η περίπτωση της προϊστορικής αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα*, Αθήνα 2021.
- Βαβουρανάκης, Γ., *Εικόνα και αρχαιολογία: η περίπτωση της προϊστορικής αρχιτεκτονικής*, Μέρος Α', Αθήνα 2015. Από την ιστοσελίδα <http://repository.kallipos.gr/handle/11419/5178>
- Beacham, R. - Nicolucci, F. - Denard, H. - Hermon, S. - Bentkowska-Kafel, A., *The London Charter for Computer-Based Visualisation of Cultural Heritage*, Λονδίνο 2009. Από την ιστοσελίδα <http://www.londoncharter.org/>
- Dillon, B.D. (επιμ.), *The student's guide to archaeological illustrating*, Archaeological Research Tools, τόμος 1, 2η έκδοση, Los Angeles 1984.
- Flusser, V., *Προς το σύμπαν των τεχνικών εικόνων*, Αθήνα 2008.
- Forte, M. (επιμ.), *Cyber-archaeology*, BAR International Series 2177, Οξφόρδη, 2010.
- Goodrick, G.T. - Gillings, M., *Constructs, Simulations and Hyperreal Worlds: The Role of Virtual Reality (VR) in Archaeological Research*, στο Lock, G. - Smith, K. (eds), *On the theory and practice of archaeological computing*, Οξφόρδη 2000, 41-58.
- Klynne, A., *Reconstructions of Knossos: Artists' Impressions, Archaeological Evidence and Wishful Thinking*, JMA 11:2 (1998), 206-229.
- Mitchell, W.J.T., *Iconology: Image, Text, Ideology*, Chicago 1986.
- Molyneaux, B. (ed.), *The Cultural Life of Images: Visual Representation in Archaeology*, London: 1997.
- Porter, V. - Thornes, R., *A Guide to the Description of Architectural Drawings*, Los Angeles 2000.
- Τροβά, Β. – Μανωλίδης, Κ. – Παπακωνσταντίνου, Γ. (επιμ.), *Η αναπαράσταση ως όχημα αρχιτεκτονικής σκέψης*, Αθήνα 2006.
- Wittur, J., *Computer-generated 3D-visualisations in archaeology: between added value and deception*, BAR International Series 2463, Οξφόρδη 2013.

ΙΑ 43α Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης: Αρχαία Ναοδομία 8ος - 1ος αι. π.Χ.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 43α	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 43α Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1206		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα πραγματεύεται την μελέτη των αρχαίων ελληνικών ναών από τον 8ο έως τον 1ο αιώνα π.Χ. με έμφαση στην αρχαϊκή, κλασική και υστεροκλασική περίοδο. Για την κατανόηση και εμβάθυνση στο αντικείμενο εξετάζονται, εισαγωγικά, τα ευρήματα που άπτονται εξελικτικής πορείας πριν και έως την εμφάνιση του αρχιτεκτονικού τύπου του αρχαίου ελληνικού ναού. Μελετάται η ορολογία, η τυπολογία, η οικοδομική, η εμφάνιση και εξέλιξη των κύριων αρχιτεκτονικών ρυθμών, Δωρικού και Ιωνικού, καθώς του Κορινθιακού κιονοκράνου. Εξετάζονται αναλυτικά οι ελληνικοί ναοί, με έμφαση σε αντιπροσωπευτικά δείγματα και ειδικές περιπτώσεις. Προσεγγίζεται ο ναός ως λατρευτικό οικοδόμημα και ως αποτέλεσμα σύνθετου αρχιτεκτονικού προγραμματισμού, σχεδιασμού και αισθητικής σύλληψης.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τόσο αντιπροσωπευτικά δείγματα όσο και εξειδικευμένες περιπτώσεις του γνωστικού αντικειμένου. • Προσεγγίζουν κριτικά ένα ναϊκό κτήριο σε συσχέτιση με το αρχιτεκτονικό, καλλιτεχνικό, κοινωνικοπολιτικό και ιστορικό γίνεσθαι της εποχής του. • Αναγνωρίζουν βασικά και ειδικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά των ναών και τα γνωρίσματα εκάστου αρχιτεκτονικού ύφους / σχολής / ρυθμού.

- Κατανοούν την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής μορφής, τυπολογίας και οικοδομικής των ναών.
- Εκτιμούν με κριτικό πνεύμα και τεκμηριωμένη προσέγγιση τις θεωρητικές και μεθοδολογικές τοποθετήσεις της σύγχρονης έρευνας σε ειδικά θέματα του γνωστικού αντικείμενου.

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1) Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο. Εξοικείωση με βιβλιογραφία. Επισκόπηση περιόδου 1100 - 700 π.Χ.
- 2) Τα ιερά ως πεδίο ανάπτυξης της ναϊκής αρχιτεκτονικής. Καταγωγή ρυθμών.
- 3) Ορολογία. Βασικοί κανόνες ρυθμών. Αρχιτεκτονικά Φαινόμενα και Αρχιτεκτονικά προβλήματα. Διαφοροποιήσεις αναλογιών ανά εποχή.
- 4) Ιστορικό και τεχνολογικό πλαίσιο εποχής εμφάνισης του ναού. Συστήματα κεράμωσης. Οικοδομική. Μορφολογία. Κατασκευαστικά στοιχεία.
- 5) Αρχαϊκός Δωρικός ρυθμός. Ο κλασικός κανόνας (Ολυμπία κ.α.). Αποκλίσεις.
- 6) Κυκλαδικό-δωρικοί ναοί. Ναοί Δυτικών αποικιών
- 7) Αρχαϊκός Ανατολικο-Ιωνικός ρυθμός. Κυκλαδικο-Ιωνικός ρυθμός.
- 8) Αθηναϊκή Σχολή. Ακρόπολη. Παρθενών. Αττικοί Δωρικοί ναοί.
- 9) Αττικο-ιωνικός ρυθμός. Αττικο-Ιωνικό Κιονόκρανο.
- 10) Διδασκαλία με επιτόπου επίσκεψη στον κλασικό Δωρικό ναό του Ηφαίστου / στον Παρθενώνα.
- 11) Το μάθημα θα εμπλουτισθεί με διάλεξη προσκεκλημένου διακεκριμένου αρχιτέκτονα για την Κλασική αρχιτεκτονική ή/και την αρχιτεκτονική της Ακρόπολης των Αθηνών. Λοιποί Δωρικοί ναοί 5ου αι. π.Χ.
- 12) Ο 4ος αι. π.Χ. Δωρικός ρυθμός. Κορινθιακό κιονόκρανο. Ελληνιστική εποχή.
- 13) Ο 4ος αι. π.Χ. κ.ε. Ιωνικός ρυθμός. Ελληνιστική εποχή.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή .pptx / .pdf Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class, με παροχή -μεταξύ άλλων- και ειδικής βιβλιογραφίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i> Διαλέξεις	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i> 13 x 3 = 39

	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	36
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

G. Gruben, *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων* (Αθήνα 2000).

W. Müller - Wiener, *Η Αρχιτεκτονική στην Αρχαία Ελλάδα*, (μτφρ.) (Μόναχο 1995).

X. Μπούρας, *Μαθήματα ιστορίας της αρχιτεκτονικής τ.Α.* (Αθήνα 1999).

M.-C. Hellmann, *Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική* (Αθήνα 2003).

W. B. Dinsmoor, *The Architecture of Ancient Greece*, (London 1975).

ΙΑ 146 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Κεραμολογία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 146	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Κεραμολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3 (x 8 εβδομάδες)	6	
Βιωματική προσέγγιση κατασκευής κεραμικών	3 (x 3 εβδομάδες)		
Βιωματικό εργαστήριο κλιβάνου	6-8 ώρες άπαξ		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΑ 13		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH466/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει βασικές γνώσεις χημείας, ορυκτολογίας και τεχνολογίας των υλικών και θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τους μηχανισμούς παραγωγής και διακίνησης των κεραμικών προϊόντων στη Μεσόγειο κατά την περίοδο από τον 3ο ως τον 7ο αι. μ.Χ. καθώς και να γνωρίζουν την κοινωνία που παρήγαγε, εισήγαγε και κατανάλωνε τα κεραμικά. • Να αντιμετωπίζουν την κεραμική ως φορέα αισθητικών επιλογών και μέσου διακίνησης ιδεών και όχι απλώς ως εργαλείου εξυπηρέτησης καθημερινών αναγκών. • Να εντάσσουν τους διάφορους τύπους κεραμικών στις ιστορικές συνθήκες της εποχής δημιουργίας τους. • Να γνωρίζουν την ορολογία και τους τρόπους ειδολογικής ταξινόμησης της πρωτοβυζαντινής κεραμικής. • Να κατασκευάζουν μόνοι τους κεραμικά αντικείμενα με παραδοσιακές μεθόδους και να κατανοούν την πολύπλοκη διαδικασία ψησίματος.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Αυτόνομη εργασία

- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στον κλάδο της Βυζαντινής Κεραμικής
2. Βασικές γνώσεις Χημείας, ορυκτολογίας και τεχνολογίας των υλικών
3. Η έρευνα της πρωτοβυζαντινής κεραμικής στην Ελλάδα
4. Ορολογία και ταξινόμηση της πρωτοβυζαντινής κεραμικής
5. Κατηγορίες υλικού, τυπολογία
6. Οι εργαστηριακές εγκαταστάσεις
7. Η ταυτότητα των κεραμέων
8. Σχέσεις μεταξύ εργαστηρίων. Απομιμήσεις. Διακίνηση
9. Εισαγωγές κεραμικής. Η έννοια της αυτάρκειας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο. Βιωματική προσέγγιση.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2. Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	24
	Βιωματική προσέγγιση κατασκευής και ψησίματος κεραμικών	17
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	54
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφία	55
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή εξέταση μικρού δοκιμίου στην Ελληνική γλώσσα με δυνατότητα επιλογής</p> <p>Οι φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν και με κατάθεση δοκιμίου με θέμα που αναλαμβάνουν στην αρχή του εξαμήνου</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Atlante delle Forme Ceramiche I, Ceramica fine Romana nel bacino Mediterraneo (Medio et Tardo Impero), Enciclopedia dell'Arte Antica, 1981.

ABADIE-REYNAL C. - SODINI J.-P., *La céramique paléochrétienne de Thasos, EtThas* 13, 1992.

HAYES J.W., *Late Roman Pottery* (1972).

KARIVIERI A., *The Athenian Lamp Industry in Late Antiquity, Papers and Monographs of the Finnish Institute at Athens* 5 (1996).

ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ Χ., *Βυζαντινά Τσουκαλολάγηνα*, Αθήνα 2003.

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑ-ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ Δ., ΚΟΥΣΟΥΛΑΚΟΥ ΝΤ. (επιμ.), *Η κεραμική της Ύστερης Αρχαιότητας από τον Ελλαδικό χώρο*, Θεσσαλονίκη 20

PETRIDIS P., *La céramique protobyzantine de Delphes : une production et son contexte, Fouilles de Delphes V, Monuments Figurés* 4, Paris Athènes 2010.

ΠΕΤΡΙΔΗΣ Π., *Πρωτοβυζαντινή κεραμική του Ελλαδικού χώρου*, Αθήνα 2013.

RICE PR. M., *Pottery Analysis. A Sourcebook*, 1987.

ΙΑ 107 Ανασκαφική Συντήρηση για Αρχαιολόγους

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 107	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανασκαφική Συντήρηση για Αρχαιολόγους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1185		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα έχει ως στόχο την εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τους όρους «ανασκαφική συντήρηση» και «πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή», καθώς και τη σημασία τους αφενός για την ασφαλή απόσπαση και διάσωση των αντικειμένων, αφετέρου για τις πληροφορίες που μπορούν να προσφέρουν στην αρχαιολογική μελέτη.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τί σημαίνουν οι όροι «ανασκαφική συντήρηση» και «πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή» και τη σημασία τους για την επίτευξη των στόχων μιας σύγχρονης αρχαιολογικής έρευνας, • την αναγκαιότητα της παρουσίας και τον ρόλο των συντηρητών αρχαιοτήτων σε κάθε ανασκαφή, • τις κύριες κατηγορίες υλικών από τα οποία είναι κατασκευασμένα τα αρχαιολογικά ευρήματα και τους κυριότερους παράγοντες φθοράς τους, • τους γενικούς κανόνες που σχετίζονται με τη διατήρηση και τη φθορά των αρχαιολογικών ευρημάτων, • τα κατάλληλα πρώτα σωστικά μέτρα και τις γενικές αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται για την απόσπαση εύθραυστων αντικειμένων, • την έννοια της προστασίας των ακίνητων ευρημάτων και τους τρόπους επίτευξής της, • τις ενδεδειγμένες μεθόδους σήμανσης, στήριξης και συσκευασίας των αρχαιολογικών ευρημάτων και τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τον παραπάνω σκοπό, • τις βασικές περιβαλλοντικές παραμέτρους στους χώρους αποθήκευσης και έκθεσης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή: η έννοια, η σημασία και ο σχεδιασμός των εργασιών ανασκαφικής συντήρησης
- Μηχανισμοί και βασικοί παράγοντες φθοράς - Γενικές αρχές για την ασφαλή αποκάλυψη αρχαιολογικών ευρημάτων
- Τεχνικές και υλικά για την απόσπαση και μεταφορά κινητών ευρημάτων
- Ενδεδειγμένες μέθοδοι σήμανσης, στήριξης και συσκευασίας των αρχαιολογικών ευρημάτων και τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τον παραπάνω σκοπό
- Πρώτα σωστικά μέτρα για τη διατήρηση ακινήτων ευρημάτων, αρχιτεκτονικών μελών και αρχαιολογικών χώρων
- Βασικές περιβαλλοντικές παράμετροι - Περιβαλλοντικές συνθήκες αποθήκευσης ανά υλικό
- Μέθοδοι και υλικά ασφαλούς αποθήκευσης αρχαιολογικών ευρημάτων
- Ανόργανα υλικά
- Οργανικά υλικά
- Μέταλλα
- Σύνθετα αντικείμενα και ευρήματα από ενάλιες έρευνες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39	
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41	
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70	
	Σύνολο Μαθήματος		150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ			

	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων 3) Ανάπτυξη κειμένου
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Μ. Λυκιαρδοπούλου-Πέτρου, Συντήρηση αρχαιοτήτων και έργων τέχνης. Ιστορική εξέλιξη και ανάλυση εννοιών, Ινστιτούτο του Βιβλίου-Καρδαμίτσα 2024. - Watkinson, D. and V. Neal, <i>Αρχαιολογικά ευρήματα. Πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή</i>, (μτφ.) Υπουργείο Πολιτισμού. Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων. Αθήνα 2007. - C. A. Sease, <i>Conservation Manual for the Field Archaeologist. Archaeological Research Tools</i>, Institute of Archaeology, UCLA, Los Angeles, California 1994. - J. M. Cronyn, <i>The Elements of Archaeological Conservation</i>. Routledge 1990. - Stanley-Price, N. P. (επιμ.), <i>Conservation on Archaeological Excavations</i>. ICCROM, Rome 1995. - Ι. Λυριτζής και Ν. Ζαχαριάς (επιμ.), <i>Αρχαιο-Υλικά. Αρχαιολογικές, αρχαιομετρικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις</i>, Εκδ. Παπαζήση 2010.

ΙΑ 43β Εμβάθυνση στην Αρχαιολογία και την Ιστορία της Τέχνης: Νεοελληνική Γλυπτική (19ος αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑβ 43	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό 5ο, 7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεοελληνική Γλυπτική (19ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH445/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: ταυτίζουν καλλιτέχνες και έργα τους, να αναγνωρίζουν το ύφος και τις ιδιαιτερότητές τους, να αξιολογούν την προσφορά και τη σημασία τους.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Προσεγγίζονται η μαρμαρογλυπτική και οι λειτουργοί της στην Αθήνα του 19ου αιώνα. Επιχειρείται ανάπλαση της δραστηριότητας των μαρμαρογλυπτών, ενώ μελετώνται γλυπτά τους σε δημόσιους χώρους της Αθήνας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
-------------------------	--------------------

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Καραϊσκου, Β., <i>Νεοελληνική Γλυπτική. Ματιές και Αναγνώσεις</i>, Αθήνα 2011. - Λυδάκης, Σ., <i>Η Νεοελληνική Γλυπτική. Ιστορία – Τυπολογία</i>, Αθήνα 2011. - Παυλόπουλος, Δ., <i>Από τον Ιερό Λόχο στον Κωνσταντίνο ΙΒ'. Νεότερα Αθηναϊκά Γλυπτά</i>, Αθήνα 2020.
--

ΙΑ 159 Ιστορίας της Τέχνης: Εικαστικές Τέχνες στην Ευρώπη, 1900-1945

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 159	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εικαστικές Τέχνες στην Ευρώπη, 1900-1945		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με δυνατότητα υποβολής γραπτής εργασίας στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1089/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν αποκτήσει το κατάλληλο λεξιλόγιο ώστε να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις και κρίσεις σχετικά με τη θεματολογία, την τεχνοτροπία, τη λειτουργία και το ιστορικό συγκείμενο των καλλιτεχνικών έργων που εξετάστηκαν στο μάθημα. • Να γνωρίζουν τις κυριότερες τάσεις στη ζωγραφική, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική στην Ευρώπη κατά το α΄ μισό του 20^{ου} αιώνα και να αναγνωρίζουν την ποικιλομορφία και την πολυπλοκότητα της μοντέρνας τέχνης. • Να κατανοούν τις σημαντικότερες αλλαγές που διαπιστώνονται σε σχέση με το μορφοπλαστικό ιδίωμα, τη θεματολογία, τα υλικά και τις τεχνικές που χαρακτήρισαν τις ιστορικές πρωτοπορίες και την αρχιτεκτονική της περιόδου. • Να αναλύουν και να ερμηνεύουν τα έργα τέχνης με αναφορά στο πολιτικό, κοινωνικό, επιστημονικό, τεχνολογικό, καλλιτεχνικό και διανοητικό πλαίσιο εντός του οποίου παρήχθησαν.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών. • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. • Αυτόνομη & ομαδική εργασία. • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Αναζήτηση της κατάλληλης επιστημονικής πληροφορίας από τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία (έγκριτες βιβλιογραφικές πηγές, έντυπες και ψηφιακές).

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει στις κυριότερες τάσεις στη ζωγραφική, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική στην Ευρώπη από τα πρώτα χρόνια του 20ού αιώνα έως το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, εξετάζοντας, παράλληλα, σημαίνουσες εκθέσεις και άλλους καλλιτεχνικούς θεσμούς της περιόδου και τον ιστορικό τους ρόλο στη διαμόρφωση της έννοιας της καλλιτεχνικής πρωτοπορίας και της ταυτότητας του πρωτοποριακού καλλιτέχνη.

Θεματικές ενότητες:

Εικαστικές τέχνες στα τέλη του 19^{ου} αι.

Αρ Νουβώ και Αποσχίσεις

Φωβ

Η εξπρεσιονιστική ομάδα «Η Γέφυρα»

Ο «Γαλάζιος Καβαλάρης»

Κυβισμός

Φουτουρισμός

Αφηρημένη τέχνη

Dada

Bauhaus

Αρχιτεκτονική του μοντερνισμού

Ρωσική Πρωτοπορία

Νέα Αντικειμενικότητα και άλλοι ρεαλισμοί του Μεσοπολέμου

Σουρεαλισμός

Οι εικαστικές τέχνες στην Ευρώπη την περίοδο του πολέμου

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Δια ζώσης. Δυνητικά, επισκέψεις σε μουσεία και χώρους τέχνης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx. Χρήση διαδικτυακών πηγών και πολυμεσικού υλικού. 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41

	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων. 2. Ανάπτυξη κειμένου. <p>Αναλυτικά η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης κοινοποιούνται στους φοιτητές/τριες στο πρώτο μάθημα καθώς και στο e-class του μαθήματος.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Argan, Giulio Carlo – Oliva, Achille Bonito, *Η μοντέρνα τέχνη. 1770-1970 / Η τέχνη στην καμπή του 21ου αιώνα*, μτφρ. Λίνα Παπαδημήτρη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2014.
- Arnason, H. H., *Ιστορία της σύγχρονης τέχνης*, μτφρ. Φώτης Κοκαβέσης, Επίκεντρο, Αθήνα 2006.
- Bell, Julian, *Καθρέπτης του Κόσμου, Μια Νέα Ιστορία της Τέχνης*, μτφρ. Γιώργος Λαμπράκος & Ελεάννα Πανάγου, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2009
- Δασκαλοθανάσης, Νίκος, *Ιστορία της Τέχνης. Ο δυτικός κόσμος από την προϊστορία έως τις μέρες μας*, Ουτοπία, Αθήνα 2023.
- —, *Μοντέρνα τέχνη: 1850-1940*, Άγρα, Αθήνα 2024.
- —, *Ο καλλιτέχνης ως ιστορικό υποκείμενο από τον 19ο στον 21ό αιώνα*, Άγρα, Αθήνα 2004.
- Foster, Hal – Krauss, Rosalind – Bois, Yves-Alain – Buchloh, Benjamin H.D. – Joselit, David, *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, Αντιμοντερνισμός, Μεταμοντερνισμός*, μτφρ. Ιουλία Τσολακίδου – Δημοσθένης Κούλουθρος, πρόλογος – επιμέλεια: Μιλτιάδης Παπανικολάου, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 20214.
- Krauss, Rosalind E., *Η πρωτοτυπία της πρωτοπορίας. Κείμενα για την τέχνη*, μτφρ. Ρόζαλι Σινοπούλου, πρόλογος: Εύη Σαμπανίκου, Πλέθρον (Εικαστικά/Θεωρία της τέχνης), Αθήνα 2023.
- Λοιζίδη, Νίκη, *Ο μοντερνισμός και οι μύθοι του. Δώδεκα μελέτες για τα μοντέρνα καλλιτεχνικά κινήματα*, Νεφέλη, Αθήνα 2013.
- Στάγκος, Νίκος (επιμ.), *Έννοιες της μοντέρνας τέχνης: από τον Φωβισμό στον Μεταμοντερνισμό*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2003.
- Πάγκαλος, Παναγιώτης, *Ιστορία της Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας*, Αθήνα, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015, <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5754>.
- Πετρίδου, Β., Ζιρώ, Ό., *Τέχνες και αρχιτεκτονική από την αναγέννηση έως τον 21ο αιώνα*, Κάλλιπος, 2015, <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3541>.
- Πούλος, Παναγιώτης (επιμ.), *Έννοιες της τέχνης του 20ού αιώνα*, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα 2006.
- Χαραλαμπίδης, Αλκης, *Η τέχνη του 20ού αιώνα*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2018.
- Watkin, David, *Ιστορία της Δυτικής Αρχιτεκτονικής*, μτφρ. Κώστας Κουρεμένος, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2005.

ΙΑ 190 Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 190	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μουσειοπαιδαγωγική: το μουσείο ως χώρος μάθησης και δημιουργικότητας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Η διδασκαλία βασίζεται σε διαλέξεις, στη χρήση των νέων τεχνολογιών (πλούσιο Ο/Α υλικό, αξιοποίηση της πλατφόρμας η-τάξη), στη διεξαγωγή συζήτησης και δημιουργικών ασκήσεων για ποικίλα θέματα μουσειακής θεωρίας και πρακτικής, σε στοχευμένες επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας και συζητήσεις με επαγγελματίες μουσείων, σε παρακολούθηση προσομοιώσεων μουσειακών εκπαιδευτικών δράσεων και σχεδιασμό πρωτότυπων εκπαιδευτικών δράσεων από τους ίδιους τους φοιτητές.	3-4	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας Και Ιστορίας της Τέχνης ή Επιλογή στο πλαίσιο του μαθήματος Κορμού Εσωτερικής Επιλογής για την απόκτηση Παιδαγωγικής Επάρκειας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH471		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Τα μουσεία, ως φορείς που συλλέγουν, επιμελούνται, ερμηνεύουν και εκθέτουν τον υλικό πολιτισμό και τη μνήμη κάθε κοινωνίας, αποτελούν συνεκτικό πεδίο συνάντησης πολλών επιστημών (αρχαιολογίας, ιστορίας, κοινωνικής ανθρωπολογίας, ψυχολογίας, παιδαγωγικής, φιλοσοφίας, κ.ά.). Τα μουσεία ανταποκρινόμενα στην ευρεία εκπαιδευτική και κοινωνική τους αποστολή, που στοχεύει στην ουσιαστική κατανόηση του κόσμου και στην ποιοτική αλλαγή της ζωής των πολιτών, αξιοποιούν σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μάθηση και την προοδευτική εκπαίδευση και υλοποιούν πληθώρα δράσεων για διαφορετικές κοινωνικές και ηλικιακές ομάδες (σχολικές ομάδες, οικογένειες με παιδιά, ομάδες ενηλίκων, ομάδες με ειδικά κοινωνικά χαρακτηριστικά κ.ά.).</p> <p>Το μάθημα θέτει ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τη θεωρία και την πράξη της μάθησης μέσω των μουσείων, συνδυάζοντας πολλές και διαφορετικές βιωματικές ασκήσεις, επισκέψεις</p>

σε μουσεία, εκπόνηση ομαδικών εργασιών με σχέδια ανάπτυξης συγκεκριμένων μουσειακών δράσεων για διαφορετικές ομάδες πολιτών, κ.ά.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:

- έχουν εξοικειωθεί με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης
- έχουν καλλιεργήσει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι σε θέση να σχεδιάζουν εκπαιδευτικές δράσεις σε μουσεία και χώρους πολιτιστικής αναφοράς για διαφορετικές ομάδες κοινού, όσο και να σχεδιάζουν συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό στο πλαίσιο των δράσεων αυτών.
- Έχουν αναπτύξει προσωπικές πολλαπλές ευφυΐες και δημιουργικές δεξιότητες ακολουθώντας παράλληλα ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες εργασίας
- έχουν κατανοήσει εμπειρικά την δυναμική ερμηνείας μουσειακών αντικειμένων, και ειδικότερα αρχαιολογικών συλλογών, και την επικοινωνία μηνυμάτων γι' αυτές σε διαφορετικές ομάδες επισκεπτών
- έχουν εξοικειωθεί με τις μουσειοπαιδαγωγικές δράσεις και εκπαιδευτικές στρατηγικές που ακολουθούν διαφορετικά μουσεία της Αθήνας
- έχουν κατανοήσει την πολλαπλότητα και συνθετότητα του κοινωνικού ρόλου των μουσείων
- έχουν καλλιεργήσει όλα τα ανωτέρω μέσα από εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδικασίες που συνδυάζουν ποικιλία διδακτικών μεθόδων προς ενίσχυση της συμμετοχικής και βιωματικής μάθησης εκ μέρους των φοιτητών
- έχουν εξοικειωθεί με την παιδαγωγική μέθοδο Service-Learning που αφορά στην κατάκτηση της μάθησης μέσω κοινωνικών παρεμβάσεων του παν/μίου σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ομαδική εργασία – σχεδιασμός έργων
- Αυτόνομη εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δομή του μαθήματος αρθρώνεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες:

1. Το μουσείο ως περιβάλλον μάθησης και δημιουργικότητας: σύγχρονες προσεγγίσεις
2. Μουσειακή εκπαίδευση: αφητηρίες, τάσεις, προοπτικές στην Ελλάδα και διεθνώς
3. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού: φυσιογνωμία, δεξιότητες, εκπαίδευση
4. Θεωρητικές προσεγγίσεις στη μουσειακή εκπαίδευση: θεωρίες γνώσης, μάθησης και επικοινωνίας

5. Μέθοδοι, μέσα και πολιτικές στη μουσειακή εκπαίδευση
6. Η παιδαγωγική διάσταση της μελέτης μουσειακών αντικειμένων και εν γένει του υλικού πολιτισμού
7. Σχεδιασμός μουσειακών εκπαιδευτικών εφαρμογών για ποικίλες κοινωνικές ομάδες (παιδιά, εφήβους, οικογένειες, ενήλικους, ΑμεΑ, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, κ.ά.) και διαφορετικά είδη μουσείων και συλλογών
8. Μουσείο και Σχολείο: πλαίσιο, προκλήσεις, προοπτικές μιας δημιουργικής συνεργασίας
9. Μουσειακή εκπαίδευση σε ψηφιακό περιβάλλον: η αξιοποίηση των νέων μέσων 10. Αξιολογώντας τα αποτελέσματα της μάθησης στα μουσεία: νέες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Εξειδικευμένα βίντεο-ντοκιμαντέρ 3) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία	15 (5X3)
	Πρακτική άσκηση	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	35
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	37
	Προετοιμασία ομαδικής εργασίας – σχεδιασμός εκπαιδευτικού προγράμματος	15
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εκπόνηση ομαδικής εργασίας η οποία παρουσιάζεται στην τάξη πριν την λήξη του εξαμήνου με θέμα τον σχεδιασμό μίας εκπαιδευτικής δράσης με αφετηρία έμπνευσης τις συλλογές του Μουσείου Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 2. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει ερωτήσεις που απαιτούν κριτική ανάλυση, σύνθεση δεδομένων και ανάπτυξη προσωπικών απόψεων για ποικίλα θέματα της σύγχρονης μουσειακής πρακτικής, τεκμηριωμένων στη βάση ενός συνόλου θεωριών και παραδειγμάτων που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο των διδακτικών συναντήσεων 3. Συνολική παρουσία-συμμετοχή στο μάθημα, απλές πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται κατά τις διδακτικές συναντήσεις και συμμετοχή στις προσομοιώσεις μουσειοπαιδαγωγικών δράσεων 4. Εφαρμογή της παιδαγωγικής μεθόδου Service-Learning 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Black, G. 2009, *Το Ελκυστικό Μουσείο. Μουσεία και Επισκέπτες*, Εκδόσεις ΠΙΟΠ, Αθήνα
- Γαλανίδου, Ν. Dommasne, L.H., (επιμ.), 2013, *Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση*, Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο, Αθήνα
- Καλεσοπούλου, Δ., (επιμ.), 2011, *Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο. Θεωρητικές αφετηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα
- Νικονάνου, Ν., 2010, *Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη Θεωρία στην Πράξη*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα
- Dodd, J., Jones, C., 2009, « Τα 'Γενικά Αποτελέσματα της Μάθησης': ένα εννοιακό πλαίσιο», *Τετράδια Μουσειολογίας*, 11-19
- Καλεσοπούλου, Δ. 2011, «Στρατηγικές ανάπτυξης της κριτικής σκέψης στο μουσείο. Παραδείγματα από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο» στα Πρακτικά του Συνεδρίου *Η Ανοιξη των Μουσείων. Συνάντηση για τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τη μουσειακή αγωγή*, Ρέθυμνο: ΚΕ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, 67-75.
- Μούλιου, Μ. 2005, «Μουσεία: πεδία για την κατανόηση του κόσμου», *Τετράδια Μουσειολογίας*, 2, 7-19
- Νικονάνου, Ν. et al (επιμ.) 2016, *Μουσειακή Μάθηση και Εμπειρία στον 21ο αι.*, Κάλλιπος, Διαθέσιμο στο αποθετήριο "Κάλλιπος", <http://repository.kallipos.gr/handle/11419/712>

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. Βασικές έννοιες Μουσειολογίας ICOM (http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museology_WEB_greek.pdf)
2. Recommendation on the Protection and Promotion of Museums, their Diversity and their Role in Society, http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CLT/images/Final_Text_of_Draft_recommendation_EN_02.pdf), Παρίσι 27-28/5/2015
3. Μαυροσκούφης, Δ., κ. Α., (επιμ.) 2014, *Το μουσείο ήταν τέλειο! Διαπολιτισμικά Προγράμματα Σχολείων σε Μουσεία. Οδηγός Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων*, Θεσσαλονίκη (http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/ypodراسi9.5-web-folder-3/OdigosEkpaideutikwnEpiskepsewn/Oδηγός_Εκπαιδευτικών_Επισκέψεων/index.html)
4. Hooper-Greenhill, E. 1999, «Σκέψεις για τη μουσειακή εκπαίδευση και επικοινωνία στη μεταμοντέρνα εποχή», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 72, 47-49 (<http://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/72-11.pdf>)
5. Καλεσοπούλου, Δ., 2014, «Παιδί και μουσείο. Μια σχέση με πολλές διαστάσεις», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 22/12/2014, <http://www.archaiologia.gr/blog/2014/12/22/τα-μουσεια-και-η-μουσειολογια-στη-συγ-13>
6. Κωστή, Κ., 2015, «Μουσείο και Παρελθόν: Προτάσεις για εφαρμογές στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 16/2/15, <http://www.archaiologia.gr/blog/2015/02/16/τα-μουσεια-και-η-μουσειολογια-στη-συγ-16/>
7. Ιστότοπος Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων και άλλων διεθνών Οργανισμών
8. Ιστότοποι των ελληνικών και ξένων μουσείων
9. Εκπαιδευτικό υλικό μουσείων (ελληνικών και ξένων) διαθέσιμο στο Διαδίκτυο
10. Επίκαιρα άρθρα στον ελληνικό και διεθνή τύπο που αφορούν τα μουσεία και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης – Εαρινό Εξάμηνο

Μαθήματα Κορμού (ΕΕ)

ΙΑ 02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄: Εισαγωγή στην Αιγαιακή Προϊστορία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄ Εισαγωγή στην Αιγαιακή Προϊστορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (δίνεται η δυνατότητα εξέτασης στην αγγλική γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH925		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο μάθημα θα εξεταστούν τα υλικά κατάλοιπα των πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στο χώρο του Αιγαίου (κυρίως της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών πλην της Κρήτης) σε όλη τη διάρκεια της λεγόμενης ‘προϊστορίας’, από τις απαρχές των ανθρώπινων ειδών μέχρι το τέλος της Εποχής του Χαλκού στις αρχές του 11ου αιώνα π.Χ.</p> <p>Η επισκόπηση ακολουθεί σειρά ως επί το πλείστον χρονολογική, με ορισμένες θεματικές παρεκβάσεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Εστιάζοντας στις αρχαιολογικές ενδείξεις, ο προβληματισμός που διατρέχει το μάθημα είναι ουσιαστικά ιστορικός, αφού θα εστιάσουμε σε μείζονα επεισόδια της εξέλιξης των ανθρώπινων πολιτισμών στο Αιγαίο: το πέρασμα στο Νεολιθικό παραγωγικό τρόπο ζωής, οι μεταβολές στο τέλος της 3ης χιλιετίας π.Χ., η επίδραση και μεταμορφωτική ακτινοβολία του Μινωικού κόσμου και η γένεση, επικράτηση και εξέλιξη του μυκηναϊκού πολιτισμού με ιδιαίτερη αναφορά στην εδραίωση, ακμή και το τέλος του ανακτορικού κόσμου.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος της Εισαγωγής στην Αιγαιακή Προϊστορία, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν μία γενική εποπτεία των βασικών στοιχείων της αιγαιακής προϊστορικής αρχαιολογίας (χρονολογήσεις, περιόδους, γεωγραφικές/ πολιτισμικές υποδιαίρεσεις) • Να μπορούν να τοποθετούν στα βασικά χρονολογικά πλαίσια χαρακτηριστικά υλικά κατάλοιπα αυτής της μακρότατης περιόδου

- Να αντιλαμβάνονται τα βασικά στοιχεία οργάνωσης των προϊστορικών κοινωνιών
- Να έχουν μια γνωριμία με τις βασικές ερμηνευτικές τάσεις και τα μεθοδολογικά εργαλεία για τη μελέτη της προϊστορίας του Αιγαίου, κατανοώντας τους κύριους τρόπους μέσω των οποίων παράγεται η γνώση για αυτούς τους πολιτισμούς

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης που εδράζεται στη στέρεη γνώση των δεδομένων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ‘ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ’ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΕΡΕΥΝΑ
2. ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ
3. ΜΕΣΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΙ ΝΕΟΛΙΘΙΚΟΠΟΙΗΣΗ
4. ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ Α΄ ΜΕΡΟΣ
5. ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ Β΄ ΜΕΡΟΣ
6. ΠΡΩΙΜΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ Α΄ ΜΕΡΟΣ
7. ΠΡΩΙΜΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ Β΄ ΜΕΡΟΣ
8. ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ/ ΕΚΜΙΝΩΙΣΜΟΣ Α΄ ΜΕΡΟΣ
9. ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ Α΄ ΜΕΡΟΣ/ Η ΕΝΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΜΙΝΩΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ (ΗΠΕΙΡ. ΕΛΛΑΔΑ, ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΑΙΓΑΙΟ)
10. ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ Β΄ ΜΕΡΟΣ/ ΠΡΩΙΜΟΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
11. Ο ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΟΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ/ ΔΙΟΙΚΗΣΗ/ ΓΡΑΦΗ
12. Ο ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΟΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΥΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
13. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΝΑΚΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ/ Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑΣ/ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	48
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Εγχειρίδια Μαθήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> - R. Treuil, P. Darcque, J. Cl. Poursat, G. Touchais, <i>Οι Πολιτισμοί του Αιγαίου κατά τη Νεολιθική και την Εποχή του Χαλκού</i> (ελληνική μετάφραση Ο. Πολυχρονοπούλου, Α. Φίλιππα-Touchais), Αθήνα 1996 (1η έκδοση ελλην. μετάφρασης). - O. Dickinson, <i>Αιγαίο - Εποχή του Χαλκού</i> (ελληνική μετάφραση Θ. Ξένος), Αθήνα 2003 (1η έκδοση ελλην. μετάφρασης) <p>- Γενική Βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shelmerdine, C.W. επιμ., <i>The Cambridge Companion to the Aegean Bronze Age</i>, Cambridge 2008. - Cline, E.H. επιμ., <i>The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean</i>, Οξφόρδη 2010 - Hood, S. <i>Η Τέχνη στην Προϊστορική Ελλάδα</i> (μετάφραση Θ. Ξένος), Αθήνα 19 - Hitchcock, L., D. Preziosi, <i>Aegean Art and Architecture</i>, Οξφόρδη 2000. - Cullen, T. επιμ., <i>Aegean Prehistory: A Review</i>, Νέα Υόρκη 2001.
--

ΙΑ 10 Προϊστορική Αρχαιολογία Β': Μινωική Αρχαιολογία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μινωική Αρχαιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH173 (http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH.173/)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:
* Να γνωρίζουν το γενικό πλαίσιο εξέλιξης του Μινωικού πολιτισμού.
* Να μπορούν να περιγράψουν και να χρονολογήσουν τα κυριότερα μινωικά αρχιτεκτονήματα και τέχνηρα.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα περιγράφει τα βασικά στάδια στην εξέλιξη του μινωικού πολιτισμού, παρακολουθώντας τα υλικά δημιουργήματα των προϊστορικών κατοίκων της Κρήτης, κατανεμημένα στους διάφορους κλάδους της τέχνης στους οποίους ανήκαν.</p> <p>Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:</p> <p>Μάθημα 1ο: Ιστορική επισκόπηση των πολιτισμών του Αιγαίου κατά την Εποχή του Χαλκού.</p> <p>Μάθημα 2ο: Η Νεολιθική περίοδος στην Κρήτη. Η εξέλιξη της πηλοπλαστικής και κεραμικής τέχνης.</p>

Μάθημα 3ο: Οι τέχνες στην Κρήτη κατά την Προανακτορική περίοδο: κεραμική, ειδωλοπλαστική, λιθοξοΐα, μεταλλοτεχνία (και κοσμηματοποιΐα), σφραγιδογλυφία. Ο «ρόλος» της τέχνης κατά την εποχή που προηγήθηκε της ίδρυσης των μινωικών ανακτόρων. Οι «καλλιτεχνικές» δημιουργίες σαν εργαλείο για την ανάπλαση του χαρακτήρα των προανακτορικών κοινοτήτων.

Μάθημα 4ο: Η καλλιτεχνική δημιουργία κατά την εποχή των πρώτων ανακτόρων. Η εισαγωγή νέων υλικών, τεχνικών και αισθητικών αντιλήψεων από άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου. Η «πολιτική» διάσταση της τέχνης κατά την Παλαιοανακτορική περίοδο. Τα επιτεύγματα της κεραμικής.

Μάθημα 5ο: Οι λοιπές τέχνες κατά την Παλαιοανακτορική περίοδο: η λιθοτεχνία, η μεταλλοτεχνία (και κοσμηματοποιΐα), η σφραγιδογλυφία και η φαγεντιανουργία.

Μάθημα 6ο: Η μετάβαση από την εποχή των παλιών σε εκείνη των νέων ανακτόρων. Η κεραμική και η πηλοπλαστική τέχνη. Η εξέλιξη των άλλων τεχνών.

Μάθημα 7ο: Η Νεοανακτορική περίοδος. Η πολιτική διάσταση της τέχνης. Οι νέοι κεραμικοί ρυθμοί και τα επιτεύγματα της πηλοπλαστικής.

Μάθημα 8ο: Τα επιτεύγματα της λιθοξοΐας, της ελεφαντουργίας και της φαγεντιανουργίας κατά την εποχή των νέων ανακτόρων.

Μάθημα 9ο: Η ακμή της σφραγιδογλυφίας και της λοιπής μικροτεχνίας. Τα χρυσά σφραγιστικά δακτυλίδια.

Μάθημα 10ο: Η εποχή της «μεγάλης τέχνης» της τοιχογραφίας. Γενικά χαρακτηριστικά, τεχνικές, εξάπλωση μινωικών τοιχογραφιών.

Μάθημα 11ο: Η επιρροή της μινωικής τέχνης στον ευρύτερο αιγαιακό χώρο. Τα ευρήματα των λακκοειδών τάφων των Μυκηνών. Οι τοιχογραφίες της Θήρας.

Μάθημα 12ο: Οι σχέσεις Κρήτης και ανατολικής Μεσογείου κατά την Εποχή του Χαλκού.

Μάθημα 13ο: Σύντομη επισκόπηση της εξέλιξης της μινωικής τέχνης. Γενικά, για το χαρακτήρα της μινωικής δημιουργικής έκφρασης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις 13 X 3	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	46
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: 1. Δυνατότητα αναγνώρισης αρχιτεκτονημάτων και τεχνέργων	

	<p>2. Αρχαιολογική περιγραφή τους, με τη χρήση ορθών όρων</p> <p>3. Δυνατότητα συσχετισμού τους με ομοειδή ή συγγενικά σύνολα Χρονολόγηση δομών και τεχνέργων</p> <p>4. Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (επιλεγμένη)

Αλεξίου Σ. 1964. *Μινωικός Πολιτισμός*, Αθήναι.

Betancourt Ph. 1985. *The History of Minoan Pottery*, Princeton.

Cadogan G. 1976. *Palaces of Minoan Crete*, London - New York.

Effenterre Van H. 1980. *Le palais de Mallia et la cité minoenne*, Roma.

Evans A. 1921 – 35. *The Palace of Minos at Knossos*, I - IV, London.

Gesell G. 1985. *Town, Palace and House Cult in Minoan Crete*, Göteborg.

Graham J. 1987. *The Palaces of Crete*, Princeton.

Hood S. 1978. *The Arts in Prehistoric Greece*, Norwich.

Marinatos S. – M. Hirmer 1973. *Kreta, Thera und das mykenische Hellas*, München.

Nilsson M. 1950. *The Minoan - Mycenaean Religion*, Lund.

Πλάτων Ν. 1974. *Ζάκρος. Το νέον μινωικόν ανάκτορον*, Αθήναι.

Platon N. 1981. *La civilisation égéenne*, Paris.

Preziosi D. 1983. *Minoan Architectural Design*, Berlin.

Rutkowski B. 1986. *The Cult Places of the Aegean*, New Haven - London.

Shaw J. 1971. Minoan Architecture: Materials and Techniques, *AnnScAtene* 33, 5 - 256.

Walberg. G. 1976. *Kamares. A Study of the Character of the Palatial Middle Minoan Pottery*, Uppsala.

Warren P. 1969. *Minoan Stone Vases*, Cambridge.

Zervos Chr. 1956. *L' art de la Crète néolithique et minoenne*, Paris.

ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β΄: Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ. – 1ος αι. π.Χ.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλασική Αρχαιολογία Β΄ Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ. – 1ος αι. π.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH210		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συνοπτική, συνολική θεώρηση της Αρχαιολογίας των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ. - 1ος αι. π.Χ.), της περιόδου από τους Περσικούς Πολέμους μέχρι την υποταγή του τελευταίου ελληνιστικού βασιλείου, αυτού της πτολεμαϊκής Αιγύπτου, στην κυριαρχία της Ρώμης το 30 π.Χ. Έμφαση δίνεται στην αρχιτεκτονική και τη γλυπτική, αλλά και στην κεραμική-αγγειογραφία – ιδίως των κλασικών χρόνων -, τη ζωγραφική και τα ψηφιδωτά. Παρακολουθούνται τα στάδια εξέλιξης και βασικοί δημιουργοί, μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της κάθε εποχής. Εντοπίζονται τα προβλήματα της έρευνας και οι περαιτέρω προοπτικές μελέτης.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις βασικές αρχές του πολιτισμού των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων, τη σύνδεσή του με την προγενέστερη αρχαϊκή περίοδο και τη διατάρακτη συνέχεια από τον ελληνιστικό στον ρωμαϊκό κόσμο. • Αντιλαμβάνονται τη σημασία και αξία της κλασικής – ελληνιστικής περιόδου για τον μετέπειτα ευρωπαϊκό κόσμο, χωρίς τα παραμορφωτικά κάτοπτρα του ιδεαλιστικού (νέο)κλασικισμού και της στείρας ‘αρχαιολατρείας’. • Αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες για την κοινωνία της εποχής, ιδίως μετά τους Περσικούς πολέμους, τις εμφύλιες διαμάχες των πόλεων-κρατών και την εξάπλωση του Ελληνισμού στην Ανατολή με τις κατακτήσεις του Μεγ. Αλεξάνδρου.
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών),
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Ομαδική εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή – Επανάληψη βασικών αρχών αρχιτεκτονικής
- Πρώιμη κλασική περίοδος (αυστηρός ρυθμός) 480-450 π.Χ.
- Ώριμη κλασική περίοδος 450-400 π.Χ.: Αρχιτεκτονική
- Ώριμη κλασική περίοδος 450-400 π.Χ.: Αρχιτεκτονική γλυπτική
- Ώριμη κλασική περίοδος 450-400 π.Χ.: Γλυπτική
- Ύστερη κλασική περίοδος 400-323 π.Χ.: Αρχιτεκτονική
- Ύστερη κλασική περίοδος 400-323 π.Χ.: Γλυπτική
- Ταφικά μνημεία Αττικής 440-317 π.Χ.
- Ερυθρόμορφη κεραμική 480-330 π.Χ.
- Ελληνιστικοί χρόνοι: Εισαγωγή – Πρώιμη Ελληνιστική περίοδος 323-230 π.Χ. (Αρχιτεκτονική - Γλυπτική)
- Μέση Ελληνιστική περίοδος 230-150 π.Χ. (Αρχιτεκτονική - Γλυπτική με έμφαση στην Πέργαμο)
- Ύστερη Ελληνιστική περίοδος 150-30 π.Χ. (Αρχιτεκτονική - Γλυπτική)
- 12.Ειδικά θέματα: πολεοδομία, ιερά και οικίες, ‘μακεδονικοί’ τάφοι, ζωγραφική, ψηφιδωτά

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία – Αρχαιολογικούς χώρους	6
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	125

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Ερωτήσεις που απαιτούν σύντομη ανάπτυξη κειμένου 3) Αναγνώριση / χρονολόγηση συγκεκριμένων μνημείων
----------------------------	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασικά Εγχειρίδια:

- Hölscher, T. *Κλασική Αρχαιολογία. Βασικές γνώσεις*, μτφ. Π. Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη 2005
- Κοκκορού–Αλευρά, Γ. *Η τέχνη της αρχαίας Ελλάδος. Σύντομη ιστορία, 1050-50 π.Χ.*, Αθήνα 1995
- Πλάντζος, Δ. *Ελληνική Τέχνη και Αρχαιολογία. 1100-30 π.Χ.*, ²Αθήνα 2016

- Βασική Ειδικότερη Βιβλιογραφία:

- Gruben, G. *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*, μτφ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2006
- Pollitt, J. J. *Η τέχνη στην Ελληνιστική Εποχή*, μτφ. Α. Γκαζή, ⁵Αθήνα 2006
- Smith, R.R.R. *Ελληνιστική πλαστική*, μτφ. Δ. Κουτσούμπα – Α. Χαμηλάκη, Αθήνα 2009
- Τιβέριος, Τ. *Ελληνική Τέχνη - Αρχαία Αγγεία*, Αθήνα 1996

ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β': Αρχαιολογία και τέχνη του βυζαντινού χώρου από την περίοδο των Μετασχηματισμών στην Ύστερη Βυζαντινή εποχή (7ος-15^{ος} αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αρχαιολογία και τέχνη του βυζαντινού χώρου από την περίοδο των Μετασχηματισμών στην Ύστερη Βυζαντινή εποχή (7ος-15^{ος} αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και επισκέψεις στους χώρους	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, με εκπόνηση γραπτής εργασίας στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH741/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Γενικό εποπτικό μάθημα για την αρχαιολογία και την τέχνη του Βυζαντινού κόσμου από την περίοδο των Μετασχηματισμών, στα μέσα του 7ου αιώνα, έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης, το 1453. Προσφέρεται μια επισκόπηση των κυρίαρχων τάσεων στην αρχιτεκτονική και τη ζωγραφική της περιόδου, καθώς και χαρακτηριστικών καταλοίπων του υλικού βίου. Έμφαση δίνεται στην κατανόηση των κύριων μεθοδολογικών εργαλείων προσέγγισης των έργων της βυζαντινής τέχνης και στην ένταξη των καλλιτεχνικών ρευμάτων στις ιστορικές συγκυρίες που καθόρισαν την πορεία του Βυζαντίου. Θα εξεταστεί κυρίως η αρχιτεκτονική και η ζωγραφική της περιόδου, παραδείγματα χρηστικών αντικειμένων, καθώς και στοιχεία οργάνωσης του χώρου. Το μάθημα θα ολοκληρωθεί με επισκέψεις σε μνημεία και μουσεία.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν μία γενική εποπτεία των βασικών χαρακτηριστικών της βυζαντινής τέχνης της περιόδου • Να τοποθετήσουν σε χρονικά πλαίσια και καλλιτεχνικές τάσεις αντιπροσωπευτικά έργα της κάθε εποχής • Να μπορούν να συσχετίσουν τα κορυφαία μνημεία της περιόδου με την τοπογραφία του βυζαντινού χώρου και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής • Να έχουν κατανοήσει τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία για τη μελέτη της βυζαντινής τέχνης και του υλικού πολιτισμού της εποχής
Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1: Εισαγωγή.
- 2: Η περίοδος της Εικονομαχίας (726-843)
- 3: Ανάκαμψη και αναδιοργάνωση του Βυζαντινού χώρου την εποχή της Μακεδονικής Δυναστείας (867-1057). Νέες αρχιτεκτονικές λύσεις στη ναοδομία (I)
- 4: Μεσοβυζαντινή ναοδομία (II)
- 5: Εικονογραφικό πρόγραμμα και μνημειακή ζωγραφική, μέσα 9ου-τέλη 11^{ου} αι.
- 6: Τρία μοναστηριακά συγκροτήματα του 11^{ου} αιώνα και τα ψηφιδωτά τους: Όσιος Λουκάς, Νέα Μονή Χίου, Μονή Δαφνίου (I)
- 7: Όσιος Λουκάς, Νέα Μονή Χίου, Μονή Δαφνίου (II)
- 8: Το πρόσωπο της εξουσίας στη Μεγάλη Εκκλησία: τα αυτοκρατορικά πορτραίτα στην Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης.
- 9: Ο 12^{ος} αιώνας (I). Βυζάντιο, σταυροφόροι και ισλαμικά κράτη στην ανατολική Μεσόγειο. Η αντανάκλαση στις εφαρμοσμένες τέχνες. Νέες τάσεις στην θρησκευτική ζωγραφική
- 10: Η τέχνη και ο ρόλος των φορητών εικόνων
- 11: Η τέχνη της Λατινοκρατίας και η πρόιμη Παλαιολόγεια περίοδος
- 12: Η Μονή της Χώρας. Τα μνημεία της παλαιολόγειας Θεσσαλονίκης
- 13: Ο Μυστράς. Ο χώρος και τα μνημεία του

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	13 x 3 = 39
	Επισκέψεις σε χώρους και μνημεία	3 x 3 = 9 1 x 5=5
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	25
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	47
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γκιολές Ν., *Βυζαντινή ναοδομία (600-1204)*, Αθήνα 1992.

Μπούρας Χ., *Ιστορία της αρχιτεκτονικής*, τ. Β', Αθήνα 1994, 141-162, 185-280, 396-441.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου Μ., *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινές τοιχογραφίες*, Αθήνα 1994 (εισαγωγικό κείμενο).

Χατζηδάκη Ν., *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινά ψηφιδωτά*, Αθήνα 1995 (εισαγωγικό κείμενο).

Γαλάβαρης Γ., *Ελληνική τέχνη, Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων*, Αθήνα 1995 (εισαγωγικό κείμενο).

Τ. Λουγγής (γεν. επιμ.), *Βυζάντιο Ιστορία και Πολιτισμός* (τόμος Γ'), συλλογικό έργο, Αθήνα 2016

ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β΄: Η τέχνη του Baroque και του Rococo

(1) Γενικά

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η τέχνη του Baroque και του Rococo		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH891/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει τις πολιτιστικές, κοινωνικές, πολιτικές, ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων της νεότερης Ευρωπαϊκής τέχνης το 17ο και το 18ο αιώνα.</p> <p>Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν όρους και έννοιες της Ιστορίας Τέχνης • να έχουν μια ολοκληρωμένη εποπτεία καλλιτεχνικών ρευμάτων που συντέλεσαν αποφασιστικά στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού • να αναγνωρίζουν τα στυλιστικά χαρακτηριστικά συγκεκριμένων καλλιτεχνικών κέντρων και δημιουργών του Baroque και του Rococo • να διαθέτουν τα γνωσιολογικά εργαλεία που τους επιτρέπουν να αναλύουν έργα τέχνης μέσα από διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις • να αντιλαμβάνονται τα έργα τέχνης ως υλικά τεκμήρια του πολιτιστικού τους περιβάλλοντος • να ανατρέχουν στις λογοτεχνικές πηγές και τις θεωρητικές πραγματείες προκειμένου να ερμηνεύσουν προβλήματα εικονογραφίας • να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις για θεωρητικά ζητήματα τέχνης μέσα από πρωτογενείς πηγές και δευτερογενή βιβλιογραφία.
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων πτυχών του ευρωπαϊκού πολιτισμού),
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Ομαδική εργασία.

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Μανιερισμός και καλλιτεχνικές εξελίξεις στη Βενετία
- Αρχιτεκτονική στην Ιταλία τον 17ο αιώνα
- Χαρακτηριστικά της Μπαρόκ ζωγραφικής, επιτεύγματα του Caravaggio
- Χαρακτηριστικά της Μπαρόκ ζωγραφικής (Carracci) και της γλυπτικής
- Ο Rubens στο πλαίσιο της εποχής του
- Ο Rembrandt και η Ολλανδική ζωγραφική
- Ο Χρυσός αιώνας της Ολλανδίας
- Siglo de Oro στην Ισπανία
- Ισπανική Τέχνη και Μπαρόκ αρχιτεκτονική στη Γερμανία
- Γαλλική ζωγραφική και αρχιτεκτονική
- Η αναβίωση του Παλλαδιανισμού, του Γοτθικού και Κλασικού στυλ στην Αγγλία τον 17^ο και 18^ο αιώνα
- Rococo και Διαφωτισμός

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στο αμφιθέατρο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από πλούσιο οπτικό υλικό (PPSX), το οποίο τίθεται στη διάθεση των φοιτητών για διευκόλυνση της μελέτης τους. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Η επικοινωνία με τους σπουδαστές για θέματα του μαθήματος γίνεται τόσο δια ζώσης (μετά την ολοκλήρωση της διάλεξης, ώρες υποδοχής) όσο και ηλεκτρονικά (email – Webex).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

	Παραδόσεις θεωρίας	13 (13 εβδ. × 1 ώρες)
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	26 (13 εβδ. × 2 ώρες)
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	39 (13 εβδ. × 3 ώρες)
	Αυτοτελής Μελέτη και προετοιμασία τελικής εξέτασης	86 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης Ελληνικά.</p> <p>Από την αρχή του εξαμήνου αναρτάται στην ηλεκτρονική τάξη (e-class) πλήρης περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος, των διδακτέων ανά εβδομάδα ενοτήτων, καθώς και του τρόπου αξιολόγησης των φοιτητών. Οι φοιτητές γνωρίζουν, επίσης, εξ αρχής την ύλη, τα διδακτικά συγγράμματα και τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος απαιτείται τελικός βαθμός ίσος ή μεγαλύτερος του 5.</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με βάση:</p> <p>τις τελικές εξετάσεις που είναι γραπτές και η κλίμακα βαθμολογίας είναι 1-10.</p> <p>Θα υπάρχουν ερωτήσεις διαφορετικών τύπων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενότητα ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών. • Ενότητα ερωτήσεων σύντομης απάντησης • Ενότητα ανάλυσης έργων τέχνης 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Barker, E. 2012. <i>Art & Visual Culture, 1600-1850: Academy to Avant-garde</i>. Λονδίνο. 2. D' Alleva, A. 2020. <i>Methods and Theories of Art History</i>. 2η έκδ. Λονδίνο. 3. Gardner H. και F. Kleiner. 2021. <i>Gardner's Art Through the Ages: The Western Perspective</i>. 16η εκδ. Τόμος 2. Βοστώνη. 4. Harris Sutherland, A. 2005. <i>Seventeenth-century Art & Architecture</i>. Λονδίνο. 5. Haskell, F. 1980. <i>Patrons and Painters: A Study in the Relations between Italian Art and Society in the Age of the Baroque</i>. New Haven. 6. Λιτσαρδοπούλου, Ν. 2015. <i>Η ζωγραφική παραγωγή των Κάτω Χωρών κατά τον 17ο αιώνα</i>. Αθήνα. 7. Shearman, J. 1967. <i>Mannerism</i>. Harmondsworth. 8. Toman, R., επιμ. 2008. <i>Μπαρόκ: Αρχιτεκτονική – Γλυπτική - Ζωγραφική</i>. Μτφ. Α. Πανταζής. Αθήνα. 9. Χαραλαμπίδη, Α. 2017. <i>Μπαρόκ: Αρχιτεκτονική – Γλυπτική – Ζωγραφική</i>. Θεσσαλονίκη. 10. Wittkower, R. et al. 1999. <i>Art and Architecture in Italy, 1600-1750</i>. 3 τόμοι. New Haven.
--

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης (ΕΕ)

ΙΑ 21 Τοπογραφία-Αρχιτεκτονική-Πολεοδομία: Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH358 https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH682		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν κατανοήσει σε βάθος τις αλλαγές στην πολεοδομία των Αθηνών από τον 7ο αι. π.Χ. έως τον 7ο αι. μ.Χ. • Έχουν μελετήσει την πόλη των Αθηνών στη διαχρονικότητά της • Είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα μνημεία και να σχολιάζουν τις αλλαγές στον αστικό ιστό • Να γνωρίζουν τη διαχρονική μορφή και διαδοχική χρήση των κυριότερων μνημείων της Αθήνας • Να έχουν καλή αντίληψη της πολεοδομικής εξέλιξης της πόλης διαχρονικά • Να μπορούν να συσχετίσουν και να εντάξουν στον πολεοδομικό ιστό της πόλης μεμονωμένα ευρήματα ή/και αποσπασματικά σωζόμενα μνημεία • Να μπορούν να ανασυνθέσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του δομημένου περιβάλλοντος της Αθήνας έως τους βυζαντινούς χρόνους. • Να έχουν αναπτύξει κριτική σκέψη γύρω από τις ιδεολογικές παραμέτρους και τους προβληματισμούς που διέπουν τις αρχαιολογικές έρευνες σε ιστορικές πόλεις με διαχρονική πολεοδομική εξέλιξη όπως η Αθήνα.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης μέσα από την παρακολούθηση των επιτόπιων επισκέψεων και τη μελέτη της βιβλιογραφίας
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Κριτική ανάγνωση της βιβλιογραφίας

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μαθήματα στην αίθουσα:

- Εισαγωγή στο ιστορικό τοπίο της Αθήνας, τα τείχη, ο Κεραμεικός.
- Η Ακρόπολη, ο Περίπατος, η Οδός Τριπόδων και η Νότια Κλιτύς
- Η Αγορά, ο χώρος του Ολυμπίου και η οικοδομική δραστηριότητα επί Αδριανού
- Εισαγωγή στην Ιστορία, την Τοπογραφία και την Αρχιτεκτονική της βυζαντινής Αθήνας
- Οικιστική εξέλιξη της πρωτοβυζαντινής Αθήνας
- Εργαστηριακοί χώροι της πρωτοβυζαντινής Αθήνας

Μαθήματα στους αρχαιολογικούς χώρους:

- Ακρόπολη
- Αρχαία Αγορά
- Νότια κλιτύς, Διονυσιακό θέατρο
- Ρωμαϊκή Αγορά, Βιβλιοθήκη Αδριανού
- Ολυμπίο, Παρλίτσια ιερά, Βυζαντινή συνοικία, Βασιλική Ιλισσού
- Αστικοί και θρησκευτικοί χώροι της πρωτοβυζαντινής Αθήνας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	18
	Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους	21
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη σημειώσεων και βιβλιογραφίας	111

	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στα ελληνικά με ερωτήσεις ανάπτυξης και συνδυαστικής χρήσης της βιβλιογραφίας	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Π. Βαλαβάνης, Ό. Κακαβογιάννη, Ά.Π. Ματθαίου, Λ. Παλαιοκρασσά - Κόπιτσα, Γ. Σταϊνχάουερ, Αρχαία Αθήνα και Αττική (Αθήνα 2010) • J. Mck. Camp II, Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας (Αθήνα 2013) • J. Mck. Camp II, ΟΙ αρχαιότητες της Αθήνας και της Αττικής (Αθήνα 2009) • Ι. Τραυλός, <i>Η πολεοδομική εξέλιξις των Αθηνών</i>, Αθήναι 1960 • Frantz, <i>Late Antiquity AD 267-700, The Athenian Agora XXIV</i>, Princeton 1988 • P. Castrèn (εκδ.), <i>Post-Herulian Athens. Aspects of Life and Culture in Athens AD 267-529</i>, Helsinki 1994 • W. Eugene Kleinbauer, “Christian or secular? The Tetraconch in the So-called Library of Hadrian at Athens” στο D. Kries, C. Brown Tkacz (εκδ.), <i>Nova Doctrina Vetusque: Essays on Early Christianity in Honor of Fredric W. Schlatter Jr</i>, 1999, σ. 203-224 • Μ. Καζανάκη-Λάππα, «Η Αθήνα από την Ύστερη Αρχαιότητα ως την Τουρκική κατάκτηση» στο Χ. Μπούρας κ.ά. (εκδ.), <i>Αθήναι. Από την Κλασική Εποχή έως Σήμερα</i>, Αθήνα 2000, σ. 194-204 • Θ. Γιοχάλας, Τ. Καφετζάκη, <i>ΑΘΗΝΑ. Ιχνηλατώντας την πόλη με οδηγό την ιστορία και τη λογοτεχνία</i>, Εστία 2012
--

ΙΑ 31Α Κλασική Αρχαιολογία Γ': Ελληνική μνημειακή ζωγραφική

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 31Α	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ελληνική μνημειακή ζωγραφική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH561		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από την Αρχαϊκή περίοδο έως και τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται τα σωζόμενα έργα από τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο, καθώς και οι μεταπλάσεις κλασικών έργων από καλλιτέχνες της ρωμαϊκής περιόδου. Με βάση σύγχρονες και μεταγενέστερες γραπτές πηγές επιχειρείται η συστηματική μελέτη της τεχνικής, της θεματογραφίας, και της ιστορικής εξέλιξης της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής και αναλύεται η συμβολή συγκεκριμένων καλλιτεχνών.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Γνωρίζουν την εξέλιξη της ελληνικής μνημειακής ζωγραφικής από την Αρχαϊκή περίοδο έως και τους πρώιμους αυτοκρατορικούς χρόνους * Αναγνωρίζουν τα σημαντικότερα σωζόμενα έργα μνημειακής ζωγραφικής από τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο, καθώς και τις μεταπλάσεις κλασικών έργων από καλλιτέχνες της ρωμαϊκής περιόδου * Κατανοούν την τεχνική, τη θεματογραφία, και την ιστορική εξέλιξη της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής * Γνωρίζουν το έργο συγκεκριμένων ζωγράφων της αρχαιότητας * Αντιλαμβάνονται τον ρόλο των γραπτών πηγών για την κατανόηση της αρχαιοελληνικής μνημειακής ζωγραφικής
Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικά
2. Πηγές και μεθοδολογία
3. Υλικά και τεχνικές
4. Η μνημειακή ζωγραφική στην Ελλάδα της Εποχής του Χαλκού
5. Πρώιμη ελληνική ζωγραφική (7ος-6ος αι. π.Χ.)
6. Ο Πολύγνωτος και η ζωγραφική του 5ου αι. π.Χ.
7. Τετραχρωμία και σκιαγραφία: : Απολλόδωρος, Ζεύξις, Παρράσιος
8. Μακεδονικοί Τάφοι I
9. Μακεδονικοί Τάφοι II
10. Ψηφιδωτά
11. Μνημεία της Ελληνιστικής περιόδου
12. Ελληνορωμαϊκή ζωγραφική I
13. Ελληνορωμαϊκή ζωγραφική II

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυσης βιβλιογραφίας	51
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	60
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων 3) Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Εγχειρίδια μαθήματος:

- Δ. Πλάντζος, *Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο*. Εκδόσεις Καπόν: Αθήνα, 2018.
- I. Scheibler, *Αρχαία Ελληνική Ζωγραφική*. ΜΙΕΤ: Αθήνα, 2015.

B. Γενική βιβλιογραφία:

- Α.Βλ. Λεβίδης, *Πλίνιος ο Πρεσβύτερος. Περί της Αρχαίας Ελληνικής Ζωγραφικής. 35^ο Βιβλίο της «Φυσικής Ιστορίας»*. Εκδόσεις Άγρα: Αθήνα, 1994.
- J.J. Pollitt (επιμ.), *The Cambridge History of Painting in the Classical World*. Cambridge University Press: Κέμπριτζ, 2014.
- Η. Brecoulaki, *La peinture funeraire de Macedoine. Emplois et Fonctions de la Couleur IVe-IIIe s. av. J. -C.* Ινστιτούτο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών: Αθήνα, 2006.
- Σ. Λυδάκης, *Αρχαία ελληνική ζωγραφική και οι απηχήσεις της στους νεότερους χρόνους*. Εκδόσεις Μέλισσα: Αθήνα, 2002.

Γ. Ειδικά συγγράμματα:

- Μ. Ανδρόνικος, *Βεργίνα II. Ο «τάφος της Περσεφόνης»*. Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία: Αθήνα, 1994.
- Χ. Σαατσόγλου-Παλιαδέλη, *Βεργίνα. Ο Τάφος του Φιλίππου: η τοιχογραφία με το κυνήγι*. Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία: Αθήνα, 2004.
- Μ. Τσιμπίδου-Αυλωνίτη, *Μακεδονικοί Τάφοι στον Φοίνικα και στον Άγιο Αθανάσιο Θεσσαλονίκης*. Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων: Αθήνα, 2005.
- Μ. Λιλιμπάκη-Ακαμάτη, *Κιβωτιόσχημος Τάφος με Ζωγραφική Διακόσμηση από την Πέλλα*. ΥΠΠΟ: Θεσσαλονίκη, 2007.
- Α.Σ. Αρβανιτόπουλος, *Γραπταί Στήλαι Δημητριάδος-Παγασών*. Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία: Αθήνα, 1928.

ΙΑ 31Β Κλασική Αρχαιολογία Γ': Εικονογραφία και εικαστική αφήγηση, με έμφαση στην αττική αγγειογραφία (8^{ος}-4^{ος})

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 31Β	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εικονογραφία και εικαστική αφήγηση, με έμφαση στην αττική αγγειογραφία (8^{ος}-4^{ος})		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε Μουσεία	3-4	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH963		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Εμβραθύνουν στην πλούσια εικονογραφία της κεραμικής, να ασκηθούν στον τρόπο «ανάγνωσης» των εικόνων και να κατανοήσουν τις μεθόδους της εικαστικής αφήγησης, η οποία διαφέρει πολύ από την αφήγηση μέσω του γραπτού ή του προφορικού λόγου. Αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες μέσα από τις εικόνες που ζωγραφίστηκαν σε εποχές οι οποίες σηματοδεύτηκαν από σημαντικές πολιτικές και πολιτιστικές εξελίξεις. Διαβάζουν κριτικά τις εικονογραφικές δημοσιεύσεις για να αναπτύξουν τις δικές τους ερμηνείες Συγγράφουν και να παρουσιάζουν προφορικά επιστημονικές εργασίες
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Αυτόνομη εργασία (προαιρετική) Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κάθε εικόνα είναι μια πράξη επικοινωνίας και αποτελεί τμήμα μίας ‘αλυσίδας’ που συνδέει τον εικαστικό δημιουργό με τον θεατή μέσω των συμφραζομένων της θέασης και της εικονογραφίας. Στο μάθημα παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι θεωρίες για τις διάφορες τεχνικές και την εξέλιξη της εικαστικής αφήγησης, τονίζεται η σημασία του πολιτισμικού πλαισίου και του διαδραστικού χαρακτήρα της διαδικασίας της θέασης για τη νοηματοδότηση ενός εικαστικού έργου, αναλύονται οι έννοιες της μικροδομής και μακροδομής της οπτικής αφήγησης, και παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης.

1. ΓΕΝΙΚΑ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ Α΄

2. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ Β΄: Η αφηγηματική μικρο-δομή I

3. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ Γ΄: Η αφηγηματική μικρο-δομή II

4. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ Δ΄: Η αφηγηματική μακρο-δομή

5-10: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ (Θεοί, Ήρωες και ηρωίδες, Η καθημερινή ζωή, Τρωικός κύκλος κ.ά.).

11. Δράση στο Μουσείο Αρχαιολογίας του Τμήματος

12: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

13: ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	25
	Σεμινάρια	15
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Συγγραφή εργασίας	65
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτές εξετάσεις Προαιρετικές μικρές εργασίες με παρουσίαση στην τάξη: 1 μονάδα 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασικά Εγχειρίδια:

- *Stansbury-O'Donnell, M., Η Εικαστική αφήγηση στην αρχαία ελληνική τέχνη»* (μετάφρ. Δάφνη Κωλέττη), Αθήνα 1980 [α' αγγλ. έκδ. 1999].
- *Stansbury-O'Donnell, M., Looking at Greek Art*, Cambridge 2011

- Γενικά:

- Dowden, K. & Livingstone, N. (eds.), *A Companion to Greek Mythology*, Chichester 2014.
- Oakley, J. H., *The Greek Vase: Art of the Storyteller*, Malibu-J.P.Getty Museum 2013.
- Oakley, J. H., *A Guide to Scenes of Daily Life on Athenian Vases*, Madison-WI 2020.
- Smith, T. J. & Plantzos, D. (eds), *A Companion to Greek Art*, Oxford 2012.
- Spivey, N., *Understanding Greek Sculpture: Ancient Meanings, Modern Readings*, London 1996.
- Woodford, S., *Images of Myths in Classical Antiquity*, Cambridge 2003.

- Πηγές στο Διαδίκτυο:

- Beazley Archive Pottery Database: <http://www.beazley.ox.ac.uk/pottery>
- Οι επίσημοι ιστότοποι των ελληνικών και ξένων Μουσείων και επιστημονικών/ερευνητικών ιδρυμάτων.

ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης Γ΄: Η Ευρωπαϊκή και η Νεοελληνική Τέχνη (19ος αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Ευρωπαϊκή και η Νεοελληνική Τέχνη (19ος αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH971/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: έχουν εξοικειωθεί με καλλιτέχνες, τάσεις και ρεύματα της ευρωπαϊκής και της ελληνικής τέχνης του 19 ^{ου} αιώνα, να διακρίνουν ομοιότητες και διαφορές τους, να αναγνωρίζουν τη σημασία τους στην παγκόσμια αγορά έργων τέχνης.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Προσεγγίζονται έργα και δημιουργοί της ευρωπαϊκής και της ελληνικής τέχνης (ζωγραφικής και γλυπτικής κυρίως) του 19ου αιώνα.
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
-------------------------	--------------------

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> - Παπανικολάου, Μ. Μ., <i>Η Ελληνική Τέχνη του 18ου και του 19ου αιώνα. Ζωγραφική – Γλυπτική</i>, Θεσσαλονίκη 2005. - Παυλόπουλος, Δ., <i>Από τον Ιερό Λόχο στον Κωνσταντίνο ΙΒ΄. Νεότερα Αθηναϊκά Γλυπτά</i>, Αθήνα 2020. - Χαραλαμπίδης, Α., <i>Η Τέχνη του 19ου αιώνα. Αρχιτεκτονική – Γλυπτική – Ζωγραφική</i>, Θεσσαλονίκη 2022.

ΙΑ 103 Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανασκαφική και Επεξεργασία Αρχαιολογικού Υλικού – Μουσειολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις Πρακτική Άσκηση Φροντιστήριο	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH492		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εκπαίδευση των φοιτητών στην αρχαιολογική έρευνα πεδίου, με έμφαση στην ανασκαφή, και στις αρχές διαχείρισης αρχαιολογικού υλικού μετά την ανασκαφή στο μουσείο. Οι κύριες έννοιες και ζητήματα που εξετάζονται είναι: αρχαιολογική μαρτυρία, αρχαιολογική θέση, στρωματογραφία, ανασκαφικές μέθοδοι, τεκμηρίωση ανασκαφικών δεδομένων. Επίσης εξετάζονται ζητήματα συντήρησης, μελέτης, συντήρησης και επεξεργασίας του αρχαιολογικού υλικού, και βασικές αρχές τεκμηρίωσης, επιμέλειας, ερμηνείας και έκθεσης αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο μουσειακών συλλογών. Στο πλαίσιο του μαθήματος διεξάγεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) πρακτική άσκηση στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα 2) φροντιστηριακή άσκηση διαλογής και καταγραφής αρχαίας κεραμικής στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 3) θεωρία και πρακτική άσκηση στη συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων στην ανασκαφή και το εργαστήριο 4) εκπαιδευτικές δράσεις για σχολικές ομάδες, με επιλεγμένους φοιτητές αρχαιολογίας (και του συγκεκριμένου μαθήματος) ως εμψυχωτές. <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν βασικές αρχές και μεθόδους που διέπουν την διεξαγωγή της ανασκαφής • γνωρίζουν βασικές αρχές της μεταανασκαφικής μελέτης και επεξεργασίας αρχαιολογικού υλικού • γνωρίζουν βασικές αρχές της Μουσειολογίας που σχετίζονται με την επιμέλεια, διαχείριση, και έκθεση των αρχαιολογικών ευρημάτων • γνωρίζουν βασικές αρχές της συντήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων στο πεδίο και στο εργαστήριο.
Γενικές Ικανότητες

- Γνώση και δυνατότητα σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών από πολλά πεδία.
- Συνδυασμός θεωρητικών γνώσεων και πρακτικών δεξιοτήτων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία - μελέτη
- Ομαδική εργασία – συλλογική προσπάθεια στο πεδίο
- Διαχείριση έργων
- Λήψη αποφάσεων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Ανασκαφική τεχνική: αρχαιολογική μαρτυρία, στρωματογραφία, ανασκαφικές μέθοδοι, τεκμηρίωση αρχαιολογικών δεδομένων (διαλέξεις)
- Επεξεργασία, καταγραφή και μελέτη αρχαιολογικών ευρημάτων (φροντιστήριο)
- Επιμέλεια, διαχείριση, ερμηνεία και έκθεση αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο μουσειακών συλλογών (διαλέξεις)
- Ανασκαφική συντήρηση και πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή. Ασκήσεις στη συντήρηση ευρημάτων στο πεδίο και στο εργαστήριο
- Συμμετοχή στην πανεπιστημιακή ανασκαφή στο Πλάσι Μαραθώνα (πρακτική άσκηση)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο, στην τάξη, στο πεδίο και στο εργαστήριο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	24
	Πρακτική άσκηση στο πεδίο	70
	Πρακτική άσκηση και φροντιστήριο στο εργαστήριο	15
	Αυτοτελής μελέτη	66
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση με απαντήσεις ανάπτυξης κειμένου σε τρεις ομάδες ερωτήσεων για 1) ανασκαφική τεχνική 2) έκθεση αρχαιολογικών ευρημάτων σε μουσειακές συλλογές 3) συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων στο πεδίο και το εργαστήριο	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

Θέμελης, Π. 2018. *Ανασκαφή*. Αθήνα

Μπούνια, Α. 2009. *Στα παρασκήνια του μουσείου. Η διαχείριση των μουσειακών συλλογών*. Αθήνα: Πατάκης.

Watkinson, D. και V. Neal. 2007. *Αρχαιολογικά ευρήματα. Πρώτα σωστικά μέτρα στην ανασκαφή*. Αθήνα: ΥΠΠΟ-ΓΔΑΠΚ-Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων.

ΒΑΣΙΚΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μούλιου, Μ. 1999. Από την ιστορία της αρχαιολογικής επιστήμης στην ανάγνωση μουσειακών εκθέσεων του παρελθόντος. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 73: 53-59.

Μούλιου, Μ. 2005. Μουσεία: Πεδία για την κατανόηση του κόσμου. *Τετράδια Μουσειολογίας*, 2: 7-19.

Μούλιου, Μ. και Α. Μπούνια (επιμ.) 1999. Μουσειακές εκθέσεις. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις στη μουσειακή θεωρία και πρακτική. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 70: 53-58

Επιλεγόμενα Σεμιναριακά (ΕΕ)

ΣΑ 155 Προϊστορική Αρχαιολογία: Η αρχαιολογία της Κύπρου

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 155	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προϊστορική Αρχαιολογία: Η αρχαιολογία της Κύπρου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH924/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τα κύρια γεωγραφικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά της Προϊστορικής Κύπρου • γνωρίζουν τις βασικές αρχαιολογικές θέσεις του νησιού από την 8η έως και το τέλος της 2ης χιλιετίας π.Χ. • γνωρίζουν τις βασικές αρχές της βιοτεχνικής παραγωγής (λίθινα εργαλεία, κεραμεική, μεταλλουργία και μεταλλοτεχνία, μικροτεχνία κ.ά.) • γνωρίζουν τα κυριότερα χαρακτηριστικά των ταφικών και λατρευτικών τελετουργικών πρακτικών • αναγνωρίζουν και να αποτιμούν κριτικά τις σχέσεις της Κύπρου με άλλες περιοχές του Αιγαίου της ανατολικής Μεσογείου • προβληματίζονται επάνω σε ζητήματα κοινωνικής οργάνωσης (εμφάνιση σύνθετων κοινωνιών, εμφάνιση ιεραρχίας και δομών εξουσίας) • συγγράφουν και να παρουσιάζουν προφορικά επιστημονικές εργασίες
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Η Εποχή του Λίθου στην Κύπρο.
- Η Πρώμη και Μέση Χαλκοκρατία στην Κύπρο.
- Η Ύστερη Χαλκοκρατία στην Κύπρο (2 μαθήματα).
- Παρουσιάσεις εργασιών (9 μαθήματα).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	12
	Επίσκεψη σε μουσείο	3
	Ενισχυτικές διαλέξεις	8
	Παρουσιάσεις εργασιών	26
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Φροντιστήριο	3
	Συγγραφή εργασίας	43
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Προφορική παρουσίαση εργασίας (20%) 2) Γραπτή τελική εργασία (80%) Το θέμα της εργασίας επιλέγεται κατόπιν συνεννοήσεως του φοιτητή με τον διδάσκοντα	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καραγιώργης Βάσος, *Κύπρος. Το σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου, 1600-500 π.Χ.*, Αθήνα 2002.
- Μαντζουράνη Ελένη, *Η Αρχαιολογία της Προϊστορικής Κύπρου*, Αθήνα 2001 (2η έκδοση: 2006), όπου και πλήρης βιβλιογραφία έως το έτος έκδοσης
- Knapp Bernard, *The Archaeology of Cyprus. From Earliest Prehistory through the Bronze Age*, Cambridge 2013.
- Morris Desmond, *The Art of ancient Cyprus*, Oxford 1985.
- Steel Louise, *Cyprus before History: from the earliest settlers to the end of the Bronze Age*, London 2004.

ΣΑ 22 Προϊστορική Αρχαιολογία: Μινωική Κεραμική: Τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μινωική Κεραμική: Τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH.356/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν το γενικό πλαίσιο παραγωγής και εξέλιξης της μινωικής κεραμικής. • Να μπορούν να χρονολογήσουν μινωικά κεραμικά τέχνηρα, με βάση τον τύπο και τη διαχείριση της επιφάνειάς τους. • Να επεξεργάζονται τις πληροφορίες κατά ενότητες και να συντάσσουν μικρές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται της μινωικής κεραμικής. • Να χρησιμοποιούν τη σχετική βιβλιογραφία για να τεκμηριώσουν, με τρόπο ενδεδειγμένο, τυπικό και ομοιόμορφο, τις εργασίες τους, δίνοντάς τους τη μορφή μικρών επιστημονικών δοκιμίων. • Να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμίων • Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο περιγράφει τα βασικά στάδια στην εξέλιξη της μινωικής κεραμικής και συζητά ζητήματα που άπτονται της τεχνολογίας, τυπολογία και χρονολόγησης των σημαντικότερων κεραμικών συνόλων

Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:

1. Εισαγωγικά. Η σημασία της κεραμικής για τη μελέτη αρχαίων πολιτισμών.
2. Η κατασκευή της μινωικής κεραμικής. Τεχνολογικά ζητήματα.
3. Συζητήσεις για τη χρήση των διάφορων κεραμικών τύπων.
4. Τα χρονολογικά συστήματα στη μελέτη του Μινωικού πολιτισμού.
5. Τα κύρια προβλήματα που σχετίζονται με τη χρονολόγηση των κεραμικών συνόλων.
6. Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Προανακτορική περίοδος.
7. Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Παλαιοανακτορική περίοδος.
8. Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Νεοανακτορική περίοδος.
9. Τεχνολογία, τυπολογία και διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο: η Μετανακτορική περίοδος.
10. Συγκεφαλαιωτικές επισημάνσεις και συμπεράσματα.
11. Παρουσίαση εργασιών.
12. Παρουσίαση εργασιών.
13. Παρουσίαση εργασιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις-παραστάσεις	40
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	50
	Συγγραφή εργασίας	45
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Σεμιναριακή εργασία, παρουσιασμένη σε προφορική και ολοκληρωμένη γραπτή μορφή.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασικά συγγράμματα – Θεματικά συνέδρια:

- St. Andreou St. 1978. *Pottery Groups of the Old Palace Period in Crete*, (ιδ. διατριβή, Πανεπιστήμιο Σινισνάτι, Η.Π.Α), 1-11, 164-72.

- Betancourt P. P. 1984. *East Cretan White-on-dark Ware*, Philadelphia.
- Betancourt P. 1985. *The History of Minoan Pottery*, Princeton, New Jersey.
- Betancourt P. P., T. K. Gaisser, E. Koss, R. F. Lyon, F. R. Matson, S. Montgomery, G. H. Myer, C. P. Swann 1979. *Vasiliki Ware. An Early Bronze Age Pottery Style in Crete*, Göteborg.
- Brogan T. M. & E. Hallager (επιμ.) 2011. *LMIB pottery. Relative chronology and regional differences. Acts of a workshop held at the Danish Institute at Athens in collaboration with the INSTAP study Center for East Crete, 27-29 June 2007*, Denmark.
- MacDonald C. F. & C. Knappett (επιμ.) 2013. *Intermezzo. Intermediacy and Regeneration in Middle Minoan III Palatial Crete* (British School at Athens Studies, 21), London.
- MacGillivray J. A. 1998. *Knossos: Pottery Groups of the Old Palace Period* (British School at Athens Studies, 5), London.
- Momigliano N. (επιμ.) 2007. *Knossos Pottery Handbook. Neolithic and Bronze Age (Minoan)*, (British School at Athens Studies, 14), Great Britain.
- Walberg G. 1976. *Kamares. A Study of the Character of Palatial Middle Minoan Pottery*, Uppsala. Walberg G. 1983. *Provincial Middle Minoan Pottery*, Mainz am Rhein.
- Warren P. - V. Hankey 1989. *Aegean Bronze Age Chronology*, Bristol.
- Ειδικές μελέτες (πάνω σε συγκεκριμένες κεραμικές παραγωγές ή ομάδες):
 - Ζώης Α. 1967. Έρευνα περί της Μινωικής Κεραμικής, *Επετηρίς Επιστημονικών Ερευνών Παν/μίου Αθηνών*, Αθήναι, 703 κ. έ.
 - Ζώης Α. 1968. Υπάρχει ΠΜΙΙΙ εποχή; *Πεπραγμένα του Β' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Α 141-56.
 - Momigliano N. 1991. MMIA Pottery from Evans' Excavations at Knossos: a Reassessment, *BSA* 86,151-269.
 - Μόρτζος Χρ. 1972. Πάρτιρα, Μία πρόιμος μινωική κεραμική ομάδα, *Επετηρίς Επιστημονικών Ερευνών Παν/μίου Αθηνών*, 3, Αθήναι. 386-7, 394-8.
 - Popham M. 1967, Late Minoan Pottery. A Summary, *BSA* 62, 337-51.

ΣΑ 16 Αρχαιολογία των Ανατολικών Πολιτισμών: Συστήματα και δίκτυα σε κρίση: Διαδικασίες κατάρρευσης και ανασυγκρότησης στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συστήματα και δίκτυα σε κρίση: Διαδικασίες κατάρρευσης και ανασυγκρότησης στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο κατά την Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι: ΙΑ42		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1173/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • θα γνωρίζουν τον τρόπο οργάνωσης και αλληλεπίδρασης αυτών των βασιλείων που αναπτύχθηκαν στην Εγγύς Ανατολή κατά την Εποχή του Χαλκού • θα κατανοήσουν τους μηχανισμούς αντιμετώπισης κρίσεων (οικονομικών, κλιματικών και πολιτικών) που αναπτύχθηκαν • τα αίτια που οδηγούν στην κατάρρευση σύνθετων συστημάτων πολιτικής και οικονομικής οργάνωσης
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Τα πρώτα μεγάλα βασίλεια στην Αίγυπτο και Μεσοποταμία (Πρώιμη Εποχή Χαλκού)
- Η πρώτη εκτεταμένη κρίση στην ευρύτερη Εγγύς Ανατολή (τέλη της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού)
- Η ανασυγκρότηση κατά την Μέση Εποχή του Χαλκού στην ευρύτερη Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο
- Η μετάβαση από την Μέση στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού
- Η «διεθνής περίοδος» της Ύστερης Εποχής του Χαλκού
- Η μεγάλη κρίση της μετάβασης από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	20
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	76
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Συμμετοχή στο σεμινάριο 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας 3) Σεμιναριακή εργασία	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Hall, J.M. και J.F. Osborne. Επιμ. 2022. *The Connected Iron Age: Interregional Networks in the Eastern Mediterranean, 900–600 BCE*. Chicago.
- Cline, E.H. 2024. *After 1177 B.C.: The Survival of Civilizations*. Princeton.
- Knapp, A.B. και N. Meyer. 2023. *Cyprus and the Collapse of the Eastern Mediterranean Bronze Age: A Network Perspective*. Nicosia.
- Millek, J. 2023. *Destruction and Its Impact on Ancient Societies at the End of the Bronze Age*. Atlanta.
- Radner, K. και E. Robson. Επιμ. 2011. *The Oxford Handbook of Cuneiform Culture*. Oxford και New York.

ΣΑ 61 Κλασική Αρχαιολογία: Στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 61	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στοιχεία αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΑ12		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH617		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν πλήθος θεμάτων και φαινομένων της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής • Αναγνωρίζουν τα ειδικά κατασκευαστικά και οικοδομικά ζητήματα • Κατέχουν την τυπολογία και λειτουργία μνημειακών κατασκευών και την άρθρωση της ελληνικής οικίας • Αναγνωρίζουν υφολογικά χαρακτηριστικά από την αρχαϊκή εποχή έως τον 1^ο αι. π.Χ.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Ομαδική εργασία • Κριτική υπαρχόντων μελετών • Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμών • Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή
2. Ζητήματα ορολογίας, αρχιτεκτονικής θεωρίας.
3. Ζητήματα μεθόδου και προσανατολισμός στη βιβλιογραφία των εργασιών
4. Ανάλυση των θεμάτων των εργασιών α
5. Ανάλυση των θεμάτων των εργασιών β
6. Συζήτηση στα θέματα των εργασιών γ
7. Συζήτηση στα θέματα των εργασιών δ
8. Παρουσίαση εργασιών προηγούμενων ετών
9. Παρουσίαση παράπλευρων ζητημάτων
10. Παρουσιάσεις εργασιών – συζήτηση α
11. Παρουσιάσεις εργασιών – συζήτηση β
12. Παρουσιάσεις εργασιών – συζήτηση γ
13. Παρουσιάσεις εργασιών – συζήτηση δ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	45
	Συγγραφή εργασίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1) Προφορική παρουσίαση εργασίας 2) Ασκήσεις σε ειδικά θέματα 3) Εκπόνηση ατομικής ή ομαδικής εργασίας	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- W.B. Dinsmoor, *Architecture of Ancient Greece: an Account of Its Historic development*, 3rd edition, (London 1950)
- M.-C. Hellmann, *Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική* (Αθήνα 2003).
- G. Gruben, *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων* (Αθήνα 2000).
- M.M. Miles, "A Reconstruction of the Temple of Nemesis at Rhamnous". *Hesperia* 5 58, 133-249

- X. Μπούρας, *Μαθήματα ιστορίας της αρχιτεκτονικής τ. Α΄* (Αθήνα 1999)
- A. Νακάσης, *Ο ναός της Αθηνάς Μακίστου* (Αθήνα 2004).
- A. Ορλάνδος, “Τοῦ ἐν Σουνίῳ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος τοίχοι καί οροφή“, *ΑΕφημ.* 1917, 213-226.
- A. A. Ορλάνδος, *Τά υλικά δομῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καί οἱ τρόποι ἐφαρμογῆς αὐτῶν* (Αθήνα 1958)
- A. Ορλάνδος, *Ἡ ἀρχιτεκτονική του Παρθενῶνος* (Αθήνα 1977)
- G. Roux, *L' Architecture de L' Argolide aux IV et III Siècles Avant J.-C.* (Paris 1961)

ΣΑ 173 Κλασική Αρχαιολογία: Ταφικά έθιμα στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 173	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ταφικά έθιμα στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Πρακτική άσκηση, Επισκέψεις σε χώρους	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1065/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Μέσα από την εξέταση των «αθηναϊκών» ταφικών πρακτικών, όπως αυτές ανιχνεύονται στο τοπίο του θανάτου, στη θέση των νεκροταφείων, στον τρόπο ταφής, στην ταφική τυπολογία, στον τρόπο κτέρισης, στα είδη των κτερισμάτων, στη σήμανση των τάφων καθώς και στα κατάλοιπα των τελετουργικών επιτελέσεων, και λαμβάνοντας υπόψη τις ρυθμιστικές παραμέτρους που διέπουν το αθηναϊκό ταφικό τελετουργικό, και τον αντίκτυπο των κοινωνικοπολιτικών συνθηκών της περιόδου (π.χ. Περσικά, πελοποννησιακός πόλεμος, λοιμός, κ.ά.) επιδιώκεται η μελέτη της διαχείρισης της ανθρώπινης απώλειας στην Αθήνα και στην επικράτεια της κατά τον 5^ο αι. π.Χ.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζουν την συμβολή της μελέτης των ταφικών εθίμων στην ευρύτερη κατανόηση των κοινωνιών της αρχαιότητας • ερευνούν αξιοποιώντας τα πρωτόκολλα εργασίας και μελέτης της αρχαιολογίας του θανάτου • αναλύουν και να ανασυνθέτουν ταφικά σύνολα • εξάγουν συμπεράσματα για την αθηναϊκή κοινωνία μέσα από τις ταφικές της πρακτικές.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1: Γενικά εισαγωγικά
- 2: Θάνατος και διαβατήριες τελετές. Η ψυχή, και αλληγορίες του θανάτου και της μεταθανάτιας ζωής. Απεικονίζοντας τους νεκρούς.
- 3: Το τοπίο του θανάτου. Οργάνωση των νεκροταφείων. Σήμανση των νεκρών. Ενταφιασμός/καύση. Δευτερογενής ταφή.
- 4: Θρήνος. Δειπνώντας με τους νεκρούς. Τιμώντας τους προγόνους. Πεσόντες εν πολέμω.
- 5: Εκπαιδευτική επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο του Κεραμεικού.
- 6: Εκπαιδευτική επίσκεψη στον Μαραθώνα.
- 7-13: Παρουσίαση και σχολιασμός εργασιών. Σύνοψη και συμπεράσματα σεμιναρίου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2. Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class 																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Συνεργασία με τον διδάσκοντα</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	22	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	13	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	10	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40	Συγγραφή εργασίας	60	Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις	22																	
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	13																	
Συνεργασία με τον διδάσκοντα	10																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30																	
Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40																	
Συγγραφή εργασίας	60																	
Σύνολο Μαθήματος	175																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συμμετοχή στο σεμινάριο (10%) 2. Προφορική παρουσίαση εργασίας (20%) 3. Γραπτή εργασία (70%) 																	

(1) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

C.D. – J. Boardman, Greek Burial Customs (London 1971) [ελλην. μετάφραση, Έθιμα ταφής στον αρχαίο ελληνικό κόσμο, 1994].

Μαργαρίτη, Κ. Θάνατος και Ταφή στην Κλασική Αθήνα (Βόλος 2021).

Morris, I., Burial and Ancient Society. The Rise of the Greek City-State (Cambridge 1987).

Morris, I., Death – Ritual and Social Structure in Classical Antiquity (Cambridge 1992) [ελλην. μετάφραση, Ταφικά τελετουργικά έθιμα και κοινωνική δομή στην κλασική αρχαιότητα, 1994].

Stroszeck, J. Der Kerameikos von Athen. Geschichte, Bauten und Denkmäler im archäologischen Park (Möhnesee 2014) [ελλην. μετάφραση, Ο Κεραμεικός των Αθηνών. Ιστορία και Μνημεία εντός του αρχαιολογικού χώρου, 2017]

ΣΑ 162 Κλασική Αρχαιολογία: Τιμητικά μνημεία και αγάλματα στους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 162	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τιμητικά μνημεία και αγάλματα στους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH702		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του σεμιναρίου αυτού είναι η μελέτη της χρήσης γλυπτών έργων σε τιμητικά μνημεία της περιόδου από τον ύστερο 4^ο αι. π.Χ. μέχρι το τέλος του αρχαίου κόσμου. Θα διερευνηθούν η μορφή και η εικονογραφία των τιμητικών αγαλμάτων, αλλά και τα μηνύματα που οι παραγγελιοδότες – ποιιοί ήταν αυτοί; - και οι καλλιτέχνες ήθελαν να μεταδώσουν μέσω αυτών. Έμφαση θα δοθεί στην αντιπαραβολή των ελληνικών, ‘ανατολικών’ και ρωμαϊκών παραδόσεων και πρακτικών κατά την πρώτη αυτή περίοδο ‘παγκοσμιοποίησης’.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής ενός γλυπτού έργου, καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) σε όλη την έκταση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.. • Αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες για την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο, μέσα από τους χρησιμοποιούμενους κάθε φορά εικονογραφικούς τύπους. • Εμβαθύνουν στην πλούσια εικονογραφία των τιμητικών αγαλμάτων και μνημείων, ιδίως των ρωμαϊκών χρόνων και προβληματίζονται για τους λόγους επιλογής των συγκεκριμένων τύπων. • Αντιλαμβάνονται τις διαφοροποιήσεις στη γλυπτική παραγωγή ανάμεσα στις διάφορες περιοχές και στα τοπικά εργαστήρια γλυπτικής.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα (μέσω της μελέτης των αλληλεπιδράσεων των αρχαίων πολιτισμών),
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
- Αυτόνομη εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

1. Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγραφή επιστημονικών εργασιών
2. Τεχνικά θέματα αρχαίας γλυπτικής
3. Θέματα τιμητικών μνημείων και αγαλμάτων ελληνιστικών χρόνων
4. Θέματα τιμητικών μνημείων και αγαλμάτων ρωμαϊκών χρόνων
5. Επίσκεψη στη Συλλογή Γλυπτών του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου
- 6-12. Παρουσιάσεις εργασιών (μέχρι 23) και σχετική συζήτηση
13. Γενικά συμπεράσματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	15
	Παρουσιάσεις εργασιών	15
	Επισκέψεις σε Μουσεία – Αρχαιολογικούς χώρους	10
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	10
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής, μη καθοδηγούμενη μελέτη	35
	Συγγραφή Εργασίας	60
	Σύνολο Μαθήματος	175 (7 ECTS)
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προφορική παρουσίαση εργασίας (30 %), και υποβολή της σε γραπτή μορφή (60 %). • Παρατηρήσεις επί του κειμένου από τον διδάσκοντα και επανυποβολή της τελικής μορφής της εργασίας (10%).

	Το σύστημα αξιολόγησης αναλύεται στους φοιτητές στο 1ο (εισαγωγικό) μάθημα.
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Goette, H. R. <i>Studien zu römischen Togadarstellungen</i>, Mainz 1990.- Biard, G. <i>La représentation honorifique dans les cités grecques aux époques classique et hellénistique</i>, Athènes 2017- Κατάκης, Στ. Ε. <i>Επίδαυρος. Τα γλυπτά των ρωμαϊκών χρόνων από το Ιερό του Απόλλωνος Μαλεάτα και του Ασκληπιού</i>, Αθήνα 2002- Καραναστάση, Π. «Ζητήματα της εικονογραφίας και της παρουσίας των Ρωμαίων αυτοκρατόρων στην Ελλάδα», <i>Αρχαιολογική Εφημερίς</i> 1995, 209-226.- Laube, L. <i>Thorakophoroi. Gestalt und Semantik des Brustpanzers in der Darstellung des 4. bis 1. Jhs. v. Chr.</i>, Rahden/Westf. 2006- Ma, J. <i>Statues and Cities. Honorific Portraits and Civic Identity in the Hellenistic World</i>, Oxford 2013.- Queyrel, F. <i>La sculpture hellénistique. Formes, thèmes et fonctions</i>, Paris 2016- Ridgway, B. S. <i>Hellenistic Sculpture I-III</i>, Bristol 1990, Madison 2000, 2002- Sturgeon, M. C. <i>Corinth IX, 3: Sculpture, The Assemblage from the Theater</i>, Princeton 2004

ΣΑ 19 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Από την παγανιστική πόλη στη χριστιανική

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινή Αρχαιολογία: Από την παγανιστική πόλη στη χριστιανική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1175/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>•</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν κατανοήσει σε βάθος τις βαθιές φιλοσοφικές, πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές που συντελέστηκαν από τον 3ο έως και τον 7ο αι. μ.Χ. σε όλη την αυτοκρατορία • Αναγνωρίζουν και σχολιάζουν τις αλλαγές στον αστικό ιστό, τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια σφαίρα • Αναπτύξουν με επιχειρήματα βασισμένα στη μελέτη της βιβλιογραφίας ένα θέμα σχετικό με το αντικείμενο του μαθήματος • Συντάξουν γραπτή εργασία έκτασης ~5000 λέξεων και να την παρουσιάσουν προφορικά ενώπιον των συμφοιτητών/τριών τους
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Κριτική ανάγνωση της βιβλιογραφίας • Σύνταξη γραπτής εργασίας με βιβλιογραφικές παραπομπές

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή
Ιστορικό πλαίσιο
Η διαχείριση του χώρου στην αυτοκρατορική ρωμαϊκή και στην πρωτοβυζαντινή περίοδο
Θεσμοί και δημόσια κτήρια κατά την αυτοκρατορική ρωμαϊκή και την πρωτοβυζαντινή περίοδο
Τα νέα κτηριολογικά δεδομένα με την επικράτηση του χριστιανισμού
Παλαιά και νέα τοπόσημα μιας πόλης
Η μετασκευή των αρχαίων ιερών
Δημόσιος και ιδιωτικός χώρος στην πρωτοβυζαντινή περίοδο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39	
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41	
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	45	
	Συγγραφή εργασίας	50	
	Σύνολο Μαθήματος		175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση και σύνταξη γραπτής εργασίας πάνω σε ένα θέμα που άπτεται του εξειδικευμένου γνωστικού αντικειμένου του μαθήματος		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none">○ Avramea A., <i>Le Péloponnèse du IVe au VIIe siècle, Byzantina Sorbonensia</i> 15, 1997○ Bowersock G.W., Brown P., Grabar O., <i>Late Antiquity. A Guide to the Postclassical world</i>, Harvard University Press, 1999○ Creissen Th., « La christianisation des lieux de culte païens : ‘assassinat, simple récupération ou mythe historiographique ? », <i>Gallia</i> 2014.71, 279-287○ Dagron Gilbert, <i>Naissance d'une capitale: Constantinople et ses institutions de 330 à 451</i>, Paris, 1974○ Déroche V., « Delphes : la christianisation d'un sanctuaire païen », <i>Actes du XIe Congrès International d'Archéologie chrétienne</i>, Lyon 1989, 2713-2723
--

- Magdalino Paul, *Constantinople médiévale. Etudes sur l'évolution des structures urbaines*, Paris, 1996
- Mango Cyril, *Le développement urbain de Constantinople: IVe-VIIe siècles*, Paris, 1990
- Mathews Thomas, *The early churches of Constantinople: architecture and liturgy*, London, 1971
- Müller-Wiener Wolfgang, *Bildlexikon zur Topographie Istanbuls: Byzantion-Konstantinoupolis-Istanbul bis zum Beginn des 17. Jahrhunderts*, Tübingen, 1977
- Πετρίδης Π., «Παρατηρήσεις στις πόλεις και τις αστικές οικίες της Ύστερης Αρχαιότητας στον ελλαδικό χώρο», *ΔΧΑΕ ΚΘ'* (2008), 247-258
- Rizos E., Ricci A., *New cities in Late Antiquity: documents and archaeology*, Bibliothèque de l'Antiquité tardive 35, 2017
- Saradi H.G., *The Byzantine City in the Sixth Century. Literary Images and Historical Reality*, 2006
- Sodini Jean-Pierre, « Images sculptées et propagande impériale du IVe au VIe siècle: recherches récentes sur les colonnes honorifiques et les reliefs politiques à Byzance », *Byzance et les images*, sous la dir. d'André Guillou et de Jannic Durand, Paris, 1994, 41-94
- Sodini J.-P., «The Transformation of Cities in Late Antiquity within the Provinces of Macedonia and Epirus», στο Poulter A.G. (εκδ.), *The Transition to Late Antiquity on the Danube and Beyond*, 2007, 311-336
- Sotinel Cl., « La conversion des lieux de culte, métaphore de la conversion des populations », *Archives des sciences sociales des religions* 182 (2018), 29-48
- Spieser J.-M., « La christianisation de la ville dans l'antiquité tardive », *Ktema* 11 (1986), 49-55
- Spieser J.-M., « The christianisation of pagan sanctuaries in Greece », in Spieser J.-M. (éd.), *Urban and religious spaces*, 2001, 1-14

ΣΑ 106 Ιστορία της Τέχνης: Από τη ρομανική τέχνη στη γοτθική μεγαλοπρέπεια, 1050-1500

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ 106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6 ^ο /8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Από τη ρομανική τέχνη στη γοτθική μεγαλοπρέπεια, 1050-1500		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ (ΙΑ15 και ΙΑ16)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (με αξιολόγηση στην Αγγλική ή Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1029/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Επιδίωξη του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει τις ιστορικές (και ιστοριογραφικές) συνιστώσες των κυρίαρχων καλλιτεχνικών τάσεων από τον 11^ο ως τον 15^ο αιώνα. Η ανάλυση της ύλης γίνεται ακολουθώντας κυρίως την ιστορική αλληλουχία, ώστε οι φοιτητές να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις που συντελούνται στην αρχιτεκτονική, τη γλυπτική και τη ζωγραφική της ρομανικής και γοτθικής περιόδου.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <p>Ειδικότερα, οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να έχουν μια ολοκληρωμένη εποπτεία δύο περιόδων που συντέλεσαν αποφασιστικά στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. • να διαθέτουν τα γνωσιολογικά εργαλεία που τους επιτρέπουν να κάνουν φορμαλιστική και εικονογραφική ανάλυση έργων τέχνης • να αντιλαμβάνονται τα έργα τέχνης ως εικαστικά τεκμήρια του πολιτιστικού τους περιβάλλοντος • να ανατρέχουν στις λογοτεχνικές πηγές προκειμένου να ερμηνεύσουν προβλήματα εικονογραφίας • να πραγματεύονται εικαστικά θέματα και να κάνουν παρουσιάσεις με κριτική προσέγγιση των πρωτογενών πηγών και της δευτερογενούς βιβλιογραφίας

- να διεξάγουν έρευνα για την τεκμηρίωση μιας εργασίας
- να κάνουν εκτεταμένη χρήση ψηφιακών μέσων έρευνας
- να έχουν μια εικόνα για τις δυνατότητες επαγγελματικής απασχόλησης ενός Ιστορικού Τέχνης σε εθνικό, ακόμα και διεθνές περιβάλλον
- να εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, σε διάλογο με εκπροσώπους άλλων επιστημών.

Γενικές Ικανότητες

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- διατύπωση τεκμηριωμένων απόψεων για θεωρητικά ζητήματα τέχνης μέσα από πρωτογενείς πηγές και δευτερογενή βιβλιογραφία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στην Ρομανική τέχνη
- Ρομανική Αρχιτεκτονική και γλυπτική
- Εισαγωγή στην Γοτθική τέχνη
- Πρώιμη Γοτθική αρχιτεκτονική
- Αρχιτεκτονική του Ύστερου Γοτθικού Στυλ
- Γοτθική γλυπτική
- Εικονογραφημένα χειρόγραφα -τεχνικές και χαρακτηριστικά
- Διεθνές Γοτθικό στυλ
- Η αναβίωση της γοτθικής αρχιτεκτονικής τον 19^ο αιώνα
- Παρουσίαση και σχολιασμός εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην αίθουσα	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη. Οι διαλέξεις συνοδεύονται από πλούσιο οπτικό υλικό (PPSX), το οποίο τίθεται στη διάθεση των φοιτητών για διευκόλυνση της μελέτης τους. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. Η επικοινωνία με τους σπουδαστές για θέματα του μαθήματος γίνεται τόσο δια ζώσης (μετά την ολοκλήρωση της διάλεξης, ώρες υποδοχής) όσο και ηλεκτρονικά (email – Webex).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

	Διαλέξεις	39 (13 εβδ. × 3 ώρες)
	Συνεργασία με τον διδάσκοντα	6 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30 ώρες
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	40 ώρες
	Συγγραφή εργασίας	60 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	175 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ενεργή συμμετοχή στο σεμινάριο (10%) 2) Προφορική παρουσίαση της εργασίας (20%) 2) Σεμιναριακή εργασία (70%) 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Berlozerskaya 2002: Marina Berlozerskaya, “Introduction” και “Through Fifteenth-Century Eyes” στο <i>Rethinking the Renaissance: Burgundian Art Across Europe</i>, Cambridge, 2002. σελ. 1-75.</p> <p>Bleeke 2012: Marian Bleeke, “Romanesque”, <i>Studies in Iconography</i>, Special Issue Medieval Art History Today - Critical Terms 33 (2012), σελ. 257-267.</p> <p>Gardner - Kleiner 2021: Helen Gardner, Fred Kleiner, <i>Gardner's Art Through the Ages: The Western Perspective</i>. 16η εκδ. Τόμος 2. Βοστώνη.</p> <p>Janson 2011: Horst-Waldemar Janson και Anthony Janson, <i>Ιστορία της Τέχνης, Η Δυτική Παράδοση</i>, Αθήνα 2011.</p> <p>Mâle 1977: Emile Mâle, <i>Religious Art from the Twelfth to the Eighteenth Century</i>, New Jersey / Oxford, 1977.</p> <p>Rudolf 2019: Conrad Rudolf: <i>A Companion to Medieval Art, Romanesque and Gothic in Northern Europe</i>, Hoboken 2019.</p> <p>Toman 2007: Rolf Toman (επ.), <i>Gothic: Architecture, Sculpture, Painting</i>, Κολωνία 2007.</p> <p>Toman 2007b: Rolf Toman (επ.), <i>Romanesque: Architecture, Sculpture, Painting</i>, Κολωνία 2007.</p> <p>Wijsman 2010: Hanno Wijsman, “Northern Renaissance? Burgundy and Netherlandish Art in Fifteenth-Century Europe” στο <i>Renaissance? Perceptions of Continuity and Discontinuity in Europe, c.1300- c.1550</i>, Alexander Lee et al. (επ.), Leiden 2010, σελ. 269-288.</p>
--

ΣΑ 135 Μουσειολογία: Συλλογές και συλλέκτες: σχέσεις ανθρώπων και αντικειμένων

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΑ135	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6 ^ο /8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συλλογές και συλλέκτες: σχέσεις ανθρώπων και αντικειμένων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Η διδασκαλία βασίζεται σε διαλέξεις, στη χρήση των νέων τεχνολογιών (πλούσιο Ο/Α υλικό, αξιοποίηση της πλατφόρμας η-τάξη), στη διεξαγωγή συζήτησης και δημιουργικών ασκήσεων για ποικίλα θέματα μουσειακής θεωρίας και πρακτικής, σε στοχευμένες επισκέψεις σε μουσεία της Αθήνας και συζητήσεις με συλλέκτες επαγγελματίες μουσείων, σε εκπόνηση ατομικών εργασιών, πρωτότυπη έρευνα για τις συλλεκτικές πρακτικές συλλεκτών από το οικείο τους περιβάλλον κ.ά.	3-4	7	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο Σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class: ARCH559		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα ασχολείται με το παρελθόν και το παρόν της συλλεκτικής δραστηριότητας, τους τρόπους συγκρότησης συλλογών, την ερμηνεία των αντικειμένων και των συλλογών, τις πολλαπλές και μεταβαλλόμενες αξίες που τους αποδίδονται από τους ανθρώπους. Αναλύονται ενδιαφέροντα ερωτήματα όπως α) γιατί, πώς και τι άνθρωποι και κοινωνίες συλλέγουν, β) πώς το «συλλέγειν» βοηθά στη δόμηση ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων, γ) πώς διαφορετικές ερμηνείες για τις συλλογές επηρεάζουν τη θεώρηση του κόσμου που μας περιβάλλει. Μελετώνται συγκεκριμένες περιπτώσεις συλλογών και συλλεκτών (φυσικά πρόσωπα ή/και μουσειακοί οργανισμοί) και εκπονούνται ατομικές εργασίες που τους αφορούν. Παράλληλα, πραγματοποιούνται μια σειρά από επισκέψεις σε μουσεία και συλλογές που έχουν συγκροτηθεί στο πλαίσιο ατομικής ή ομαδικής συλλεκτικής πρακτικής και οργανώνονται συζητήσεις με εν ενεργεία συλλέκτες και παρουσιάσεις των συλλογών τους.</p> <p>Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιάσουν προφορικά την εργασία τους με τη βοήθεια Power Point και στη συνέχεια να την υποβάλλουν και γραπτώς. Τέλος, οι φοιτητές ενθαρρύνονται να ερευνήσουν τις συλλεκτικές πρακτικές κάποιου προσώπου από το φιλικό ή συγγενικό τους περιβάλλον και να συνεκθέσουν μέρος των συλλογών αυτών στο πλαίσιο εφήμερης έκθεσης που οργανώνεται στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων.</p>

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:

- Έχουν κατακτήσει νέα δεδομένα και γνωστικά στοιχεία για το αντικείμενο του μαθήματος
- Έχουν καλλιεργήσει και αναπτύξει ποικίλες δεξιότητες της κριτικής σκέψης και της τεκμηριωμένης παρουσίασης επιχειρημάτων και προτάσεων
- Έχουν καλλιεργήσει την ερευνητική τους ικανότητα και την εμπειρία τους στην εκπόνηση ολοκληρωμένων εργασιών (προφορικών και γραπτών)
- Έχουν κατανοήσει τη διεπιστημονική φύση της μουσειολογίας και τις ερευνητικές ανάγκες που αυτή απαιτεί
- Έχουν εξοικειωθεί με την έννοια της συλλογής, του συλλέγειν και του συλλέκτη μέσα από βιωματικές ασκήσεις και ερευνητικές δράσεις που αφορούν εν ζωή και εν ενεργεία συλλέκτες
- Έχουν καλλιεργήσει βασικές κοινωνικές δεξιότητες όπως π.χ. της εποικοδομητικής συνεργασίας μεταξύ των μελών μιας ομάδας κ.ά.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Ομαδική εργασία – σχεδιασμός έργων
- Αυτόνομη εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δομή του μαθήματος αρθρώνεται στις ακόλουθες βασικές ενότητες:

1. Θεωρία του συλλέγειν (Πρακτική/Ποιητική/Πολιτική)
2. Αναμνηστικές συλλογές
3. Φετιχιστικές συλλογές
4. Συστηματικές συλλογές
5. Συλλέκτες και συλλογές στην Ευρώπη από την αρχαιότητα μέχρι τον Μεσαίωνα
6. Συλλέκτες και συλλογές στην Ευρώπη του 17^{ου} αι. – “Cabinets of curiosities”
7. Η συλλεκτική δραστηριότητα την εποχή του μεταμοντερνισμού – ο θεσμός των People’s Show
8. Συλλέκτες, συλλεκτική δραστηριότητα και κατανάλωση
9. Συλλέκτες και συλλογές αρχαιοτήτων
10. Συλλέκτες και συλλογές εθνογραφικού και λαογραφικού υλικού
11. Συλλέκτες και συλλογές μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης

12. Συλλέκτες και συλλογές τεκμηρίων κοινωνικής ιστορίας
13. Συλλέκτες και συλλογές στη λογοτεχνία
14. Σύγχρονοι εικαστικοί δημιουργοί ως συλλέκτες
15. Συλλέκτες και συλλογές λαϊκής κουλτούρας
16. Το κολάζ ως συλλογή
17. Συλλέκτες-συλλογές και ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας
18. Οι μουσειακές συλλογές: σύγχρονες συλλεκτικές πολιτικές
19. Τα παιδιά ως συλλέκτες
20. Έμφυλη συλλεκτική δράση
21. Ενδιαφέρουσες μουσειακές εκθέσεις με θέμα τη σχέση ανθρώπων αντικειμένων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Εξειδικευμένα βίντεο-ντοκιμαντέρ 3) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Επισκέψεις σε Μουσεία	9 (3X3)
	Προετοιμασία εφήμερης έκθεσης υλικού από προσωπικές συλλογές	9
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	30
	Προετοιμασία παρουσίασης ατομικής εργασίας	15
	Συγγραφή ατομικής εργασίας	43
	Σύνολο Μαθήματος	175
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εκπόνηση ατομικής εργασίας η οποία παρουσιάζεται στην τάξη πριν την λήξη του εξαμήνου Εκπόνηση γραπτής εργασίας Συμμετοχή στην εφήμερη έκθεση για συλλέκτες και συλλογές Συνολική παρουσία-συμμετοχή στο μάθημα, απλές πρακτικές ασκήσεις που πραγματοποιούνται κατά τις διδακτικές συναντήσεις και συμμετοχή στις συζητήσεις με συλλέκτες εντός και εκτός μουσείων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Belk, R., 1995, *Collecting in a Consumer Society*, Routledge, London
- Dudley, S., (επιμ.), 2010, *Museum Materialities. Objects, Engagements, Interpretations*, Routledge
- Elsner, J. & Cardinal, R. (επιμ.) 1994, *The Cultures of Collecting*, Reaktion Books.
- Hooper-Greenhill, E., 2006, *Το Μουσείο και οι Πρόδρομοί του*, Εκδόσεις Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα.
- Pearce, S., 1998, *Collecting in Contemporary Practice*, Sage.
- Pearce, S., 1995, *On Collecting: An Investigation into Collecting in the European Tradition*, Routledge, London.
- Γιαλούρη, Ε., (επιμ.), 2012, *Υλικός Πολιτισμός: Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων*, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια
- Μπούνια, Α., & Ν. Νικονάνου, 2008, «Μουσειακά αντικείμενα και ερμηνεία: δημιουργώντας την εμπειρία, επιδιώκοντας την επικοινωνία», στο Νικονάνου & Κασβίκης 2008:66-95
- Μπουτοπούλου, Σ., Μούλιου, Μ., Καλλιώδη, Σ., Σακελλιάνης, Β., (επιμ.) 2008, *Η Προστασία των Πολιτιστικών Αγαθών από την Παράνομη Διακίνηση και η Διεκδίκησή τους*, Αθήνα, ΥΠΠΟΤ
- Hodder, I., 2014, *Συνόφανση. Αρχαιολογία των σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και πραγμάτων*, Εκδόσεις του 21^{ου} αι.

II. ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. Βασικές έννοιες Μουσειολογίας ICOM (http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museology_WEB_greek.pdf)
2. Pettersson, S. et als, 2010, *Encouraging Collections Mobility-A Way Forward for Museums in Europe*, Lending for Europe 21st Century, Finnish National Gallery, On-line στη διεύθυνση: http://www.lending-for-europe.eu/fileadmin/CM/public/handbook/Encouraging_Collections_Mobility_A4.pdf
3. Ιστότοπος Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων και άλλων διεθνών Οργανισμών
4. Ιστότοποι των ελληνικών και ξένων μουσείων
5. Ιστότοποι για Έλληνες και ξένους συλλέκτες
6. Επίκαιρα άρθρα στον ελληνικό και διεθνή τύπο που αφορούν τα μουσεία και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Επιλεγόμενα Μη Σεμιναριακά (ΕΕ)

ΙΑ 112 Κλασική Αρχαιολογία: Αττική ερυθρόμορφη αγγειογραφία της αρχαϊκής εποχής

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 112	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5/7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αττική ερυθρόμορφη αγγειογραφία της αρχαϊκής εποχής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις. Πρακτική άσκηση Επισκέψεις σε Μουσεία	3-4	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	η-Τάξη: ARCH472 http://opencourses.uoa.gr/modules/document/file.php/ARCH4/ Διδακτικό%20Πακέτο/Παρουσιάσεις/PDF/ΙΑ%2031-Ενότητα%200. Pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο μάθημα παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα, οι χρήσεις, το εμπόριο και η εικονογραφία των αρχαϊκών αττικών ερυθρόμορφων αγγείων (περ. 530 π.Χ. – περ. 480/470 π.Χ.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μεθοδολογία της ‘ανάγνωσης’ των εικόνων, δηλαδή στην κατανόηση της οπτικής αφήγησης, η οποία διαφέρει πολύ από την αφήγηση μέσω του γραπτού ή του προφορικού λόγου. Παράλληλα, παρακολουθώντας χρονολογικά το έργο των σημαντικότερων αγγειογράφων και των εργαστηρίων τους, διερευνώνται οι ποικίλες σχέσεις των παραστάσεων και των φορέων τους με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες της αρχαϊκής εποχής.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής, τα σχήματα και τις χρήσεις των αττικών αρχαϊκών ερυθρόμορφων αγγείων καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) σε ολόκληρη τη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο. • Αντλούν ποικίλες γενικές και ειδικές πληροφορίες μέσα από τις εικόνες που ζωγραφίστηκαν σε μια εποχή η οποία σηματοδεύτηκε από σημαντικά ιστορικά και πολιτικά γεγονότα. • Εμβαθύνουν στην πλούσια εικονογραφία της κεραμικής, να ασκηθούν στον τρόπο «ανάγνωσης»

των εικόνων και να κατανοήσουν τις μεθόδους της εικαστικής αφήγησης, η οποία διαφέρει πολύ από την αφήγηση μέσω του γραπτού ή του προφορικού λόγου. Οι πληροφορίες των εικόνων φωτίζουν πολλές πτυχές της ζωής, οι οποίες μπορεί να μας είναι άγνωστες από άλλου είδους αρχαίες πηγές.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1: Εισαγωγή
 2: Μεθοδολογία εικαστικής αφήγησης
 3-4: Η Ομάδα των Πρωτοπόρων (520-500 π.Χ.)
 5-6: Ο Ζωγράφος του Κλεοφράδη και ο Ζωγράφος του Βερολίνου (αρχές 5ου αι. π.Χ.)
 7: Ο Ζωγράφος του Ευχαρίδη - Το εμπόριο των αττικών αγγείων στην Ετρουρία
 8: Επίσκεψη στο Μουσείο του Τμήματος και πρακτική άσκηση
 9: Μύσων - Ζωγράφος του Ιπτάμενου Αγγέλου - Ζ. του Harrow - Ζ. του Συλέα και Ακολουθία του Συλέα
 10-11: Κυκλιογράφοι: Ζωγράφος του Βρύγου, Ζωγράφος της Γιγαντομαχίας του Παρισίου, Ζωγράφος του Χυτηρίου, Ζωγράφος της Βρισηίδας, Ζωγράφος της Δοκιμασίας, Ζωγράφος του Τριπτόλεμου, και άλλοι.
 12: Υστεροαρχαϊκοί Μανιεριστές: Ζωγράφος του Χοίρου, Ζωγράφος του Λένινγκραντ, Ζωγράφος του Πανός
 13: Επανάληψη - διευκρινίσεις - προετοιμασία για τις εξετάσεις

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και των http://opencourses.uoa.gr	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	36
	Επισκέψεις σε Μουσεία	2
	Πρακτική άσκηση	2
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	45

	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	65
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων αγγείων 3) Ανάπτυξη κειμένου 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Βασικά Εγχειρίδια:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boardman, J. <i>Αθηναϊκά ερυθρόμορφα αγγεία. Αρχαϊκή περίοδος</i> (μετάφρ. Ε. Παπουτσάκη-Σερμπέτη & Γ. Ε. Χατζή), Αθήνα 2001. - Scheibler, I. <i>Ελληνική Κεραμική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων</i> (μετάφρ. Ε. Μανακίδου), Αθήνα 1992 [α' γερμ. έκδ. 1983]. - Τιβέριος, Μ. <i>Ελληνική Τέχνη - Αρχαία Αγγεία</i>, Αθήνα 1996 <p>- Πηγές στο Διαδίκτυο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beazley Archive Pottery Database: http://www.beazley.ox.ac.uk/pottery - http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos Politismos - Οι επίσημοι ιστότοποι των ελληνικών και ξένων Μουσείων και επιστημονικών ιδρυμάτων
--

ΙΑ 143 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Η βυζαντινή Μαύρη Θάλασσα (Θράκη–Κριμαία–Γεωργία–Πόντος): τοπογραφία και μνημεία

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 143	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6 ^ο , 8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η βυζαντινή Μαύρη Θάλασσα (Θράκη–Κριμαία–Γεωργία–Πόντος): τοπογραφία και μνημεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH604/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν το οικιστικό πλέγμα και τη μνημειακή τοπογραφία των ακτών της Μαύρης Θάλασσας • κατανοούν τους παράγοντες διαμόρφωσής τους • αντιλαμβάνονται την έννοια των πολιτισμικών ανταλλαγών και αλληλεπιδράσεων • χρησιμοποιούν τα μεθοδολογικά εργαλεία προσέγγισης αντίστοιχων περιπτώσεων
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή. Γεωγραφία και ιστορικό περίγραμμα 2. Ο Βόσπορος και η είσοδος στη Μαύρη Θάλασσα 3. Τα θρακικά παράλια
--

4. Η Μεσημβρία
5. Ο Δούναβης
6. Κριμαία
7. Χερσόνα
8. Γεωργία
9. Γεωργία
10. Γεωργία
11. Πόντος
12. Πόλεις και μοναστήρια
13. Τραπεζούντα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	38
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	73
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: 1) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων 2) Ανάπτυξη κειμένου	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Π. Α. Βοκοτόπουλος, «Η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική στις θρακικές ακτές του Εύξεινου Πόντου», στο: Α. Τούρτα (επ.), *Εικόνες από τις θρακικές ακτές του Εύξεινου Πόντου. Κατάλογος έκθεσης*, Θεσσαλονίκη 2011, 27-39.
- Μ. Παναγιωτίδη-Κεσίσογλου – Σ. Καλοπίση-Βέρτη, *Μνημειακή ζωγραφική στη Γεωργία. Τοπική καλλιτεχνική έκφραση και συμμετοχή στη βυζαντινή οικουμενικότητα*, Αθήνα 2014.
- A. Bryer – D. Winfield, *The Byzantine Monuments and Topography of the Pontos. Dumbarton Oaks Studies 20*, Washington D.C., 1985.

- Sl. Ćurčić, *Architecture in the Balkans from Diocletian to Suleyman the Magnificent*, New Haven and London 2010.
- Fl. Karagianni (ed.), *Medieval Ports in North Aegean and the Black Sea. Links to the Maritime Routes of the East, International Symposium (Thessalonike, 4-6 December 2013), Proceedings*, Thessalonike 2013.
- A. Kulzer, *Tabula imperii Byzantini. Bd 12, Ostthrakien (Eurōpē)*, Wien 2008.
- T. Yashaeva e.a., *The Legacy of Byzantine Cherson*, Sevastopol – Austin 2011.

ΙΑ 184 Βυζαντινή Αρχαιολογία: Τοπογραφία Βυζαντινής Θεσσαλονίκης (4^{ος} -15^{ος} αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ184	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό 6/8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τοπογραφία Βυζαντινής Θεσσαλονίκης (4 ^{ος} -15 ^{ος} αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Επιθυμητή η προηγούμενη επιτυχής παρακολούθηση των ΙΑ13 και ΙΑ14		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασίες στην αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa/courses/ARCH1211		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Τοπογραφία Βυζαντινής Θεσσαλονίκης (4^{ος} -15^{ος} αι.). Το μάθημα εξετάζει την πολεοδομική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης από την κατάλυση της Ρωμαϊκής τετραρχίας, επαρχιακή αυτοκρατορική πρωτεύουσα της οποίας υπήρξε η πόλη, κατά τον πρώιμο 4^ο αιώνα, έως τις πρώτες δεκαετίες μετά την Οθωμανική κατάκτηση, το 1430. Παρουσιάζονται οι μετασχηματισμοί του αστικού τοπίου της Θεσσαλονίκης, από ρωμαϊκή τετραρχική επαρχιακή πρωτεύουσα, σε χριστιανική πρωτοβυζαντινή μητρόπολη και εν τέλει στο σημαντικότερο, μετά την Κωνσταντινούπολη, αστικό κέντρο του Βυζαντίου, που εξελίχθηκε σταδιακά σε σημαντικό εμπορικό και διαμετακομιστικό κέντρο των ευρωπαϊκών κτήσεων του κράτους, σε προπύργιο του αστικού μοναχισμού και εν τέλει σε καλλιτεχνικό κέντρο της παλαιολόγιας αναγέννησης, αναπτύσσοντας οικεία καλλιτεχνική παράδοση. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται, βάσει αρχαιολογικών δεδομένων και γραπτών πηγών, η οργάνωση του πολεοδομικού ιστού και παρουσιάζονται αναλυτικά αφενός η αρχιτεκτονική και ο μνημειακός διάκοσμος των ιστάμενων εισέτι βυζαντινών μνημείων και αφετέρου τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα, τόσο κοσμικών όσο και εκκλησιαστικών δομών που εντοπίστηκαν ανασκαφικά τον αιώνα που μεσολάβησε από την ενσωμάτωση της πόλης στο Ελληνικό κράτος μέχρι σήμερα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν</p> <ul style="list-style-type: none"> • να γνωρίζουν την διαχρονική πολεοδομική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης και την μετατροπή της από μια τετραρχική επαρχιακή πρωτεύουσα σε χριστιανική μητρόπολη και εν συνεχεία σε βυζαντινό αστικό κέντρο • να γνωρίζουν τα σημαντικότερα μνημεία του βυζαντινού αστικού κέντρου με διαρκή ζωή και χωρίς ασυνέχειες, καθώς και την τύχη τους στο πέρασμα των αιώνων • να κατανοούν όρους αρχιτεκτονικής, τοπογραφίας και πολεοδομίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφορετικές μελέτες περίπτωσης και σε έτερα αστικά κέντρα του βυζαντινού κόσμου
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό και δομημένο μνημειακό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επικεντρώνεται στους μετασχηματισμούς του αστικού τοπίου της βυζαντινής Θεσσαλονίκης από την κατάλυση της τετραρχίας έως την οθωμανική κατάκτηση (4ος -15ος αι.)

1. Α. Η Θεσσαλονίκη κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο (4^{ος}-6^{ος} αι.)
 2. 1. Η πολεοδομική εξέλιξη της πόλης από τετραρχική επαρχιακή πρωτεύουσα σε χριστιανική μητρόπολη κατά το πρότυπο της πρωτεύουσας.
 3. 2. Τα σημαντικότερα πρωτοβυζαντινά μνημεία (αρχιτεκτονική και μνημειακός διάκοσμος): οχύρωση, ανακτορικό συγκρότημα, μνημειακές οδοί και περίστυλα φόρα, Ροτόντα, πεντάκλιτη επισκοπική βασιλική, Αχειροποίητος, Άγιος Δημήτριος, Άγιος Μηνάς. οκτάγωνο παρά τη χρυσή πύλη, πρωτοβυζαντινός ναός μονής Λατόμου, πρωτοβυζαντινές αστικές μονές, ιδιωτικές οικίες, χριστιανικά κοιμητήρια και κοιμητηριακές βασιλικές, εργαστήρια.
- Β. Η εξέλιξη του αστικού κέντρου κατά τη μεταβατική περίοδο (7^{ος} αι. –842)
1. Αλλαγές στον αστικό ιστό μετά τους σεισμούς του 7^{ου} αιώνα.
 2. Η αποκατάσταση των πρωτοβυζαντινών μνημείων μετά τους σεισμούς του 7^{ου} και του 7^{ου} αιώνα: Άγιος Δημήτριος, Αχειροποίητος, Ροτόντα.
 3. Η ίδρυση της Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης και η αποκατάσταση της.
 4. Εικονομαχικά μνημεία και μονές.
 5. Η ιδιωτική δραστηριότητα: οικίες και βιοτεχνικά εργαστήρια
- Γ. Η Θεσσαλονίκη κατά την μέση Βυζαντινή περίοδο (843-1204).
1. Ο αστικός ιστός μετά την οριστική παύση της εικονοκλαστικής έριδας.
 2. Τα σημαντικότερα μνημεία (αρχιτεκτονική και μνημειακός διάκοσμος): Άγιος Ευθύμιος, Παναγία Χαλκέων
 3. Η άνθηση του αστικού μοναχισμού
 4. Οι βυζαντινές αγορές της πόλης
 5. Οικίες και εργαστήρια της μέσης βυζαντινής περιόδου.
- Δ. Η Θεσσαλονίκη κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο.
1. Η πόλη την περίοδο από τη λατινική κατάκτηση έως την αποκατάσταση της βυζαντινής αυτοκρατορίας (1204-1261)
 2. Η Παλαιολόγεια περίοδος (1261-1430)
 3. Τα σημαντικότερα μνημεία (αρχιτεκτονική και μνημειακός διάκοσμος): το Βυζαντινό λουτρό, οι μοναστικοί ναοί αγίου Παντελεήμονα, αγίων Αποστόλων, αγίας Αικατερίνης, αγίου Νικολάου Ορφανού, Ταξιαρχών, προφήτου Ηλία, μονής Βλατάδων, το ναΐδιο του Σωτήρος, κιστέρνες, άγνωστα μνημεία της παλαιολόγεια αναγέννησης.
 4. Αγορές και βιοτεχνικά εργαστήρια.
- Ε. Επίλογος. Η Θεσσαλονίκη την πρώτη περίοδο μετά την άλωση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένο με εκπαιδευτικό υλικό με μορφή pptx • Υποστήριξη της μαθησιακής διδασκαλίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 X 3 = 39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	60
	Αυτοτελής μελέτη	51
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα επιλογής και συγκεκριμένα: 4. αναγνώριση και περιγραφή κάτοψης ή/και όψης αρχιτεκτονικού μνημείου	

	<p>5. αναγνώριση και περιγραφή φωτογραφίας έργου μνημειακής ζωγραφικής ή/και αρχιτεκτονικής γλυπτικής</p> <p>6. Ερωτήσεις σύντομης ή εκτενέστερης ανάπτυξης που μπορεί να αφορούν την τοπογραφία (πολεοδομία, αρχιτεκτονική και μνημειακή τέχνη) της βυζαντινής Θεσσαλονίκης</p> <p>Οι φοιτητές Erasmus μπορούν να αξιολογηθούν και με κατάθεση εργασίας/δοκιμίου με θέμα που αναλαμβάνουν στην αρχή του εξαμήνου.</p>
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Bakirtzis Ch., «Late Antiquity and Christianity in Thessalonikē: aspects of a transformation», <i>From Roman to Early Christian Thessalonikē</i> (Harvard Theological Studies 64) (επιμ. L. Nasrallah, Ch. Bakirtzis St. J. Friesen), Cambridge Massachusetts 2010, 397-426.</p> <p>Bakirtzis, Ch., «Imports, Exports and Autarky in Byzantine Thessalonike from the seventh to the tenth century», <i>Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium 2, Byzantium, Pliska, and the Balkans</i> (επιμ. J. Henning), <i>Βερολίνο και Νέα Υόρκη</i> 2007, 89-118.</p> <p>Bakirtzis Ch., «The Urban Continuity and Size of Late Byzantine Thessalonike», <i>DOP</i> 57 (2003), 35–64.</p> <p>Ćurčić Sl., <i>Architecture in the Balkans from Diocletian to Süleyman the Magnificent</i>, New Haven and London 2010.</p> <p>Ćurčić Sl. «Christianization of Thessalonikē: the making of Christian urban iconography», <i>From Roman to Early Christian Thessalonikē</i> (Harvard Theological Studies 64) (επιμ. L. Nasrallah, Ch. Bakirtzis, St. J. Friesen, Cambridge Massachusetts 2010, 213-44.</p> <p>Diehl Ch., M. Le Tourneau, H. Salladin, <i>Les monuments chrétiens de Salonique</i> [MAByz IV], Paris 1918, 153-163.</p> <p>Hattersley-Smith K., <i>Byzantine Public Architecture between the Fourth and the Early Eleventh Centuries AD with Special Reference to the Towns of Byzantine Macedonia</i>. Thessaloniki 1986.</p> <p>Kaplan M., «L’implantation des monastères du Mont Athos à Thessalonique, <i>Xe-milieu du XIIIe siècles</i>», <i>Villes méditerranéennes au Moyen Âge</i> (επιμ. E. Malamut και M. Ouerfelli), Aix-en-Provence 2014, 135-146. K</p> <p>Lemerle P., <i>Les plus anciens recueils des miracles de Saint Démétrius et la penetration des Slaves dans les Balkans, I. Le Texte, II. Commentaire</i>, Παρίσι 1979-1981).</p> <p>Odorico P. (επιμ.), <i>Χρονικά των αλώσεων της Θεσσαλονίκης, Ιωάννης Καμινιάτης, Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, Ιωάννης Αναγνώστης</i>, Αθήνα 2009.</p> <p>Raptis K. T., «Thessaloniki in Transition (Sixth to Ninth Centuries). The Transformation of a Late Antique Imperial Metropolis into a Medieval Urban Centre», <i>Perspectives on Byzantine Archaeology. From Justinian to the Abbasid Age (6th -6th Centuries AD)</i> (επιμ. A. Castorao-Barba, G. Castilgia) [Archaeology of the Mediterranean World 2], Turnhout 2022, 23-42.</p> <p>Raptis K. T., «The Cathedral as the ‘Ambo’ of the Byzantine City during Liturgical Processions and Rituals in the Public Space: Some Observations, Thoughts and Questions Regarding the Principal Churches of the Thessalonian Episcopal See», <i>Religious Buildings Made in Byzantium</i> (επιμ. N. Kontogiannis, I. Jevtic, N. Stanković), Palgrave 2024, 175-196.</p> <p>Raptis. K. T., «Late Antique Thessalonike: the Urban Transformation of a Tetrarchic Imperial Capital into a Christian Metropolis», <i>Imperial Archaeologies of Late Antiquity</i>, 14 (επιμ. L. Lavan), Leiden-New York.</p> <p>Rizos E., «The late antique walls of Thesalonica and their place in the development of eastern military architecture», <i>JRA</i> 24 (2011) 450-68.</p> <p>Spieser J.-M., <i>Thessalonique et ses monuments du IVe au VIe siècle. Contribution à l’étude d’une ville paléochrétienne</i>, Paris 1984, 157-161.</p> <p>Tafrahi O., <i>Topographie de Thessalonique</i>, Paris 1913.</p> <p>Tourta A. «Thessalonica», <i>Heaven and Earth. Cities and Countryside in Byzantine Greece</i> (επιμ. J. Albani, E. Chalkia, Αθήνα 2013, 75-93.</p> <p>Vitti M. <i>Η πολεοδομική εξέλιξη της Θεσσαλονίκης. Από την ίδρυση της έως τον Γαλέριο</i>, Αθήνα 1996.</p> <p>Βασιλειάδου Στ., Τζεβρένη Στ., «Μετασχηματισμοί του αστικού χώρου της Θεσσαλονίκης κατά την Ύστερη Αρχαιότητα (4^{ος} -6^{ος} αι.) μέσα από τα ανασκαφικά δεδομένα στον Σταθμό Αγίας Σοφίας του μητροπολιτικού σιδηροδρόμου», <i>ΔΧΑΕ</i> 41 (2020), 35-56.</p> <p>Βελένης Γ., <i>Τα τείχη της Θεσσαλονίκης από τον Κάσσανδρο ως τον Ηράκλειο</i>, Θεσσαλονίκη 1998</p>

Βελένης Γ., Μεσοβυζαντινή ναοδομία στη Θεσσαλονίκη, Αθήνα 2003.

Βελένης Γ., «Βυζαντινή Θεσσαλονίκη. Η πόλη και τα μνημεία της», *Το Ημέτερον Κάλλος*, Θεσσαλονίκη 2018, 49-75.

Βοκοτόπουλος Π., «Οι μεσαιωνικοί ναοί της Θεσσαλονίκης και η θέση τους στα πλαίσια της βυζαντινής ναοδομίας», *Η Θεσσαλονίκη μεταξύ Ανατολής και Δύσεως. Πρακτικά Συμποσίου Τεσσαρακονταετηρίδος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών*, Θεσσαλονίκη 1982, 97-110.

Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου Ε., Α. Τούρτα, *Περίπατοι στη Βυζαντινή Θεσσαλονίκη*, Αθήνα 1997.

Κωνσταντίδου Κρ., Μίζα Μ., «Μεταμορφώσεις του Αστικού Τοπίου της Θεσσαλονίκης από τον 4^ο στον 9^ο αιώνα στη διασταύρωση του decumanus maximus με τον cardo της οδού Βενιζέλου (Ανασκαφή Σταθμού Βενιζέλου – Μετρό Θεσσαλονίκης)», *ΔΧΑΕ* 41 (2020) 9-34.

Μαρκή Ε., *Η νεκρόπολη της Θεσσαλονίκης στους υστερορωμαϊκούς και παλαιοχριστιανικούς χρόνους*, Αθήνα 2006.

Μέντζος Α. (επιμ.), *Αποτυπώματα. Η Βυζαντινή Θεσσαλονίκη μέσα από τις φωτογραφίες και τα σχέδια της Βρετανικής Σχολής Αθηνών (1888-1910)*, Θεσσαλονίκη 2012.

Μπακιρτζής Χ. (επιμ.), *Αγίου Δημητρίου θαύματα. Οι συλλογές αρχιεπισκόπου Ιωάννου και Ανανύμου. Ο βίος, τα θαύματα και η Θεσσαλονίκη του αγίου Δημητρίου*, Αθήνα 1997.

Μπακιρτζής Χ. (επιμ.), *Ψηφιδωτά της Θεσσαλονίκης 4^{ος}-14^{ος} αιώνας*, Αθήνα 2012, 51-117.

Παϊσίδου Μ., «Αστικά μοναστήρια και εκκλησιαστικά ιδρύματα στη μεσοβυζαντινή Θεσσαλονίκη», *Η Θεσσαλονίκη στον 11^ο και 12^ο αιώνα. Πρακτικά Στρογγυλής Τράπεζας στο 23^ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών* (Βελιγράδι, 22-27 Αυγούστου 2016), Θεσσαλονίκη 2021, 171-209.

Ράπτης Κ. Θ., «Ο εμπορικός χάρτης της βυζαντινής Θεσσαλονίκης: ιχνηλατώντας τις αγορές της πόλης από τον 9^ο αιώνα έως την οθωμανική κατάκτηση», *ΔΧΑΕ* 38 (2017), 105-124.

Ράπτης Κ. Θ., «Αρχιτεκτονικά έργα του Αναστασίου Α΄ στη Θεσσαλονίκη», *Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο προς τιμήν του ομότιμου καθηγητή Γεωργίου Βελένη* (Θεσσαλονίκη, 4-7 Οκτωβρίου 2017), Πρακτικά, Α΄, Θεσσαλονίκη 2021, 571-582.

Ράπτης Κ. Θ., «Θεσσαλονίκη», *Μοναστήρια της Κεντρικής Μακεδονίας* (επιμ. Στ. Αρβανιτόπουλος), Θεσσαλονίκη 2024, 157-196.

Τσιγαρίδας Ε., «Η μνημειακή ζωγραφική στη Θεσσαλονίκη κατά τη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο», *Το Ημέτερον Κάλλος*, Θεσσαλονίκη 2018, 77-102.

Τσιγαρίδας Ε., *Θεσσαλονίκη. Η Βυζαντινή ζωγραφική σε ναούς της πόλεως (9^{ος} -15^{ος} αι.)*, Θεσσαλονίκη 2021.

Αρχαιολογικόν Δελτίον

Αρχαιολογική Εφημερίς

(Το) Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και τη Θράκη

Βυζαντινά

Byzantinische Zeitschrift

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Dumbarton Oaks Papers

Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών

Μακεδονικά

ΙΑ 17 Ιστορία της Τέχνης: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Έαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Ιστορίας της Τέχνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH387/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν το αντικείμενο, την ορολογία και τη σημασία της Ιστορίας της Τέχνης ως επιστήμης. • αναγνωρίζουν τη σημασία της ιστορικοποίησης των καλλιτεχνικών έργων, των δημιουργών και των καλλιτεχνικών θεσμών, της ένταξής τους, δηλαδή, στο εκάστοτε ιστορικό, πολιτισμικό, καλλιτεχνικό και διανοητικό πλαίσιο. • να κατανοούν τις κυριότερες μεθόδους ανάλυσης και ερμηνείας των έργων τέχνης (βιογραφική, φορμαλιστική, εικονογραφική/εικονολογική, κοινωνικο-ιστορική, φεμινιστική, ψυχαναλυτική, μετα-αποικιακή κ.ά.).
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται οι κυριότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που εφαρμόζονται στη μελέτη των έργων τέχνης, εξετάζονται οι λειτουργίες τους σε ποικίλα ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα και αναλύονται βασικές έννοιες και όροι της επιστήμης της Ιστορίας της Τέχνης. Παράλληλα, το μάθημα προσφέρει μια συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης του επιστημονικού πεδίου από τη συγκρότησή του ως αυτόνομης ακαδημαϊκής πειθαρχίας τον 19ο αιώνα έως σήμερα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται τόσο στην ιστορική συγκρότηση των σημαντικότερων καλλιτεχνικών τάσεων από τον ύστερο Μεσαίωνα έως και τον 20ό αιώνα, όσο και στα ιστοριογραφικά σχήματα μέσα από τα οποία αυτές οι τάσεις ερμηνεύτηκαν και αναδείχθηκαν. Μέσα από διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, επιδιώκεται η κατανόηση αντιπροσωπευτικών έργων ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής, σε συνδυασμό με τη λειτουργία και τον ρόλο τους εντός του ευρύτερου κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο. Δυνητικά επισκέψεις σε μουσεία και καλλιτεχνικά εργαστήρια.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δασκαλοθανάσης, Ν., *Ιστορία της Τέχνης, Η γέννηση μιας νέας επιστήμης από τον 19ο στον 20ό αιώνα*, Αθήνα 2013.
- Robertson, J. – Hutton, D., κ.ά., *Η Ιστορία της Τέχνης. Μια πλανητική οπτική. Από την Προϊστορία μέχρι σήμερα*, επιστημ. επιμ. Ν. Δασκαλοθανάσης, μτφρ. Α. Αδρασκέλα, Αθήνα 2024, σ. 624-1205.
- Χαραλαμπίδης, Α., *Τέχνη. Βλέπω – γνωρίζω – αισθάνομαι*, Θεσσαλονίκη 32020.

ΙΑ 131 Ιστορία της Τέχνης: Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής (19ος-20ός αι.)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 131	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ', Η' (Εαρινό)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Ελληνικής Χαρακτικής (19ος-20ός αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Ναι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH422/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: αναγνωρίζουν καλλιτέχνες, τεχνικές, μεθόδους, να έχουν κατανοήσει την ξένη ορολογία και να την έχουν αντικαταστήσει με την πλέον δόκιμη ελληνική, να γνωρίζουν το πλαίσιο διδασκαλίας της χαρακτικής στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα, να έχουν εξοικειωθεί με την αγορά έργων χαρακτικής στην Ελλάδα.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Προσεγγίζονται η ιστορία, οι τεχνικές, οι μέθοδοι οι όροι τους, καθώς και η ταυτότητα εργαλείων της χαρακτικής, στην Ελλάδα του 19ου και του 20ού αιώνα. Παράλληλα οι φοιτητές/τριες ασκούνται στη χαρακτική, φιλοτεχνώντας σε ιδιωτικό εργαστήριο συνθέσεις. Επιχειρείται βιωματική ανάλυση της μείζονος εκθεσιακής δραστηριότητας στη χαρακτική, καθώς και η αυτοψία χαρακτικών που προέρχονται από άγνωστες συλλεκτικές προσπάθειες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Προφορική τελική εξέταση που περιλαμβάνει: Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none">- Μπόλης, Γ. – Παυλόπουλος, Δ., <i>Ελληνική Χαρακτική, 1843-1915. Ιστορία – Λεξικό Χαρακτών</i>, Αθήνα 2012.- Ματθιόπουλος, Γ. Δ., <i>Ελληνική Τυπογραφία. Η ιστορική εξέλιξη των ελληνικών τυπογραφικών στοιχείων: 15ος-20ός αιώνας</i>, Αθήνα 2024.- Παυλόπουλος, Δ., <i>Χαρακτική – Γραφικές Τέχνες. Ιστορία – Τεχνικές – Μέθοδοι – Γλωσσάρια Όρων</i>, Αθήνα 2021.- Στεφανάκης, Γ., <i>Ο Κόσμος της Χαρακτικής</i>, Αθήνα 2023.
--

ΙΑ 160 Ιστορία της Τέχνης: Η Τέχνη της Μεταπολεμικής Εποχής: από τη Μοντέρνα στη Σύγχρονη Τέχνη

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ 160	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Τέχνη της Μεταπολεμικής Εποχής: από τη Μοντέρνα στη Σύγχρονη Τέχνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο μη σεμιναριακό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/ARCH1093/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Έχουν αποκτήσει το κατάλληλο λεξιλόγιο ώστε να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις και κρίσεις σχετικά με τη θεματολογία, την τεχνοτροπία και τους όρους παραγωγής των καλλιτεχνικών έργων που εξετάστηκαν στο μάθημα, εντάσσοντάς τα στο κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, διανοητικό και καλλιτεχνικό περιβάλλον εντός του οποίου δημιουργήθηκαν. Να γνωρίζουν τα σημαίνοντα ρεύματα και τάσεις στη διεθνή καλλιτεχνική σκηνή της μεταπολεμικής περιόδου. Να κατανοούν τις σημαντικότερες αλλαγές που διαπιστώνονται σε σχέση με τις μετατοπίσεις του ρόλου του καλλιτέχνη, τα μέσα και τις τεχνικές που αξιοποιούν οι δημιουργοί που σχολιάζονται στο μάθημα. Να παρακολουθούν τον θεωρητικό λόγο για την τέχνη καθώς και το εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο των τεχνών με όρους κριτικούς.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. Αυτόνομη & ομαδική εργασία. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

- Αναζήτηση της κατάλληλης επιστημονικής πληροφορίας από τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία (έγκριτες βιβλιογραφικές πηγές, έντυπες και ψηφιακές).

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει σημαίνοντα ρεύματα και τάσεις που χαρακτήρισαν τη διεθνή καλλιτεχνική σκηνή από τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου έως τα τέλη της δεκαετίας του 1970, παρακολουθώντας, παράλληλα, τον σύγχρονό τους θεωρητικό λόγο καθώς και το θεσμικό πλαίσιο (διεθνείς εκθέσεις, μουσεία κλπ.), που αποτέλεσαν κρίσιμους παράγοντες διαμόρφωσης, διάχυσης αλλά και κατανόησης, σήμερα, της καλλιτεχνικής παραγωγής της περιόδου.

Θεματικές Ενότητες:

Αφηρημένος εξπρεσιονισμός

Art informel

Γεωμετρική αφαίρεση

Η γλυπτική της πρώιμης μεταπολεμικής περιόδου

Pop Art

Καταστασιακοί

Nouveau Réalisme

Περφόρμανς, Χάπενινγκ, Fluxus

Arte Povera, Αξιονιστές της Βιέννης

Εννοιολογική τέχνη

Τέχνη της θεσμικής κριτικής

Μινιμαλισμός και μεταμινιμαλισμός

Αρχιτεκτονική των πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Εκπαίδευση δια ζώσης. Δυνητικά, επισκέψεις σε μουσεία και χώρους τέχνης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx. Χρήση διαδικτυακών πηγών και πολυμεσικού υλικού. 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	41
	Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη	70
	Σύνολο Μαθήματος	150

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Σύντομη ανάλυση συγκεκριμένων έργων. 2) Ανάπτυξη κειμένου. <p>Αναλυτικά η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης κοινοποιούνται στους φοιτητές/τριες στο πρώτο μάθημα καθώς και στο e-class του μαθήματος.</p>
----------------------------	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αδαμοπούλου, Αρετή, *Τέχνη και ψυχροπολεμική διπλωματία. Διεθνείς εικαστικές εκθέσεις στην Αθήνα (1950-1967)*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2019.
- Αλεξάκη, Ευγενία, «*Εκθέσεις που έγραψαν τη δική τους ιστορία (της τέχνης). Πολιτικές της μνήμης και τεχνολογικά αφηγήματα στην πρώτη documenta*», *Ιστορία της Τέχνης*, 11, 2022, σσ. 52-77.
- Argan, Giulio Carlo – Oliva, Achille Bonito, *Η μοντέρνα τέχνη. 1770-1970 / Η τέχνη στην καμπή του 21ου αιώνα*, μτφρ. Λίνα Παπαδημήτρη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2014.
- Εμμανουήλ, Μελίτα, *Ιστορία της Τέχνης από το 1945 σε πέντε ενότητες*, Καπόν, Αθήνα 2017².
- Δασκαλοθανάσης, Νίκος, *Ιστορία της τέχνης 1945-1975: Από τη μοντέρνα στη σύγχρονη τέχνη. Ζωγραφική – Γλυπτική – Αρχιτεκτονική*, Futura, Αθήνα 2021.
- *Από τη μινιμαλιστική στην εννοιολογική τέχνη. Μια κριτική ανθολογία*, μτφρ. Ελεάννα Πανάγου, ΑΣΚΤ, Αθήνα 2006.
- «*Η μοντερνιστική τέχνη και η θεωρία του Clement Greenberg*», *Αριάδνη*, Επιστημονική επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, 9, 2003, σσ. 111-145.
- Foster, Hal – Krauss, Rosalind – Bois, Yves-Alain – Buchloh, Benjamin H.D. – Joselit, David, *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, Αντιμοντερνισμός, Μεταμοντερνισμός*, μτφρ. Ιουλία Τσολακίδου – Δημοσθένης Κούλουθρος, πρόλογος – επιμέλεια: Μιλτιάδης Παπανικολάου, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2021⁴.
- Karrow, Allan, «*Η κληρονομιά του Jackson Pollock*», *Ιστορία της τέχνης*, 8, 2019, σσ. 148-155.
- Καραμπά, Ελπίδα – Παπαστάμου, Βάλια, *Μεταβάσεις: Από τη Μοντέρνα στη Σύγχρονη Τέχνη – Κριτικές Θεωρήσεις*, Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2023, <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-269>.
- Λούσυ Λίπαρντ, *Ποπ Αρτ*, μτφρ. Στέφανος Τασσόπουλος, Υποδομή, Αθήνα 1984.
- Σαββόπουλος, Χάρης, *Η τέχνη μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, 1940-1960*, Πλέθρον, Αθήνα 2016.
- Χαραλαμπίδης, Άλκης, *Η τέχνη του 20ού αιώνα*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2018.
- Σταυρακάκης, Γιάννης – Σταφυλάκης, Κωστής (επιμ.), *Το πολιτικό στη σύγχρονη τέχνη*, Εκκρεμές, Αθήνα 2008.